

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ

ΠΕΡΙ

ΠΟΙΗΤΙΚΗΣ.

ARISTOTELIS

DE

POETICA LIBER,

GRÆCE ET LATINE,

CUM NOTIS.

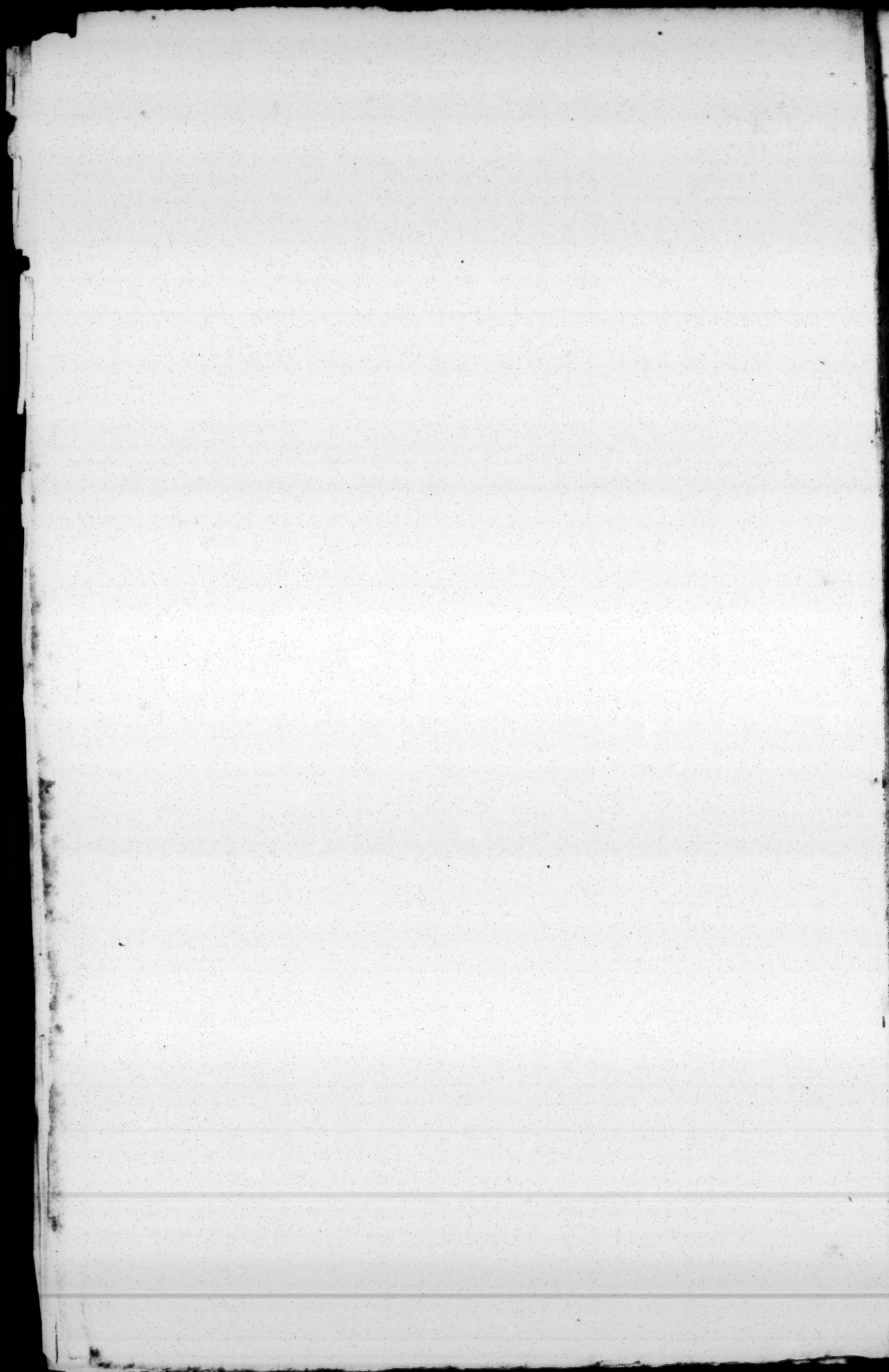

OXONI,

E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO.

MDCC LX.

8

REVERENDO DOCTISSIMOQUE
VIRO
DAVIDI GREGORY S.T.P.
ÆDIS CHRISTI DECANO
DIGNISSIMO
NOVAM HANC
ARISTOTELIS
DE POETICA LIBRI
EDITIONEM
SUMMA OBSERVANTIA
D. D. D.
EDITOR.

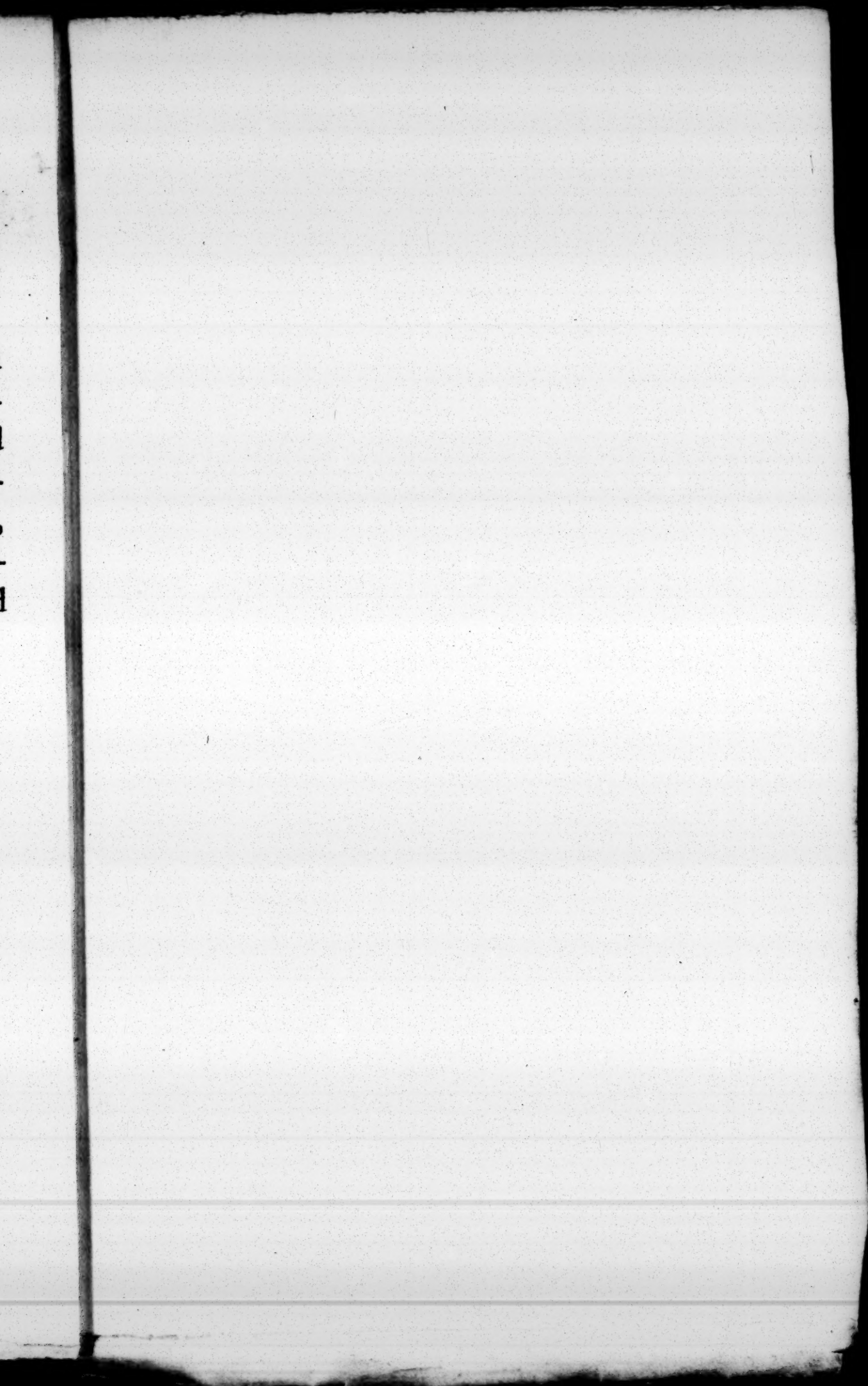

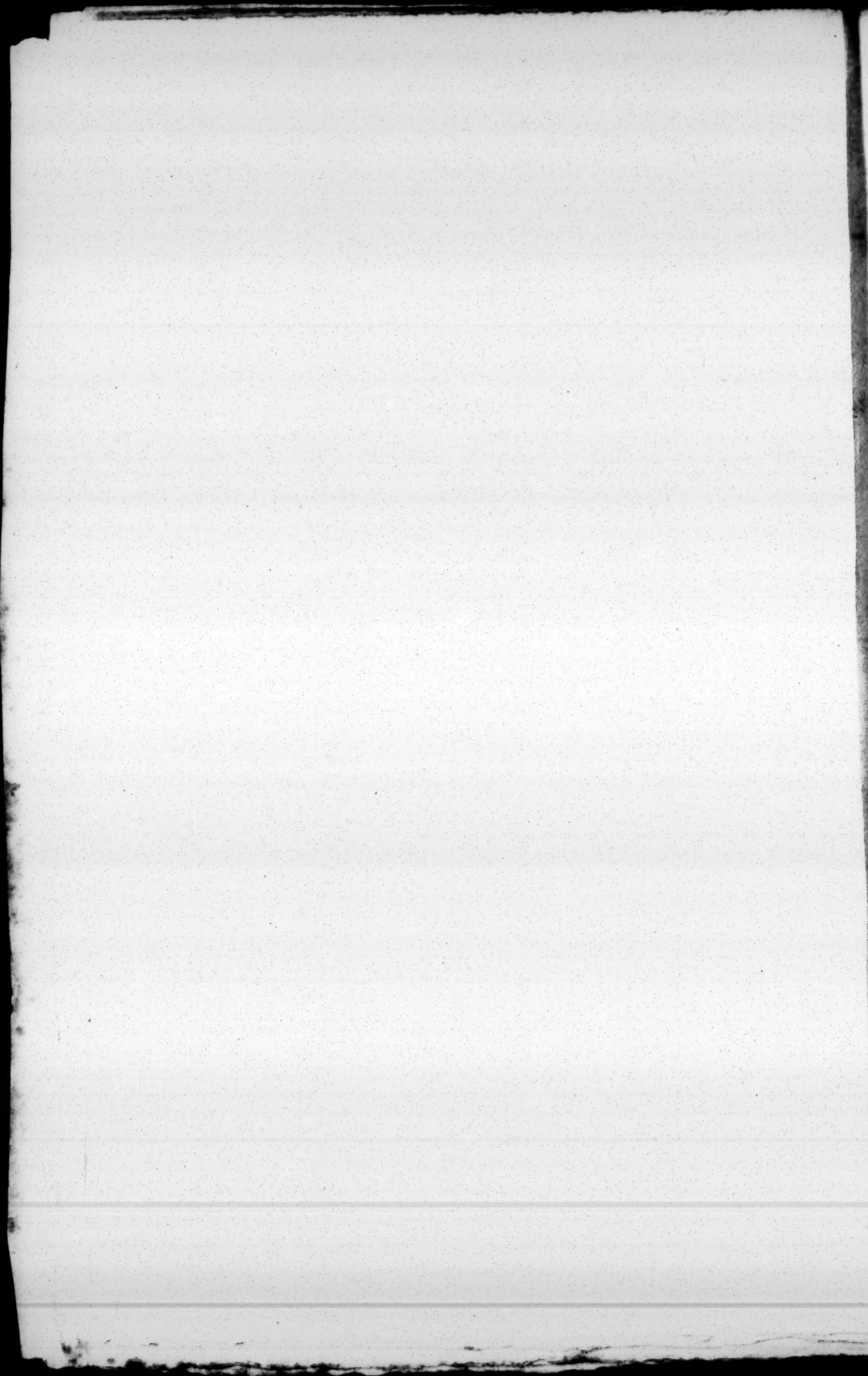

L. S.

LIBRUM hunc emissurus nihil antiquius habuit Editor, quam ut Textum maxime integrum exhibeat, & locis iis, qui paulo obscuriores videbantur, Lucem quodammodo offundat. Quod ut efficiat (minime vel Ingenio vel Eruditioni suæ confusus) doctissimos aliorum Commentarios accessit, VICTORII præcipue, HEINSII, & DACIERII. Inde ea solum, quæ in præsentem usum accommodari & Lectorem adjuvare possint, sibi statuit haurienda. Ipse sane Notas quasdam, quales quales sunt, hinc illinc de proprio
a inferuit.

inferuit. Interpretationem etiam Latinam adhibuit; etsi minus fidam & ad Verbum elaboratam, ad Sensum tamen, ut sperat, Auctoris exprimendum accommodatam. De ipso Opere nihil censet dicendum, quoniam adeo percrebuit ARISTOTELIS Fama, ut haud tali præconio indigeat. Denique, minime Critici Nomen desiderat Editor, si quid Emolumenti in publicum redundet, illum suscepti Laboris haud pœnitebit.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ

Π Ε Ρ Ι

Π Ο Ι Η Τ Ι Κ Η Σ.

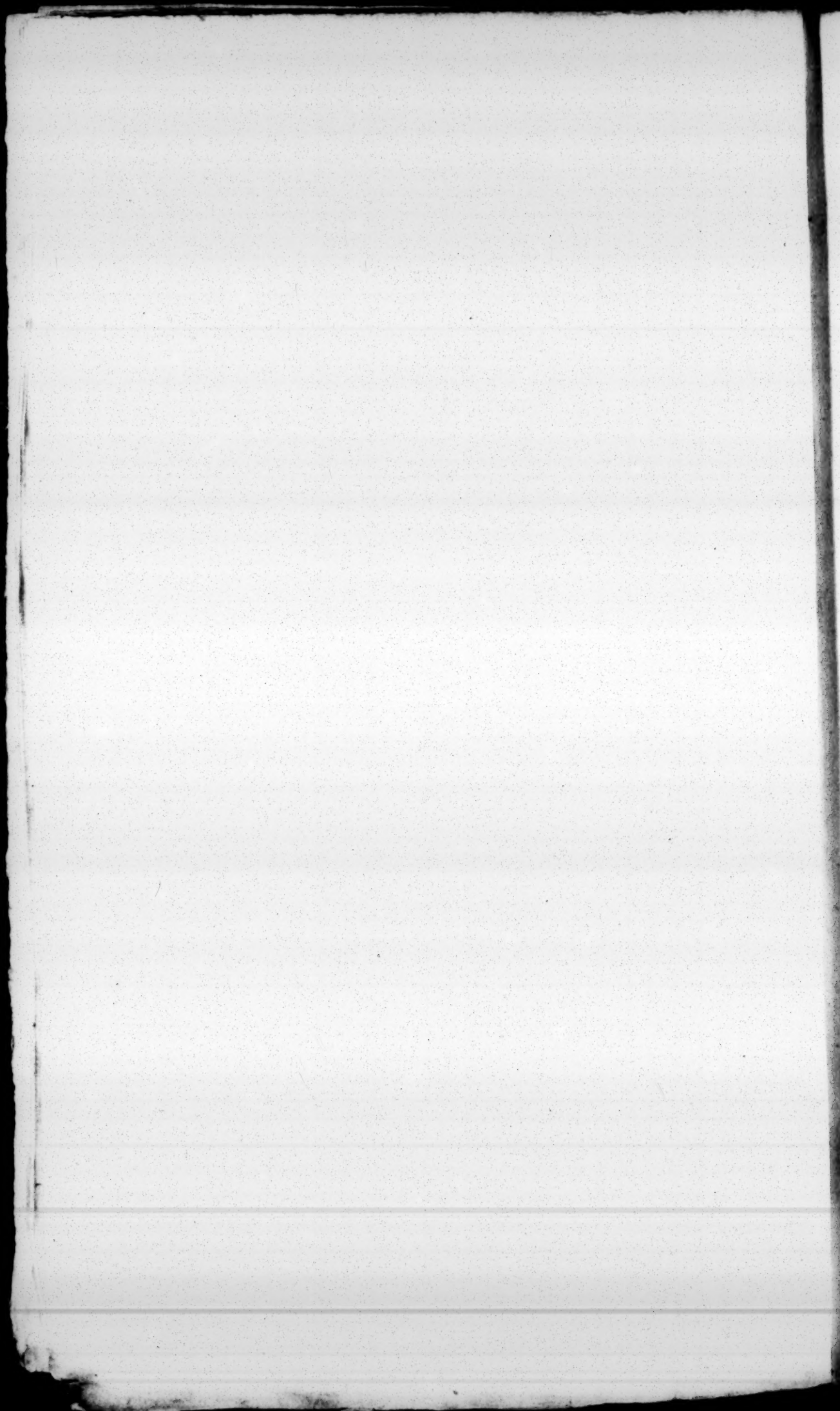
Κ Ε Φ. α'.

ΠΕΡΙ ποιητικῆς αὐτῆς τε καὶ τῶν εἰδῶν αὐτῆς, ἥντινα δύναμιν ἕκαστον ἔχει, καὶ πῶς δεῖ συνίστασθαι τοὺς μύθους, εἰ μέλλοι καλῶς ἔξειν ἡ ποίησις· ἔτι δὲ ἐκ πόσεων καὶ ποίων ἐς μορίων ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὅσα τῆς αὐτῆς ἐστὶ μεθόδου, λέγωμεν, ἀρχάμενοι κατὰ φύσιν, πρῶτον ἀπὸ τῶν πρώτων. Εποποιία δὲ καὶ ἡ τῆς τραγωδίας ποίησις, ἔτι δὲ κωμωδία καὶ ἡ διθυραμβοποιητικὴ, καὶ τῆς αὐλητικῆς ἡ ψαλμῆσις καὶ κιθαριστικῆς, πᾶσι τυγχάνουσιν οὕσι μιμήσεις τὸ σύνολον. διαφέρουσιν δὲ ἀλλήλων τρισὶν· ἡ γὰρ τῷ γένει ἑτέροις μιμῆσθαι, ἢ τῷ ἑτέρῳ, ἢ τῷ ἑτέρως, καὶ μὴ τὸν αὐτὸν τρόπον. ὥσπερ γὰρ καὶ χρώμασι καὶ σχήμασι πολλὰ μιμνῆσθαι τινες ἀπεικάζοντες, οἱ μὲν διὰ τέχνης, οἱ δὲ διὰ συνηθείας, ἕτεροι δὲ διὰ τῆς φωνῆς.

Α

ἔτω

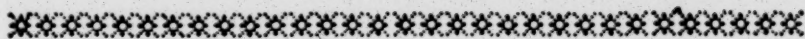
οὕτω καὶ ταῖς εἰρημέναις τέχναις, ἀπιοται μὲν ποιῶνται
 τὴν μίμησιν ἐν ῥυθμῷ καὶ λόγῳ καὶ ἀρμονίᾳ· τούτοις δὲ
 ἢ χωρὶς, ἢ μεμιγμένοις· οἷον ἀρμονία μὲν καὶ ῥυθμῷ
 ζῶμεναι μόνον, ἢτε αὐλητικὴ καὶ ἢ κιθαρῳδική, καὶ
 εἴ τινας ἕτερας τυγχάνωσιν οὔσαι τοιαῦται τὴν δύναμιν
 οἷον ἢ τῶν συρίγγων. αὐτῷ δὲ τῷ ῥυθμῷ μιμοῦνται χω-
 ρὶς ἀρμονίας, οἱ τῶν ὀρχηστῶν. καὶ γὰρ οὗτοι διὰ τῶν
 σχηματιζομένων ῥυθμῶν μιμοῦνται καὶ ἦψι καὶ πάθῃ
 καὶ πράξεϊ. ἢ δὲ ἐπποιῖα μόνον τοῖς λόγοις ψιλοῖς, ἢ
 τοῖς μέτροις· καὶ τῆτοις εἴτε μιγνῶσι μετ' ἀλλήλων, εἴθ'
 ἐνί τινι γένει ζῶμένη τῶν μέτρων τυγχάνουσι μέχρι τῆς
 νῦν. οὐδὲν γὰρ ἂν ἔχοιμεν ὀνομάσαι κοινὸν τοὺς Σάφρο-
 νος καὶ Ξενάρχου μίμους, καὶ τῆς Σωκρατικῆς λόγους·
 οὐδὲ εἴ τις διὰ τελεμέτρων, ἢ ἐλεγείων, ἢ τῶν ἄλλων τι-
 νῶν τῶν τοιούτων ποιῶτο τὴν μίμησιν. πλὴν οἱ ἄνθρω-
 ποὶ γε συνάπτοντες τῷ μέτρῳ τὸ ποιεῖν, τοὺς μὲν ἐλεγεια-
 ποιῆς, τῆς δὲ ἐποποιῆς ὀνομάζουσιν, οὐχ ὡς τοὺς κατὰ
 μίμησιν ποιητάς, ἀλλὰ κεινὴ κατὰ τὸ μέτρον πρῶταγο-
 ρεύουσαι. καὶ γὰρ ἂν ἰατρικὸν ἢ μουσικὸν τι διὰ τῶν μέ-
 τρων ἐκφέρωσιν, οὕτω καλεῖν εἰώθασιν. οὐδὲν δὲ κεινόν
 ἐστὶν Ομήρῳ καὶ Εμπεδοκλεῖ, πλὴν τὸ μέτρον. δι' ὃ τὸν
 μὲν ποιητὴν δίκαιον καλεῖν· τὸν δὲ, Φυσιολόγον μᾶλλον
 ἢ ποιητὴν. ὁμοίως δὲ καὶ εἴ τις ἅπαντα τὰ μέτρα μι-
 γνύων, ποιῶτο τὴν μίμησιν, καθάπερ Χαιρήμων ἐπίη-
 σεν Ἱπποκένταυρον, μικτὴν ῥαψωδίαν ἐξ ἁπάντων τῶν
 μέτρων, οὐκ ἤδη καὶ ποιητὴν πρῶταγορευτέον. πρὸς μὲν
 οὖν τούτων διαρίσσω τοῦτον τὸν τρόπον. Εἰς δὲ τινες αἱ
 πᾶσι ζῶνται τοῖς εἰρημένοις· λέγω δὲ, οἷον, ῥυθμῷ
 καὶ

καὶ μέλει καὶ μέτρω, ὥσπερ ἦτε τῶν διθυραμβικῶν ποιήσις καὶ ἡ τῶν μίμων, καὶ ἦτε τραγωδία, καὶ ἡ κωμωδία. διαφέρουσι δὲ, ὅτι αἱ μὲν ἅμα πᾶσιν, αἱ δὲ κατὰ μέρος. ταύτας μὲν ἔν λέγω τὰς διαφορὰς τῶν τεχνῶν, ἐν αἷς πιέονταί τὴν μίμησιν.

Κ Ε Φ. β'.

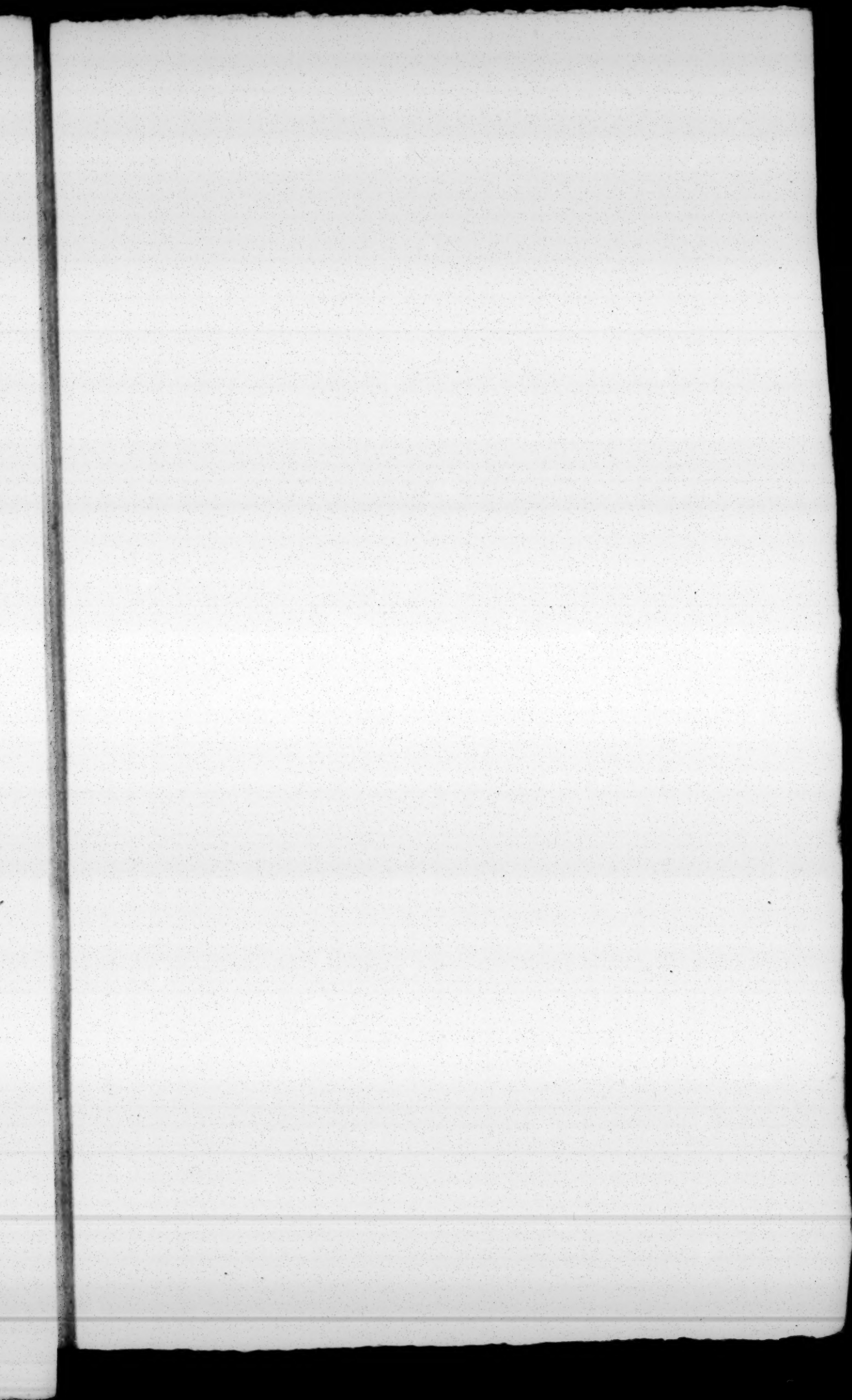
ΕΠΕΙ δὲ μιμῶνται οἱ μιμῶμενοι πρᾶτοντας, ἀνάγκη δὲ τούτους ἢ σπουδαίους ἢ Φαύλους εἶναι· (τὰ γὰρ ἦθι σχεδὸν αἰεὶ τέτοις ἀκολουθεῖ μοις· κακία γὰρ καὶ ἀρετὴ τὰ ἦθι διαφέρουσι πάντες) ἦτοι βελτίονας ἢ κατ' ἡμᾶς, ἢ χείρονας, ἀνάγκη μιμῶσθαι, ὥσπερ οἱ γραφεῖς. Πολύγνωτος μὲν κρείττης, Παύσων δὲ χείρης, Διονύσιος δὲ ὁμοίους εἰκαζέ· δῆλον δὲ, ὅτι καὶ τῶν λεχθεῖσων ἐκάστη μιμήσεων ἔχει ταύτας πρὸς διαφορὰς· καὶ ἔστιν ἕτερα τῷ ἑτέρῳ μιμῶσθαι τοῦτον τὸν τρόπον. καὶ γὰρ ἐν ὀρχήσει καὶ αὐλήσει καὶ κιθαρίσει ἐστὶ γενέσθαι ταύτας τὰς ἀνομοιότητας· καὶ πρὸς τοὺς λόγους δὲ καὶ τὴν ψιλομετρίαν· οἷον, Ὀμηρος μὲν βελτίους, Κλεοφῶν δὲ ὁμοίους, Ηγήμων δὲ ὁ Θάσιος ὁ τὰς παρωδίας ποιήσας πρῶτος, καὶ Νικόχαρις ὁ τὴν Δηλιάδα, χείρους. ὁμοίως δὲ καὶ πρὸς τοὺς διθυράμβους καὶ τοὺς μίμους, ὡς Πέρσας καὶ Κύκλωπας Τιμόθεος καὶ Φιλόξενος μιμῶσθαι ἂν. ἐν αὐτῇ δὲ τῇ διαφορᾷ καὶ ἡ τραγωδία πρὸς τὴν κωμωδίαν διέστηκεν. ἡ μὲν γὰρ χείρης, ἡ δὲ βελτίος μιμῶσθαι βέλεται τῶν νῦν.

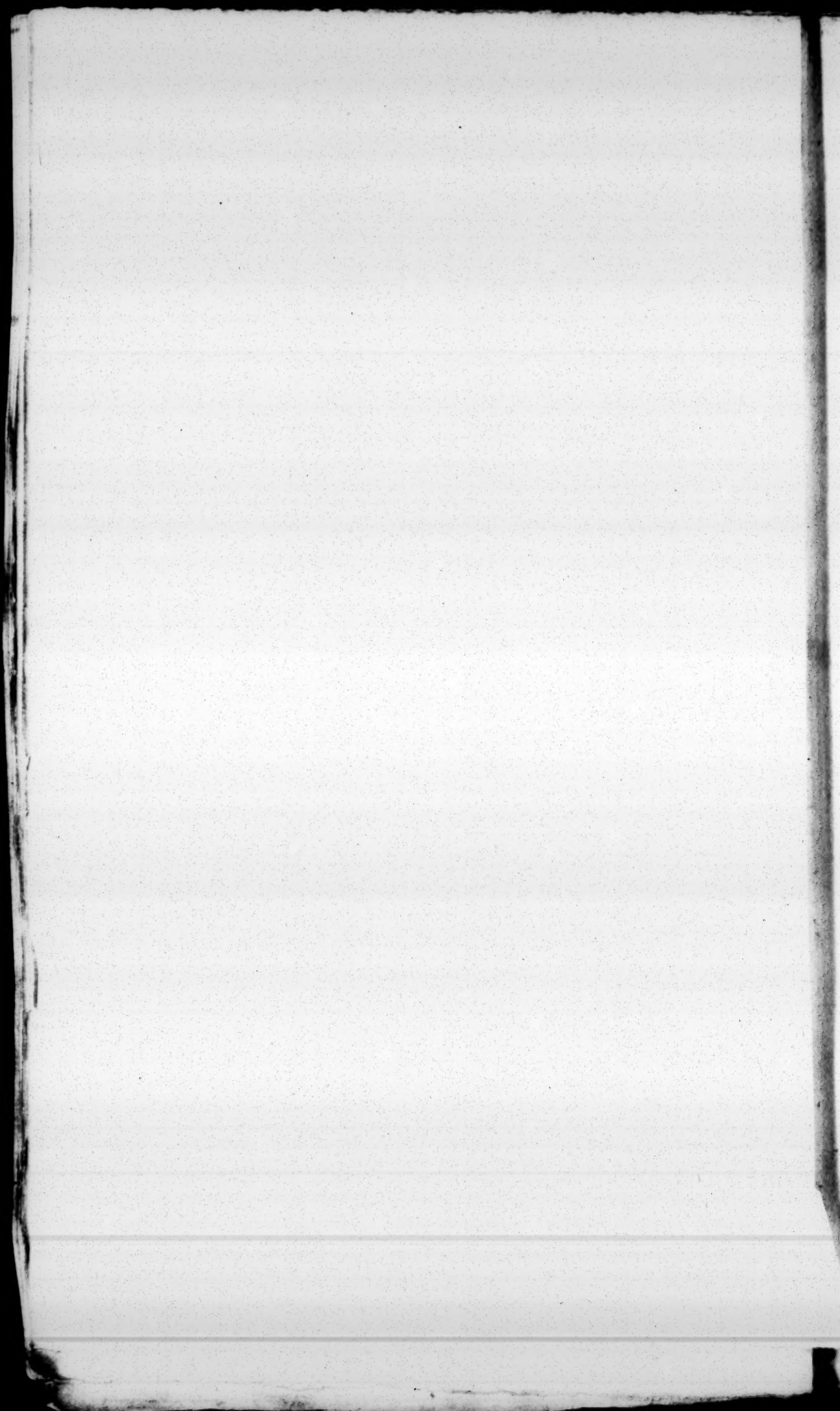

Κ Ε Φ. γ'.

ΕΤΙ δὲ τούτων τρίτη διαφορά, τὸ, ὡς ἕκαστα τούτων μιμήσαιο ἄν τις. καὶ γὰρ ἐν τοῖς αὐτοῖς καὶ τὰ αὐτὰ μιμεῖσθαι ἐν, ὅτε μὲν ἀπαγγέλλοντα, ἢ ἕτερόν τι γιγνόμενον, ὥσπερ Ομηρος ποιεῖ· ἢ ὡς τὸν αὐτὸν καὶ μὴ μεταβάλλοντα· ἢ πάντας ὡς πράττοντας καὶ ἐνεργῶντας τοὺς μιμουμένους. ἐν τρισὶ δὴ ταύταις διαφοραῖς ἡ μίμησις ἐστίν, ὡς εἶπομεν κατ' ἀρχὰς, ἐν οἷς τε, καὶ αἰ, καὶ ὡς. ὥς τε τῇ μὲν ὁ αὐτὸς ἂν ἦ μιμητὴς Ομήρῳ Σοφοκλῆς, μιμοῦνται γὰρ ἄμφω σπουδαίους· τῇ δὲ Αριστοφάνει, πράττοντας γὰρ μιμοῦνται καὶ δρῶντας ἄμφω· ὅθεν καὶ δράματα καλεῖσθαι τινες αὐτὰ φασιν, ὅτι μιμῶνται δρῶντας. διὸ καὶ ἀντιπιῶνται τῆς τε τραγωδίας καὶ τῆς κωμωδίας οἱ Δωρεῖς· τῆς μὲν κωμωδίας οἱ Μεγαρεῖς, οἳ τε ἐνταῦθα, ὡς ἐπὶ τῆς παρ' αὐτοῖς δημοκρατίας γενομένης, καὶ οἱ ἐκ Σικελίας· ἐκείθεν γὰρ ἦν Επὶχαρμος ὁ ποιητὴς, πολλῶ πρότερος ὢν Χωννίδου καὶ Μάγνητος· καὶ τῆς τραγωδίας ἔνιοι τῶν ἐν Πελοποννήσῳ, ποιούμενοι τὰ ὀνόματα σημεῖον. οὗτοι μὲν γὰρ κώμας τὰς περιεικίδας καλεῖν φασιν, Ἀθηναῖοι δὲ δήμους· ὡς κωμῶδες, οὐκ ἀπὸ τοῦ κωμάζειν λεχθέντας, ἀλλὰ τῇ κατὰ κώμας πλάνῃ ἀτιμαζομένους ἐκ τῆ ἀστεως· καὶ τὸ ποιεῖν αὐτοὶ μὲν δρᾶν, Ἀθηναῖοι δὲ πράττειν προσαγορεύειν. Περὶ μὲν οὖν τῶν διαφορῶν, καὶ πόσας, καὶ τίνες, τῆς μιμήσεως, εἰρήσῃ ταῦτα.

Κ Ε Φ.

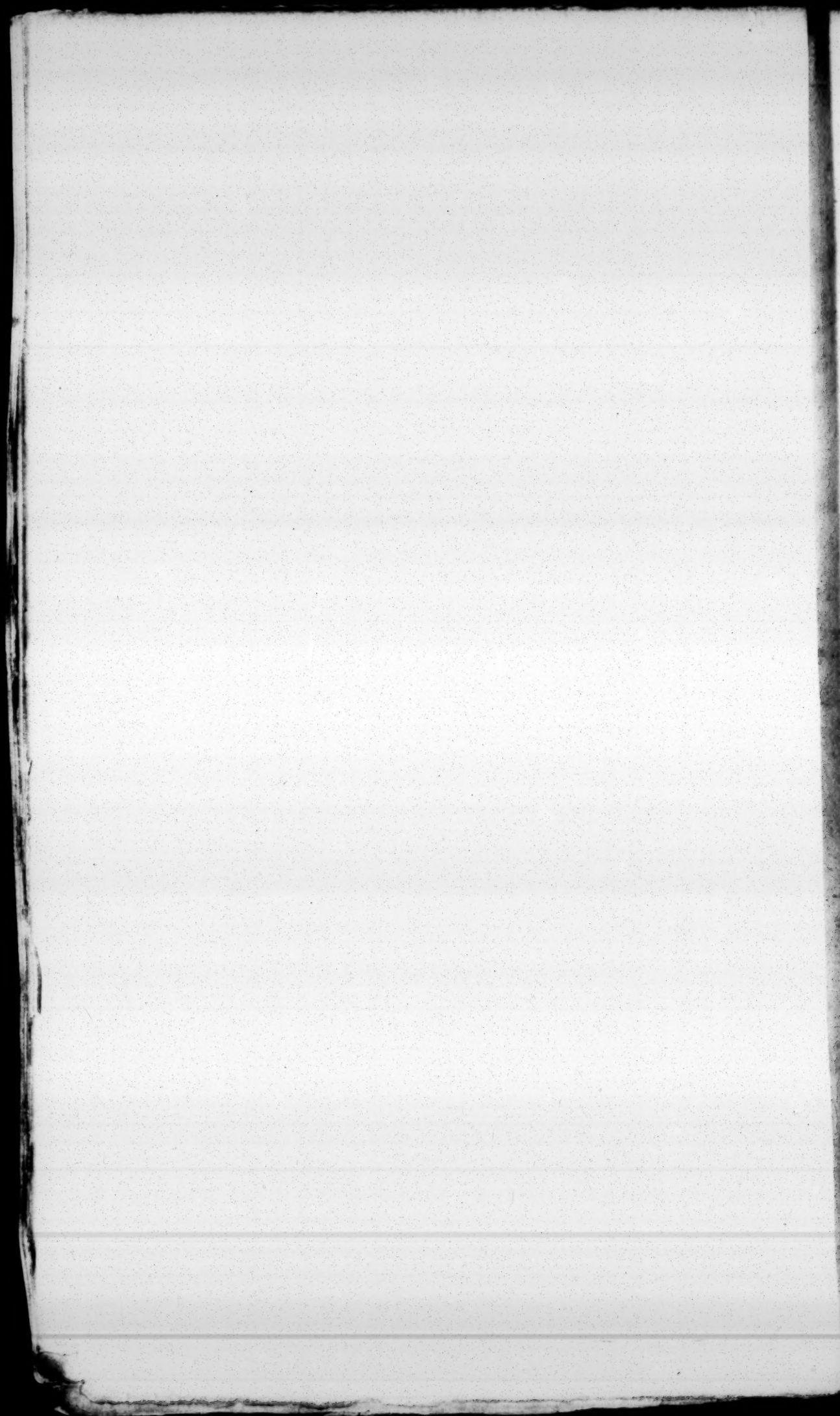

Κ Ε Φ. Δ'.

ΕΟΙΚΑΣΙ δὲ γεννῆται μὲν ὅλως τὴν ποιητικὴν αἰ-
 πία δύο τινές, καὶ αὗται Φυσικαί. τὸ, τε γὰρ μι-
 μῆσθαι, σύμφυτον τοῖς ἀνθρώποις ἐκ παίδων ἐστὶ. καὶ
 τούτῳ διαφέρουσι τῶν ἄλλων ζώων, ὅτι μιμητικώτατόν
 ἐστὶ καὶ τὰς μαθήσεις ποιῆται διὰ μιμήσεως τὰς πρῶ-
 τας· καὶ τῷ χαίρειν τοῖς μιμήμασι πάντας. σημεῖον δὲ
 τῆς τοῦ τοῦ συμβαῖνον ἐπὶ τῶν ἔργων. ἂ γὰρ αὐτὰ λυπη-
 ρῶς ὁρῶμεν, τούτων τὰς εἰκόνας τὰς μάλιστα ἠκριβωμέ-
 νας, χαίρομεν θεωροῦντες· οἷον θηρίων τε μορφὰς τῶν
 ἀγριωτάτων, καὶ νεκρῶν. αἴτιον δὲ καὶ τῆς, ὅτι μαν-
 θάνειν οὐ μόνον τοῖς φιλοσόφοις ἤδισον, ἀλλὰ καὶ τοῖς
 ἄλλοις ὁμοίως· ἀλλ' ἐπὶ βραχὺ κοινωνοῦσιν αὐτοῦ. διὰ
 γὰρ τοῦτο χαίρουσι τὰς εἰκόνας ὁρῶντες, ὅτι συμβαίνει
 θεωροῦντας μανθάνειν καὶ συλλογίζεσθαι τί ἕκαστον· οἷον,
 ὅτι οὗτος ἐκεῖνος· ἐπεὶ ἐὰν μὴ τύχῃ θεωρητικῶς, οὐ διὰ
 μίμημα ποιήσει τὴν ἡδονήν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀπεργασίαν,
 ἢ τὴν χροιάν, ἢ διὰ τοιαύτην τινὰ ἄλλην αἰτίαν. κατὰ
 φύσιν δὲ ὄντος ἡμῖν τοῦ μιμῆσθαι, καὶ τῆς ἀρμονίας καὶ
 τῆς ῥυθμῆς, (τὰ γὰρ μέτρα, ὅτι μόρια τῶν ῥυθμῶν ἐστὶ,
 φανερόν) ἐξ ὧν οἱ πεφυκότες πρὸς αὐτὰ μάλιστα,
 κατὰ μικρὸν προάγοντες, ἐγέννησαν τὴν ποίησιν ἐκ τῶν
 αὐτοσχεδιασμάτων. διεσπάρθη δὲ κατὰ τὰ οἰκῆα ἡθὴ
 ἢ ποιήσεις. οἱ μὲν γὰρ σεμνότεροι, τὰς καλὰς ἐμιμοῦν-
 το πράξεις, καὶ τὰς τῶν τοιούτων τύχας· οἱ δὲ εὐτελέ-
 στεροι,

σεροι, τὰς τῶν Φαύλων, πρῶτον ψόγους ποιῶντες, ὥσ-
 περ ἕτεροι ὕμνους καὶ ἐγκώμια. τῶν μὲν οὖν πρὸ Ομήρου
 ἔδενός ἐχομεν εἰπεῖν τοιοῦτον ποίημα· εἰκὸς δὲ εἶναι πολ-
 λούς. ἀπὸ δὲ Ομήρου δρῶταμένοις, ἐστὶν οἷον, ἐκείνου ὁ
 Μαργείτης, καὶ τὰ τοιαῦτα, ἐν οἷς καὶ τὸ ἀρμότιον ἱαμ-
 βεῖον ἦλθε μέτρον· διὸ καὶ ἱαμβεῖον καλεῖται νῦν, ὅτι
 ἐν τῷ μέτρῳ τέτρω ἱαμβίζον ἀλλήλους. καὶ ἐγένοντο τῶν
 παλαιῶν, οἱ μὲν ἡρώικων, οἱ δὲ ἱαμβῶν ποιηταί. ὥσ-
 περ δὲ καὶ τὰ σπερδαῖα μάλιστα ποιητὴς Ομηρος ἦν (μό-
 νος γὰρ οὐχ ὅτι εὖ, ἀλλ' ὅτι καὶ μιμήσεις δραματικὰς
 ἐποίησεν) οὕτω καὶ τὰ τῆς κωμωδίας σχήματα πρῶτος
 ὑπέδειξεν, οὐ ψόγον, ἀλλὰ τὸ γελοῖον δραματοποιήσας.
 ὁ γὰρ Μαργείτης ἀνάλογον ἔχει, ὥσπερ Ἰλιάς καὶ Ο-
 δύσεια πρὸς τὰς τραγωδίας, οὕτω καὶ οὗτος πρὸς τὰς
 κωμωδίας. οἱ δ' ἐφ' ἑκατέραν τὴν ποιήσιν ὁρμῶντες
 κατὰ τὴν οἰκείαν φύσιν, οἱ μὲν ἀντὶ τῶν ἱαμβῶν, κω-
 μωδοποιοὶ ἐγένοντο, οἱ δὲ ἀντὶ τῶν ἐπῶν, τραγωιδιάσ-
 καλοι, διὰ τὸ μείζω καὶ ἐντιμότερα τὰ σχήματα εἶναι
 ταῦτα ἐκείνων. τὸ μὲν οὖν ἐπισκεπεῖν, εἰ ἄρα ἔχει ἤδη
 ἡ τραγωδία τοῖς εἶδεσιν ἱκανῶς, ἢ οὐ, αὐτό τε καθ' αὐ-
 τὸ κρινόμενον, καὶ πρὸς τὰ θεάτρα, ἄλλος λόγος. Γε-
 νομένης οὖν ἀπ' ἀρχῆς αὐτοσχεδιατικῆς, καὶ αὕτη καὶ ἡ
 κωμωδία. καὶ ἡ μὲν ἀπὸ τῶν ἐξαρχόντων τὸν διθυράμ-
 βον, ἡ δὲ ἀπὸ τῶν τὰ φαλλικά, ἃ ἔτι καὶ νῦν ἐν πολ-
 λαῖς τῶν πόλεων διαμένει νομιζόμενα, κατὰ μικρὸν ἡυ-
 ξήθη προαγόντων ὅσον ἐγίγνετο φανερόν αὐτῆς. καὶ
 πολλὰς μεταβολὰς μεταβαλοῦσαι ἡ τραγωδία ἐπαύσα-
 το, ἐπεὶ ἔσχε τὴν ἑαυτῆς φύσιν. καὶ τό, τε τῶν ὑποκρι-
 τῶν

τῶν πλῆθος ἐξ ἑνὸς εἰς δύο πρῶτος Αἰσχύλος ἤγαγε, καὶ τὰ τῷ χοροῦ ἠλάττωσε καὶ τὸν λόγον πρωταγωνιστὴν παρεσκεύασε· τρεῖς δὲ καὶ σκηνογραφίαν Σοφοκλῆς. ἔτι δὲ μέγεθος ἐκ μικρῶν μύθων καὶ λέξεως γελοίας, διὰ τὸ ἐκ σατυρικοῦ μεταβαλεῖν, ὅψ' ἀπεσεμνώθη· τὸ τε μέτρον ἐκ τετραμέτρου ἰαμβεῖον ἐγένετο. τὸ μὲν γὰρ πρῶτον τετραμέτρῳ ἐχρῶντο, διὰ τὸ σατυρικὴν καὶ ὀρχησικωτέραν εἶναι τὴν ποιήσιν. λέξεως δὲ γενομένης, αὐτὴ ἡ φύσις τὸ οἰκεῖον μέτρον εὗρε· μάλιστα γὰρ λεκτικὸν τῶν μέτρων τὸ ἰαμβεῖόν ἐστι. σημεῖον δὲ τούτου, πλεῖστα γὰρ ἰαμβεῖα λέγομεν ἐν τῇ διαλέκτῳ τῇ πρὸς ἀλλήλους· ἐξάμετρα δὲ ὀλιγάκις, καὶ ἐκβαίνοντες τῆς λεκτικῆς ἀρμονίας. ἔτι δὲ ἐπεισοδίων πλῆθος, καὶ τὰ ἄλλα ὡς ἕκαστε κοσμηθῆναι λέγεται. Περὶ μὲν οὖν τῶν ποσῶντα ἔσω ἡμῖν εἰρημένα· πολὺ γὰρ ἂν ἴσως ἔργον εἴη διεξιέναι καθεκάστον.

Κ Ε Φ. ε'.

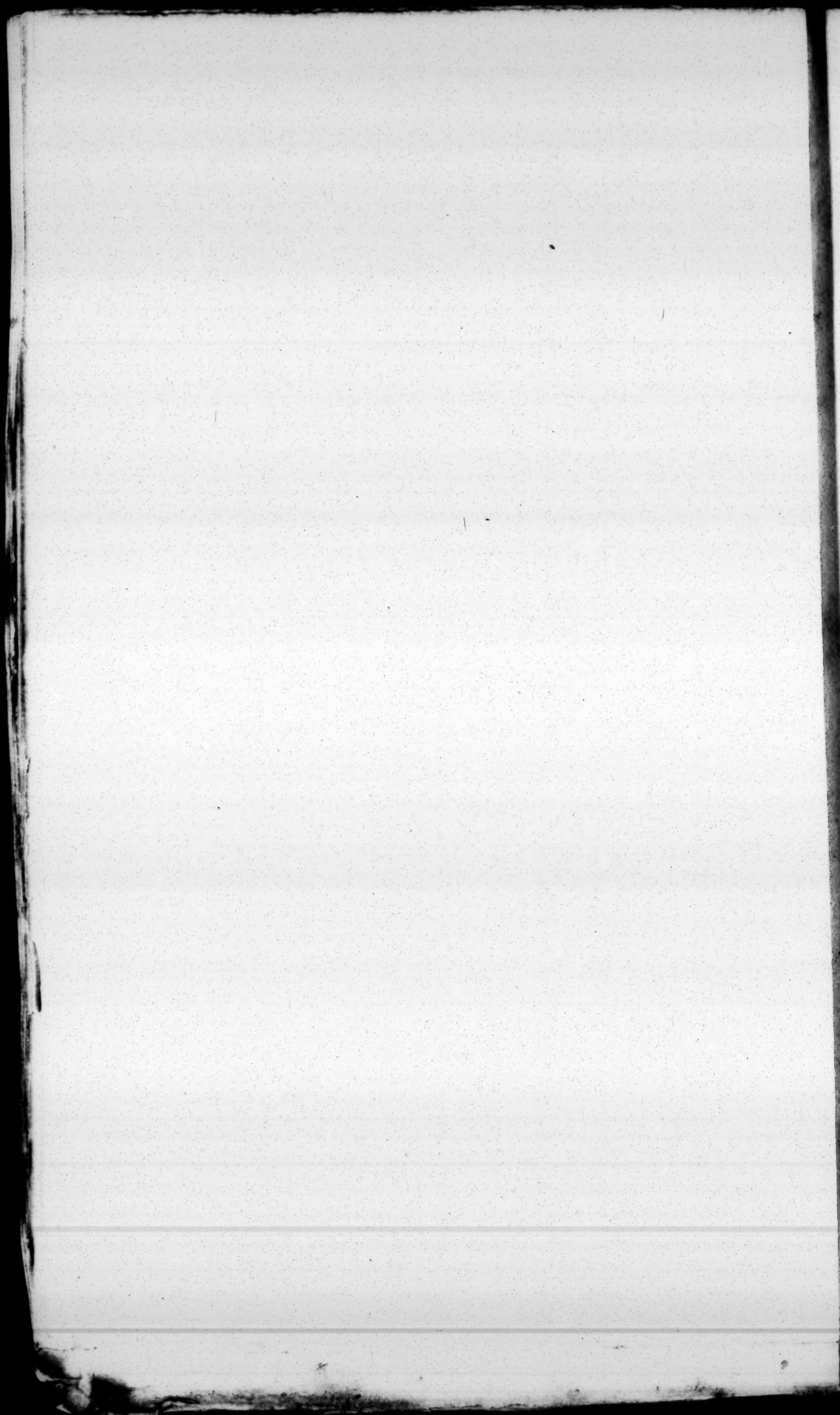
Η δὲ κωμῳδία ἐστίν, ὥσπερ εἶπομεν, μίμησις Φαυλοτέρων μὲν, οὐ μέντοι κατὰ πᾶσαν κακίαν, ἀλλὰ τοῦ αἰσχροῦ ἐστὶ τὸ γελοῖον μόριον. τὸ γὰρ γελοῖον, ἐστὶν ἀμάρτημά τι καὶ αἰσχος ἀνώδυνον, καὶ οὐ φθαρτικόν· οἷον, εὐθύς τὸ γελοῖον πρῶτον αἰσχρόν τι καὶ διεσπασμένον ἄνευ ὀδύνης. αἱ μὲν οὖν τῆς τραγωδίας μεταβάσεις, καὶ δι' ὧν ἐγένοντο, οὐ λελήθασιν· ἡ δὲ κωμῳδία, διὰ τὸ μὴ σπουδαζεσθαι ἐξ ἀρχῆς, ἔλαθεν.

καὶ

καὶ γὰρ χορὸν κωμῳδῶν ὅψε ποτε ὁ ἄρχων ἔδωκεν, ἀλλ' ἐθελοντὰ ἦσαν. ἤδη δὲ σχήματά τινα αὐτῆς ἐχούσης, οἱ λεγόμενοι αὐτῆς ποιητὰὶ μνημονεύονται. τὶς δὲ πρῶτος ἀπέδωκεν, ἢ προλόγους, ἢ πλῆθη ὑποκριτῶν, καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἠγνόηται. τὸ δὲ μῦθους ποιεῖν, Εὐχάρμος καὶ Φόρμις ἤρξαν· τὸ μὲν οὖν ἐξ ἀρχῆς ἐκ Σικελίας ἦλθε. τῶν δὲ Ἀθηνησιν Κράτης πρῶτος ἤρξεν, ἀφ' ἑμενος τῆς ἰαμβικῆς ιδέας, καθόλου ποιεῖν λόγους ἢ μῦθους. Ἡ μὲν οὖν ἐποποιία τῇ τραγωδίᾳ μέχρη μόνον μέτρα μετὰ λόγου μίμησις εἶναι σπουδαίων ἠκολούθησεν. τῷ δὲ τὸ μέτρον ἀπλοῦν ἔχειν, καὶ ἀπαγγελίαν εἶναι, ταύτη διαφέρουσιν· ἔτι δὲ τῷ μήκει· ἢ μὲν, ὅτι μάλιστα πειρᾶται ὑπὸ μίαν περιόδον ἡλίου εἶναι, ἢ μικρὸν ἐξαλλάττειν· ἢ δὲ ἐποποιία, ἀόριστος τῷ χρόνῳ, καὶ τῷ διαφέρει. καὶ τοι τὸ πρῶτον ὁμοίως ἐν ταῖς τραγωδίαις τοῦτο ἐποιοῦν, καὶ ἐν τοῖς ἔπεσι. μέρη δὲ ἐστὶ τὰ μὲν ταῦτα, τὰ δὲ ἴδια τῆς τραγωδίας. διόπερ' ὅστις περὶ τραγωδίας οἶδε σπουδαίας καὶ Φαύλης, οἶδε καὶ περὶ ἐπῶν. ἂ μὲν γὰρ ἐποποιία ἔχει, ὑπάρχει τῇ τραγωδίᾳ· ἂ δὲ αὕτη, ἔ πάντα ἐν τῇ ἐποποιίᾳ.

9
i
-
4
-
5
-
.
-
ò
-
α
η
α
ν,
ε
δε
ερ
ν-

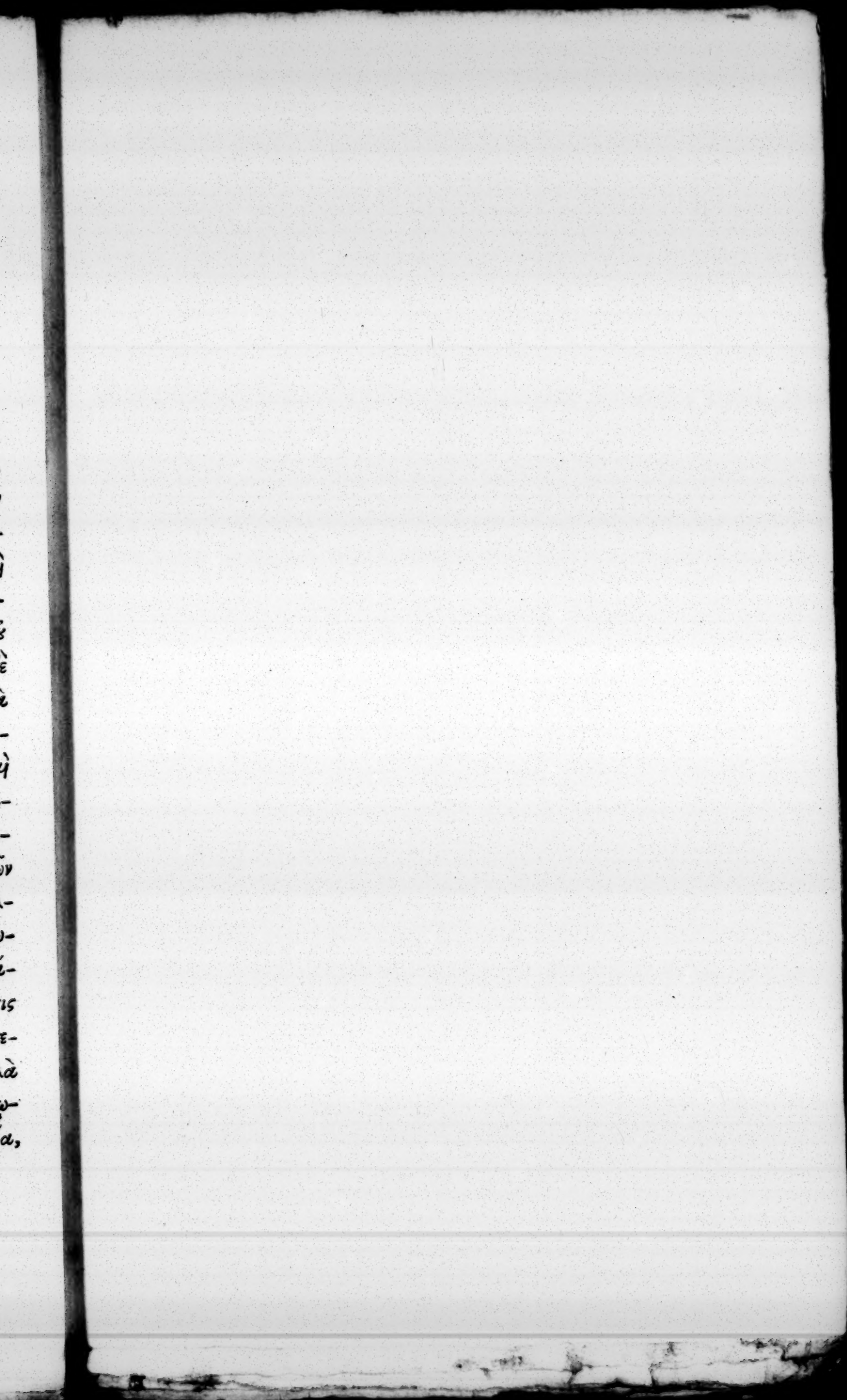
φ.

Κ Ε Φ. 5'.

ΠΕΡΙ μὲν ἔν τῆς ἑξαμέτρῳ μιμητικῆς, καὶ περὶ κωμωδίας ὑπερον ἐρῶμεν· περὶ δὲ τραγωδίας λέγωμεν ἀπολαβόντες αὐτῆς ἐκ τῶν εἰρημένων τὸν γινόμενον ὅρον τῆς ἑσίας. Ἔστιν ἔν τραγωδίᾳ μίμησις πρᾶξεως σπῆδαίας καὶ τελείας, μέγεθος ἐχέσσης, ἡδυσμένῳ λόγῳ, χωρὶς ἐκάστῃ τῶν εἰδῶν ἐν τοῖς μορίοις δρῶντων, καὶ ἔ δι' ἐπαγγελίας, ἀλλὰ δι' ἐλέῃ καὶ φόβῳ περαίνεσθαι τὴν τῶν τοιούτων παθημάτων κάθαρσιν. λέγω δὲ ἡδυσμένον μὲν λόγον, τὸν ἔχοντα ῥυθμὸν καὶ ἀρμονίαν καὶ μέλος. τὸ δὲ χωρὶς τῶν εἰδῶν, τὸ διὰ μέτρων ἓνια μόνον περαίνεσθαι, καὶ πάλιν ἕτερα διὰ μέλους. Ἐπεὶ δὲ πράττοντες ποιῶνται τὴν μίμησιν, πρῶτον μὲν ἐξ ἀνάγκης ἂν εἴη τι μόριον τραγωδίας ὁ τῆς ὀψέως κόσμος, εἶτα μελοποιία καὶ λέξις. ἐν τέτοις γὰρ ποιῶνται τὴν μίμησιν. λέγω δὲ λέξιν μὲν αὐτὴν τὴν τῶν μέτρων σύνθεσιν· μελοποιίαν δὲ, ὃ τὴν δύναμιν φανεράν ἔχει πάσαν. Ἐπεὶ δὲ πράξεώς ἐστι μίμησις, πρᾶττεται δὲ ὑπὸ τινων πραττόντων, ἔς ἀνάγκη ποιεῖς τινὰς εἶναι κατὰ τὸ ἦθος καὶ τὴν διάνοιαν (διὰ γὰρ τέτων καὶ τὰς πράξεις εἶναι φημὲν ποιᾶς τινὰς) πᾶνφυκεν αἰτία δύο τῶν πράξεων εἶναι, διάνοια καὶ ἦθος, καὶ κατὰ ταύτας καὶ τυγχάνουσι καὶ ἀποτυγχάνουσι πάντες. ἔστι δὲ τῆς μὲν πρᾶξεως ὁ μῦθος μίμησις. λέγω γὰρ μῦθον τοῦτον, τὴν σύνθεσιν τῶν πραγμάτων· τὰ δὲ ἦθη, καθ' ἃ ποιεῖς

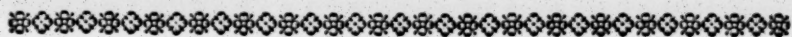
τινας εἶναι φαμέν τοὺς πρᾶττοντας· διάνοιαν δὲ ἐν ὅσοις
 λέγοντες ἀποδεικνύουσι τι, ἢ καὶ ἀποφαίνονται γνώμην.
 Ἀνάγκη οὖν πάσης τραγωδίας μέρη εἶναι ἔξ, καθ' ἃ
 ποιά τις ἐστὶν ἡ τραγωδία. ταῦτα δ' ἐστὶν, μῦθος, καὶ
 ἥθη, καὶ λέξεις, καὶ διάνοια, καὶ ὄψις, καὶ μελοποιία.
 οἷς μὲν γὰρ μιμοῦνται, δύο μέρη ἐστὶν· ὡς δὲ μιμοῦνται,
 ἐν ἃ δὲ μιμῶνται, τρία. καὶ παρὰ ταῦτα ἔδεν. τέ-
 τοις μὲν οὖν οὐκ ὀλίγοι αὐτῶν, ὡς εἰπεῖν, κέχρηνται τοῖς
 εἰδεσι. καὶ γὰρ ὄψιν ἔχει πᾶν, καὶ ἥθος, καὶ μῦθον,
 καὶ λέξιν, καὶ μέλος, καὶ διάνοιαν ὡσαύτως. μέγιστον
 δὲ τῶν ἐστὶν ἡ τῶν πραγμάτων σύστασις. ἡ γὰρ τρα-
 γωδία μίμησις ἐστὶν ἐκ ἀνθρώπων, ἀλλὰ πράξεων, καὶ
 βίης καὶ εὐδαιμονίας καὶ κακοδαιμονίας. καὶ γὰρ ἡ εὐ-
 δαιμονία ἐν πράξει ἐστὶ, καὶ τὸ τέλος πράξις τίς ἐστὶν, ἔ-
 ποιότης. εἰσὶ δὲ κατὰ μὲν τὰ ἥθη ποιοῦντινες· κατὰ δὲ
 τὰς πράξεις, εὐδαίμονες, ἢ τέναντίον. ἐκ οὖν ὅπως τὰ
 ἥθη μιμήσωνται, πρᾶττεσιν, ἀλλὰ τὰ ἥθη συμπερι-
 λαμβάνουσιν διὰ τὰς πράξεις. ὥστε τὰ πράγματα καὶ
 ὁ μῦθος τέλος τῆς τραγωδίας. τὸ δὲ τέλος μέγιστον ἀ-
 πάντων ἐστὶν· ἄνευ μὲν γὰρ πράξεως, ἐκ ἀνθρώπων τρα-
 γωδία· ἄνευ δὲ ἡθῶν, γένοιτ' ἂν. αἱ γὰρ τῶν νέων τῶν
 πλείων, ἀήθεις τραγωδίαί εἰσι, καὶ ὅλως πιηταὶ πολ-
 λοὶ ποιῶσι· οἷον καὶ τῶν γραφέων Ζεῦξος πρὸς Πολύγνω-
 τον πέπονθεν. ὁ μὲν γὰρ Πολύγνωτος ἀγαθῶν ἡθοῦς γρά-
 φος· ἡ δὲ Ζεῦξιδος γραφὴ οὐδὲν ἔχει ἥθους. ἔτι ἐάν τις
 ἐφεξῆς θῇ ῥήσεις ἡθικὰς, καὶ λέξεις καὶ διανοίας εὖ πε-
 ποιημένας, ἔποιήσει ὃ ἦν τῆς τραγωδίας ἔργον, ἀλλὰ
 πολὺ μᾶλλον ἢ καταδεεσέροις τέτοις κεχηρημένη τραγω-
 δία,

1

δία, ἔχουσαι δὲ μῦθον καὶ σύσασιν πραγμάτων. Πρὸς δὲ τούτοις τὰ μέγιστα οἷς ψυχαγωγῇ ἢ τραγωδίᾳ, τοῦ μύθου μέρη ἔσιν, αἵτε περιπέτεια καὶ ἀναγνωρίσεις. ἔτι σημείον, ὅτι καὶ οἱ ἐγχειρῶντες ποιεῖν, πρότερον δύνανται τῇ λέξει καὶ τοῖς ἥθεσιν ἀκριβεῶς, ἢ τὰ πράγματα συνίστασθαι, οἷον καὶ οἱ πρῶτοι ποιηταὶ σχεδὸν ἅπαντες. Ἀρχὴ μὲν ἔν καὶ οἷον ψυχὴ ὁ μῦθος τῆς τραγωδίας· Δεύτερον δὲ τὰ ἥθη. παραπλήσιον γάρ ἐστι καὶ ἐπὶ τῆς τραγικῆς. εἰ γὰρ τις ἐναλέψκει τοῖς καλλίστοις φαρμάκοις χύδην, ἐκ ἂν ὁμοίως εὐφράνειεν, καὶ λευκογραφήσεις εἰκόνα. ἔστι τε μίμησις πράξεως, καὶ διὰ ταύτην μάλιστα τῶν πραγμάτων. Τρίτον δὲ ἡ διάνοια. τέταρτον δὲ ἐστὶ τὸ λέγειν δύνασθαι τὰ ἐνόντα καὶ τὰ ἀζμότηοντα· ὅπερ ἐπὶ τῶν λόγων τῆς πολιτικῆς καὶ ῥητορικῆς ἔργον ἔστιν. οἱ μὲν γὰρ ἀρχαῖοι πολιτικῶς ἐποίουν λέγοντας· οἱ δὲ νῦν ῥητορικῶς. ἔστι δὲ ἥθος μὲν τὸ τοιῶτον, ὃ δηλοῖ τὴν προαίρεσιν ὁποῖά τις ἔστιν, ἐν οἷς οὐκ ἔστι δῆλον, ἢ προαιρεῖται, ἢ φαύγει ὁ λέγων. διόπερ ἐκ ἔχουσιν ἥθος ἐνιοὶ τῶν λόγων. διάνοια δὲ, ἐν οἷς ἀποδεικνύσιν τι ὥς ἔστιν, ἢ ὥς ἐκ ἔστιν, ἢ καθόλου τι ἀποφαίνοντα. Τέταρτον δὲ, τῶν μὲν λόγων ἢ λέξις. λέγω δὲ, ὥσπερ πρότερον εἶρηται, λέξιν εἶναι τὴν διὰ τῆς ὀνομασίας ἐρμηνείαν, ὃ καὶ ἐπὶ τῶν ἐμμέτρων, καὶ ἐπὶ τῶν λόγων ἔχει τὴν αὐτὴν δύναμιν. Τῶν δὲ λοιπῶν πέντε, ἡ μελοποιία μέγιστον τῶν ἡδυσμάτων. ἡ δὲ ὄψις, ψυχαγωγικὸν μὲν, ἀτεχνώτατον δὲ, καὶ ἥκιστα οἰκεῖον τῆς ποιητικῆς. ἡ γὰρ τῆς τραγωδίας διῶμις, καὶ ἄνευ ἀγῶνος καὶ ὑποκειμένων ἔστιν.

ἔτι δὲ κυριώτερα περὶ τὴν ἀπεργασίαν τῶν ὄψεων ἢ τῶν
σκευοποιῶν τέχνη τῆς τῶν ποιητῶν ἐστίν.

Κ Ε Φ. Ζ΄.

ΔΙΩΡΙΣΜΕΝΩΝ δὲ τῶν, λέγωμεν μετὰ ταῦτα
ποίαν τινὰ δεῖ τὴν σύστασιν εἶναι τῶν πραγμάτων,
ἐπειδὴ τὸ καὶ πρῶτον καὶ μέγιστον τῆς τραγωδίας ἐστίν.
Καίτοι δ' ἡμῖν τὴν τραγωδίαν τελείας καὶ ὅλης πράξεως
εἶναι μίμησιν ἐχέσθης τι μέγεθος· ἐστὶ γὰρ ὅλον καὶ μη-
δὲν ἔχον μέγεθος. ὅλον δὲ ἐστὶ τὸ ἔχον ἀρχὴν καὶ μέσον
καὶ τελευτήν. ἀρχὴ δὲ ἐστίν, ὃ αὐτὸ μὲν ἐξ ἀνάγκης μὴ
μετ' ἄλλο ἐστὶ· μετ' ἐκείνο δ' ἕτερον πέφυκεν εἶναι ἢ γίνε-
σθαι. τελευτὴ δὲ τὸναντίον, ὃ αὐτὸ μετ' ἄλλο πέφυκεν
εἶναι, ἢ ἐξ ἀνάγκης, ἢ ὡς ἐπιτοπολύ· μετὰ δὲ τὸ αὐτὸ ἄλ-
λο ἔδεν. μέσον δὲ, καὶ αὐτὸ μετ' ἄλλο, καὶ μετ' ἐκείνο
ἕτερον. δεῖ ἄρα τοὺς συνεστῶτας εὖ μύθεσ, μήθ' ὁπόθεν
ἔτυχεν ἀρχεσθαι, μήθ' ὅπου ἔτυχε τελευτᾶν, ἀλλὰ κε-
ρῆσθαι ταῖς εἰρημέναις ιδέαις. Ἐτι δ' ἐπεὶ τὸ καλόν,
καὶ ζῶον καὶ ἅπαν πᾶν ὃ συνέστηκεν ἐκ τινων, ἔ μόνον
ταῦτα τεταγμένα δεῖ ἔχειν, ἀλλὰ καὶ μέγεθος ὑπάρχειν
μὴ τὸ τυχόν· τὸ γὰρ καλόν, ἐν μεγέθει καὶ τάξει ἐστὶ·
διὸ οὔτε πᾶμμικρον ἂν τι γένοιτο καλὸν ζῶον·
συγχέεται γὰρ ἡ θεωρία ἐγγὺς τῇ ἀναστροφῇ χρόνου γι-
νομένη· ἔτε παρμέγεθες. ἔ γὰρ ἅμα ἡ θεωρία γίνεσθαι,
καὶ οἷσθαι τοῖς θεωροῦσι τὸ ἐν καὶ τὸ ὅλον ἐκ τῆς θεω-

*Sed distringunt
intuendo
a parte
nonnulla
et a toto
veluti, si
descent milli-
um ad diotum
esse animal*

ρίας· οἷον, εἰ μυρίων σαδίων ἐστὶ ζῶον. ὥστε δεῖ κατὰ περ
+ enim bonum in magnitudine ἐπὶ
et ordine est. quam obrem neque
omnino per se ipsum animal esse
pulchrum poterint. ~~omnino~~
~~contemplatio prope in eo enim~~
contemplando visus confunditur
manens prope insensibile
tempus neque memoria, quum
non enim igitur sit visus.

ἐπὶ τῶν σωμάτων, καὶ ἐπὶ τῶν ζώων ἔχειν μὲν μέγεθος, τοῦτο δὲ εὐσύνοπτον εἶναι· οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν μύθων ἔχειν μὲν μῆκος, τοῦτο δὲ εὐμνημόνευτον εἶναι. τῷ δὲ μήκους ὅρος, πρὸς μὲν τὰς ἀγῶνας καὶ τὴν αἰδοῦσιν, ἔκ τῆς τέχνης ἐστίν. εἰ γὰρ ἔδει ἑκατὸν τραγωδίας ἀγωνίζεσθαι, πρὸς κλειφύδρας ἂν ἠγωνίζοντο, ὥσπερ ποτὲ καὶ ἄλλοτε φασίν. ὁ δὲ καθ' αὐτὴν τὴν φύσιν τῷ πράγματι ὅρος, αἰεὶ μὲν ὁ μείζων, μέχρι τῷ σύνδηλος εἶναι, καλλίων ἐστὶ κατὰ τὸ μέγεθος. ὥς δὲ ἀπλῶς διορίσαντας εἰπεῖν, ἐν ὅσῳ μεγέθει κατὰ τὸ εἶδος, ἢ τὸ ἀναγκαῖον ἐφεξῆς γυνομένων, συμβαίνει εἰς εὐτυχίαν ἐκ δυσυχίας, ἢ ἐξ εὐτυχίας εἰς δυσυχίαν μεταβάλλειν, ἱκανὸς ὅρος ἐστὶ τοῦ μεγέθους.

XX

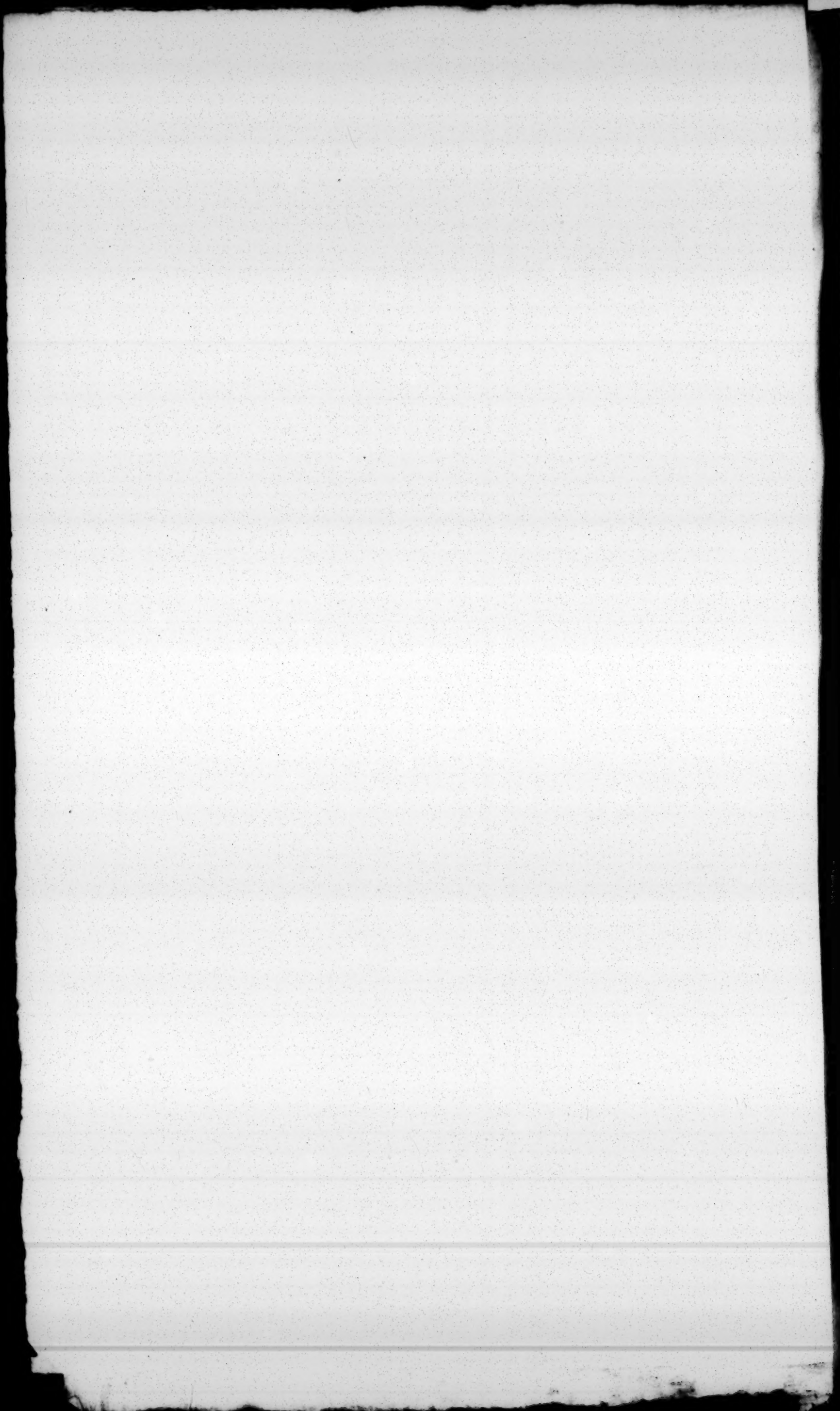
Κ Ε Φ. η'.

ΜΥΘΟΣ δ' ἐστὶν εἷς, οὐχ ὥσπερ τινὲς οἶονταί, εἴαν περὶ ἓνα ἢ. πολλὰ γὰρ καὶ ἄπειρα τῷ γένει συμβαίνει· ἐξ ὧν ἐνίων ἑδέν ἐστιν ἓν. ἔτω δὲ καὶ πράξεις ἐνὸς πολλάί εἰσιν, ἐξ ὧν μία ἑδεμία γίνεται πράξις. δι' ὃ πάντες εἰκάσιν ἀμαρτάνειν, ὅσοι τῶν ποιητῶν Ἡρακλῆδα, καὶ Θησῆδα, καὶ τὰ τοιαῦτα ποιήματα πεποίηκασιν. οἶονταί γὰρ ἐπεὶ εἷς ἦν ὁ Ἡρακλῆς ἓνα καὶ τὸν μῦθον εἶναι περσῆκεν. ὁ δ' Ὀμηρος, ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα διαφέρει, καὶ τοῦτ' εἰκε καλῶς ἰδεῖν, ἥτοι διὰ τέχνην ἢ διὰ φύσιν. Χοδύσειαν γὰρ ποιῶν, ἐκ ἐποίησεν ἅπαντα ὅσα αὐτῷ συνέβη· οἷον πηληγῆναι μὲν ἐν τῷ Παρ-
*enim Odysseam dum ^{νασῶν} confingerit,
 non ce cinxit omnia quæcunque ipsi
 acciderunt, veluti quidem in Parnaso,*

ων
ρον
λω
ρη
τις
εστ,
ναι
85,
ο
λο-

III

τα
οια
αγ-
τρα
εις
με-
μεν
φι-
η
καθ'
ποι'
η το
αενη
τα

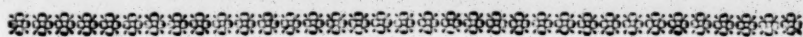
τὰ δὲ καθ' ἕκαστον, τί Αλκιβιάδης ἔπραξεν, ἢ τί ἔπα-
θεν. ἐπὶ μὲν ἔν τῆς κωμωδίας ἤδη τῷτο δῆλον γέγονεν.
συστήσαντες γὰρ τὸν μῦθον διὰ τῶν εἰκότων, ἔτω τὰ τυ-
χόντα ὀνόματα ἐπιτιθέασιν, καὶ ἔχ' ὥσπερ οἱ ἱαμβοποιοὶ
περὶ τῶν καθ' ἕκαστον ποιοῦσιν. ἐπὶ δὲ τῆς τραγωδίας
τῶν γενομένων ὀνομάτων ἀντέχονται. αἴτιον δ' ὅτι πηθα-
νόν ἐστι τὸ δυνατόν. τὰ μὲν οὖν μὴ γενόμενα, οὕτω πι-
στεύομεν εἶναι δυνατά· τὰ δὲ γενόμενα, φανερόν ὅτι δυνα-
τά. ἔ γὰρ ἂν ἐγένετο εἰ ἦν ἀδύνατα. Οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ
ἐν ταῖς τραγωδίαις ἐνίαις μὲν ἐν ἡ δὴ τῶν γνωρίμων
ἐστὶν ὀνομάτων, τὰ δὲ ἄλλα πεποιημένα· ἐν ἐνίαις δὲ οὐ-
θέν· οἷον ἐν τῷ Αγάθωνος Ἀνθεῖ· ὁμοίως γὰρ ἐν τούτῳ
τάτε πράγματα καὶ τὰ ὀνόματα πεποιήται, καὶ οὐδὲν
ἦτον εὐφραίνει. ὥς' ἔ πάντως εἶναι ζητητέον τῶν παρα-
δεδομένων μύθων, περὶ οὓς αἱ τραγωδίαί εἰσιν, ἀντέχε-
σθαι. καὶ γὰρ γελοῖον τῷτο ζητεῖν, ἐπεὶ καὶ τὰ γνωρί-
μα ὀλίγοις γνωρίμα ἐστὶν, ἀλλ' ὅμως εὐφραίνει πάντας.
Δῆλον οὖν ἐκ τούτων ὅτι τὸν ποιητὴν μᾶλλον τῶν μύθων
εἶναι δεῖ ποιητὴν, ἢ τῶν μέτρων, ὅσα ποιητὴς κατὰ τὴν
μίμησιν ἐστὶ· μιμεῖται δὲ τὰς πράξεις. καὶ ἄρα συμῶ
γενόμενα ποιεῖν, ἔθεν ἦτον ποιητὴς ἐστὶ. τῶν γὰρ γενο-
μένων ἐνία ἔθεν κωλύει τισαῦτα εἶναι, οἷα ἂν εἰκὸς γενέ-
σθαι καὶ δυνατὰ γενέσθαι, καθ' ὃ ἐκείνος αὐτῶν ποιητὴς
ἐστὶ. τῶν δὲ ἀπλῶν μύθων καὶ πράξεων, αἱ ἐπεισοδιώ-
δεις εἰσὶ χεῖρις. λέγω δ' ἐπεισοδιώδη μῦθον, ἐν ᾧ τὰ
ἐπεισόδια μετ' ἀλλήλα ἔτ' εἰκὸς, ἔτ' ἀνάγκη εἶναι. ποι-
αῦται δὲ ποιοῦνται, ὑπὸ μὲν τῶν φαύλων ποιητῶν, δι'
αὐτοῦς· ὑπὸ δὲ τῶν ἀγαθῶν, διὰ τοὺς ὑποκρυτάς. ἀ-
γωνίσματα

Κ Ε Φ. ια'.

ΕΣΤΙ δὲ περιπέτεια μὲν ἢ εἰς τὸ ἐναντίον τῶν πρατ-
τομένων μεταβολή, καθάπερ εἴρηται. καὶ τοῦτο
δὲ ὥσπερ λέγομεν κατὰ τὸ εἶκος, ἢ ἀναγκαῖον. ὥσπερ
ἐν τῷ Οἰδίποδι ἐλθὼν ὡς εὐφρανῶν τὸν Οἰδίπου, καὶ
ἀπαλλάζων τῷ πρὸς τὴν μητέρα φόβῳ, δηλώσας ὅστις ἦν,
τὸναντίον ἐπίησε. καὶ ἐν τῷ Λυγκῇ, ὁ μὲν ἀγόμενος ὡς
ἀποθανέμενος, ὁ δὲ Δαναὸς ἀκολουθῶν ὡς ἀποκτενῶν,
τὸν μὲν συνέβη ἐκ τῶν πεπραγμένων ἀποθανεῖν, τὸν δὲ
σωθῆναι. ἀναγνώρισις δ' ἐστίν, ὥσπερ καὶ τοῦνομα ση-
μαίνει, ἐξ ἀγνοίας εἰς γνῶσιν μεταβολή, ἢ εἰς Φιλίαν,
ἢ ἔχθραν τῶν πρὸς εὐτυχίαν ἢ δυστυχίαν ὀρισμένων.
καλλίστη δὲ ἀναγνώρισις, ὅταν ἅμα περιπέτεια γίνων-
ται, ὡς ἔχει ἐν τῷ Οἰδίποδι. εἰσὶ μὲν ἔν καὶ ἄλλα ἀνα-
γνώρισεις. καὶ γὰρ πρὸς ἄψυχα καὶ τὰ τυχόντα ἐστίν
ὅτε, ὥσπερ εἴρηται, συμβαίνει. καὶ εἰ πέπραγέ τις, ἢ
μὴ πέπραγεν, ἐστίν ἀναγνώρισις· ἀλλ' ἢ μάλιστα τῷ μύ-
θῳ, καὶ ἢ μάλιστα τῆς πράξεως, ἢ εἰρημένη ἐστίν. καὶ γὰρ
τοιαύτη ἀναγνώρισις, καὶ περιπέτεια, ἢ ἔλεον ἔχει, ἢ
φόβον· οἷων πράξεων ἢ τραγωδία μίμησις ὑπόκειται. ἐπὶ
δὲ καὶ τὸ ἀτυχεῖν καὶ τὸ εὐτυχεῖν ἐπὶ τῶν τοιούτων συμ-
βήσεται· ἐπειδὴ ἡ ἀναγνώρισις τινῶν ἐστίν ἀναγνώρισις.
ἔτι δὲ ἀναγνώρισεις, αἱ μὲν εἰσι θατέρως πρὸς τὸν ἕτερον
μόνον, ὅτ' ἂν ἢ δηλὸς ἕτερος τίς ἐστίν· ὅτε δ' ἀμφοτέρους
δεῖ ἀναγνώρισαι· οἷον, ἢ μὲν Ἰφιγένεια τῷ Ορέσῃ ἀνεγνω-

* talis namque agnitio peripetia,
et misericordiam excitabit et
metum: qualem actionum
tragedia imitatio supposita fuit.
μετέτερα vero ejusmodi

ρίσθη ἐκ τῆς πέμψεως τῆς ἐπιστολῆς· ἐκείνῳ δὲ πρὸς τὴν
Ιφιγένειαν ἄλλης ἔδει ἀναγνώρισεως.

Κ Ε Φ. 16'.

Δ ΤΟ μὲν οὖν τῷ μύθῳ μέρη περὶ ταῦτ' ἐστὶ, περιπέ-
τεια καὶ ἀναγνώρισις· τρίτον δὲ, πάθος. τούτων
δὲ περιπέτεια μὲν καὶ ἀναγνώρισις ἔρηται. Πάθος δὲ
ἐστὶ πρᾶξις Φθαρτικὴ ἢ ὀδυνηρά· οἷον, οἷτε ἐν τῷ Φανερώ
θάνατοι, καὶ αἱ περιωδυνίαι καὶ τρώσεις, καὶ ὅσα πιαῦ-
τα. Μέρη δὲ τραγωδίας, οἷς μὲν ὡς εἶδеси δεῖ χρῆσθαι,
πρότερον ἔπομεν. κατὰ δὲ τὸ ποσὸν, καὶ εἰς ἃ διαιρεῖ-
ται κεχωρισμένα, τάδε ἐστὶ· πρόλογος, ἐπεισόδιον, ἔξο-
δος, χορικόν· καὶ τέττα, τὸ μὲν πάροδος, τὸ δὲ τᾶσιμον.
κοινὰ μὲν ἔν ἀπάντων ταῦτα· ἴδια δὲ, τὰ ἀπὸ τῆς σκη-
νῆς καὶ κόμμοι. ἔστι δὲ πρόλογος μὲν, μέρος ὅλον τρα-
γωδίας τὸ πρὸ χορῶ παρόδος. ἐπεισόδιον δὲ, μέρος ὅλον
τραγωδίας, τὸ μετὰ τὸ ὅλων χορικῶν μελῶν. ἔξοδος δὲ,
μέρος ὅλον τραγωδίας, μετ' ὃ ἔκ ἐστι χορῶ μέλος. χο-
ρικῶ δὲ, πάροδος μὲν, ἢ πρώτη λέξις ὅλη χορῶ. τᾶσι-
μον δὲ, μέλος χοροῦ, τὸ ἀνευ ἀναπαίτου καὶ τροχαίου.
κόμμος δὲ, θρήνος κοινὸς χοροῦ καὶ ἀπὸ σκηνῆς. Μέρη
μὲν ἔν τραγωδίας, οἷς μὲν δεῖ χρῆσθαι, πρότερον ἔρηται·
κατὰ δὲ τὸ ποσὸν, καὶ εἰς ἃ διαιρεῖται κεχωρισμένα,
ταῦτ' ἐστίν.

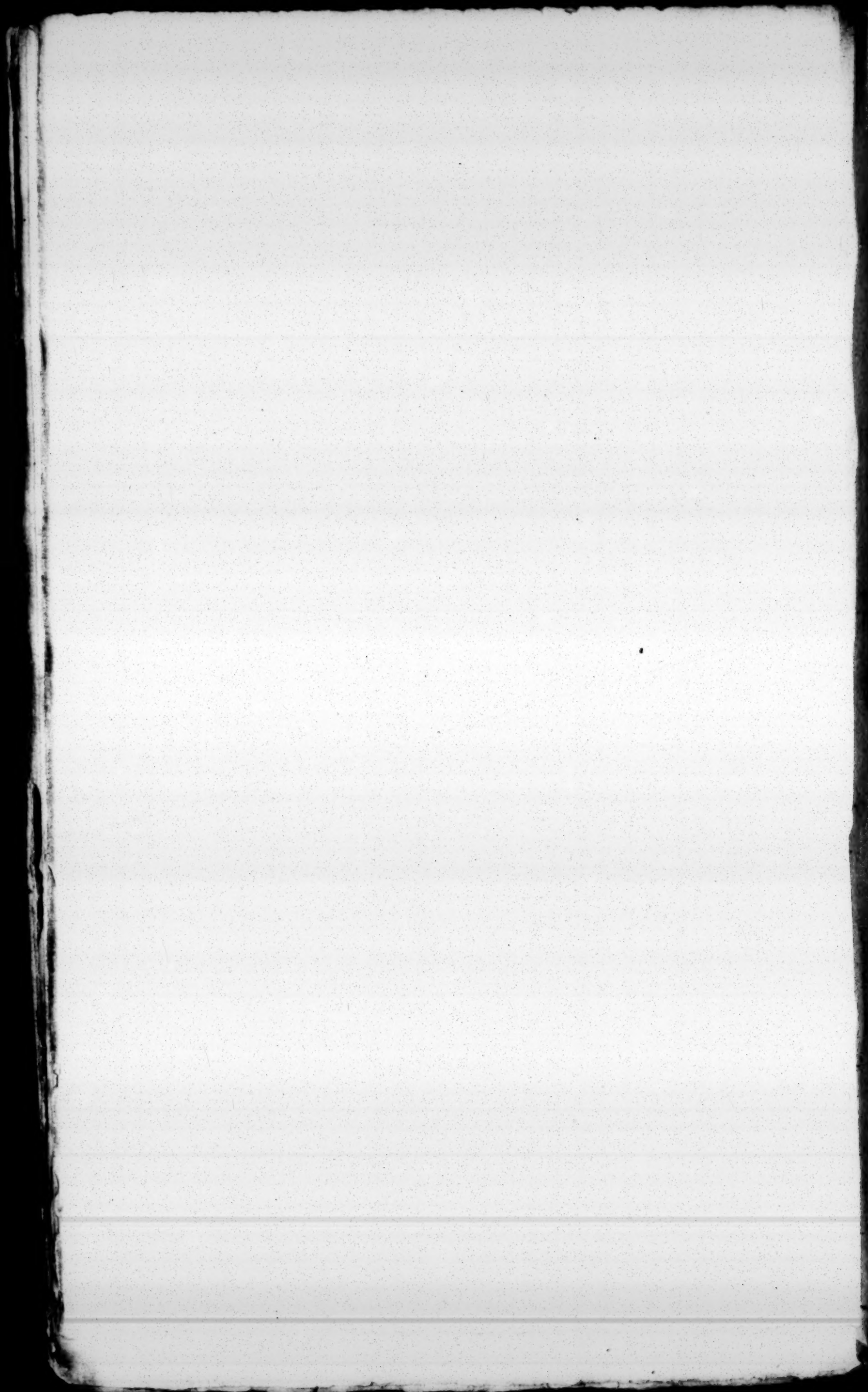
Κ Ε Φ.

Κ Ε Φ. ιγ'.

ΩΝ δὲ δεῖ σοχάζεσθαι, καὶ ἂν δεῖ εὐλαβεῖσθαι συνι-
 σάντας τὰς μύθους, καὶ πόθεν ἔσται τὸ τῆς τρα-
 γωδίας ἔργον, ἐφεξῆς ἂν εἴη λεκτέον τοῖς νῦν εἰρημένοις.
 ἐπειδὴ ἔν δεῖ τὴν σύνθεσιν εἶναι τῆς καλλίστης τραγωδίας,
 μὴ ἀπλῆν, ἀλλὰ πεπλεγμένην, καὶ ταύτην φοβερῶν καὶ
 ἐλεεινῶν εἶναι μιμητικὴν (τοῦτο γὰρ ἴδιον τῆς τοιαύτης
 μιμήσεώς ἐστι) πρῶτον μὲν δῆλον, ὅτι οὔτε τὰς ἐπιεικῆς
 ἄνδρας δεῖ μεταβάλλοντας φαίνεσθαι ἐξ εὐτυχίας εἰς δυ-
 συχίαν, οὐ γὰρ φοβερὸν, οὐδὲ ἐλεεινὸν τῆτο, ἀλλὰ μια-
 ρὸν ἔστιν· οὔτε τοὺς μοχθηροὺς ἐξ ἀτυχίας εἰς εὐτυχίαν·
 (ἀτραγωδοτάτον γὰρ τῆτο ἐστὶ πάντων, εἶδέν γὰρ ἔχει ὦν
 δεῖ· οὔτε γὰρ φιλάνθρωπον, οὔτε ἐλεεινόν, οὔτε φοβερόν
 ἔστιν) οὐδ' αὖ τὸν σφόδρα πονηρόν, ἐξ εὐτυχίας εἰς δυσυ-
 χίαν μεταπίπτειν. τὸ μὲν γὰρ φιλάνθρωπον ἔχει ἂν ἡ
 τοιαύτη σύστασις, ἀλλ' ἔτε ἔλεον οὔτε φόβον. ὁ μὲν γὰρ
 περὶ τὸν ἀνάξιον ἐστὶ δυσυχοῦντα, ὁ δὲ περὶ τὸν ὅμοιον
 ἔλεος μὲν, περὶ τὸν ἀνάξιον φόβος δὲ, περὶ τὸν ὅμοιον.
 ὥστε ἔτε ἐλεεινόν, ἔτε φοβερόν φαίνεται τὸ συμβαῖνον. ὁ
 μεταξύ ἄρα τῶν λοιπός. ἐστὶ δὲ τοιοῦτος, ὁ μήτε ἀρε-
 τῇ διαφέρειν, καὶ δικαιοσύνη, μήτε διὰ κακίαν καὶ μοχ-
 θηρίαν μεταβάλλων εἰς τὴν δυσυχίαν, ἀλλὰ δι' ἁμαρ-
 τίαν τινὰ τῶν ἐν μεγάλῃ δόξῃ ὄντων καὶ εὐτυχία· οἷον,
 Οἰδίπους καὶ Θυέστης, καὶ οἱ ἐκ τῶν τοιούτων γενῶν ἐπι-
 φανῆς ἄνδρες. ἀνάγκη ἄρα τὸν καλῶς ἔχοντα μῦθον

* hic vero ab infortuniis ἀπλῆν & qualis
 nostra misericordia sane oritur
 de infortuniis immitis. Terro-
 rē autē ab infortuniis & qualis. adeo
 ut eventus nec miserabilis & terribilis
 imputat. mediis horum reliquis
 vero autem est qui nec virtute

ἀπλοῦν εἶναι μᾶλλον ἢ διπλοῦν, ὥσπερ τινές Φασι, καὶ μεταβάλλειν ἐκ εἰς εὐτυχίαν ἐκ δυστυχίας, ἀλλὰ τὸναν-
 τιον ἐξ εὐτυχίας εἰς δυστυχίαν, μὴ διὰ μοχθηρίαν, ἀλλὰ
 δι' ἀμαρτίαν μεγάλην, ἢ οἴου εἶρηται, ἢ βελτίονος μᾶλ-
 λον ἢ χείρονος. σημεῖον δὲ καὶ τὸ γιγνόμενον. πρὸ τοῦ
 μὲν γὰρ οἱ ποιηταὶ τὰς τυχόντας μύθους ἀπηρίθμην· νῦν
 δὲ, περὶ ὀλίγας οἰκίας αἱ κάλλις τραγωδίας συντίθεν-
 ται· οἷον περὶ Αλκμαίωνα, καὶ Οἰδίπουν, καὶ Ορέστην,
 καὶ Μελέαγρον, καὶ Θυέστην, καὶ Τηλέφον, καὶ ὅσοις ἄλ-
 λοις συμδύεσκεν ἢ παθεῖν δεινὰ, ἢ ποιῆσθαι. ἡ μὲν οὖν
 κατὰ τὴν τεχνὴν καλλίστη τραγωδία, ἐκ ταύτης τῆς συ-
 σάσεώς ἐστι. διὸ καὶ οἱ Εὐριπίδῃ ἐγκαλῶντες τὸ αὐτὸ ἀ-
 μαρτάνουσιν, ὅτι τῷτο δρᾶ ἐν ταῖς τραγωδίαις, καὶ πολ-
 λαὶ αὐτοῦ εἰς δυστυχίαν τελευτῶσι. τῷτο γὰρ ἐστίν, ὥσ-
 περ εἶρηται, ὀρθόν. σημεῖον δὲ μέγιστον· ἐπὶ γὰρ τῶν σκη-
 νῶν καὶ τῶν ἀγώνων τραγικώταται αἱ τοιαῦται φαίνον-
 ται, ἂν κατορθῶσι. καὶ ὁ Εὐριπίδης, εἰ καὶ τὰ ἄλλα
 μὴ εὖ οἰκονομεῖ, ἀλλὰ τραγικώτατός γε τῶν ποιητῶν
 φαίνεται. Δευτέρα δὲ, ἡ πρώτη λεγομένη ὑπὸ τινων ἐστὶ
 σύσασις, ἡ διπλὴν τε τὴν σύσασιν ἔχουσα, καθάπερ ἡ
 Οδύσσεια, καὶ τελευτῶσα ἐξ ἐναντίας τοῖς βελτίοσι καὶ
 χείροσι. δοκεῖ δὲ εἶναι πρώτη διὰ τὴν τῶν θεάτρων ἀδέν-
 νειαν. ἀκολουθεῖσι γὰρ οἱ ποιηταὶ κατ' εὐχὴν ποιῶντες
 τοῖς θεαταῖς. ἐστὶ δὲ οὐχ αὕτη ἀπὸ τραγωδίας ἡδονή,
 ἀλλὰ μᾶλλον τῆς κωμῶδίας οἰκεία. ἐκεῖ γὰρ ἂν οἱ ἔχ-
 θιστοι ὥσιν ἐν τῷ μύθῳ, οἷον Ορέστης καὶ Αἰγιάδος, Φί-
 λοι γενόμενοι ἐπὶ τελευτῆς ἐξέρχονται, καὶ ἀποθνήσκουσι
 ἐδρεῖς ὑπ' ἐδενός.

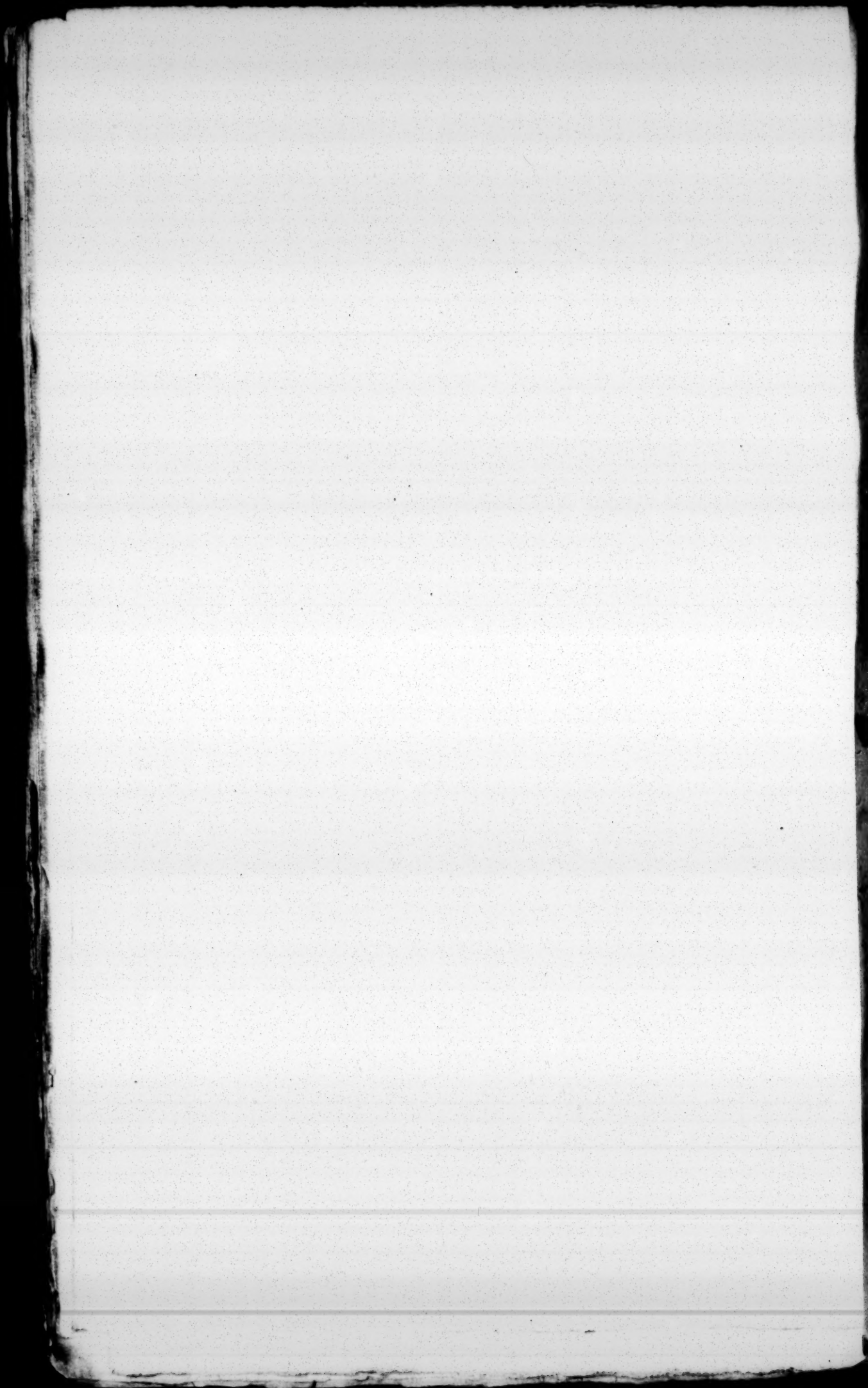

Κ Ε Φ. ιδ'.

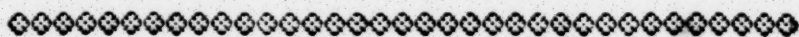
ΕΣΤΙ μὲν οὖν τὸ φοβερὸν καὶ ἐλεεινὸν ἐκ τῆς ὄψεως
 γίνεσθαι. ἔσι δὲ καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς συστάσεως τῶν
 πραγμάτων, ὅπερ ἐστὶ πρότερον καὶ ποιητοῦ ἀμέλειος.
 δεῖ γὰρ καὶ ἄνευ τῶ ὁρᾶν ἔτι συνεξάναι τὸν μῦθον, ὥσ-
 τε τὸν ἀκούοντα τὰ πράγματα γινόμενα καὶ φρίττειν
 καὶ ἐλεεῖν ἐκ τῶν συμβαινόντων· ἅπερ ἂν πάθοι τις ἀ-
 κούων τὸν τοῦ Οἰδίποδος μῦθον. τὸ δὲ διὰ τῆς ὄψεως
 τῆτο παρασκευάζειν ἀτεχνότερον, καὶ χορηγίας δεόμενον
 ἔστιν. οἱ δὲ μὴ τὸ φοβερὸν διὰ τῆς ὄψεως, ἀλλὰ τὸ τε-
 ρατῶδες μόνον παρασκευάζοντες, οὐδὲν τραγωδία κοινω-
 νῶσιν. οὐ γὰρ πᾶσαν δεῖ ζητεῖν ἡδονὴν ἀπὸ τραγωδίας,
 ἀλλὰ τὴν οἰκίαν. ἐπεὶ δὲ τὴν ἀπὸ ἐλέως καὶ φόβου διὰ
 μιμήσεως δεῖ ἡδονὴν παρασκευάζειν τὸν ποιητὴν, φανερὸν
 ὡς τῆτο ἐν τοῖς πράγμασιν ἐμποιητέον. πῶα ἔν δεινὰ,
 ἢ πῶα οἰκτρὰ φαίνεται τῶν συμπιπτόντων, λάβωμεν.
 ἀνάγκη δὲ, ἢ φίλων εἶναι πρὸς ἀλλήλους τὰς τοιαύτας
 πράξεις, ἢ ἐχθρῶν, ἢ μηδετέρων. ἂν μὲν οὖν ἐχθρὸς
 ἐχθρὸν ἀποκτείνει, ἔδὲν ἐλεεινὸν ἔτε ποιῶν, ἔτε μέλλων
 δέκνυσσι, πλὴν κατ' αὐτὸ τὸ πάθος· ἔδ' ἂν μὴδ' ἐτέρως
 ἔχοντες. ὅταν δ' ἐν ταῖς φιλίαις ἐγγένηται τὰ πάθη·
 οἷον εἰ ἀδελφὸς ἀδελφόν, ἢ υἱὸς πατέρα, ἢ μητὴρ υἱόν, ἢ
 υἱὸς μητέρα ἀποκτείνει, ἢ μέλλῃ, ἢ τοιῷτόν τι ἄλλο δρᾷ,
 ταῦτα ζητητέον. τὸς μὲν ἔν παρειλημμένους μύθους λύειν
 οὐκ ἔστι. λέγω δὲ οἷον τὴν Κλυταιμνήστραν ἀποθανῶσαν

ὑπὸ

ὑπὸ τῷ Ορέσῃ, καὶ τὴν Εὐρυφύλην ὑπὸ τοῦ Αλκμαίωνος.
 αὐτὸν δὲ εὐρίσκειν δεῖ, καὶ τοῖς παραδεδομένοις χρῆσθαι
 καλῶς. τὸ δὲ καλῶς τί λέγομεν, εἰπώμεν ταΦέστερον.
 ἔστι μὲν γὰρ ἔτῳ γίνεσθαι τὴν πράξιν, ὥσπερ οἱ παλαιοὶ
 ἐποίουν, εἰδὼτας καὶ γινώσκοντας· καθάπερ καὶ Εὐριπί-
 δης ἐποίησεν ἀποκτείνεσθαι τὰς παῖδας τὴν Μήδειαν. ἔστι
 δὲ πράξαι μὲν, ἀγνοῶντας δὲ πράξαι τὸ δεινόν, εἴθ' ὕστε-
 ρον ἀναγνώρισαι τὴν Φιλίαν, ὥσπερ ὁ Σοφοκλέους Οἰδί-
 πος. τῷτο μὲν ἔν ἔξῳ τῷ δράματι. ἐν δ' αὐτῇ τῇ τρα-
 γωδίᾳ· οἷον ὁ Αλκμαίων ὁ Ασυδάμαντος, ἢ ὁ Τηλέγο-
 νος ὁ ἐν τῷ τραυματίᾳ Οδυσσεῖ. ἔτι δὲ τρίτον παρὰ
 ταῦτα τὸν μέλλοντα ποιεῖν τι τῶν ἀνηκέστων δι' ἄγνοιαν,
 ἀναγνώρισαι πρὶν ποιῆσαι. καὶ παρὰ ταῦτα ἔκ ἔστιν ἄλ-
 λως. ἢ γὰρ πράξαι ἀνάγκη, ἢ μὴ· καὶ εἰδὼτας, ἢ μὴ
 εἰδὼτας. τῶτων δὲ τὸ μὲν γινώσκοντα μελλῆσαι, καὶ μὴ
 πράξαι, χεῖρισον. τό, τε γὰρ μισαρόν ἔχει, καὶ οὐ τρα-
 γικόν· ἀπαθεῖς γάρ. διόπερ ἔδεις ποιεῖ ὁμοίως, εἰ μὴ
 ὀλιγάκις· οἷον, ἐν Ἀντιγόῃ τὸν Κρέοντα ὁ Αἴμων. τὸ
 γὰρ πράξαι δεύτερον. βέλτιον δὲ τὸ ἀγνοῶντα μὲν πρά-
 ξαι, πράξαντα δὲ ἀναγνώρισαι. τό, τε γὰρ μισαρόν οὐ
 πόρροισι, καὶ ἡ ἀναγνώρισις ἐκπληκτικόν. κράτιστον δὲ
 τὸ τελευταῖον. λέγω δὲ οἷον ἐν τῷ Κρεσφόντῃ ἡ Μερόπη
 μέλλει τὸν υἱὸν ἀποκτείνειν, ἀποκτείνει δὲ οὐ, ἀλλ' ἀνεγ-
 νώρισε· καὶ ἐν τῇ Ἰφιγενείᾳ ἡ ἀδελφὴ τὸν ἀδελφόν· καὶ
 ἐν τῇ Ελλῇ ὁ υἱὸς τὴν μητέρα ἐκδιδόναι μέλλων, ἀνεγνώ-
 ρισεν. διὰ τῷτο, ὅπερ πάσαι εἴρηται, ἔ περὶ πολλὰ γέ-
 νη αἱ τραγωδίαί εἰσὶ. ζητοῦντες γὰρ οὐκ ἀπὸ τέχνης,
 ἀλλ' ἀπὸ τύχης, εὖρον τὸ τοιῶτον παρασκευάζειν ἐν τοῖς
 μύθοις.

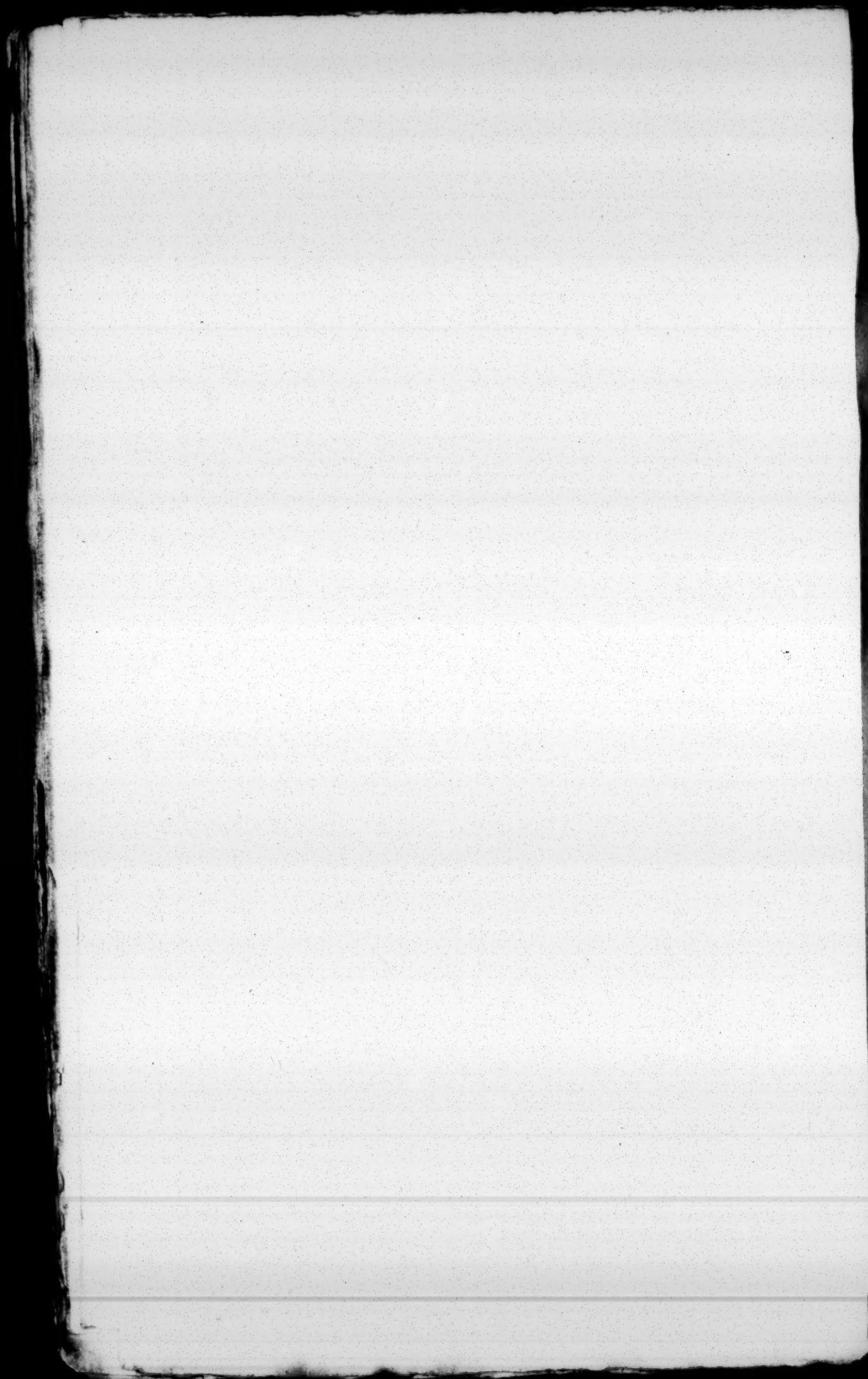
μύθοις. ἀναγκάζονται ἔν ἐπὶ ταύτας τὰς οἰκίας ἀπαν-
τᾶν, ὅσας τὰ τοιαῦτα συμβέβηκε πάθῃ. Περὶ μὲν οὖν
τῆς τῶν πραγμάτων συστάσεως, καὶ ποίους καὶ τίνες εἶ-
ναι δεῖ τὰς μύθους, εἴρηται ἱκανῶς.

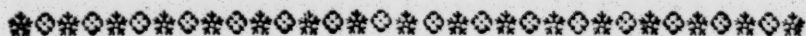

Κ Ε Φ. ΙΕ΄.

ΠΕΡΙ δὲ τὰ ἥγη τέτταρά ἐσιν ὧν δὲ σοχάζεσθαι· ἐν
μὲν καὶ πρῶτον, ὅπως χρησὰ ἦ. ἔξει δὲ ἥθος μὲν,
ἐάν, ὥσπερ ἐλέχθη, ποιῇ φανεράν ὁ λόγος, ἢ ἡ πράξις
παράρεσιν τινα· φαῦλον μὲν, ἐὰν φαύλην· χρηστὸν δὲ,
ἐὰν χρηστὴν. ἔσι δὲ ἐν ἐκάστῳ γένει. καὶ γὰρ γυνὴ ἐστὶ
χρηστὴ καὶ δόλος. καί τι γε ἴσως τῶν, τὸ μὲν χεῖρον,
τὸ δὲ ὅλως φαῦλόν ἐστι. Δεύτερον δὲ, τὰ ἀρμόττοντα. ἔστι
γὰρ ἀνδρεῖον μὲν τὸ ἥθος, ἀλλ' οὐχ ἀρμόττον γυναικὶ τὸ
ἀνδρεῖαν ἢ δεινὴν εἶναι. Τρίτον δὲ, τὸ ὅμοιον. τοῦτο γὰρ
ἕτερον τοῦ χρηστοῦ τὸ ἥθος καὶ ἀρμόττον ποιῆσαι, ὥσπερ
εἴρηται. Τέταρτον δὲ, τὸ ὁμαλόν. καὶ γὰρ ἀνώμαλός
τις ἦ, ὁ τὴν μίμησιν παρέχων καὶ τοιῶτον ἥθος ὑποτι-
θεῖς, ὅμως ὁμαλῶς ἀνώμαλον δεῖ εἶναι. ἔσι δὲ παρά-
δειγμα πονηρίας μὲν ἦθους μὴ ἀναγκαῖον· οἷον, ὁ Μενέ-
λαος ἐν τῷ Ορέσῃ· τῷ δὲ ἀπρεπούς καὶ μὴ ἀρμόττοντος,
ὁ, τε Θρήνος Οδυσσεὺς ἐν τῇ Σχύλλῃ, καὶ ἡ τῆς Μενά-
λippyς ῥῆσις· τοῦ δὲ ἀνωμάλως, ἢ ἐν Αὐλίδι Ἰφιγένεια.
οὐδὲν γὰρ ὅμοιον ἢ ἰκετεύουσα τῇ ὑσέρᾳ. χρὴ δὲ καὶ ἐν
τοῖς ἥθεσιν, ὥσπερ καὶ ἐν τῇ τῶν πραγμάτων συζήσει,
αἰετὶ ζῆτεῖν, ἢ τὸ ἀναγκαῖον, ἢ τὸ εἰκός. ὥστε τὸν τοιῶτον

τὰ τοιαῦτα λέγειν ἢ πράττειν, ἢ ἀναγκαῖον ἢ εἰκός· καὶ τοῦτο μετὰ τοῦτο γίνεσθαι, ἢ ἀναγκαῖον ἢ εἰκός. Φανερόν ἐν ὅτι καὶ τὰς λύσεις τῶν μύθων ἐξ αὐτῶν δὲ τῶν μύθων συμβαίνειν, καὶ μὴ ὥσπερ ἐν τῇ Μηδείᾳ ἀπὸ μηχανῆς, καὶ ἐν τῇ Ἰλιάδι τὰ περὶ τὸν ἀπόπλεον· ἀλλὰ μηχανῇ χρησέον ἐπὶ τὰ ἔξω τοῦ δράματος, ἢ ὅσα πρὸ τοῦ γέγονεν, ἀ οὐχ οἷόν τε ἄνθρωπον εἶδέναι, ἢ ὅσα ὑπερον, ἀ δέσται πρῶταγορεύσεως καὶ ἀγγελίας. ἅπαντα γὰρ ἀποδίδομεν τοῖς θεοῖς ὁρᾶν, ἄλογον δὲ μηδὲν εἶναι ἐν τοῖς πράγμασιν. εἰ δὲ μὴ, ἔξω τῆς τραγωδίας· οἷον, τὰ ἐν τῷ Οἰδίπῳ τῷ Σοφοκλέους. Ἐπεὶ δὲ μίμησις ἐστὶν ἡ τραγωδία βελτιόνων, ἡμᾶς δὲ μιμεῖσθαι τὰς ἀγαθὰς εἰκονογράφους. καὶ γὰρ ἐκεῖνοι ἀποδίδοντες τὴν οἰκίαν μορφὴν, ὁμοίως ποιῶντες, καλλίως γράφουσιν. ἔτω καὶ τὸν ποιητὴν μιμῶμενον καὶ ὀργίλους καὶ ῥαθυμούς, καὶ τᾶλλα τὰ τοιαῦτα ἔχοντας ἐπὶ τῶν ἡθῶν, ἐπεικείας ποιῶν παράδειγμα, ἢ σκληρότητος δέ· οἷον τὸν Ἀχιλλεῖα Ἀγάθων, καὶ Ὀμηρος. ταῦτα δὲ δὲ διατηρεῖν, καὶ πρὸς τούτοις τὰς παρὰ τὰ ἐξ ἀνάγκης ἀκολουθούσας αἰσθήσεις τῇ ποιητικῇ. καὶ γὰρ κατ' αὐτάς ἐστιν ἀμαρτάνειν πολλάκις. εἴρηται δὲ περὶ αὐτῶν ἐν τοῖς ἐκδομένοις λόγοις ἱκανῶς.

Κ Ε Φ. 15'.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΙΣ δὲ τί μὲν ἐστίν, εἴρηται πρότερον. εἶδη δὲ ἀναγνωρίσεως· πρώτη μὲν, ἡ ἀτεχνωπάτη, καὶ ἡ πλεῖστοι χρωῶνται δι' ἀπορίαν, ἡ διὰ σημείων. τῶν δὲ τὰ μὲν σύμφυτα· οἷον, Λόγχην ἣν Φορῶσι Γηγενεῖς· ἡ Ἀσέρας, οἷους ἐν τῷ Θυεσῇ Καρκίνος· τὰ δὲ, ἐπίκτητα· καὶ τῶν, τὰ μὲν ἐν τῷ σώματι, οἷον ἑλάτ· τὰ δὲ ἐκτὸς, τὰ περιδέραια· καὶ οἷον ἐν τῇ Τυροῖ διὰ τῆς σκάφης. ἔστι δὲ καὶ τῶν χρῆσθαι ἢ βέλτιον, ἢ χεῖρον· οἷον, Οδυσσεὺς διὰ τῆς ἑλῆς, ἄλλως ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τῆς τροφῆς, καὶ ἄλλως ὑπὸ τῶν συβωτῶν. εἰσὶ γὰρ αἱ μὲν πίψεως ἕνεκα ἀτεχνότεραι, καὶ αἱ τοιαῦται πάσαι· αἱ δὲ ἐκ περιπετείας, ὥσπερ ἡ ἐν τοῖς Νίπηροις, βελτίς. Δεύτεραι δὲ, αἱ πεποιημέναι ὑπὸ τῶν ποιητῶν, διὸ ἐκ ἀτεχνων· οἷον, Ορέσης ἐν τῇ Ἰφιγενείᾳ ἀνεγνώρισε τὴν ἀδελφὴν, ἀναγνωρίσθαι ὑπ' ἐκείνης. ἐκείνη μὲν γὰρ διὰ τῆς ἐπιστολῆς, ἐκείνος δὲ διὰ σημείων. ταῦτα οὖν αὐτὸς λέγει ὅτι βέλεται ὁ ποιητής, ἀλλ' ἔχ' ὁ μῦθος· δι' ὃ ἐγγὺς τῆς εἰρημένης ἀμαρτίας ἐστίν. ἔξῃ γὰρ ἂν ἔνια καὶ ἐνεγκύν· καὶ ἐν τῷ Σοφοκλέους Τηρεῖ ἢ τῆς κερκίδος Φωνή. Τρίτη δὲ, ἡ διὰ μνήμης, τὸ αἰδέσθαι τι ἰδόντα, ὥσπερ εἰ ἐν Κυπρίοις τοῖς Δικαιογένοισι· ἰδὼν γὰρ τὴν γραφὴν, ἔκλαυσε. καὶ ἡ ἐν Ἀλκινόῳ ἀπολόγῳ· ἀκῶν γὰρ ταῦ κίθαρις, καὶ μνηθεῖς, ἐδάκρυσεν· ὅθεν ἀνεγνωρίσθη. Τετάρτη δὲ, ἡ ἐκ συλλογισμοῦ· οἷον ἐν Χλοφάροις, ὅτι

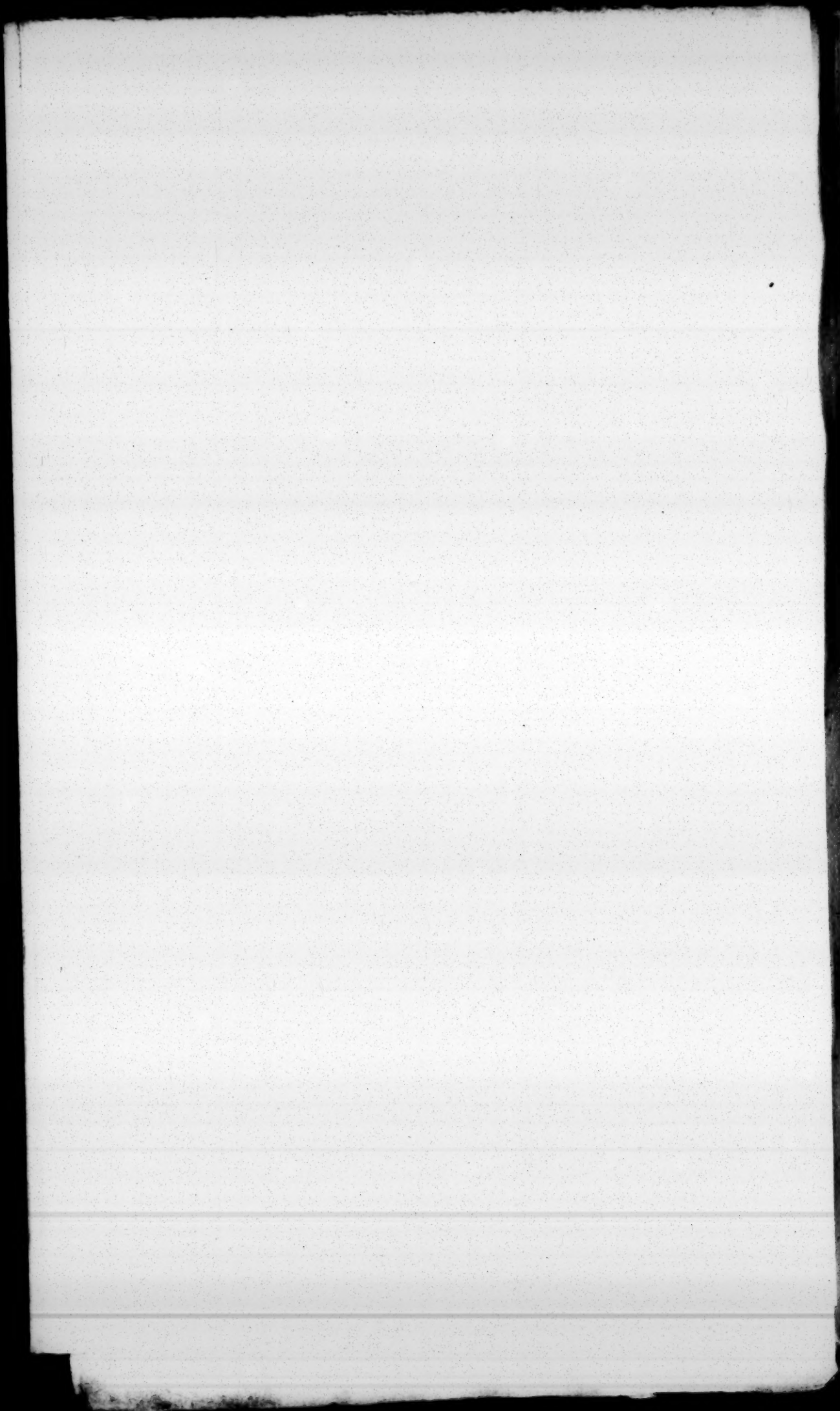
ὅμοιός τις ἐλήλυθεν· ὅμοιος δὲ ἔθεις, ἀλλ' ἢ Ορέσης· ἔ-
τος ἄρα ἐλήλυθεν. καὶ ἡ Πολυίδης τῷ σοφιστοῦ περὶ τῆς
Ιφιγενείας ἦν· εἰκὸς γὰρ τὸν Ορέσην συλλογίσασθαι, ὅτι
ἢ τ' ἀδελφὴ ἐτύθη, καὶ αὐτῷ συμβαίνει θύεσθαι. καὶ ἡ
ἐν τῷ τῷ Θεοδέκτῃ Τυδεΐ, ὅτι ἐλθὼν ὡς εὐρήσων ἦν, αὐ-
τὸς ἀπόλλυται· καὶ ἡ ἐν ταῖς Φοινίσιν. ἰδοῦσα γὰρ τὸν
τόπον, συνελογίσαντο τὴν εἰμαρμένην, ὅτι ἐν τῷ εἰμαρ-
τῷ ἀποθανεῖν αὐταῖς· καὶ γὰρ ἐξετέθησαν ἐνταῦθα. Ἔστι
δὲ τις καὶ σύνθετος ἐκ παραλογισμῶ τῷ θεάτρῳ· οἷον ἐν
τῷ Οδυσσεὶ τῷ ψευδαγγέλῳ. ὁ μὲν γὰρ τὸ τόξον ἔφη
γνώσεσθαι, ὃ οὐχ ἐωράκει· ὁ δὲ, ὡς δι' ἐκείνου ἀναγνω-
ρῶντος, διὰ τῆς ἐποίησε παραλογισμόν. Πασῶν δὲ
βελτίστη ἀναγνώρισις ἡ ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων, τῆς
ἐκπλήξεως γιγνομένης δι' εἰκότων· οἷον ἡ ἐν τῷ Σοφο-
κλέους Οιδίποδι καὶ τῇ Ιφιγενείᾳ· (εἰκὸς γὰρ βούλεσθαι
ἐπιθεῖναι γράμματα.) αἱ γὰρ τοιαῦται μόναι ἄνευ τῶν
πεπονημένων σημείων καὶ περιδεραιῶν· δεύτεραι δὲ, αἱ ἐκ
συλλογισμῶ.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

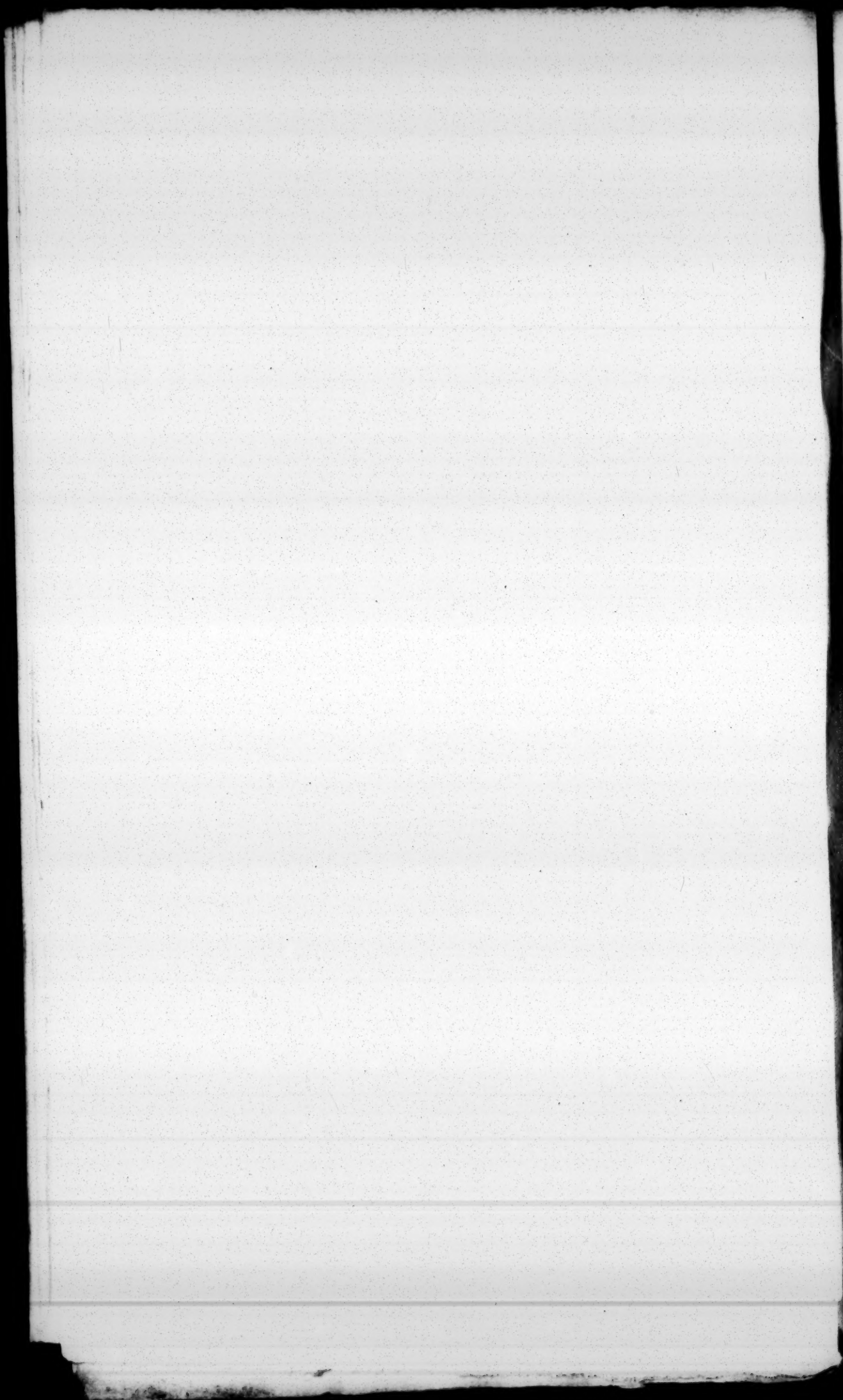
Κ Ε Φ. ιζ'.

ΔΕΙ δὲ τὰς μύθους συνιστάναι καὶ τῇ λέξει συναπερ-
γάζεσθαι, ὅτι μάλιστα πρὸ ὁμμάτων τιθέμενον.
οὕτω γὰρ ἂν ἐναργέστατα ὁρῶν, ὥσπερ παρ' αὐτοῖς γιγ-
νόμενος τοῖς πραττομένοις, εὐρίσκοι τὸ πρῆπον, καὶ ἤκιστα
ἂν λανθάνοιτο τὰ ὑπεναντία. σημῆιον δὲ τῆς ἐπιτι-
μῆς τῷ Καρκίνῳ. ὁ γὰρ Αμφιάραος ἐξ ἱερῶ ἀνήκει, ὃ μὴ
ὁρῶντα

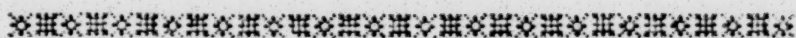
-
.
-
e
-
η
α

ὁρῶνται τὸν θεατὴν ἐλάνθανεν. ἐπὶ δὲ τῆς σκηνῆς ἐξέπε-
σε, δυσχεραινόντων τῷτο τῶν θεατῶν. ὅσα δὲ δυνατὸν,
καὶ τοῖς σχήμασι συναπεργαζόμενον ποιῆν. πιθανώτα-
τοι γὰρ ἀπὸ τῆς αὐτῆς φύσεως οἱ ἐν τοῖς πάθεσιν εἰσι·
δι' ὃ καὶ χεимаίνει ὁ χεимаζόμενος, καὶ χαλεπαίνει ὁ
ὀργιζόμενος ἀληθινώτατα· δι' ὃ εὐφροῦς ἡ ποιητικὴ ἐστὶν
ἢ μανικοῦ. τῶν γὰρ οἱ μὲν εὐπλαστοί, οἱ δὲ ἐξετασι-
κοί εἰσιν. τὰς τε λόγους τοὺς πεποιημένους δεῖ καὶ αὐτὸν
ποιῶντα ἐκτίθεσθαι καθόλου, εἴθ' οὕτως ἐπεισοδιῶν καὶ
παρενέρειν. λέγω δὲ οὕτως ἂν θεωρεῖσθαι τὸ καθόλου·
οἷον τῆς Ἰφιγενείας, τυθείσης τινὸς κόρης, καὶ ἀφανι-
θείσης ἀδήλως τοῖς θύσασιν, ἰδρυθείσης δὲ εἰς ἄλλην
χώραν, ἐν ἣ νόμος ἦν τοὺς ξένους θύειν τῇ θεῷ, ταύτῃ
ἔσχε τὴν ἱερωσύνην. χρόνῳ δ' ὕστερον τῷ ἀδελφῷ συνέβη
ἐλθεῖν τῆς ἱερείας· διὰ τί; ὅτι ἀνείλεν ὁ θεὸς διὰ τινὰ
αἰτίαν, ἔξω τῷ καθόλου, ἐλθεῖν ἐκεῖ, καὶ ἐφ' ὅτι δὲ ἔξω
τῷ μύθῳ. ἐλθὼν δὲ καὶ ληφθεὶς, θύεσθαι μέλλων ἀνε-
γνώρισεν· εἴθ' ὡς Εὐρυπίδης, εἴθ' ὡς Πολυίδης ἐποίησε,
κατὰ τὸ εἰκὸς εἰπὼν, ὅτι οὐκ ἄρα μόνον τὴν ἀδελφὴν,
ἀλλὰ καὶ αὐτὸν ἔδει τυθῆναι· καὶ ἐντεῦθεν ἡ σωτηρία.
μετὰ δὲ ταῦτα ἤδη ὑποθέντα τὰ ὀνόματα ἐπεισοδιοῦν.
ὅπως δὲ ἔσαι οἰκεία τὰ ἐπεισόδια σκοπεῖν· οἷον, ἐν τῷ
Ορέσῃ ἡ μανία δι' ἧς ἐλήφθη, καὶ ἡ σωτηρία διὰ τῆς
καθάρσεως. ἐν μὲν ἔν τοῖς δράμασι τὰ ἐπεισόδια σύν-
τομα, ἢ δ' ἐποποιία τούτοις μηχανώται. τῆς γὰρ Οδυσ-
σείας μακρὸς ὁ λόγος ἐστίν, ἀποδημῶντός τινος ἔτη πολ-
λὰ, καὶ παραφυλαττομένης ὑπὸ τῷ Ποσειδῶνος, καὶ μό-
νου ὄντος. ἔτι δὲ τῶν οἴκοι οὕτως ἐχόντων, ὥς τε τὰ χρή-

αὐτὴν λέγειν οὐδὲν ἴσως τῷ μύθῳ. τῷτο δὲ, ὧν ἡ αὐτὴ
 πολὴ καὶ λύσις. πολλοὶ δὲ πλέξαντες εὖ, λύσις κα-
 κῶς· δεῖ δὲ ἄμφω αἰεὶ κροτεῖσθαι, καὶ μὴ ποιεῖν ἐποποι-
 κὸν σύστημα τραγωδίαν. ἐποποιικὸν δὲ λέγω, τὸ πο-
 λύμυθον· οἷον εἴ τις τὸν τῆς Ἰλιάδος ὅλον ποιῇ μῦθον.
 ἐκεῖ μὲν γὰρ διὰ τὸ μῆκος λαμβάνει τὰ μέρη τὸ πρῆπον
 μέγεθος. ἐν δὲ τοῖς δράμασι, πολὺ παρὰ τὴν ὑπόλη-
 ψιν ἀποβαίνει. σημεῖον δὲ, ὅσοι πέρσιν Ἰλίχ' ὅλην ἐποίη-
 σαν, καὶ μὴ κατὰ μέρος, ὥσπερ Εὐρυπιδῆς Νιόβῃ ἢ
 Μήδειαν, καὶ μὴ ὥσπερ Αἰσχύλος, ἢ ἐκπίπῃσιν, ἢ κα-
 κῶς ἀγωνίζονται· ἐπεὶ καὶ Ἀγάθων ἐξέπεσεν ἐν τούτῳ
 μόνῳ. ἐν δὲ ταῖς περιπετείαις καὶ ἐν τοῖς ἀπλοῖς πράγ-
 μασι, εὐχάζονται ὧν βούλονται θαυμασῶς. τραγικὸν
 γὰρ τῷτο καὶ Φιλάνθρωπον. ἐστὶ δὲ τῷτο, ὅταν ὁ σοφὸς
 μὲν, μετὰ πονηρίας δὲ, ἐξαπατηθῇ, ὥσπερ Σίσυφος· καὶ
 ὁ ἀνδρῆος μὲν, ἀδίκος δὲ, ἡττηθῇ. ἐστὶ δὲ τοῦτο εἰκὸς,
 ὥσπερ Ἀγάθων λέγει. εἰκὸς γὰρ γίνεσθαι πολλὰ καὶ
 παρὰ τὸ εἰκὸς. καὶ τὸν χαρὸν δὲ ἓνα δεῖ ὑπολαβεῖν τῶν
 ὑποκριτῶν, καὶ μόριον εἶναι τῶ ὅλῳ, καὶ συναγωνίζεσθαι
 μὴ ὥσπερ παρ' Εὐρυπιδῆ, ἀλλ' ὥσπερ παρὰ Σοφοκλεῖ.
 τοῖς δὲ λοιποῖς τὰ διδόμενα μᾶλλον τοῦ μύθου, ἢ ἄλλης
 τραγωδίας ἐστὶ· δι' ὃ ἐμβόλιμα ἄδουσι, πρῶτον ἀρχάντος
 Ἀγάθωνος τῶ τοιέτω. καὶ τοι τί διαφέρει, ἢ ἐμβόλιμα
 ἄδειν, ἢ ῥῆσιν ἐξ ἄλλου εἰς ἄλλο ἀρμόττειν, ἢ ἐπεισὸδιον
 ὅλον;

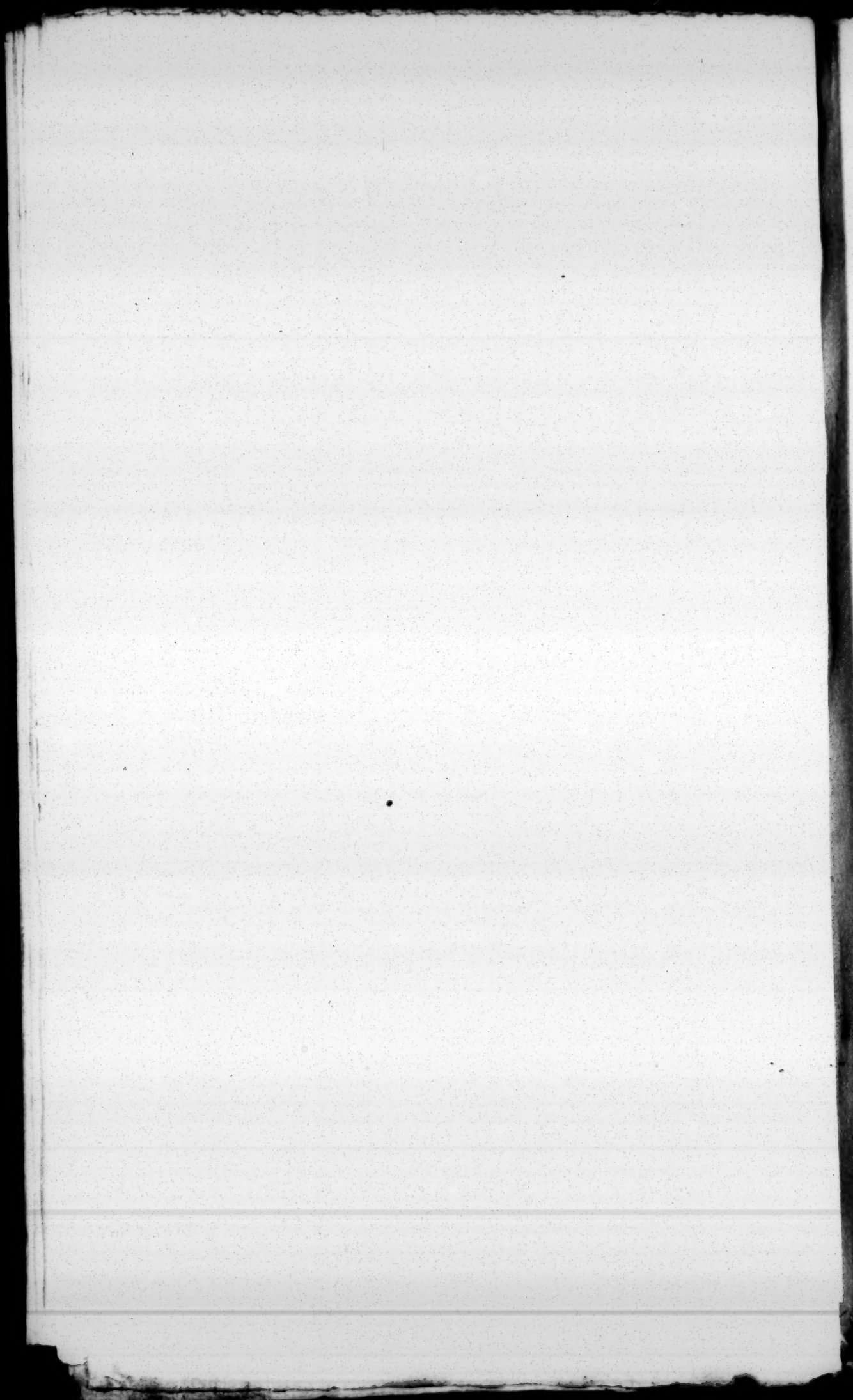

Κ Ε Φ. ΙΘ'.

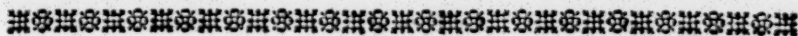
ΠΕΡΙ μὲν ἔν τῶν ἄλλων ἤδη εἶρηται. λοιπὸν δὲ περὶ λέξεως ἢ διανοίας εἰπεῖν. τὰ μὲν ἔν περὶ τὴν διάνοιαν, ἐν τοῖς περὶ ῥητορικῆς κείδω. τοῦτο γὰρ ἴδιον μᾶλλον ἐκείνης τῆς μεθόδου. ἔστι δὲ κατὰ τὴν διάνοιαν ταῦτα, ὅσα ὑπὸ τῷ λόγῳ δεῖ παρασκευαῶσθαι. μέρη δὲ τῶν, τό, τε ἀποδεικνύειν, καὶ τὸ λύειν, καὶ τὸ πᾶσι παρασκευάζειν· οἷον, ἔλεον, ἢ φόβον, ἢ ὀργὴν, καὶ ὅσα τοιαῦτα, καὶ ἐτι μέγεθος, καὶ σμικρότητα. δῆλον δὲ, ὅτι καὶ ἐν τοῖς πράγμασιν ἀπὸ τῶν αὐτῶν εἰδῶν δεῖ χρῆσθαι, ὅταν ἢ ἐλεεινὰ, ἢ δεινὰ, ἢ μεγάλα, ἢ εἰκότως δεῖ παρασκευάζειν. πλὴν τοσῶτον διαφέρει, ὅτι τὰ μὲν δεῖ φαίνεσθαι ἀνευ διδασκαλίας, τὰ δὲ ἐν τῷ λόγῳ ὑπὸ τῷ λέγοντος παρασκευάζεσθαι, καὶ παρὰ τὸν λόγον γίγνεσθαι. τί γὰρ ἂν εἴη τῷ λέγοντος ἔργον, εἰ φανοῖτο ἡδέα καὶ μὴ διὰ τὸν λόγον; τῶν δὲ περὶ τὴν λέξιν ἐν μὲν εἰς εἶδος θεωρίας τὰ σχήματα τῆς λέξεως, ἃ εἰς εἰδέναι τῆς ὑποκριτικῆς, καὶ τοῦ τὴν τοιαύτην ἔχοντος ἀρχιτεκτονικῆν· οἷον τί ἐντολὴ, καὶ τί εὐχὴ, καὶ διήγησις, καὶ ἀπειλή, καὶ ἐρώτησις, καὶ ἀπόκρισις, καὶ εἴ τι ἄλλο τοιῶτον. παρὰ γὰρ τὴν τῶν γνῶσιν, ἢ ἄγνοιαν, ἔδεν εἰς τὴν ποιητικὴν ἐπιτίμημα φέρεται, ὅ, τι καὶ ἄξιον σπυδαῖς. τί γὰρ ἂν τις ὑπολάβοι ἡμαρτῆσθαι ἂν Πρωταγόρας ἐπιτιμᾷ; ὅτι εὐχεσθαι οἰόμενος, ἐπιτάττει εἰπών·

“ Μῆνιν αἰεὶ θεά.

τὸ

τὸ γὰρ κελεύσά (φησι) ποιῆν τι ἢ μὴ, ἐπίταξις ἐστίν.
Διὸ παρείδω ὡς ἄλλης καὶ οὐ τῆς ποιητικῆς ἐν θεώ-
ρημα.

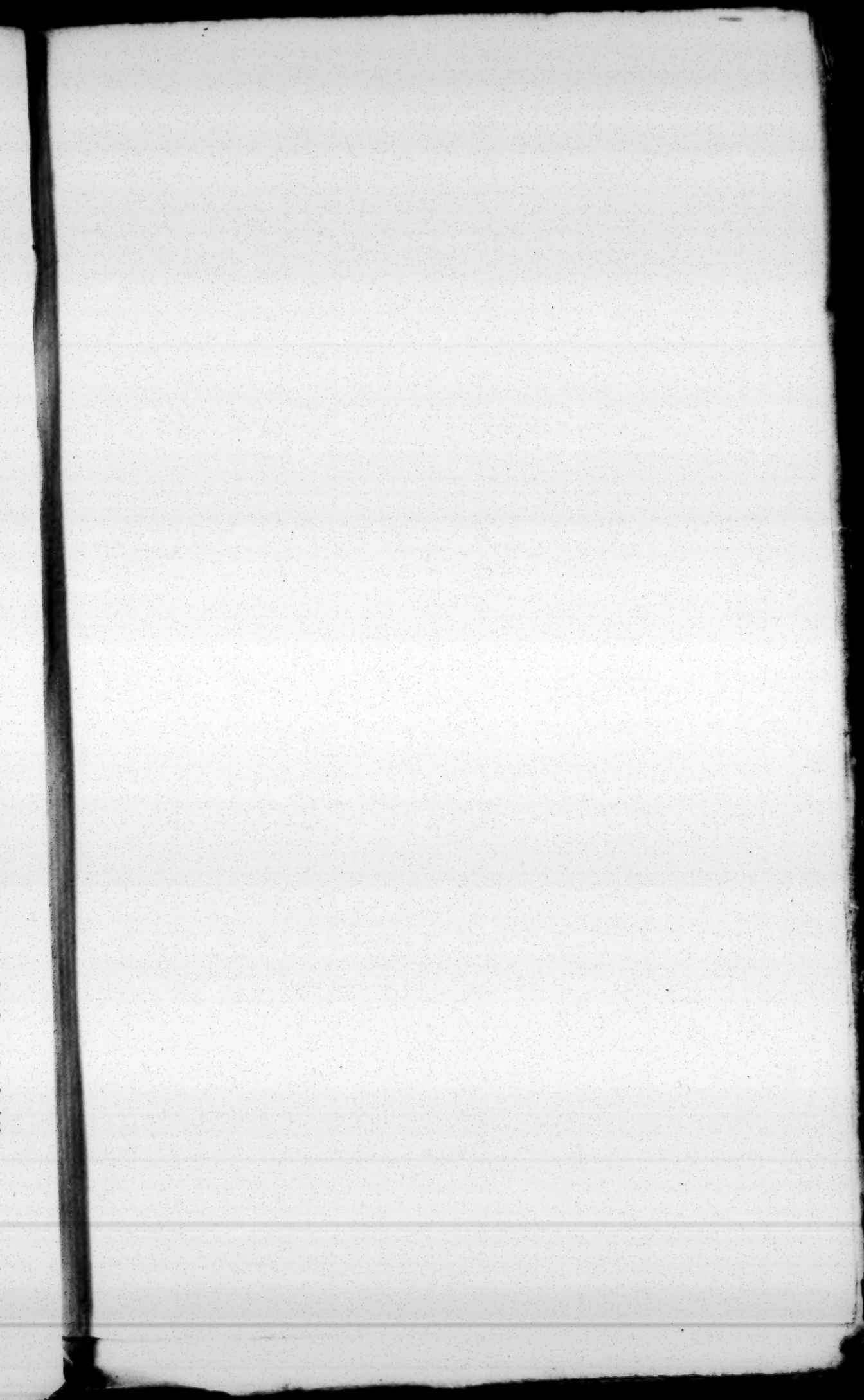

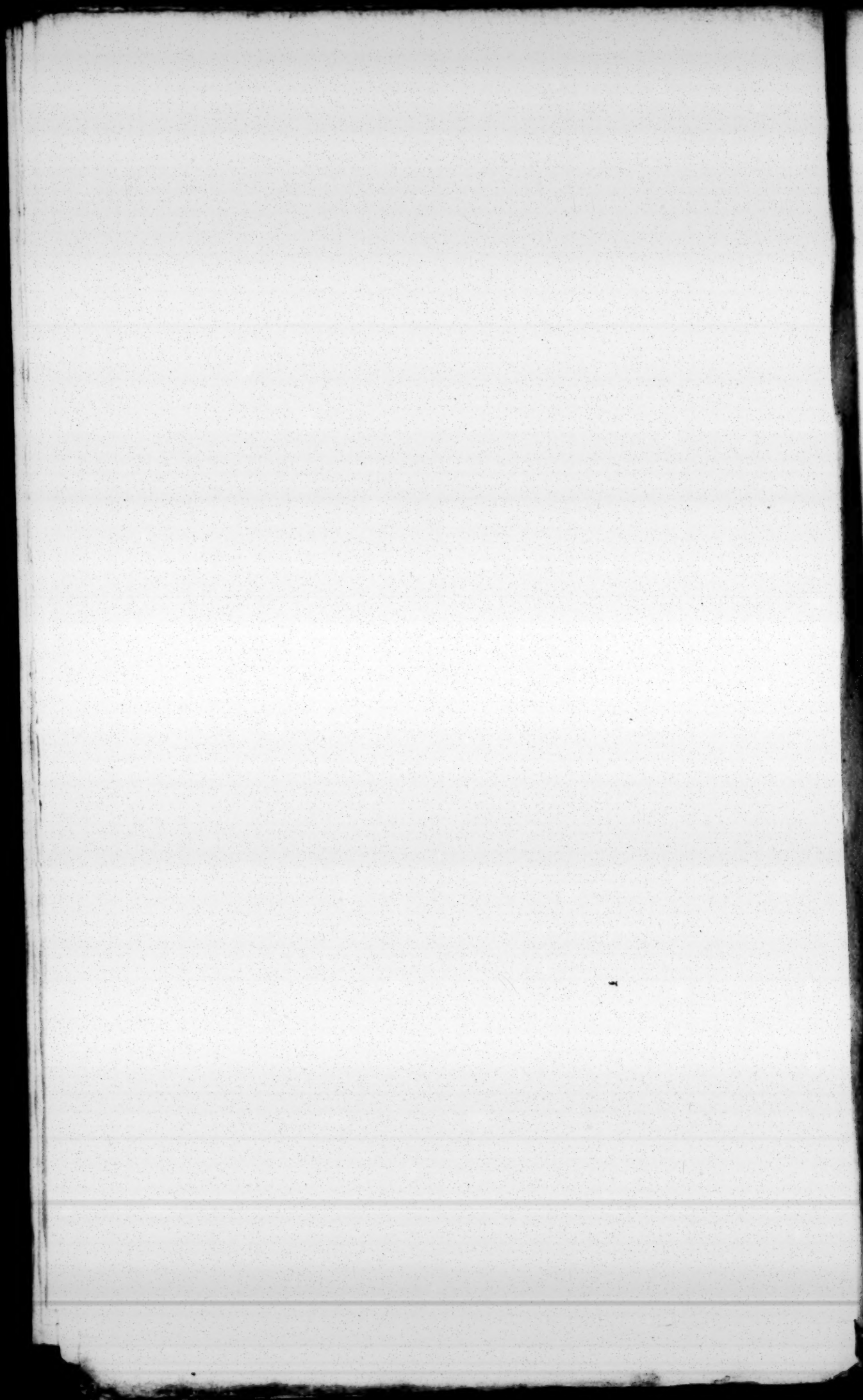
К Е Ф. №.

Τῆς δὲ λέξεως ἀπάσης τὰ δ' ἐς τὰ μέρη· *σοιχεῖον*, συλλαβὴ, σύνδεσμος, ὄνομα, ῥῆμα, ἄρθρον, πᾶσις, λόγος. Στοιχεῖον μὲν οὖν ἐστὶ φωνὴ ἀδιαίρετος· οὐ πᾶσι δέ, ἀλλ' ἐξ ἧς πέφυκε συνετὴ γίνεσθαι φωνή. καὶ γὰρ τῶν θηρίων εἰσὶν ἀδιαίρετοι φωναί, ὧν ἑδμήϊαν λέγω *σοιχεῖον*. ταύτης δὲ μέρη, τό, τε φωνῆεν, καὶ τὸ ἡμίφωνον καὶ ἄφωνον. ἐστὶ δὲ φωνῆεν μὲν, ἄνευ προσβολῆς ἔχον φωνῶν ἀκουσὴν· οἶον, τὸ α καὶ ω. ἡμίφωνον δέ, τὸ μετὰ προσβολῆς ἔχον φωνὴν ἀκουσὴν· οἶον, τὸ σ, καὶ τὸ ρ. ἄφωνον δέ, τὸ μετὰ προσβολῆς καθ' αὐτὸ μὲν ἑδμήϊαν ἔχον φωνὴν, μετὰ δὲ τῶν ἐχόντων πινὰ φωνὴν γινόμενον ἀκουσόν· οἶον, τὸ γ, καὶ τὸ δ. ταῦτα δὲ διαφέρει σχήμασί τε τῷ σώματος, καὶ τόποις, καὶ δασύτητι, καὶ ψιλότητι, καὶ μήκει, καὶ βραχύτητι· ἔτι δὲ καὶ ὀξύτητι, καὶ βαρύτητι, καὶ τῷ μέσω· περὶ ὧν καθ' ἕκασον ἐν τοῖς μετρικοῖς προσήκει θεωρεῖν. Συλλαβὴ δὲ ἐστὶ φωνὴ ἄσημος, συνετὴ ἐξ ἀφώνων καὶ φωνῆν ἔχοντος. καὶ γὰρ τὸ γ ρ ἄνευ τῶ α συλλαβή, καὶ μετὰ τῷ α· οἶον, τὸ γρα. ἀλλὰ καὶ τέτων θεωρησάτω τις διαφοράς τῆς μετρικῆς ἐστὶ. σύνδεσμος δὲ ἐστὶ φωνὴ ἄσημος, ἣ οὔτε κωλύει, ἔτε ποιεῖ φωνῶν μίαν σημαντικὴν, ἐκ

πλεόνων

πλειόνων φωνῶν πεφυκῆσαν συντίθεσθαι, καὶ ἐπὶ τῶν ἁκρων, καὶ ἐπὶ τῷ μέσῳ, ἢν μὴ ἀρμότῃ ἐν ἀρχῇ λόγῳ τίθεναι κατ' αὐτόν· οἷον, μὲν, ἦτοι, δῆ. ἡ φωνὴ ἄσημος ἐκ πλειόνων μὲν φωνῶν μιᾶς, σημαντικὴν δὲ ποιεῖν πεφυκῆσα μίαν φωνήν. Ἀρθρον δὲ ἐστὶ φωνὴ ἄσημος, ἢ λόγου ἀρχήν, ἢ τέλος, ἢ διασπασμὸν δηλοῖ· οἷον, τὸ φημί, καὶ τὸ περὶ, καὶ τὰ ἄλλα. ἡ φωνὴ ἄσημος, ἢ ὅτε κωλύει, οὔτε ποιεῖ φωνήν μίαν σημαντικὴν, ἐκ πλειόνων φωνῶν πεφυκῆσαν συντίθεσθαι, καὶ ἐπὶ τῶν ἁκρων, καὶ ἐπὶ τῷ μέσῳ. Ὀνομα δὲ ἐστὶ φωνὴ σωθετὴ, σημαντικὴ ἄνευ χρόνου, ἥς μέρος ὅθεν ἐστὶ κατ' αὐτὸ σημαντικόν. ἐν γὰρ τοῖς διπλοῖς οὐ χρώμεθα, ὡς καὶ αὐτὸ κατ' αὐτὸ σημαίνει· οἷον, ἐν τῷ θεοδώρῳ, τὸ δῶρον ἔ σημαίνει. Ρῆμα δὲ, φωνὴ σωθετὴ, σημαντικὴ μετὰ χρόνου, ἥς ὅθεν μέρος σημαίνει κατ' αὐτὸ, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ὀνομάτων. τὸ μὲν γὰρ ἄνθρωπος ἢ λευκόν, ἔ προσσημαίνει τὸ πότε· τὸ δὲ βαδίζει, ἢ βεβάδικε, προσσημαίνει, τὸ μὲν τὸν παρόντα χρόνον, τὸ δὲ τὸν παρεληλυθότα. Πτώσις δὲ ἐστὶ ὀνόματος ἢ ρήματος· ἢ μὲν τὸ κατὰ τούτῳ, ἢ τούτῳ σημαίνουσι, καὶ ὅσα τοιαῦτα· ἢ δὲ τὸ κατὰ τὸ, ἐνί, ἢ πολλοῖς· οἷον ἄνθρωποι, ἢ ἄνθρωπος. ἢ δὲ κατὰ τὰ ὑποκριτὰ, οἷον κατ' ἐρώτησιν ἢ ἐπίταξιν. τό γὰρ ἐβάδισεν, ἢ βάδιζε, πῶσις ρήματος κατὰ ταῦτα τὰ εἶδη ἐστί. Λόγος δὲ φωνὴ σωθετὴ σημαντικὴ, ἥς ἕνια μέρη κατ' αὐτὰ σημαίνει τι· οὐ γὰρ ἅπας λόγος ἐκ ρημάτων καὶ ὀνομάτων σύγκειται· οἷον, ὁ τῷ ἀνθρώπῳ ὀρισμός· ἀλλ' ἐνδέχεται ἄνευ ρημάτων εἶναι λόγον. μέρος μὲν τοι αἰεὶ τι σημαῖνον ἔχει· οἷον ἐν τῷ βαδίζει κλέων, ὁ κλέων. εἰς δὲ

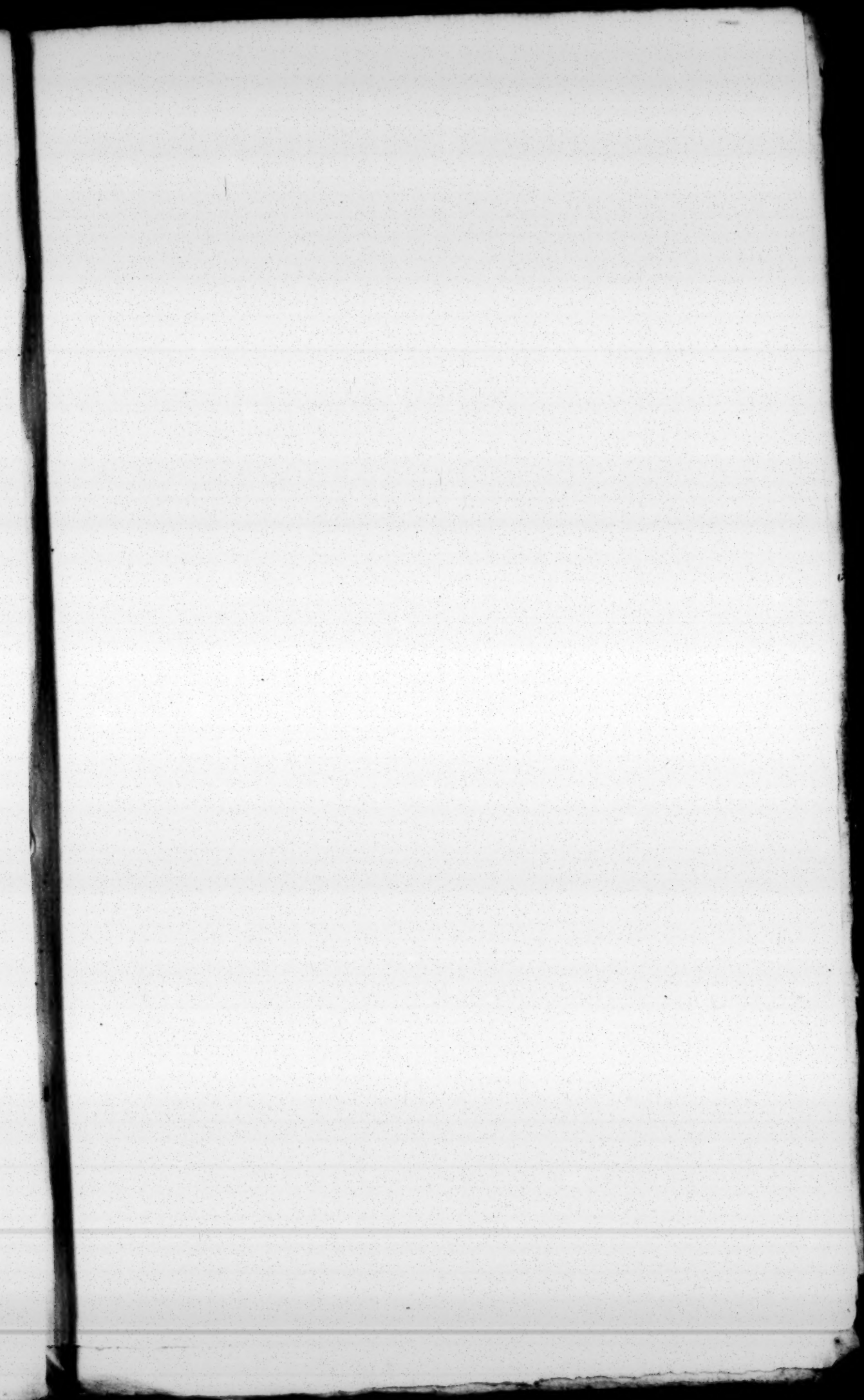
“Χαλκῶ ἀπὸ ψυχὴν ἐρύσας —

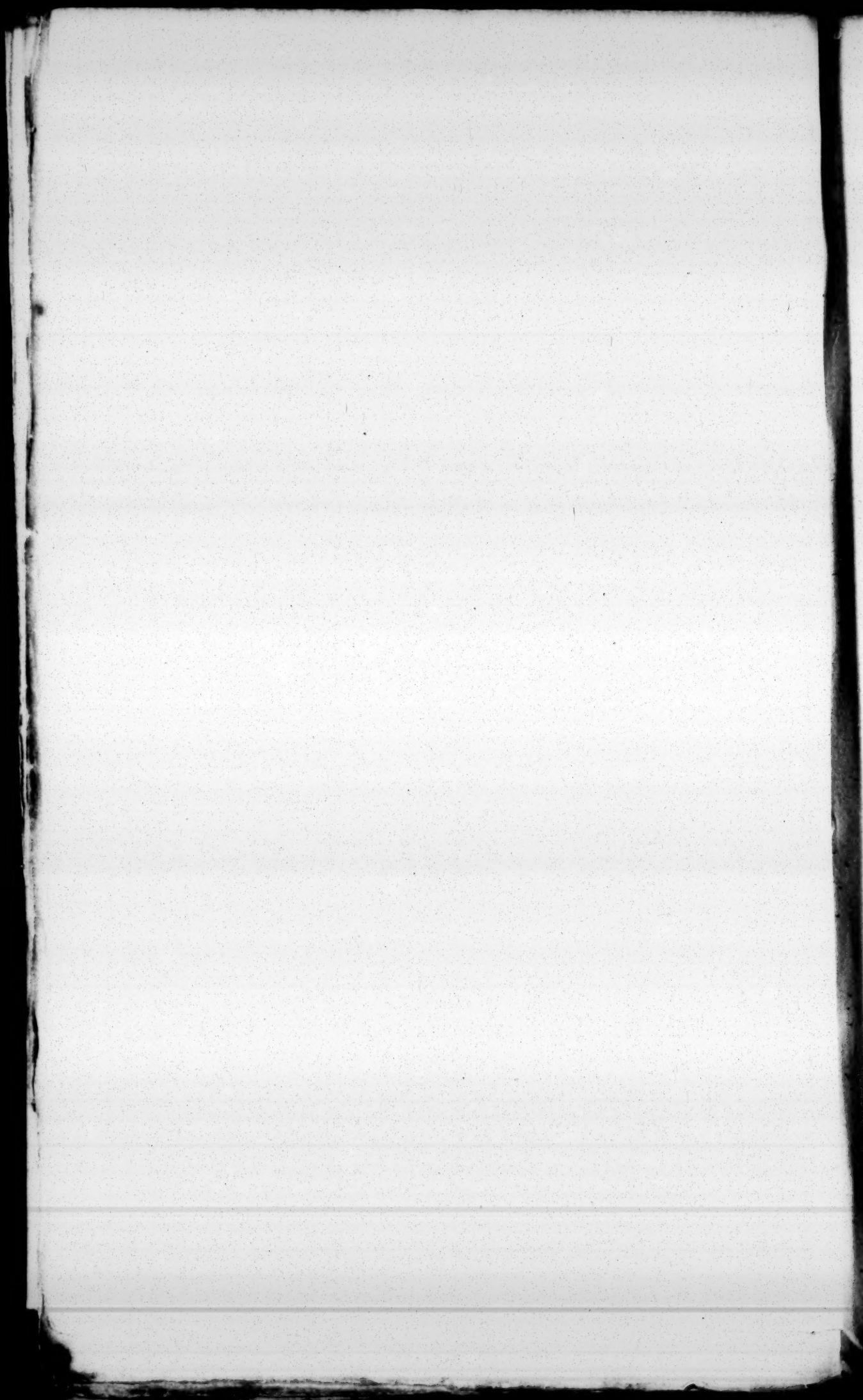
“ — τάρμνεν ἀτειρέϊ χαλκῶ

ἐνταῦθα γὰρ τὸ μὲν ἐρύσαι, ταμῆν· τὸ δὲ ταμῆν, ἐρύσαι εἶρηκεν· ἄμφω γὰρ ἀφελεῖν τί ἐστι. τὸ δὲ ἀνάλογον λέγω, ὅταν ὁμοίως ἔχῃ τὸ δεύτερον πρὸς τὸ πρῶτον, καὶ τὸ τέταρτον πρὸς τὸ τρίτον. ἐρεῖ γὰρ ἀντὶ τῆς δευτέρας τὸ τέταρτον, ἢ ἀντὶ τοῦ τετάρτου τὸ δεύτερον. καὶ ἐνίοτε προσιδέασιν ἀνθ' οὗ λέγει πρὸς ὅ ἐστι· λέγω δὲ, οἷον· ὁμοίως ἔχει Φιάλη πρὸς Διόνυσον, καὶ ἀσπίς πρὸς Ἀρην. ἐρεῖ τοίνυν καὶ τὴν ἀσπίδα “Φιάλην Ἀρεως,” καὶ τὴν Φιάλην “ἀσπίδα Διονύσου.” ἐπὶ ὁμοίως ἔχει ἐσπέρα πρὸς ἡμέραν, καὶ γῆρας πρὸς βίον. ἐρεῖ τοίνυν τὴν ἐσπέραν, “γῆρας ἡμέρας” καὶ τὸ γῆρας, “ἐσπέραν βίος” ἢ, ὥσπερ Εμπεδοκλῆς, “δυσμᾶς βίος.” ἐνίοις δ' ἐκ ἐστὶν ὄνομα κείμενον τὸ ἀνάλογον, ἀλλ' ἐδὲν ἥτιον ὁμοίως λεχθήσεται· οἷον, τὸ τὸν καρπὸν μὲν ἀφιέναι, σπείρειν· τὸ δὲ τὴν φλόγα ἀπὸ τῆς ἡλίου, ἀνώνυμον. ἀλλ' ὁμοίως ἔχει τῷτο πρὸς τὸν ἥλιον, καὶ τὸ σπείρειν πρὸς τὸν καρπὸν. διὸ εἴρηται,

“ — σπείρων θεοκτίσαν φλόγα.

ἔστι δὲ τῷ τρόπῳ τῷτῳ τῆς μεταφορᾶς χρῆσθαι καὶ ἄλλως, προσαγορεύσαντα τὸ ἀλλότριον, ἀποφῆσαι τῶν οἰκείων τι· οἷον, εἰ τὴν ἀσπίδα εἶποι Φιάλῃ μὴ Ἀρεως, ἀλλὰ οἴνου. Πεποιημένον δὲ ἐστὶν, ὃ ὅλως μὴ καλέμενον ὑπὸ τινων, αὐτὸς τίθεται ὁ ποιητής. δοκεῖ γὰρ ἓνια εἶναι ποιαῦτα· οἷον, τὰ κέρατα “Ερνύτας,” καὶ τὸν ἱερέα “Ἀρητῆρα.” Επεκτεταμένον δὲ ἐστὶν, ἢ ἀφηρημένον· τὸ μὲν, εἰάν φωνήεντι μακροτέρῳ κεχρημένον, ἢ τῷ οἰκείῳ, ἢ συλλαβῇ ἐμβεβλημένη· τὸ δὲ, ἂν ἀφηρημένον ᾖ τι, ἢ αὐτῷ, ἢ ἐμ-

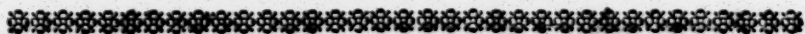
ἢ ἐμβεβλημένου. ἐπεκτεταμένον μὲν οἶον, τὸ πόλεως,
 “πόληος” καὶ τὸ Πηλείδου, “Πηληιάδεω.” ἀφηρημένον
 δὲ οἶον, τὸ “κρί,” καὶ τὸ “δῶ” καὶ,

“ — μία γίνεται ἀμφοτέρων ὧψ.

Εὐηλλαγμένον δὲ ἐστίν, ὅταν τοῦ ὀνομαζομένου, τὸ μὲν
 καταλείπη, τὸ δὲ ποιῇ οἶον τὸ,

“ Δεξιτερόν κατὰ μαζόν

ἀντὶ τῆ δεξιῶν. Ἐπὶ τῶν ὀνομάτων πὰ μὲν ἄρρενα, τὰ δὲ
 θήλεα, πὰ δὲ μεταξύ. ἄρρενα μὲν, ὅσα τελευτᾷ εἰς τὸ ν
 καὶ ρ, καὶ ὅσα ἐκ τῶν ἀφώνων σύγκειται· ταῦτα δὲ ἐστὶ
 δύο, τὸ ψ καὶ ξ. Θήλεα δὲ, ὅσα ἐκ τῶν φωνηέντων,
 εἰς τε πὰ αἰ μακρά· οἶον, εἰς η καὶ ω· καὶ τῶν ἐπεκτει-
 νομένων εἰς α· ὥςτε ἴσα συμβαίνει πλήθει, εἰς ὅσα τὰ
 ἄρρενα καὶ τὰ θήλεα. τὸ γὰρ ψ καὶ τὸ ξ, αὐτὰ ἐστίν.
 εἰς δὲ ἀφώνον ἔδεν ὄνομα τελευτᾷ, ἔδδ εἰς φωνῆν βρα-
 χύ. εἰς δὲ τὸ ι τρία μόνα, μέλι, κόμμι, πέπερι. εἰς
 δὲ τὸ υ, πέντε· τὸ πῶυ, τὸ νάπυ, τὸ γόνυ, τὸ δόρυ, τὸ
 ἄσυ· τὰ δὲ μεταξύ εἰς ταῦτα, καὶ ν καὶ σ.

Κ Ε Φ. κβ’.

Λ Ε Ξ Ε Ω Σ δὲ ἀρετὴ, σαφὴ καὶ μὴ ταπεινὴ εἶναι.
 σαφεστάτη μὲν οὖν ἐστίν ἡ ἐκ τῶν κυρίων ὀνομάτων,
 ἀλλὰ ταπεινὴ. παράδειγμα δὲ ἡ Κλεοφῶντος ποιήσις,
 καὶ ἡ Σθενέλῃς. σεμνὴ δὲ καὶ ἐξαλλάττεται τὸ ἰδιώτικόν,
 ἡ τοῖς ξενικοῖς κεχρημένη. ξενικὸν δὲ λέγω, γλῶτταν,
 καὶ μεταφορὰν, καὶ ἐπέκτασιν, καὶ πᾶν τὸ παρὰ τὸ

κύριον. ἀλλ' ἂν τις ἅμα ἅπαντα τὰ τοιαῦτα ποιήσῃ, ἢ αἰνίγμα ἔσται, ἢ βαρβαρισμός. ἂν μὲν οὖν ἐκ μεταφορῶν, αἰνίγμα· ἐὰν δὲ ἐκ γλωττῶν, καὶ βαρβαρισμός. αἰνίγματος γὰρ ἰδέα αὕτη ἐστὶ, τὸ, λέγοντα τὰ ὑπάρχοντα, ἀδύνατα συνάψαι. κατὰ μὲν ἔν τῇ τῶν ὀνομάτων συνύφεσιν, οὐχ οἷόν τε τοῦτο ποιῆσαι· κατὰ δὲ τὴν μεταφορὰν, ἐνδέχεται· οἷον,

“ Ἀνδρ' εἶδον πυρὶ χαλκὸν ἐπ' ἀνέρι κολλήσονται·
καὶ τὰ τοιαῦτα. ἐκ δὲ τῶν γλωττῶν ὁ βαρβαρισμός· δι' ὃ ἀνακέκρατά πως τούτοις. τὸ μὲν οὖν μὴ ἰδιωτικὸν ποιήσῃ, μὴδὲ ταπεινὸν, ἢ γλωττα, καὶ ἢ μεταφορὰ, καὶ ὁ κόσμος, καὶ τᾶλλα τὰ εἰρημένα εἶδη· τὸ δὲ κύριον, τὴν σαφήνειαν. ἐκ ἐλάχιστον δὲ μέρος συμβάλλονται εἰς τὸ σαφές τῆς λέξεως, καὶ μὴ ἰδιωτικὸν, αἱ ἐπεκτάσεις καὶ ἀποκοπαί, καὶ ἐξαλλαγαὶ τῶν ὀνομάτων· διὰ μὲν γὰρ τὸ ἄλλως ἔχειν, ἢ ὡς τὸ κύριον παρὰ τὸ εἰωθὸς γιγνόμενον, τὸ μὴ ἰδιωτικὸν ποιήσῃ· διὰ δὲ τὸ κρινωνεῖν τῷ εἰωθότος, τὸ σαφές ἔσται. ὥστε ἐκ ὁρθῶς ψεύγουσιν οἱ ἐπιτιμῶντες τῷ τοιούτῳ τρόπῳ τῆς διαλέκτου, καὶ διακωμῶδόντες τὸν ποιητὴν· οἷον, Εὐκλείδης ὁ ἀρχαῖος· ὡς ῥαδίον ποιεῖν εἴ τις δώσῃ ἐκτένειν ἐφ' ὅποσον βέλεται, ἰαμβοποιήσας ἐν αὐτῇ τῇ λέξει· οἷον,

“ Ἡτίχαριν εἶδον Μαραθῶνα βαδίζοντα.

καί,

“ Οὐκ ἂν γεινόμενος τὸν ἐκείνῃ ἐξ ἐλλέβορον.
τὸ μὲν ἔν Φάνασθαι πως χρώμενον τέτρω τῷ τρόπῳ, γελοῖον. τὸ δὲ μέτρον, κοινὸν πάντων ἐστὶ τῶν μερῶν. καὶ γὰρ μεταφοραῖς καὶ γλώτταις, καὶ τοῖς ἄλλοις εἰ-
δεσι

δεσι χρώμενος ἀπρεπῶς, καὶ ἐπίτηδες ἐπὶ τὰ γελοῖα, τὸ αὐτὸ ἂν ἀπεργάσαιο. τὸ δὲ ἀρμότιον ὅσον διαφέρει ἐπὶ τῶν ἐπῶν θεωρεῖσθαι, ἐν τῷ μένων τῶν ὀνομάτων εἰς τὸ μέτρον. καὶ ἐπὶ τῆς γλῶττης δὲ, καὶ ἐπὶ τῶν μεταφορῶν, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων εἰδῶν μετατιθεῖς ἂν τις τὰ κύρια ὀνόματα, κατίδοι ὅτι ἀληθῆ λέγομεν οἷον, τὸ αὐτὸ ποιήσαντος ἱαμβεῖον Αἰσχύλῃ καὶ Εὐριπίδῃ, ἐν δὲ μόνον ὄνομα μεταθέντος, ἀντὶ κυρίως εἰωθότος, γλῶττην τὸ μὲν φαίνεται καλόν, τὸ δὲ εὐτελές. Αἰσχύλος μὲν γὰρ ἐν τῷ Φιλοκτήτῃ ἐποίησε,

“φαγέδαινα, ἥ μὲν σάρκας ἐοδῖει ποδός.

ὁ δὲ ἀντὶ τῆς ἐοδῖει, τὸ “θοινᾶται” μετέθηκε. καὶ,

“Νῦν δὲ μὲν ὥν ὀλίγος τε καὶ ἔτιδανός καὶ ἄκικος,
εἴ τις λέγει τὰ κύρια μετατιθεῖς·

“Νῦν δὲ μὲν ὥν μικρός τε καὶ ἀδενικός καὶ ἀειδής.
καὶ,

“Δίφρον ἀεικέλιον καταθεῖς, ὀλίγην τε τράπεζαν

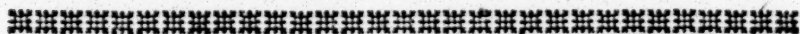
“Δίφρον μοχθηρὸν καταθεῖς, μικράν τε τράπεζαν.
καὶ τὸ,

“Ἡόνες βοόωσιν·

“Ἡόνες κράζουσιν.

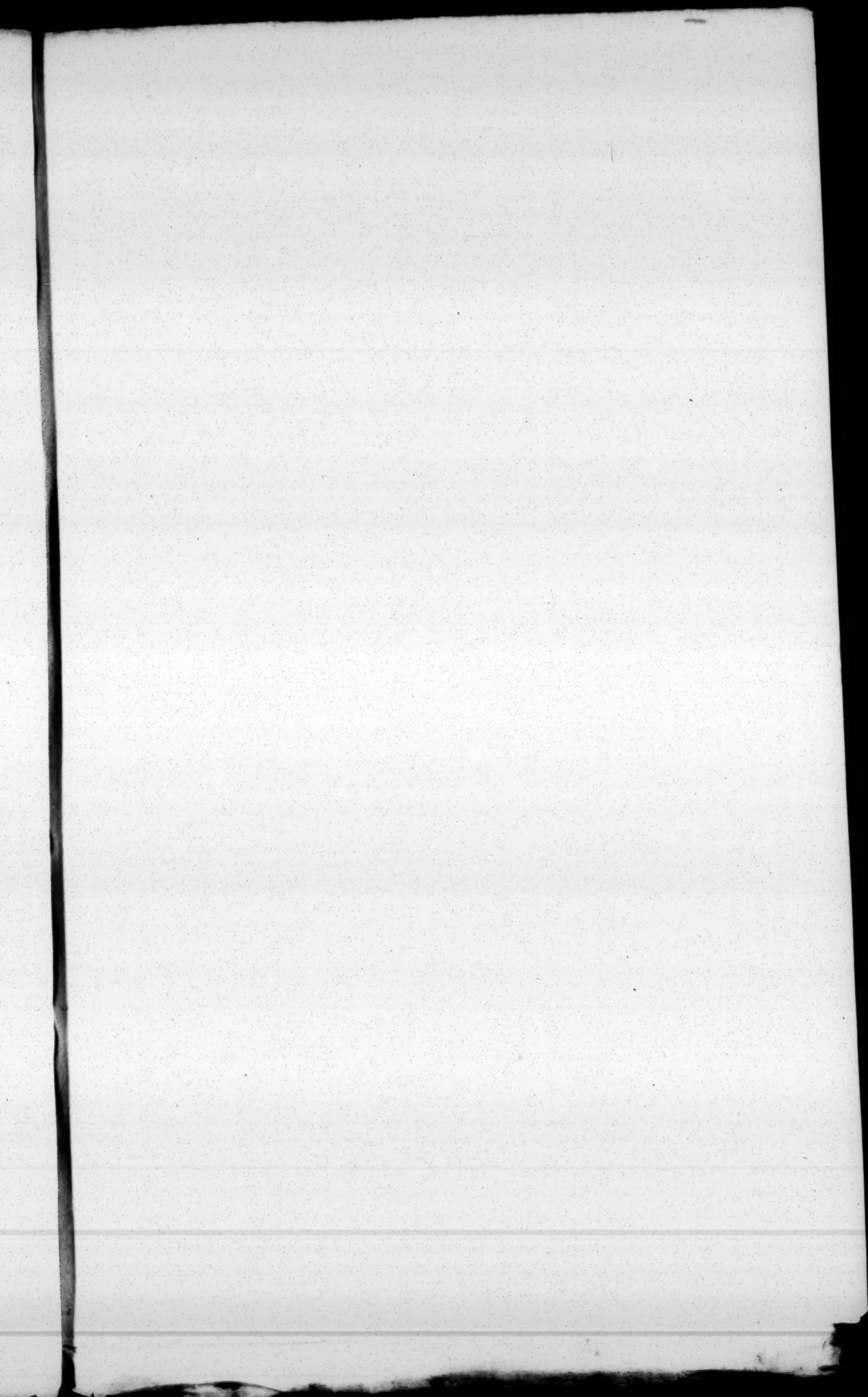
ἔτι δὲ Αρειφράδης τὰς τραγωδίας ἐκωμῶδει, ὅτι αὐτὸς εἰς ἂν ἔπει ἐν τῇ διαλέκτῳ, τέτοις χρῶνται οἷον τὸ, “Δωμάτων ἄπ,” ἀλλὰ μὴ “ἀπὸ Δωμάτων” καὶ τὸ, “σένθεν” καὶ τὸ, “ἐγὼ δὲ νιν.” καὶ τὸ, “Ἀχιλλέως πέρι,” ἀλλὰ μὴ “περὶ Ἀχιλλέως,” καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα. διὰ γὰρ τὸ μὴ εἶναι ἐν τοῖς κυρίοις, ποιεῖ τὸ μὴ ἰδιωτικὸν ἐν τῇ λέξει ἅπαντα τὰ τοιαῦτα. ἐκεῖνος δὲ τοῦτο ἡγνός.

ἡγνόει. Εἰς δὲ μέγα μὲν τῷ ἐκάστῳ τῶν εἰρημένων πρε-
πόντως χρῆσθαι, καὶ διπλοῖς ὀνόμασι καὶ γλώτταις. τὸ
δὲ μέγιστον τὸ μεταφορικὸν εἶναι. μόνον γὰρ τῷτο, οὔτε
παρ' ἄλλου ἐς λαβεῖν, εὐφυΐας τε σημειὸν ἐστίν. τὸ γὰρ
εὖ μεταφέρειν, τὸ ὅμοιον θεωρεῖν ἐστίν. Τῶν δὲ ὀνομάτων,
τὰ μὲν διπλᾶ, μάλιστα ἀρμόττει τοῖς διθυράμβοις· αἱ
δὲ γλῶτται, τοῖς ἡρωϊκοῖς· αἱ δὲ μεταφοραὶ, τοῖς ἱαμ-
βείοις. καὶ ἐν μὲν τοῖς ἡρωϊκοῖς ἅπαντα χρήσιμα τὰ εἰ-
ρημένα· ἐν δὲ τοῖς ἱαμβείοις, διὰ τὸ ὅτι μάλιστα λέξιν
μιμῶσθαι, ταῦτα ἀρμόττει τῶν ὀνομάτων, ὅσοις καὶ ἐν
λόγοις τις χρῆσεται. ἐστὶ δὲ τὰ τοιαῦτα, τὸ κύριον καὶ
μεταφορὰ καὶ κόσμος. Περὶ μὲν οὖν τραγωδίας καὶ
τῆς ἐν τῷ πράττειν μιμήσεως, ἔσω ἡμῖν ἱκανὰ τὰ εἰ-
ρημένα.

Κ Ε Φ. κγ'.

ΠΕΡΙ δὲ τῆς διηγηματικῆς καὶ ἐν μέτρῳ μιμητικῆς,
ὅτι δεῖ τὰς μύθους καθάπερ ἐν ταῖς τραγωδίαις
συνιστάναι δραματικούς, καὶ περὶ μίαν πρᾶξιν ὅλην καὶ
τελείαν, ἔχουσαν ἀρχὴν καὶ μέσον καὶ τέλος, ἢ, ὥσπερ
ζῶον ἐν ὅλῳ, ποιῆν τὴν οἰκίαν ἡδονὴν, δῆλον· καὶ μὴ ὁ-
μοίας ἱστορίας τὰς σωθήσεις εἶναι, ἐν αἷς ἀνάγκη οὐχὶ
μιάς πρᾶξεως ποιῶσθαι δῆλωσιν, ἀλλ' ἐνὸς χρόνου, ὅσα
ἐν τῷτῳ συνέβη περὶ ἓνα ἢ πλείους, ὧν ἕκαστον, ὡς ἔτυ-
χεν, ἔχει πρὸς ἄλληλα. ὥσπερ γὰρ κατὰ τοὺς αὐτοὺς
χρόνους, ἢ ἐν Σαλαμῖνι ἐγένετο ναυμαχία, καὶ ἢ ἐν Σι-
κελίας

κελία Καρχηδονίων μάχη, ἔδεν πρὸς τὸ αὐτὸ συντένχ-
σαι τέλος· οὕτω καὶ ἐν τοῖς ἑφεξῆς χρόνοις ἐνίστη γίνεται
θάτερον μετὰ θατέρᾳ, ἐξ ὧν ἐν ἔδεν γίνεται τέλος. σχε-
δὸν δὲ οἱ πολλοὶ τῶν ποιητῶν τοῦτο δρῶσι. διὸ, ὥσπερ
εἶπομεν, ἤδη καὶ ταύτῃ θροπέῳς ἂν φανέη Ὀμηρος παρὰ
τὰς ἄλλας, τῷ μὴδὲ τὸν πόλεμον, καίπερ ἔχοντα ἀρχὴν
καὶ τέλος, ἐπιχειρῆσαι ποιῆν ὅλον· λίαν γὰρ ἂν μέγας,
καὶ οὐκ εὐσύνοπτος ἔμελλεν ἔσεσθαι· ἢ τῷ μεγέθει με-
τρίάζοντα καταπεπλεγμένον τῇ πικιλίᾳ. νῦν δ' ἐν μέ-
ρος ἀπολαβῶν, ἐπεισοδίοις κέχρηται αὐτῶν πολλοῖς· οἷον,
“νεῶν καταλόγῳ,” καὶ ἄλλοις ἐπεισοδίοις, οἷς διαλαμ-
βάνει τὴν ποιήσιν. οἱ δ' ἄλλοι περὶ ἓνα ποιῶσι, καὶ περὶ
ἓνα χρόνον, καὶ μίαν πρᾶξιν πολυμερῆ· οἷον, ὁ τὰ Κυ-
πριακὰ ποιήσας, καὶ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα. τοιγαρὲν ἐκ
μὲν Ἰλιάδος καὶ Οδυσσεΐας μία τραγωδία ποιεῖται ἐκα-
τέρας, ἢ δύο μόνα· ἐκ δὲ Κυπρίων, πολλά· καὶ ἐκ τῆς
μικρᾶς Ἰλιάδος πλεον ὀκτώ· οἷον, Ὀπλων Κρίσις, Φι-
λοκτήτης, Νεσπύλεμος, Εὐρύπυλος, Πτωχία, Λάκαι-
να, Ἰλίου Πέρσις, καὶ Απόπλες, καὶ Σίνων, καὶ Τρω-
άδες.

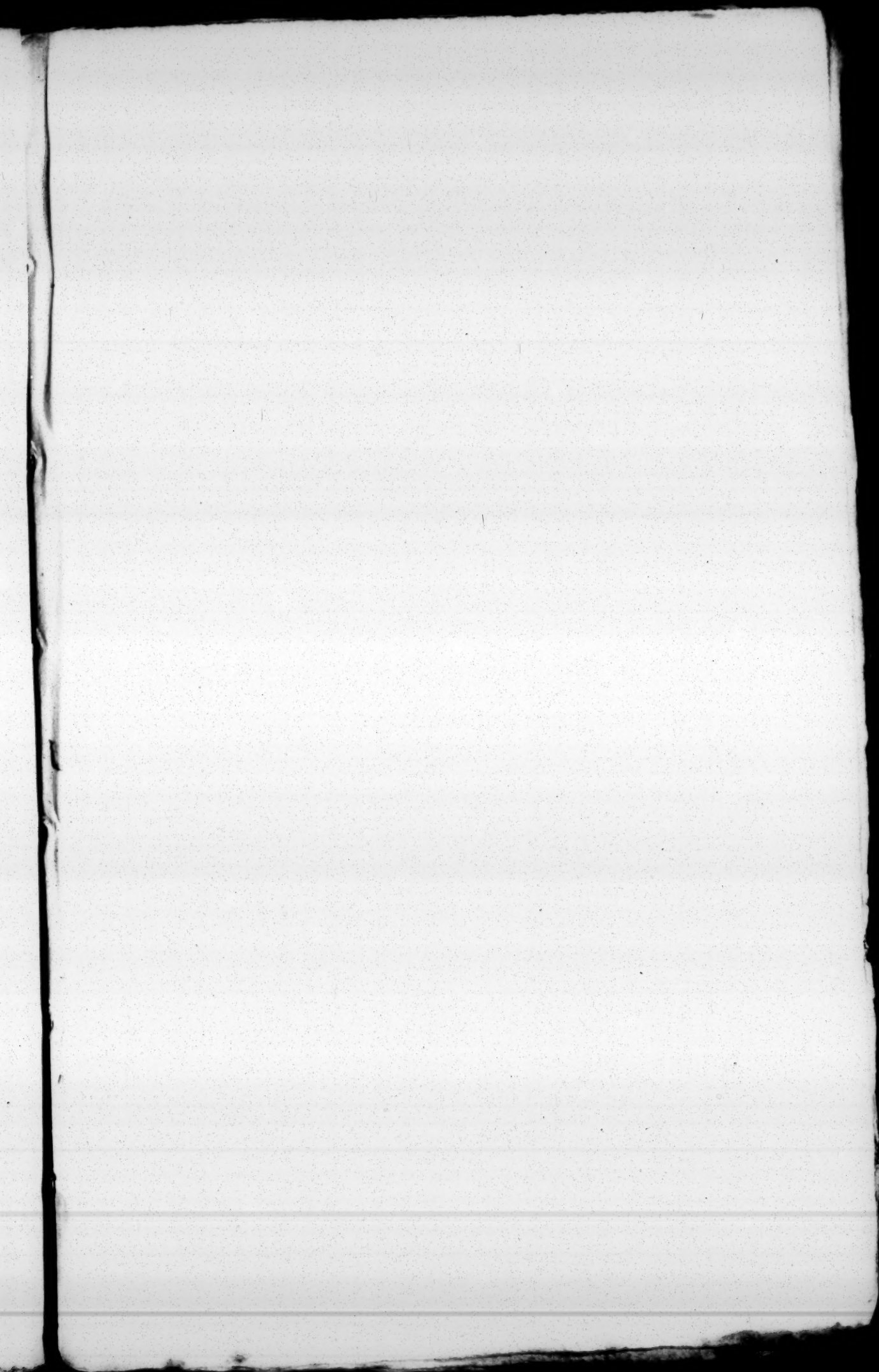
Κ Ε Φ. κδ'.

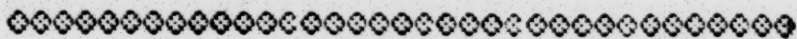
ΕΤΙ δὲ τὰ εἶδη ταῦτα δεῖ ἔχειν τὴν ἐποποιίαν τῇ τραγωδίᾳ. ἢ γὰρ ἀπλὴν, ἢ πεπλεγμένην, ἢ ἡθικὴν, ἢ παθητικὴν δεῖ εἶναι, καὶ τὰ μέρη ἔξω μελοποιίας καὶ ὄψεως ταῦτά. καὶ γὰρ περιπετειῶν δεῖ καὶ ἀναγνωρίσεων καὶ παθημάτων· ἔτι τὰς διανοίας καὶ τὴν λέξιν ἔχειν καλῶς· οἷς ἅπασιν Ὀμηρὸς κέχρηται, καὶ πρῶτος καὶ ἰκανῶς. καὶ γὰρ καὶ τῶν ποιημάτων ἐκάτερον συνέστηκεν· ἢ μὲν Ἰλιάς, ἀπλὴν καὶ παθητικόν· ἢ δὲ Ὀδύσσεια, πεπλεγμένον. ἀναγνώρισις γὰρ δόλος καὶ ἡθική. πρὸς δὲ τούτοις λέξει καὶ διανοία πάντας ὑπερβέβληκε. Διαφέρει δὲ κατὰ τε συζάσεως τὸ μῆκος ἢ ἐποποιία καὶ τὸ μέτρον. τοῦ μὲν οὖν μήκους ὅρος ἰκανὸς εἰρημένος. δύνασθαι γὰρ δεῖ συνορᾶσθαι τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ τέλος. εἴη δ' ἂν τοῦτο, εἰ τῶν μὲν ἀρχαίων ἐλάττους αἱ συζάσεις εἶεν, πρὸς τε τὸ πλῆθος τῶν τραγωδιῶν τῶν εἰς μίαν ἀκρόασιν τιθεμένων παρήκοιεν. ἔχει δὲ πρὸς τὸ ἐπεκτείνεσθαι τὸ μέγεθος, πολὺ τι ἢ ἐποποιία ἴδιον, διὰ τὸ ἐν μὲν τῇ τραγωδίᾳ μὴ ἐνδέχεσθαι ἅμα πρᾶττόμενα πολλὰ μιμῆσθαι, ἀλλὰ τὸ ἐπὶ τῆς σκηνῆς καὶ τῶν ὑποκρυπτῶν μέρος μόνον. ἐν δὲ τῇ ἐποποιίᾳ, διὰ τὸ διήγησιν εἶναι, ἐστὶ πολλὰ μέρη ἅμα ποιεῖν περανόμενα, ὅφ' ὧν οἰκείων ὄντων, αὐξεται ὁ τῷ ποιήματος ὄγκος. ὥς τε τῷ ἔχει τὸ ἀγαθὸν εἰς μεγαλοπρέπειαν, καὶ τὸ μεταβάλλειν τὸν ἀκούοντα, καὶ ἐπεισοδιοῦν ἀνομοίοις ἐπεισοδίοις.

τὸ

τὸ γὰρ ὅμοιον ταχὺ πληρῆν, ἐκπίπλει ποιῆ τὰς τραγω-
 δίας. τὸ δὲ μέτρον τὸ ἡρωϊκόν, ἀπὸ τῆς πέρας ἤρμυσεν.
 εἰ γάρ τις ἐν ἄλλῳ τινὶ μέτρῳ διηγηματικὴν μίμησιν πι-
 οῖτο, ἢ ἐν πολλοῖς, ἀπρεπὲς ἂν φαίνοιτο. τὸ γὰρ ἡρωϊ-
 κόν, σπασμώτατον καὶ ὀγκωδέστατον τῶν μέτρων ἐστὶ. διὸ
 καὶ γλώττης καὶ μεταφορὰς δέχεται μάλιστα. περιττὴ
 γὰρ καὶ ἡ διηγηματικὴ μίμησις τῶν ἄλλων. τὸ δὲ ἱαμ-
 βικόν καὶ τετράμετρον, κινητικόν· τὸ μὲν, ὀρχησικόν· τὸ
 δὲ, παρὰκτικόν. ἔτι δὲ ἀτοπώτερον εἰ μιγνύοι τις αὐτὰ,
 ὥσπερ Χαιρήμων. διὸ οὐδεὶς μακρὰν σύσασιν ἐν ἄλλῳ
 πεποίηκεν, ἢ τῷ ἡρώϊ, ἀλλ' ὥσπερ εἶπομεν, αὐτὴ ἡ φύ-
 σις διδάσκει τὸ ἀρμόττον αὐτὸ διακρίσθαι. Ομηρὸς δὲ
 ἄλλα τε πολλὰ ἄξιός ἐπαινεῖσθαι, καὶ δὴ καὶ ὅτι μόνος
 τῶν ποιητῶν, ἐκ ἀγνοαῖ ὃ δὲ ποιῶν αὐτόν. αὐτὸν γὰρ
 δεῖ τὸν ποιητὴν ἐλάχισα λέγειν. ἔ γάρ ἐστι κατὰ ταῦ-
 τα μιμητής. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι, αὐτοὶ μὲν δι' ὅλου ἀγω-
 νίζονται, μιμῶνται δὲ ὀλίγα καὶ ὀλιγάκις. ὁ δὲ ὀλίγα
 Φρομισασάμενος, εὐθὺς εἰσάγει ἄνδρα ἢ γυναῖκα, ἢ ἄλ-
 λο τι ἦτος, καὶ ἔθεν ἄητες, ἀλλ' ἔχον ἦτος. δεῖ μὲν ἔν
 ἐν ταῖς τραγωδίαις ποιῶν τὸ θαυμαστόν. μᾶλλον δ' ἐν-
 δέχεται ἐν τῇ ἐποποιίᾳ τὸ ἀνάλογον. διὸ συμβαίνει μάλ-
 ισα τὸ θαυμαστόν, διὰ τὸ μὴ ὁρᾶν εἰς τὸν πρᾶτοντα.
 ἔπειτα τὰ περὶ τὴν Ἑκτορος διώξιν ἐπὶ σκηνῆς ὄντα, γε-
 λοῖα ἂν φανέη, οἱ μὲν ἐσῶτες καὶ ἔ διώκοντες, ὁ δὲ ἀ-
 νανεύων. ἐν δὲ τοῖς ἔπεσι λανθάνει. τὸ δὲ θαυμαστόν,
 ἡδύ· σημεῖον δὲ πάντες γὰρ προσκρίντες, ἀπαγγέλλου-
 σιν ὡς χαριζόμενοι. Δεδίδαχε δὲ μάλιστα Ομηρὸς καὶ
 τοὺς ἄλλους ψευδῇ λέγειν ὡς δεῖ. ἐστὶ δὲ τῆτο παραλο-
 γισμός.

γισμός. οἶονταί γὰρ ἄνθρωποι, ὅταν τῷ ὄντος ἢ γινο-
 μένῃ τοῦ γίνεσθαι, εἰ τὸ ὑπερόν ἐστι, καὶ τὸ πρότερον εἶναι
 ἢ γίνεσθαι. τοῦτο δὲ ἐστὶ ψεῦδος. δι' ὃ δὴ, ἂν τὸ πρῶ-
 τον ψεῦδος, ἄλλα δὲ τὰς ὄντος, ἀνάγκη εἶναι ἢ γενέσθαι
 ἢ προδεῖναι. διὰ γὰρ τὸ εἰδέναι τὸ αὐτὸ ἀληθὲς ὄν, παρα-
 λογίζεται ἡμῶν ἡ ψυχὴ, καὶ τὸ πρῶτον ὡς ὄν. προαι-
 ρεῖσθαι τε ἀδιώατα καὶ εἰκότα, μᾶλλον ἢ διωατὰ καὶ
 ἀπίθανα· τὰς τε λόγους μὴ συνίστασθαι ἐκ μερῶν ἀλό-
 γων, ἀλλὰ μάλισα μὲν μηδὲν ἔχειν ἄλογον· εἰ δὲ μὴ,
 ἔξω τῷ μυθεύματος, ὥσπερ Οἰδίπους τὸ μὴ εἰδέναι πᾶσι
 ὁ Λαῖος ἀπέθανεν. ἀλλὰ μὴ ἐν τῷ δράματι, ὥσπερ ἐν
 Ηλέκτρῃ οἱ τὰ Πύθια ἀπαγγέλλοντες· ἢ ἐν Μουσείῳ, ὁ
 Ἄφρωνος ἐκ Τεγέας εἰς τὴν Μυσίαν ἦκων. ὥστε τὸ λέγειν
 ὅτι ἀνήρητο ἂν ὁ μῦθος, γελοῖον. ἐξ ἀρχῆς γὰρ οὐ δεῖ
 συνίστασθαι τοιαύτας· ἂν δὲ θῇ, καὶ φαίνεται εὐλογώτε-
 ρον, ἐνδέχεσθαι καὶ ἄτοπον· ἐπεὶ καὶ τὰ ἐν Οδυσσεΐᾳ ἄ-
 λογα, τὰ περὶ τὴν ἔκθεσιν, ὡς οὐκ ἂν ἦν ἀνεκτὰ, δῆ-
 λον ἂν γένοιτο, εἰ αὐτὰ Φαῦλος ποιητὴς ποιήσει. νῦν δὲ
 τοῖς ἄλλοις ἀγαθοῖς ὁ ποιητὴς ἐμφανίζει ἡδύνων τὸ ἄτο-
 πον. τῇ δὲ λέξει δεῖ διαπνεῖν ἐν τοῖς ἀργοῖς μέρεσι, καὶ
 μήτε ἡθικαῖς, μήτε διανοητικοῖς. ἀποκρύπτει γὰρ πάλιν
 ἢ λίαν λαμπρὰ λέξεις τὰ ἡθῆ, καὶ τὰς διανοίας.

Κ Ε Φ. κέ.

ΠΕΡΙ δὲ προβλημάτων καὶ λύσεων, ἐκ πόρων τε καὶ ποίων ἂν εἰδῶν εἴη, ὥδε θεωρῶσι γένοιτ' ἂν φανερόν. ἐπεὶ γὰρ ἐστὶ μιμητῆς ὁ ποιητῆς, ὥσπερ ἂν ἡ ζωγράφος ἢ τις ἄλλος εἰκονοποιός, ἀνάγκη μιμῆσθαι, τριῶν ὄντων τὸν ἀριθμὸν, ἓν τι αἰεὶ. ἢ γὰρ οἷα ἦν, ἢ ἐστίν, ἢ οἷα φασὶ καὶ δοκεῖ, ἢ οἷα εἶναι δεῖ. ταῦτα δ' ἐξαγγέλλεται λέξει, ἢ καὶ γλώτταις καὶ μεταφοραῖς. καὶ πολλὰ πάθη τῆς λέξεώς ἐστι. δίδομεν γὰρ ταῦτα τοῖς ποιηταῖς. πρὸς δὲ τέτοις ἔχῃ ἡ αὐτὴ ὀρθότης ἐστὶ τῆς πολιτικῆς καὶ τῆς ποιητικῆς, οὐδὲ ἄλλης τέχνης καὶ ποιητικῆς. αὐτῆς δὲ τῆς ποιητικῆς διττὴ ἡ ἀμαρτία. ἢ μὲν γὰρ καθ' αὐτὴν, ἢ δὲ κατὰ συμβεβηκός. ἢ μὲν γὰρ πρᾶξαιτο μιμῆσθαι ἀδιωαμίαν αὐτῆς, ἢ ἀμαρτία· ἢ δὲ τὸ πρᾶξαι μὴ ὀρθῶς, κατὰ συμβεβηκός· ἀλλὰ τὸν ἵππον ἄμφω πὰ δεξιὰ πρᾶξαιτο. ἢ τὸ καθ' ἑκάστην τέχνην ἀμάρτημα· οἷον, τὸ κατὰ ἰατρικὴν ἢ ἄλλην τέχνην, εἰ ἀδύνατα πεποιήται. ταῦτ' ἐν ὁποῖα ἂν ἦ, ἔκαστ' ἐαυτήν. ὥστε δεῖ τὰ ἐπιτιμήματα ἐν τοῖς προβλήμασιν ἐκ τέτων ἐπισκοπεῖντα λύειν. πρῶτον μὲν γὰρ, ἂν τὰ πρὸς αὐτὴν τὴν τέχνην ἀδύνατα πεποιήται, ἡμάρτηται. ἀλλ' ὀρθῶς ἔχοι, εἰ τυγχάνοι τοῦ τέλους τοῦ αὐτῆς. τὸ γὰρ τέλος εἴρηται· οἷον, εἰ ἔσται ἐκπληκτικώτερον, ἢ αὐτὸ, ἢ ἄλλο ποιῇ μέρος. παράδειγμα ἡ τῷ Ἑκτορὶ δῖωξις. ἢ μέντοι τὸ τέλος, ἢ μᾶλλον ἢ ἥττον ἐνεδέχετο ὑπάρχειν,

καὶ κατὰ τὴν περὶ τέτων τέχνην, ἡμάρτηται ἐκ ὀρθῶς. δεῖ γὰρ, εἰ ἐνδέχεται, ὅλως μηδαμῇ ἡμαρτῆσθαι. ἐπὶ ποτέρων ἐστὶ τὸ ἀμάρτημα, τῶν κατὰ τὸν τέχνῳ, ἢ κατ' ἄλλο συμβεβηκός; ἔλαττον γὰρ, εἰ μὴ ᾔδει ὅτι ἕλαφος θήλεια κέρατα οὐκ ἔχει, ἢ εἰ κακομιμήτως ἔγραψε. πρὸς δὲ τέτοις εἰς ἐπιτιμᾶται, ὅτι ἐκ ἀληθείᾳ, ἀλλ' οἷα δεῖ οἷον καὶ Σοφοκλῆς ἔφη, αὐτὸς μὲν οἴους δεῖ ποιεῖν, Εὐριπίδης δὲ οἰοί εἶσι. δι' ὃ ταύτη λυτέον. εἰ δὲ μηδετέρως, ὅτι ἔτω φασίν, οἷον τὰ περὶ θεῶν. ἴσως γὰρ ἔτε βέλτιον ἔτω λέγειν, ἔτ' ἀληθεῖ, ἀλλ' ἔτυχεν, ὥσπερ Ξενοφάνης· ἀλλ' οὐ φασὶ τάδε. ἴσως δὲ οὐ βέλτιον μὲν, ἀλλ' ἔτως εἶχεν, οἷον τὰ περὶ τῶν ὀπλῶν

“ — ἔγχεα δὲ σφιν

“ Ὀρθ' ἐπὶ σαυρωτῆρος.

οὕτω γὰρ τότε ἐνόμιζον, ὥσπερ καὶ νῦν Ἰλλυριοί. περὶ δὲ τῶ καλῶς ἢ μὴ καλῶς, ἢ εἰρηαί τινι, ἢ πέπρακται, οὐ μόνον σκεπτέον εἰς αὐτὸ τὸ πεπραγμένον ἢ εἰρημένον βλέποντα, εἰ σπουδαῖον ἢ φαῦλον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν πράττοντα ἢ λέγοντα πρὸς ὃν, ἢ ὅτε, ἢ ὅτω, ἢ οὐ ἐνεκεν· οἷον, ἢ μείζονος ἀγαθῶ, ἵνα γένηται· ἢ μείζονος κακῶ, ἵνα ἀπογένηται. τὰ δὲ πρὸς τὴν λέξιν, ὁρῶντα δεῖ διαλύειν· οἷον, γλώτῃ

“ Οὐρῆας μὲν πρῶτον —

ἴσως γὰρ οὐ τοὺς ἡμιόνους λέγει, ἀλλὰ τοὺς Φύλακας. καὶ τὸν Δόλωνα,

“ — εἶδος μὲν ἦν κακός.

οὐ τὸ σῶμα ἀσύμμετρον, ἀλλὰ τὸ πρῶσωπον αἰσχρόν. τὸ γὰρ εὐεῖδες οἱ Κρήτες εὐπρῶσωπον καλῶσι. καὶ τὸ,

“ Ζωρό-

“ Ζωρότερον δὲ κέραιρε,
 ἔ τὸ ἄκρατον, ὡς οἰνόφλυξιν, ἀλλὰ τὸ θᾶπτεν. τὸ δὲ
 κατὰ μεταφορὰν εἴρηται· οἶον,

“ Ἄλλοι μὲν γὰρ θεοὶ τε καὶ ἀνέρες —

“ Εὐδὸν παννύχιοι.

καὶ τὸ,

“ Ἦτοι ὅτ' ἐς πεδῖον τὸ Τρωϊκὸν ἀθήσειεν.

καί,

“ Αὐλῶν συρίγωνθ' ὁμαδόν.

τὸ γὰρ Πάντες, ἀντὶ τῆς Πολλοὶ κατὰ μεταφορὰν εἴρη-
 ται. τὸ γὰρ πᾶν, πολὺ τι. καὶ τὸ,

“ Οἷη δὲ ἄμμορος —

κατὰ μεταφορὰν. τὸ γὰρ γνωριμώτατον μόνον. κατὰ
 δὲ προσωδίαν, ὥσπερ Ἰππίας ἔλυνεν ὁ Θάσιος τὸ,

“ — δίδομεν δέ οἱ.

καί,

“ — τὸ μὲν ἔ καταπύθεται ἔμβρω.

τὰ δὲ διαίρεσαι· οἶον Εμπεδοκλῆς·

“ Αἶψα δὲ θνητ' ἐφύοντο, τὰ πρὶν μάθον ἀθά-
 νατ' εἶναι,

“ Ζωρά τε πρὶν κέκριτο.

τὰ δὲ ἀμφίβολία·

“ — παρώχηκεν δὲ πλέων νύξ.

τὸ γὰρ Πλέων, ἀμφίβολόν ἐστι. τὰ δὲ κατὰ τὸ ἔθος
 τῆς λέξεως· οἶον τὸν κεκραμένον οἶνον φασιν εἶναι. ὅθεν
 ὑπεποιήται·

“ — κνημὶς νεοτεύκτε κασσιτέροιο.

καί

καὶ Χαλκίας, τὰς τὸν σίδηρον ἐργαζομένους. ὅθεν εἴρη-
ται ὁ Γανυμήδης

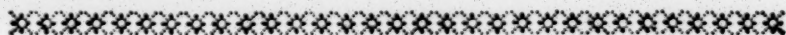
“ — Διὶ οἰνοχοεύειν,

ἐπινόντων οἶνον. εἴη δ' ἂν ἐκ τούτου γε κατὰ μεταφοράν.
δεῖ δὲ καὶ ὅταν ὄνομά τι ὑπεναντίωμά τι δοκῇ σημαίνειν,
ἐπισκοπεῖν ποσαχῶς ἂν σημάνει τοῦτο ἐν τῷ εἰρημένῳ
οἶον,

“ — τῇ ῥ' ἔσχετο χάλκεον ἔγχος,

τῷ ταύτῃ κωλυθῆναι. τὸ δὲ ποσαχῶς ἐνδέχεται ὡδί-
πως· μάλισ' ἂν τις ὑπολάβοι κατὰ πλὴν κατ' ἀντικρὺ,
ἢ ὡς Γλαύκων λέγει, ὅτι ἐνιοὶ ἀλόγως προῦπολαμβά-
νυσσι, καὶ αὐτοὶ καταψηφισάμενοι συλλογίζονται, καὶ
ὡς εἰρηκότες ὅτι δοκῇ ἐπιτιμῶσιν, ἂν ὑπεναντίον ἢ τῇ αὐ-
τῶν οἴσῃ. τοῦτο δὲ πέπονθε τὰ περὶ Ἰκάριον. οἶονταί
γὰρ αὐτὸν Λάκωνα εἶναι. ἄτοπον ἔν, τὸ μὴ ἐντυχεῖν τὸν
Τηλέμαχον αὐτῷ εἰς Λακεδαιμόνα ἐλθόντα. τὸ δὲ ἴσως
ἔχει ὥσπερ οἱ Κεφαλήνες φασί. παρ' αὐτῶν γὰρ γῆμαι
λέγουσι τὸν Οδυσσεά· καὶ εἶναι Ἰκάδιον, ἀλλ' οὐκ Ἰκά-
ριον. διαμάζτημα δὲ τὸ πρόβλημα εἰκὸς ἐστίν. ἄλλως δὲ
τὸ ἀδυνάτον μὲν, ἢ πρὸς τὴν ποιήσιν, ἢ πρὸς τὸ βέλ-
τιον, ἢ πρὸς πλὴν δόξαν δεῖ ἀνάγειν. πρὸς τε γὰρ πλὴν
ποιήσιν, αἰρετώτερον πιθανόν ἀδυνάτον, ἢ ἀπίθανον καὶ
δυνατόν· τοιαῦτα δ' εἶναι, οἷος Ζεῦξις ἔγραφεν, ἀλλὰ καὶ
πρὸς τὸ βέλτιον. τὸ γὰρ παράδειγμα δεῖ ὑπερέχειν
πρὸς ἃ φασί τάλογα. οὕτω τε καὶ ὅτι ποτὲ ἐκ ἁλογόν
ἐστίν. εἰκὸς γὰρ καὶ παρὰ τὸ εἰκὸς γίνεσθαι. τὰ δ' ὑπε-
ναντία ὡς εἰρημένα ἔτω σκοπεῖν, ὥσπερ οἱ ἐν ταῖς λόγοις
ἐλεγχοί, εἰ τὸ αὐτὸ καὶ πρὸς τὸ αὐτὸ, καὶ ὡσαύτως, ὥσ-

τε καὶ αὐτὸν ἢ πρὸς ἃ αὐτὸς λέγει, ἢ ὃ ἂν Φρόνιμος
 ὑπόθῃται. ὀρθὴ δὲ ἐπιτίμησις, καὶ ἀλογία καὶ μοχ-
 θηρία, ὅταν μὴ ἀνάγκης ἔσης, μηδὲν χρήσηται τῷ ἀ-
 λόγῳ, ὥσπερ Εὐριπίδης τῷ Αἰγείτῃ πονηρία, ὥσπερ ἐν
 Ορέσῃ τοῦ Μενελάου. ταῦτα μὲν οὖν ἐπιτιμήματα, ἐκ
 πάντε εἰδῶν Φέρουσιν. ἢ γὰρ ὡς ἀδύνατα, ἢ ὡς ἀλογα,
 ἢ ὡς βλαβερά, ἢ ὡς ὑπεναντία, ἢ ὡς παρὰ τὴν ὀρθό-
 τητα τὴν κατὰ τέχνην. αἱ δὲ λύσεις ἐκ τῶν εἰρημένων
 ἀριθμῶν σκεπθεῖσθαι εἰσι δὲ δώδεκα.

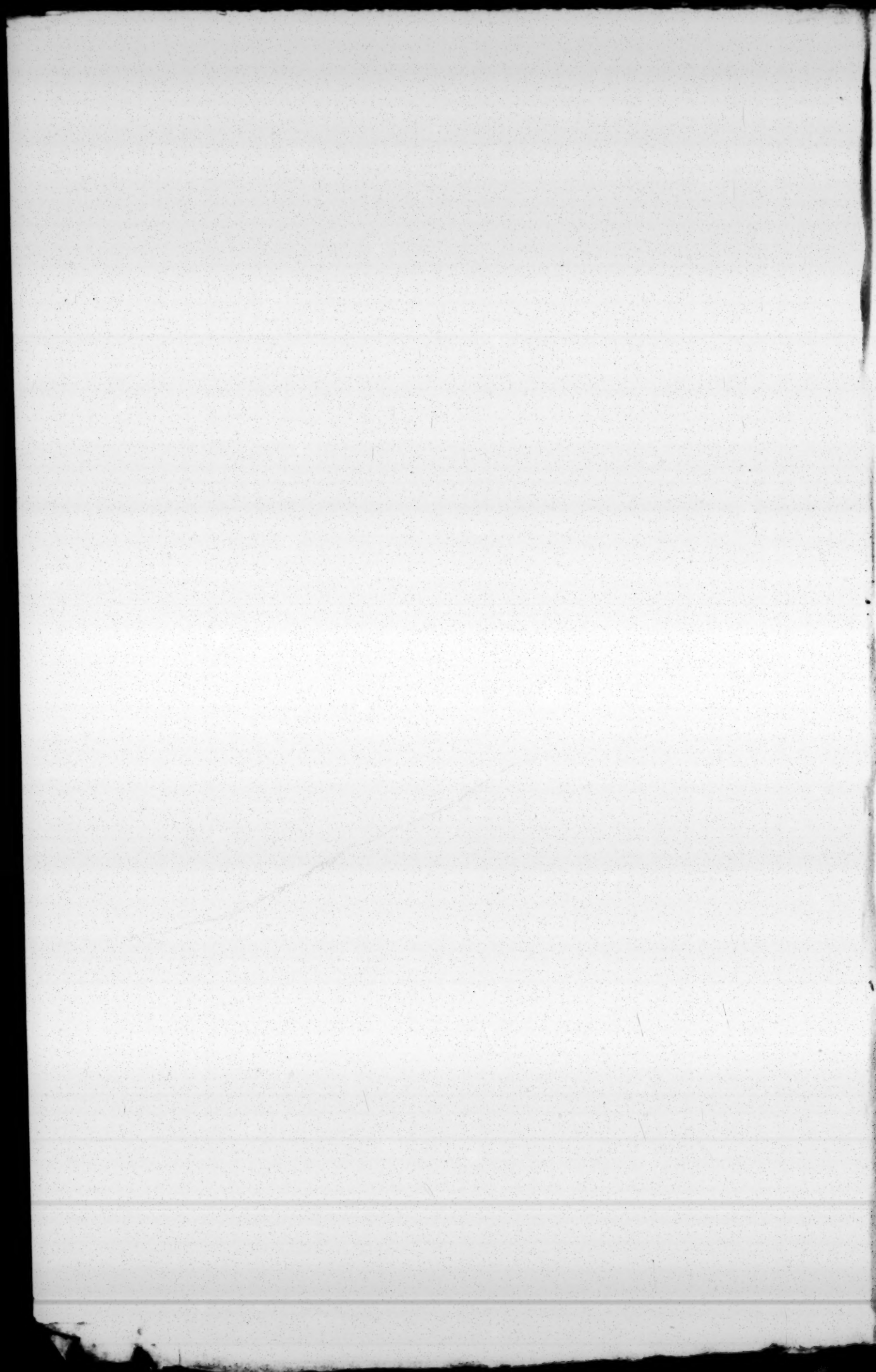

Κ Ε Φ. κς'.

ΠΟΤΕΡΟΝ δὲ βελτίων ἡ ἐποποιητικὴ μίμησις, ἢ ἡ
 τραγωδική, διαπορήσειεν ἄν τις. εἰ γὰρ ἡ ἥττον
 φορτικὴ, βελτίων, τοιαύτη δὲ ἡ πρὸς βελτίους θεατὰς
 ἔστι, δῆλον ὅτι ἡ ἅπαντα μιμνημένη φορτικὴ. ὡς γὰρ ἐκ
 αἰσθανομένων, ἂν μὴ αὐτὸς προαῖ, πολλὴν κίνησιν κι-
 νοῦνται· οἷον, οἱ Φαῦλοι αὐληταὶ κυλιόμενοι, ἂν Δίσκον
 δὲ μιμνῆσθαι καὶ ἔλκοντες τὸν κορυφαῖον, ἂν Σκύλλαν
 αὐλῶσιν. ἡ μὲν οὖν τραγωδία, τοιαύτη ἐστίν, ὡς καὶ οἱ
 πρότερον τὰς ὑσέρους αὐτῶν ὦντο ὑποκριταί. ὡς λίαν
 γὰρ ὑπερβάλλοντα τίθηκον ὁ Μυνίσκος τὸν Καλλιππί-
 δην ἐκάλει. τοιαύτη δὲ δόξα καὶ περὶ Πινδάρου ἦν. ὡς
 ἔτοι ἔχουσι πρὸς αὐτὰς, ἢ ὅλη τέχνη πρὸς τὴν ἐποποιίαν
 ἔχει. πῶς μὲν οὖν περὶ τὰς θεατὰς ἐπικεικῆς φασιν εἶ-
 ναι, δι' ὃ οὐδὲν δέονται τῶν σχημάτων· τὴν δὲ τραγικὴν,
 πρὸς Φαῦλους. ἡ οὖν φορτικὴ, χείρων δῆλον ὅτι ἂν εἴη.

πρῶτον

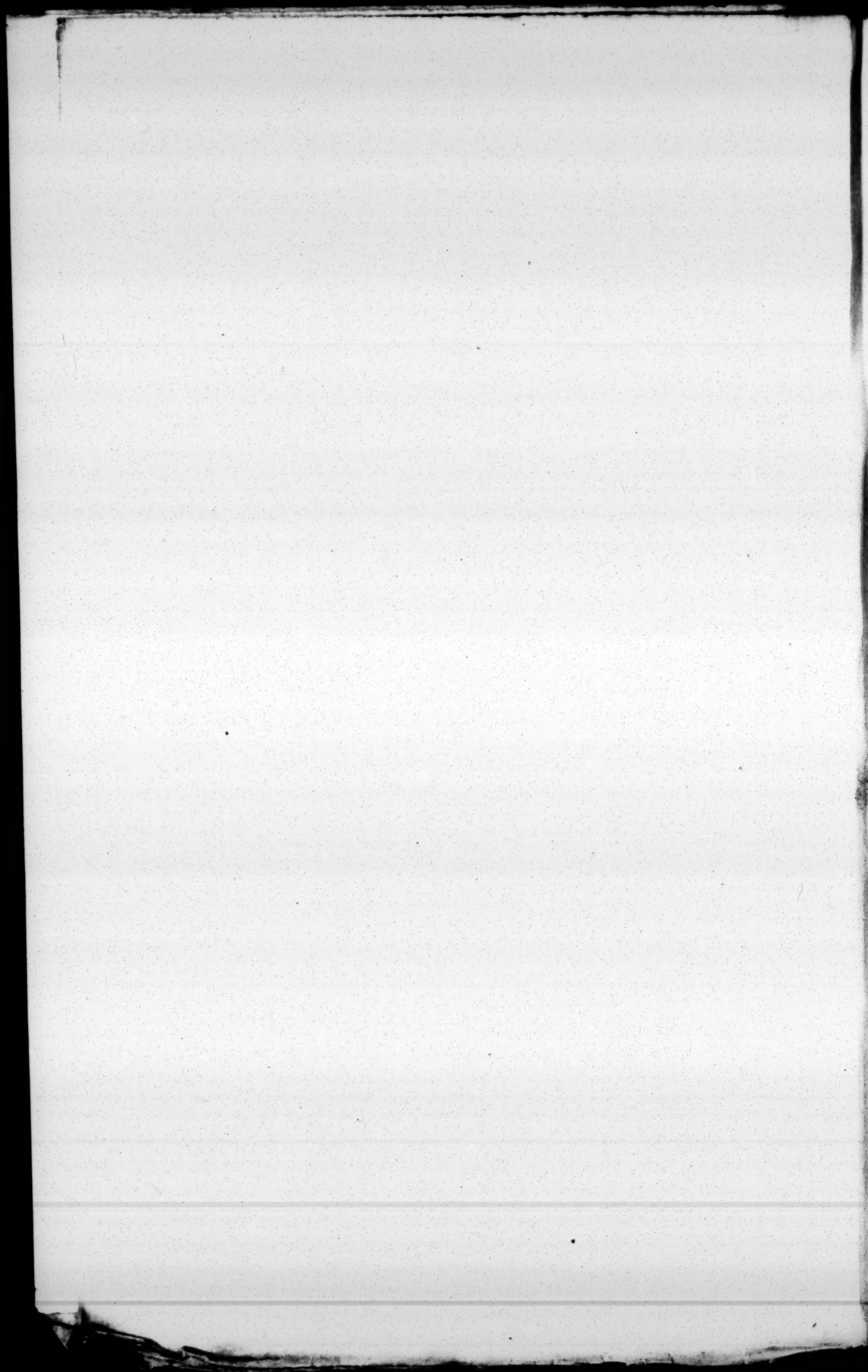
πρῶτον μὲν ἔν ἐ τῆς ποιητικῆς ἡ κατηγορία, ἀλλὰ τῆς
 ὑποκριτικῆς· ἐπεὶ ἐστὶ περιεργάζεσθαι τοῖς σημείοις καὶ
 ῥαψῶδῶντα, ὅπερ ἐποίει Σωσίφρατος· καὶ διάδοντα, ὅ-
 περ ἐποίει Μνασίθεος Οὐέντιος. εἶτα ἔδὲ κίνησις ἅπα-
 σα ἀποδοκιμασία, εἴπερ μὴδ' ὄρχησις, ἀλλ' ἡ Φαύλων,
 ὅπερ καὶ Καλλιπίδῃ ἐπετιμᾶτο, καὶ νῦν ἄλλοις, ὡς ἐκ
 ἐλευθέρων γυναικας μιμουμένων. ἔτι ἡ τραγωδία καὶ
 ἄνευ κινήσεως ἐποιεῖτο αὐτῆς, ὥσπερ ἡ ἐποποιία. διὰ γὰρ
 τῷ ἀναγινώσκειν φανερὰ ὅποια τίς ἐστίν. εἰ ἔν ἐστι τάλ-
 λα κρείττων, τῷτό γε οὐκ ἀναγκαῖον αὐτῇ ὑπάρχειν· ἔ-
 πιτα διότι πάντ' ἔχει ὅσα περ ἡ ἐποποιία. καὶ γὰρ τῷ
 μέτρῳ ἔχει χρῆσθαι, καὶ ὅτι οὐ μικρὸν μέρος τὴν μεσι-
 κὴν καὶ τὴν ὄψιν ἔχει, δι' ἧς τὰς ἡδονὰς ἐπίστανται ἐναρ-
 γέστα. εἶτα καὶ τὸ ἐναργὲς ἔχει καὶ ἐν τῇ ἀναγνωρί-
 σει, καὶ ἐπὶ τῶν ἔργων. ἔτι τῷ ἐν ἐλάττωι μήκει τὸ τέ-
 λος τῆς μιμήσεως εἶναι. τὸ γὰρ ἀθροώτερον, ἥδιον ἢ πολ-
 λῷ κεκραμένον τῷ χρόνῳ. λέγω δ' οἷον εἰ τις τὸν Οἰδί-
 πουν θεῇ τὸν Σοφοκλέους ἐν ἔπεσιν ὅσοις ἡ Ἰλιάς. ἔτι
 ἦτον μία ὅποια ἔν μίμησις ἡ τῶν ἐποποιῶν. σημεῖον δέ·
 ἐκ γὰρ ὅποιας ἔν μιμήσεως, πλείους τραγωδίαί γίνονται.
 ὥστε εἴαν μὲν ἓνα μῦθον ποιῶσιν, ἀνάγκη ἢ βραχεὰ δει-
 κνύμενον μύθρον φαίνεσθαι· ἢ ἀκολοῦθῶντα τῷ τῷ μέτρῳ
 μήκει, ὑδαρῇ. εἴαν δὲ πλείους, λέγω δὲ οἷον, εἴαν ἐκ πλει-
 ὄνων πράξεων ἢ συγκειμένη, ἔ μία· ὥσπερ ἡ Ἰλιάς ἔχει
 πολλὰ τοιαῦτα μέρη, καὶ ἡ Οδύσσεια, ἀ καὶ καθ' ἑαυ-
 τὰ ἔχει μέγεθος· καίτοι ταῦτα τὰ ποιήματα σιώεση-
 κεν ὡς ἐνδέχεται ἄριστα, καὶ ὅτι μάλιστα μιᾶς πράξεως
 μίμησις ἐστίν. εἰ ἔν τῷτοις τε διαφέρει πᾶσι, καὶ ἐτι τῷ
 τῆς

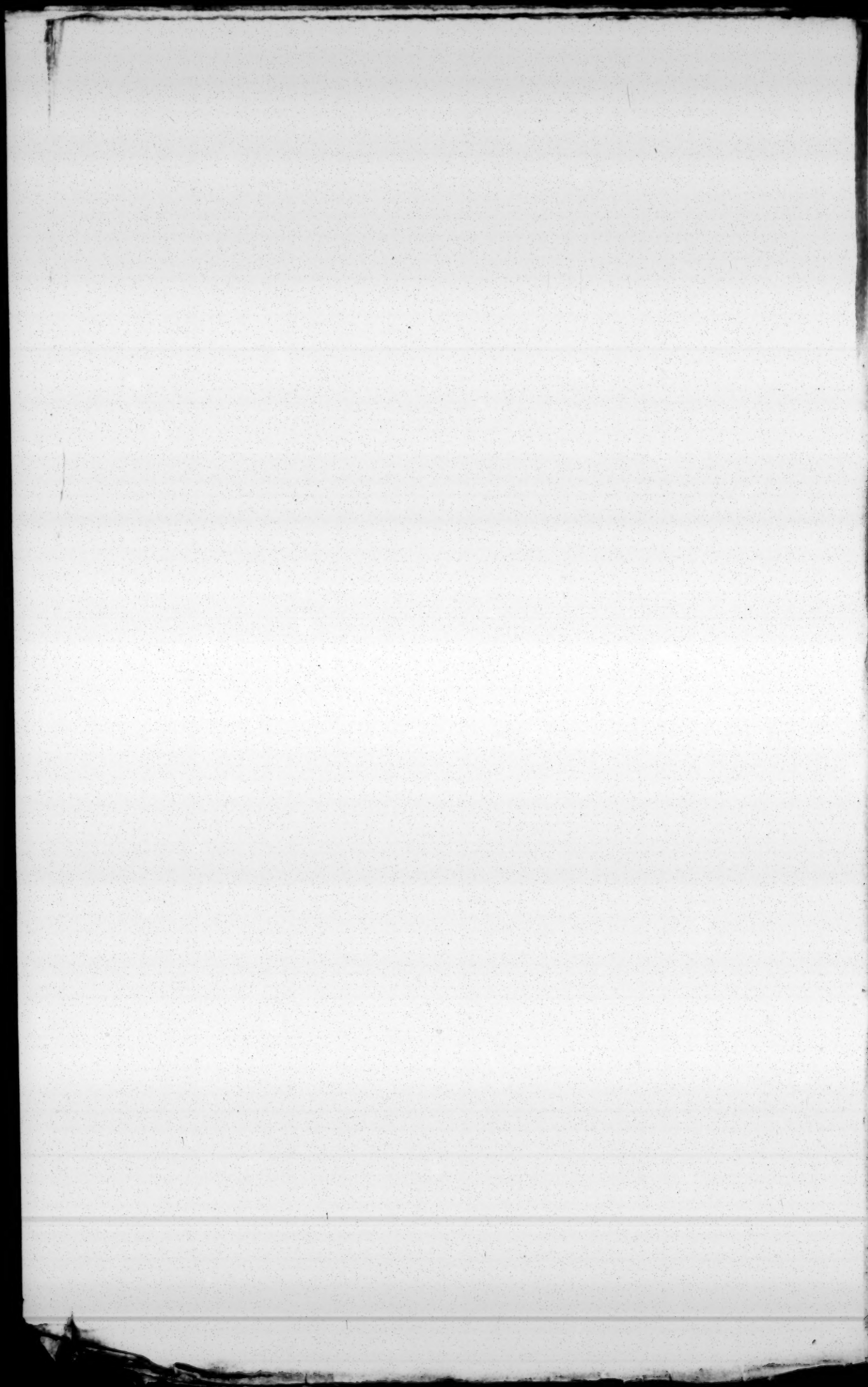

τῆς τέχνης ἔργῳ, (δεῖ γὰρ ἔτι πῶς τυχεῖσαν ἡδονὴν ποιῆν αὐτάς, ἀλλὰ τὴν εἰρημένην,) Φανερόν ὅτι κρείττων ἂν εἴη μᾶλλον τοῦ τέλους τυγχάνοντα τῆς ἐποποιίας. Περὶ μὲν οὖν τραγωδίας, καὶ ἐποποιίας, καὶ αὐτῶν, καὶ τῶν εἰδῶν, καὶ τῶν μερῶν αὐτῶν, καὶ πόσα, καὶ τί διαφέρει, καὶ τὸ εὖ ἢ μὴ, τίνες αἰτίαι, καὶ περὶ ἐπιτιμήσεων καὶ λύσεων, εἰρήσῃ τοσαῦτα.

Τ Ε Λ Ο Σ.

ARISTOTELIS

D E

P O E T I C A.

C A P. I.

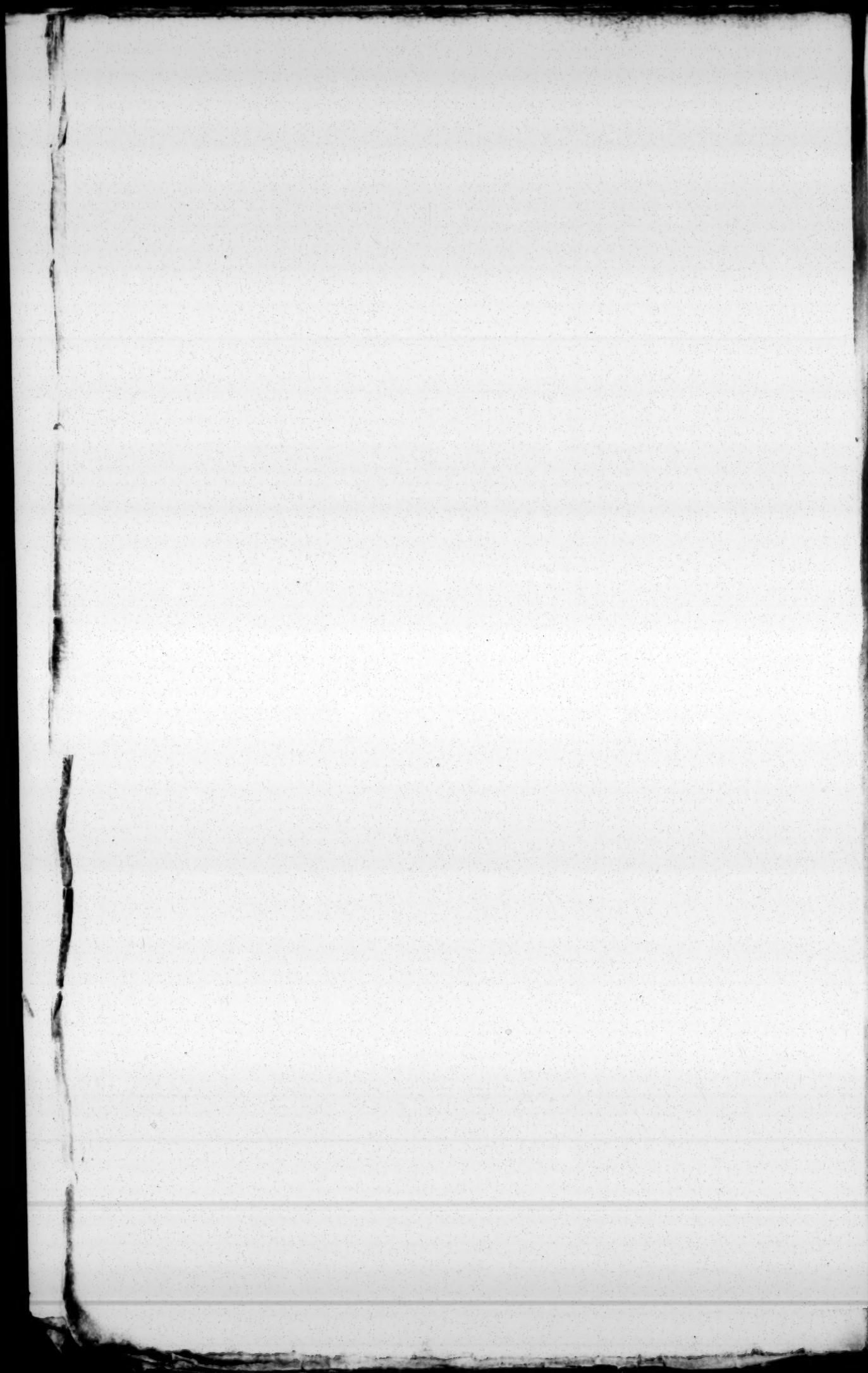
DE ipsa Poetica, & ¹ speciebus suis, quid valeat unaquæque, & quomodo oporteat Fabulas componere, si pulchra evasura sit Poesis; quinetiam ex quot qualibusque partibus constat; pariterque de aliis quæ ejusdem sint instituti, differamus; ducto initio secundum naturam primum a primis.—Epopœia fanè & Poesis Tragica, porro Comœdia & Poesis Dithyrambica, eaque plerumque quæ Tibiæ Citharæque inservit, omnes sunt omnino IMITATIONES. Distant autem inter se modis tribus: nempe aut quod imitationem instituant rebus diversi generis, aut quod imi-

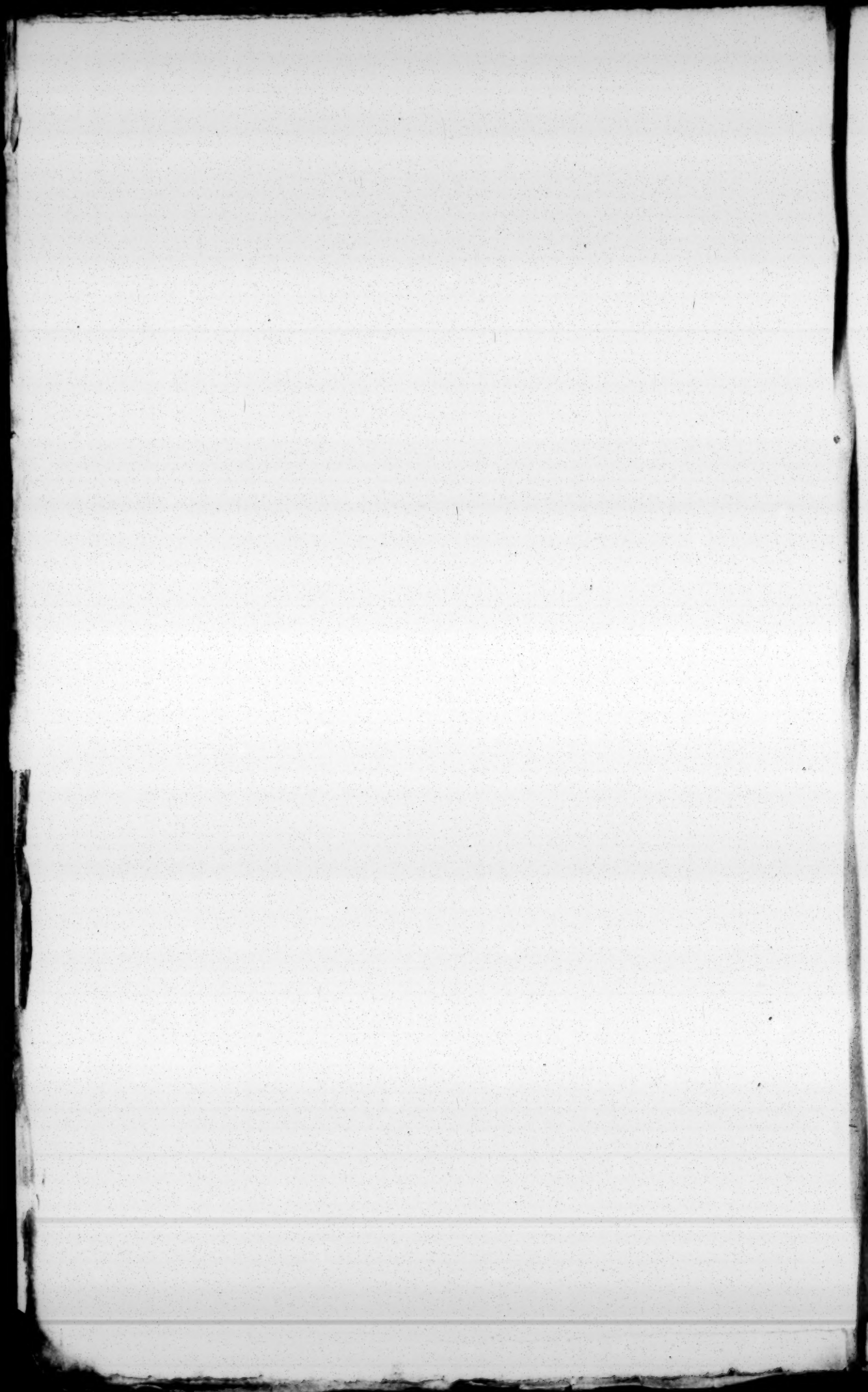
¹ *ειδῶν.*

G 2

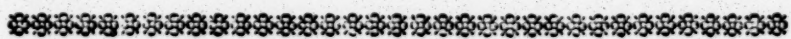
tentur

tentur diversa, aut quod diverso & dissimili modo. sicut enim & coloribus & gestibus plerumque imitantur quivis fingentes, hi scilicet Arte adjutrice, illi Consuetudine, alii autem Voce; ita etiam in artibus supradictis evenit, — hæ omnes quidem imitationem instituunt Rhythmo, & Oratione, & Harmonia; his autem aut sejunctim aut admistis: exempli gratiâ — artes quæ Tibiam & Citharam spectent Harmonia & Rhythmo solum utuntur: pariterque cæteræ quibus eadem quodammodo vis insita est, — sicut ars Fistularum. Saltatores vero solo Rhythmo imitantur sine Harmonia. Hi enim Rhythmis gestibus accommodatis Mores & Affectus & Actiones imitantur. Epopœia vero nudis solum sermonibus aut Metris imitatur; hisque vel inter se admistis, vel certo quodam genere metrorum ad hanc usque ætatem servato. Neque enim nomen suppeteret quo communiter appellandi sint Sophronis & Xenarchi Mimi, atque Socratici Sermones; nec si quis, adhibitis trimetris, aut Elegis, aut talibus quibuscvis aliis, imitationem instituat. Homines scilicet Poesin ex Metro æstimantes, hos quidem appellant Poetas Elegiacos, illos vero Epicos, non ab imitatione sed a Metro impositis nominibus. etenim si medicum quid aut musicum Metris accommodant, Poetas etiam appel-

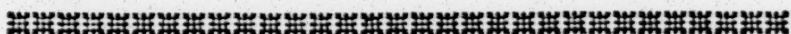
appellant. nihil vero Homero cum Empedocle commune est præter Metrum. quapropter hunc quidem Poetam appellare æquum est, illum vero Physiologum potius quam Poetam. Porro si quis, omnibus Metris conjunctis, imitationem instituat, (sicut Chæremon composuit Centaurum, Rhapsodiam ex omnibus metris conflata) non jam Poeta salutandus videtur. de his igitur hoc modo statuatur.—Artes autem sunt nonnullæ, quæ supradictis omnibus utuntur; nempe Rhythmo, & Concentu, & Metro; sicut Poësis Dithyrambica, & Mimica, Tragœdia & Comœdia. Distant autem inter se eo quod illæ quidem omnibus simul utuntur, hæ vero partim.—Hæ sunt Differentiæ Artium quibus Imitatio instituitur.

C A P. II.

QUONIAM autem Imitatores imitantur Agentes, & necesse est hos aut honestos esse aut improbos, (Mores enim his solum penè semper tribuuntur; omnis enim Morum Discrepantia in Virtute & Vitio posita est) aut meliores fane quam nostra ætas fert, aut deteriores, necesse est ut imitentur, Pictorum more.

re. Polygnotus quidem meliores expressit, Pauson deteriores, Dionysius autem similes: patet vero, in unaquâque harum, quas diximus, imitationum easdem fore etiam differentias: diversa etiam est unaquæque imitando pariter diversa. etenim eadem differentia in saltandi arte, & tibiæ citharæque usu, possunt evenire; & in oratione etiam, & nudo metro: exempli gratia — Homerus quidem meliores imitatus est, Cleophon vero similes, at Hegemon ille Thasius qui primus Parodias fecit, & Nicochares qui Deliadem condidit, deteriores. idem etiam obtinet in Dithyrambis & Mimis, sicut Timotheus & Philoxenus imitarentur Persas & Cyclopas. eadem etiam differentia inter Tragædiam & Comædiam existit: hæc quidem imitari studet deteriores, illa vero meliores quam fert ætas præsens.

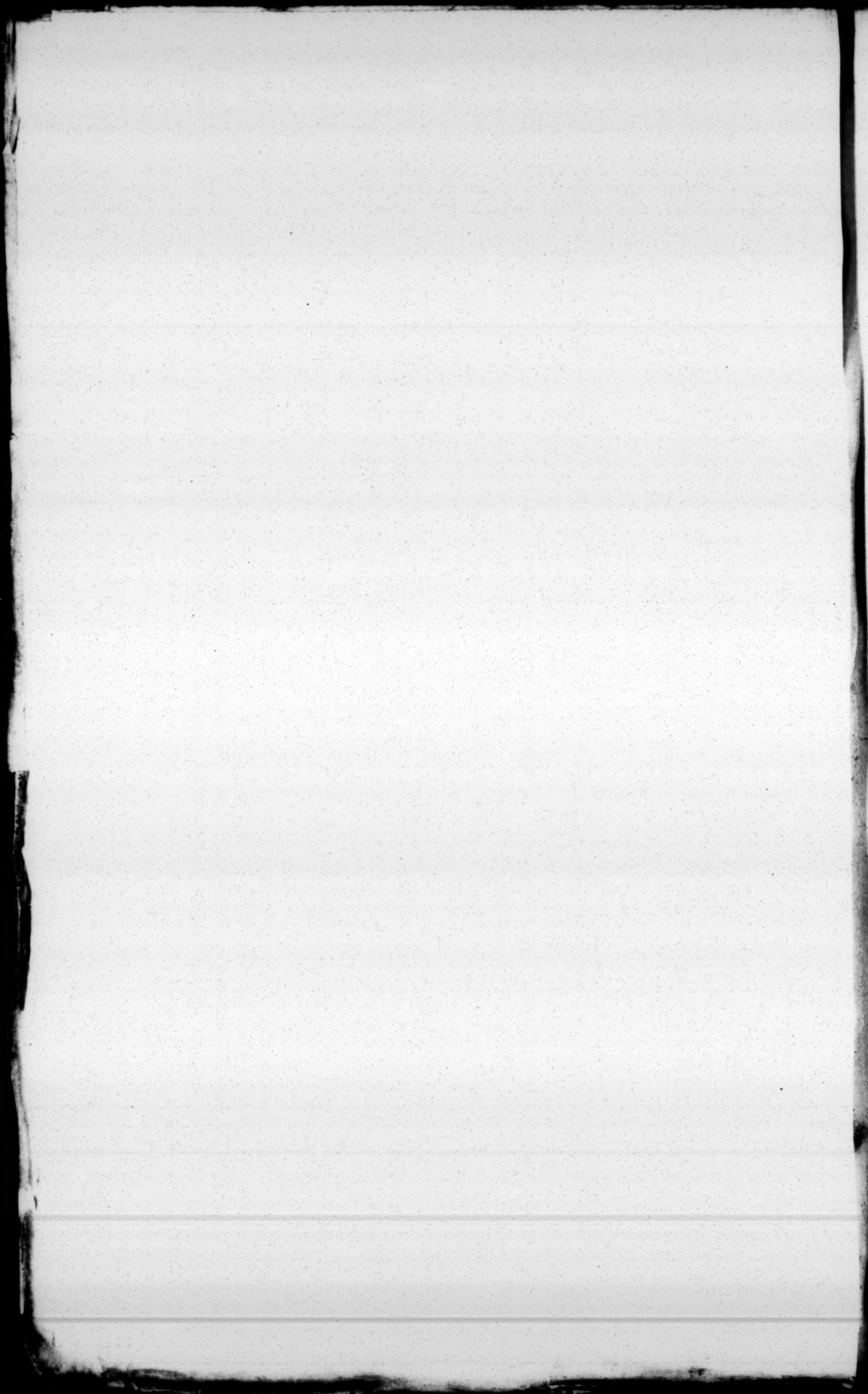
C A P. III.

EST autem tertia quædam Differentia, nempe — quo modo singula quis ad imitationem sibi proponat. etenim in iisdem imitari potest eadem (sc. diverso modo) cum vel ipse narret, vel alia Persona induta, sicut fingit Homerus; vel cum eadem Persona sine ulla im-
mutatione

mutatione fervetur, vel cum omnes, quorum imitatio instituitur, ipsi agant & diversis muneribus fungantur. in Differentiis sane his tribus, ut prius diximus, posita est Imitatio, scilicet — quibus — & quæ — & quomodo. adeo ut una ex parte conferendus sit cum Homero Sophocles, ambo enim imitantur præclaros; altera vero cum Aristophane, ambo enim imitantur Agentes & δρῶντας; unde ejusmodi Poemati- bus, ut fert fama, inditum sit nomen δράματα, eo quod imitentur δρῶντας, aut Agentes. quapropter Tragædiam & Comædiam sibi vindicant Dores: Comædiam quidem Megarenses, & qui ejus sint regionis, quasi ex ipsorum Republica natam; illi etiam qui Siciliam inhabitant; inde enim ortus est Poeta Epicharmus, qui diu ante Chonnidem & Magnetem vixit: Tragædiam etiam¹ nonnulli illorum qui Peloponnesum incolunt, nominibus in testimonium adhibitis. dicunt enim, se regiones circumjacentes appellare κώμας, Athenienses vero easdem appellare δήμους: adeo ut Comædi non à verbo² κωμάζειν nomen ducerent, sed à vita quam agerent vagabundi per κώμας ignominiose ejecti ex urbe. Dicunt etiam, se quidem Actionem exprimere verbo δράν, Athenienses

¹ vindicant.

² quod signif. petulanter se gerere.

imitamento, sed ab arte, aut colore, aut tali aliqua re, proficiscetur. — Cum vero propria esset naturæ nostræ Imitatio, & Harmonia Rhythmusque, (proculdubio enim Metra sunt Rhythmorum partes) illi, qui primo ad hæc potissimum nati videbantur, provecta paulatim ipsorum Scientia, protulerunt Poësin ex inventis extemporalibus. Distracta autem in varias formas erat Poësis prout cujuscunque Mores ferebant. grandiores enim imitabantur quidem Actiones præclaras, & virorum præclarorum fortunas: tenuiores vero improborum fortunas imitabantur, scriptis primo vituperiis sicut alteri scribebant hymnos & laudatoria carmina. Ante ætatem Homeri non possumus tale cujusquam Poema commemorare; fortasse vero multa extiterunt. ducto autem initio ab Homero, præsto est nobis ejusmodi Poema, exempli gratia—Margites ejus,—& similia; quibus convenientius videbatur metrum Iambicum: quapropter nunc etiam vocatur Iambicum, eo quod hoc metro 'convicia mutuo fundebant. ex pristinis etiam hi quidem heroici, illi vero tragici Poetæ extiterunt. quemadmodum autem in graviore Poeseos genere princeps fuit Homerus (soli enim honos habitus est non quod bene scripsit sed quod imitatio-

I ἱάμετροι ἀκρόαται.

II

nes

nes etiam Dramaticas instituit) sic etiam suas Comœdiæ formas indidit, non vituperio, sed Ridiculo Dramati accommodato. Margites enim eum apud Comœdias obtinet locum, quem apud Tragœdias Ilias & Odyſſea. ex illis autem qui animos ad utramque Poëſin ap- pulerunt indole duce, hi quidem pro Iambicis Comici Poetæ evaſerunt, illi vero pro Epicis Tragici, eo quod hæ formæ & majores & ſplendidiores ſint quam illæ. Investigare igitur utrum ſpeciebus ſuis perfectæ ſit Tragœdia an ſecus, tam quoad ſe quam Theatra, aliûs eſt rationis.—Cum vero extemporalis eſſet Poëſis, & Tragœdia & Comœdia orta fuit. & paulatim utraque crevit, altera quidem, ducta origine ab illis qui Dithyrambum instituerunt, altera vero ab iis qui Phallica, (quæ adhuc apud multas urbes valent legibus ſancita) Poetis amplificantiſque quicquid antea notum fuit. & poſt multas immutationes hæſit Tragœdia cum propriam jam conſecuta fuiſſet naturam. primus numerum Hiſtrionum auxit Æſchylus pro uno duobus adhibitis, Chori etiam partes diminuit & ſermonem illorum qui primas partes agunt inferuit: tres Hiſtriones & Scenarum ornatum induxit Sophocles. Porro autem magnitudo a vilibus fabulis & dictione ridicula ſero fiebat illuſtrior, eo quod immutatio facta fuit

fuit a Satyrica Poefi: metrum etiam ex tetrametro redditum erat Iambicum. primo enim utebantur tetrametro, nempe quod Poefis erat Satyrica & saltui aptior. instituta autem dictione, ipsa natura proprium metrum invenit. omnium enim metrorum maxime colloquio accommodatum est Iambicum. Hoc vero inde manifestum est, quod in mutuo sermone plurimis Iambis utimur, hexametris autem raro & a sermone communi aberrantes. porro autem Epifodiorum numerus, & alia dicuntur singula hoc modo exculta fuisse atque adornata. — De his igitur tot a nobis dicta sint. nimia enim foret fortasse operæ in singulis verfari.

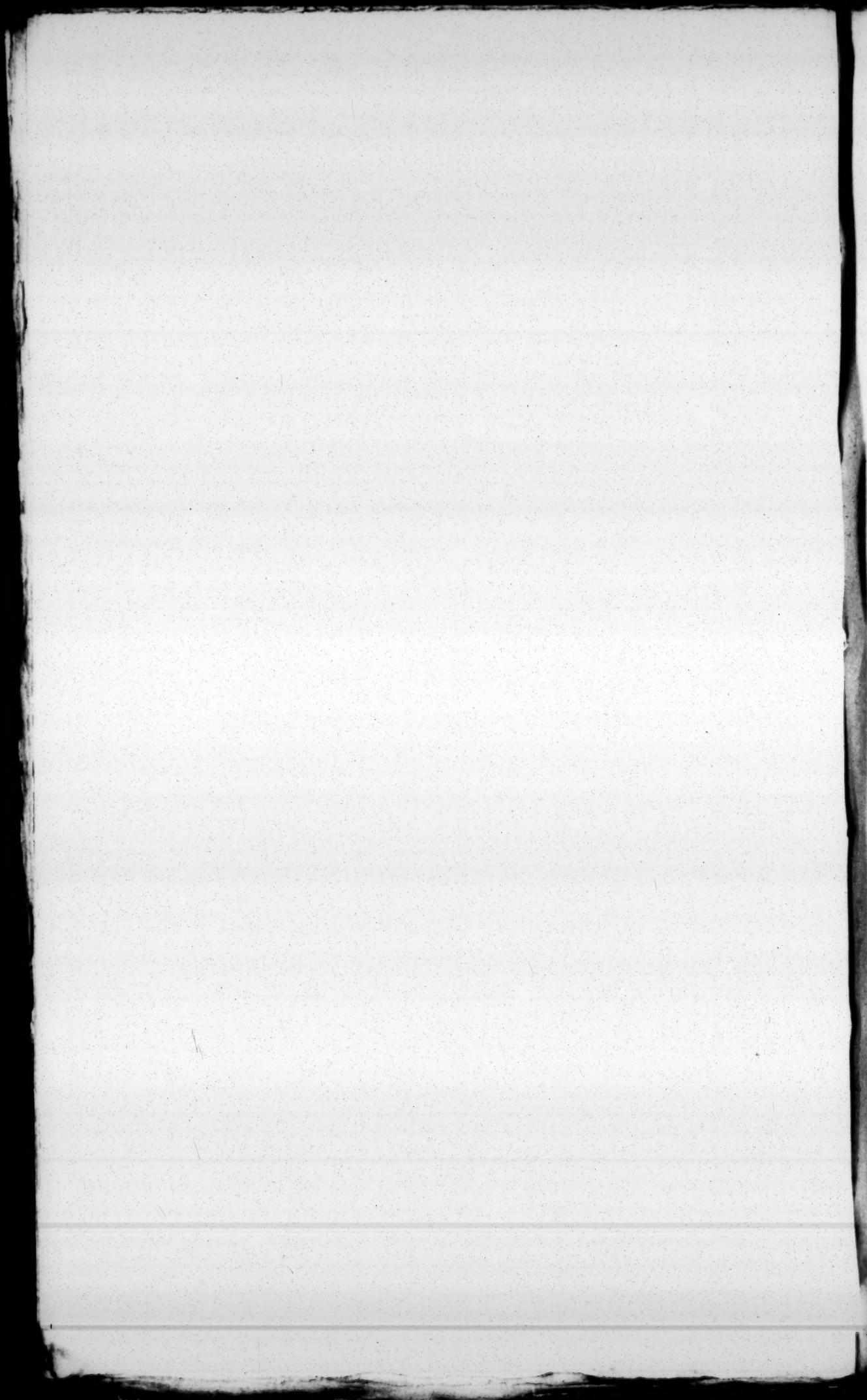

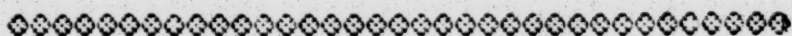
C A P. V.

COMŒDIA vero, ut diximus prius, est quidem Imitatio deteriorum, non sane quoad omne vitium sed quoad ridiculum turpitudinis. Ridiculum enim est labes quædam & turpitudine doloris expers, & non exitialis: exempli gratia — statim ridiculum excitat Facies cadaverosa & distorta sine dolore. — Trægædiæ igitur immutationes, & modi quibus efficiebantur, in aperto sunt. Comœdia vero, eo quod non ab initio in rebus feriis versaba-

tur, latuit. etenim magistratus fero dedit Chorum Comædorum; sed e voluntariis constabat. Cum vero quandam jam attigisset perfectionem, Poetæ Comici commemorantur. quis vero larvas intulit, aut Prologos, aut numerum Histrionum, & alia ejusmodi, in incerto est. Fabulas vero Epicharmus & Phormis primi composuerunt. Hoc itaque primo ex Sicilia profectum fuit. Atheniensium autem primus sermones aut Fabulas composuit Crates, missa omnino forma Iambica. — Epopœia quidem similis est Tragœdiæ eo quod imitatio sit præclarorum cum metro solo & sermone. quod vero metrum simplex habeat, & narratio sit, hæc ex parte dissimiles sunt: porro etiam spatio; hæc quidem quod solis occasu terminatur plerumque, aut paullo longiore tempore; Epopœia vero eo differt quod nullo tempore circumscripta sit. primo sane idem licebat in Tragœdiis, quod ¹ in Poematibus Epicis. — Partes autem aliæ quidem sunt eadem, aliæ vero Tragœdiæ propriæ. Quapropter quisquis de Tragœdia bona malaque potest inire judicium, potest etiam de Poematibus Epicis. quæ enim Epopœia habet insunt etiam Tragœdiæ; quæ vero hæc, non omnia contingunt Epopœiæ.

¹ scilicet — quoad tempus.

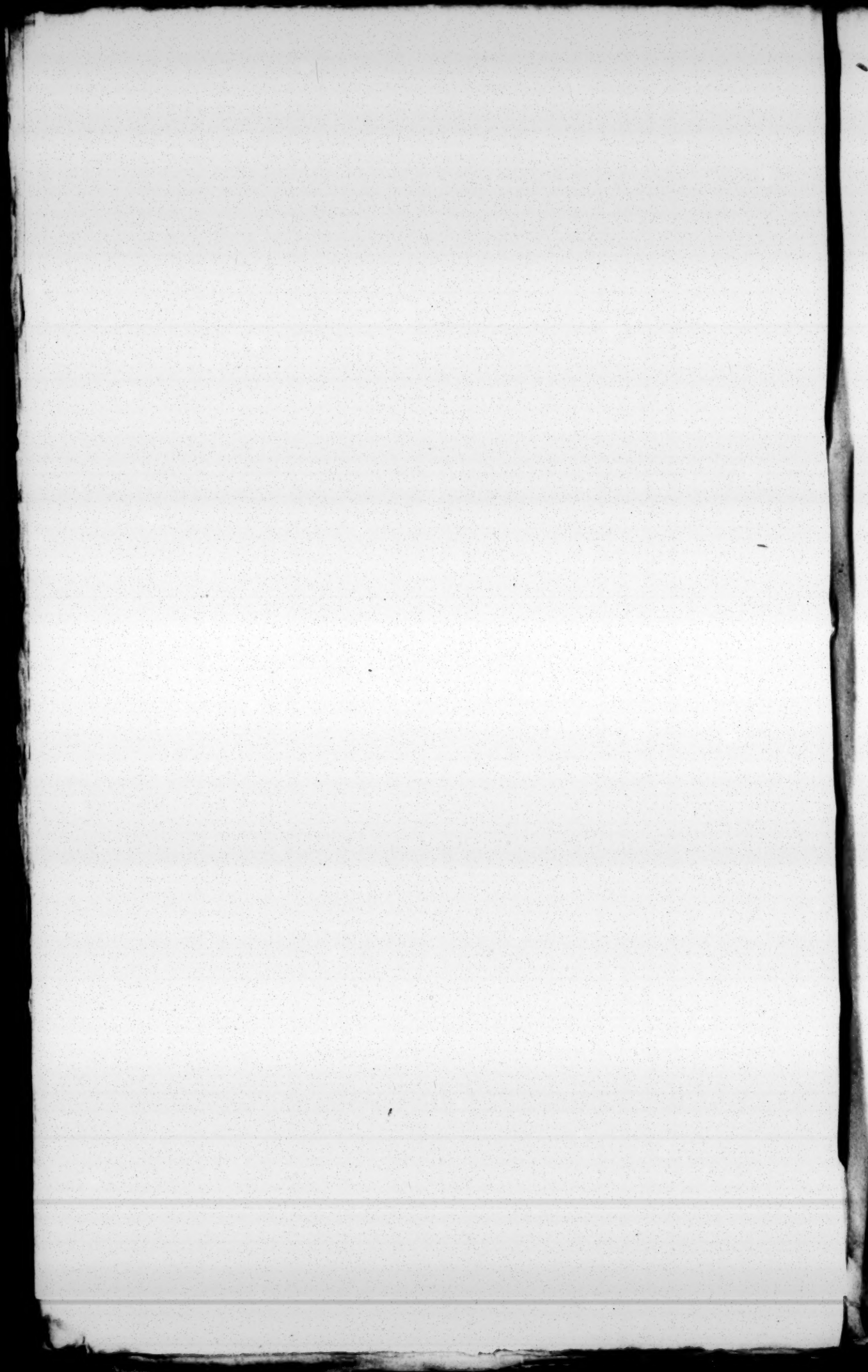
C A P. VI.

DE Epica igitur imitatione, & de Comœdia, alio loco differemus; nunc autem de Tragœdia dicamus, ducta definitione ejus ex iis quæ dicta fuerint. — Est igitur Tragœdia — Imitatio Actionis seriæ & perfectæ, magnitudinem habentis, adhibito sermone jucundo — quaque specie suas vices distincte servante — non enarrando, sed misericordia & metu similes affectus purgans. — sermonem jucundum appello eum, qui habeat Rythmum, & Harmoniam, & Concentum. — quaque autem specie &c, — ut nonnulla efficiantur per metra solum, & rursus alia per concentus. — Quoniam vero Agentes instituunt imitationem, necesse est ut ornatus eorum, quæ visui exhibenda sunt,¹ pars aliqua sit Tragœdiæ; deinde Modulatio & Dictio. his enim imitationem instituunt. dictionem sane appello ipsam metrorum compositionem; Modulationem vero id cujus vis omnis manifesta est. — Quoniam vero imitatio est Actionis, agitur vero a quibusdam Agentibus, qui necessario sint Quales quoad mores & sententias, (inde enim Actiones

¹ seu — Apparatus.

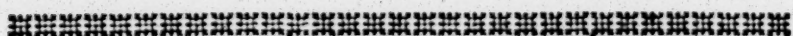
dicimus

dicimus esse Quales) duæ Actionum Causæ sunt sententiæ & mores, & secundum hos propositi omnes compotes sunt aut illo cadunt. — Actionis vero imitatio est Fabula. constitutionem enim rerum appello Fabulam: ea vero, a quibus dicimus Agentes esse Quales, appello Mores: ea demum, per quæ aliquid demonstrant aut animi sensus expromant, appello Sententias. sunt igitur necessario omnis Tragœdiæ partes sex, secundum quas Tragœdia est Qualis. hæ vero sunt — Fabula, Mores, Dictio, Sententiæ, Apparatus, & Modulatio. quibus enim imitantur — duæ partes sunt: quomodo vero imitantur — una pars: quæ imitantur — tres partes. & præter has nulla. his equidem speciebus non pauci illorum, si ita dicam, usi sunt. etenim quidque habet Apparatum, Mores, Fabulam, Dictionem, Concentum, & Sententias itidem. Omnibus vero constitutio rerum præstat. Tragœdia enim imitatio est non Hominum, sed Actionum, & vitæ, felicitatis & infelicitatis. etenim felicitas inest Actioni, & finis est Actio quædam non qualitas, sunt autem homines sane quoad mores Quales: quoad vero Actiones, felices aut infelices. non igitur agunt ut imitentur Mores, sed per Actiones una comprehendunt Mores. adeo ut res &
Fabula

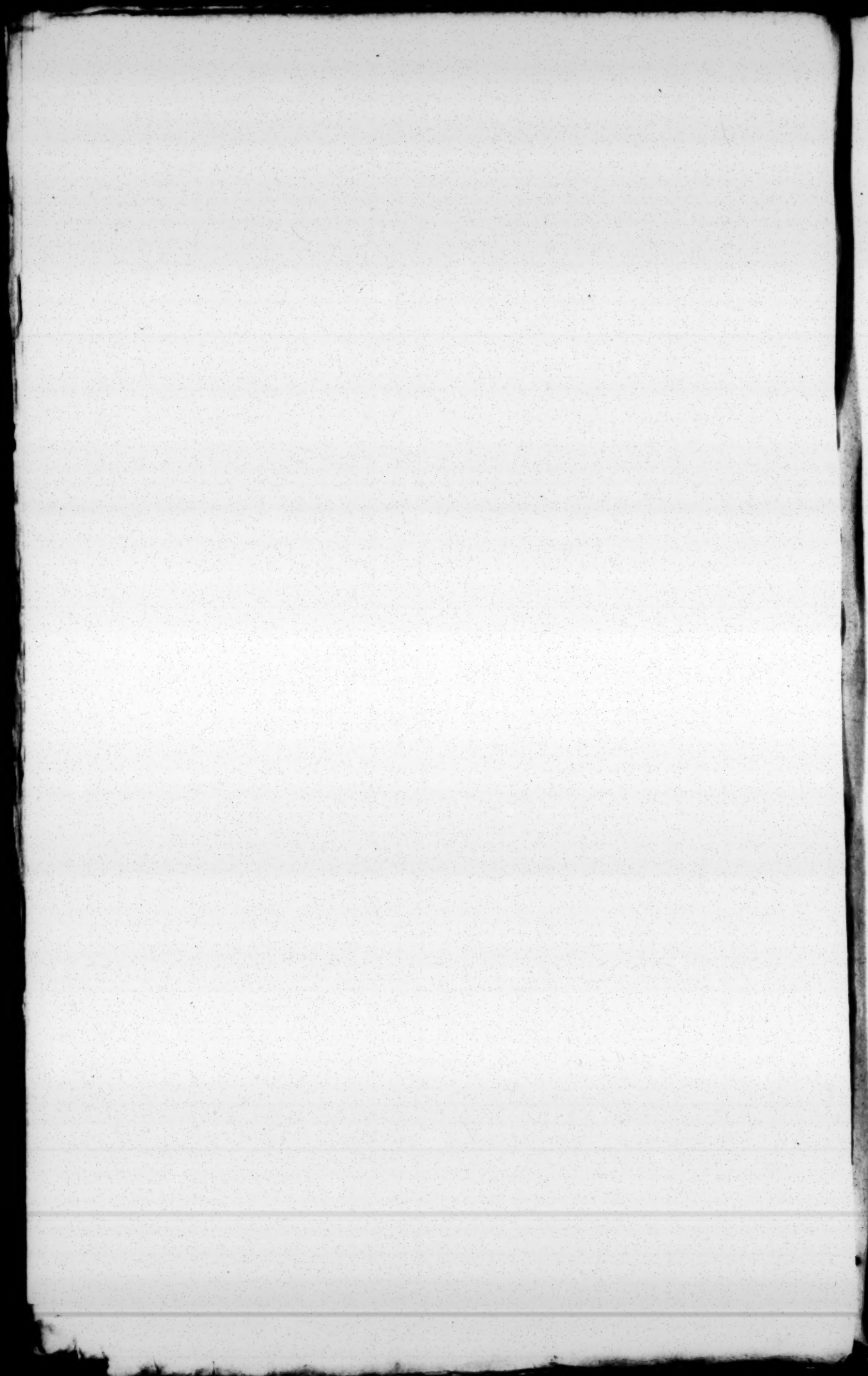
Fabula sint Finis Tragœdiæ. finis vero plus omnibus valet: etenim sine Actione non fiat Tragœdia; fiat vero sine moribus. plurimæ enim Tragœdiarum nuperrime scriptarum carent Moribus; sunt etiam prorsus multi Poetæ ejusmodi: idem pene discrimen obtinet quod inter Zeuxidem & Polygnotum Pictores. Polygnotus enim bonorum Mores depinxit; in Picturis autem Zeuxidis nulli insunt Mores. porro si quis continua serie ethica dicta, & dictiones & sententias venuste conscriptas contexat, non Tragœdiæ munere fungetur; his autem quæ minus utitur habet vero Fabulam & rerum constitutionem multo magis appellanda erit Tragœdia. — Porro Peripetiæ & Agnitiones partes sunt Tragœdiæ quibus animus maxime oblectatur. hinc etiam manifestum est, nempe quod ii, qui Poësin affectant, prius dictionem & Mores apte faciunt quam rerum constitutionem, exemplo sint pristini Poetæ pene omnes. — Principium igitur & quasi anima Tragœdiæ Fabula est. secundum autem locum obtinent Mores. eodem modo se res habet quo apud Artem pingendi. si quis enim illineret tabulam confuse coloribus pulcherrimis non tantum oblectaret quantum si albam solum imaginem pingeret. est præterea imitatio Actionis, & per hanc
maxime

maxime Agentium. Tertium locum obtinet Sententia. hæc est facultas dicendi naturalia & convenientia. quod quidem in orationibus est Politicæ & Rhetoricæ. Prisci enim politice loquentes instituerunt, nos autem rhetorice. Mores sunt ea quæ ostendunt qualis sit voluntas, ubi non satis constat utrum aliquid eligit an odit Persona. Sententia vero ea est qua ita esse aut non esse quid affirmant, aut omnino opinionem proferunt. Quartum locum obtinet dictio sermonum. dico autem, ut prius, dictionem esse elocutionem apta ratione habita nominum, cujus eadem vis est & in Metro & in Sermone. reliquarum quinque partium jucundissima est Modulatio. Apparatus sane animum commovet, artis autem maxime expertus est, & minime proprius Poeticæ. Vis enim Tragœdiæ sine certamine & histrionibus valet. porro plus ad decorandos apparatus confert Artifex quam Poetæ.

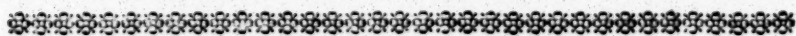
C A P. VII.

HIS distincte consideratis, dicamus qualem oportet esse rerum constitutionem, quoniam primum hoc est & maximum in Tragœdia. — Jam antea statuimus — Tragœdiam esse
fe

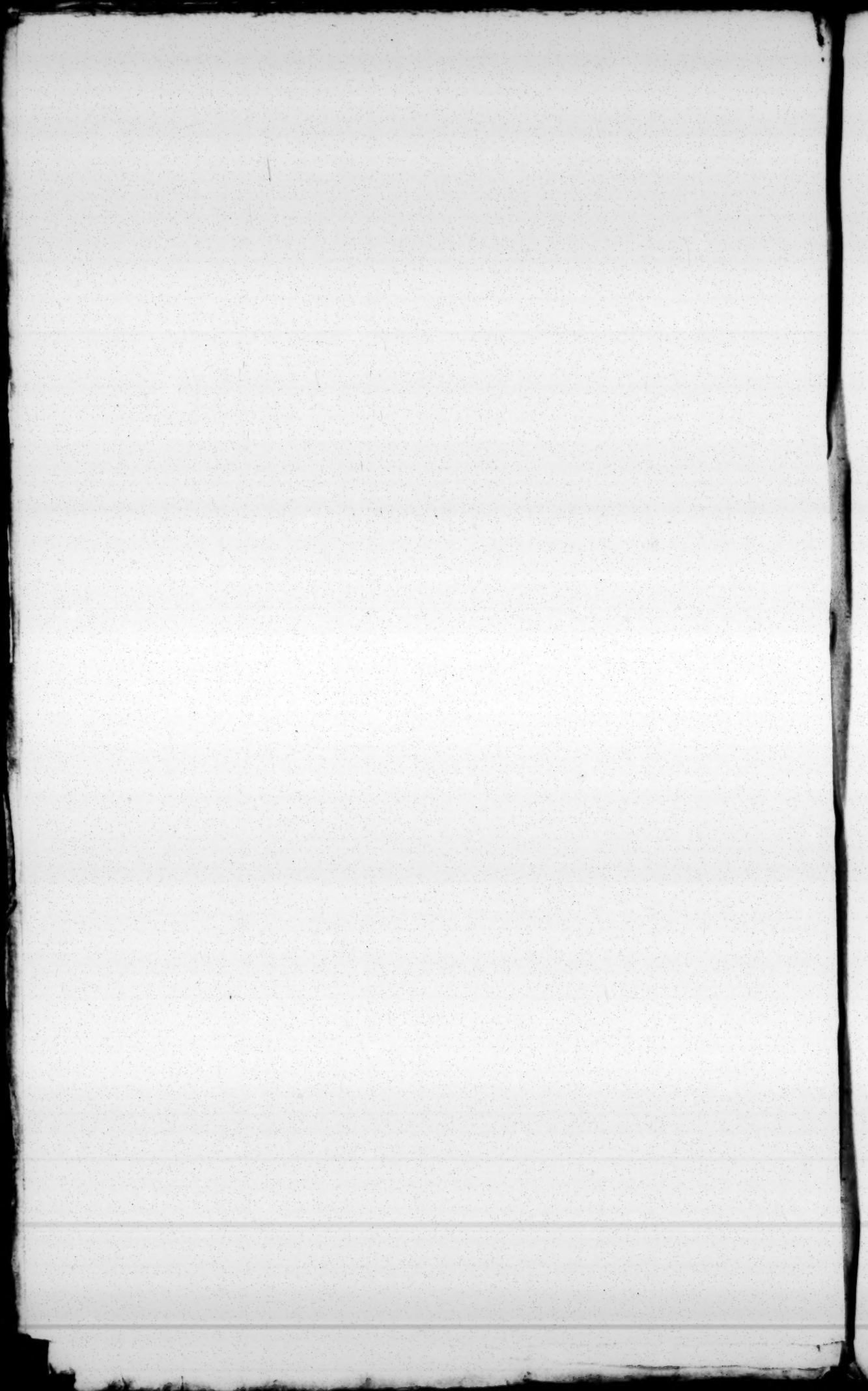
se imitationem perfectæ & totius Actionis, habentis quandam magnitudinem: est enim quiddam Totum quod non habet magnitudinem. Totum vero est id quod habet principium, medium & finem. principium est quod ipsum per se necessario fit non post aliud: post hoc vero aliud fit. Finis vero contrarius huic — nempe — post aliud fit aut necessario, aut plerumque; post eum vero nihil aliud. Medium vero & ipsum post aliud fit, & post medium aliud. — oportet itaque eos, qui student apte componere Fabulas, nec temere principium sumere, nec temere finem imponere, sed has determinatas formas in auxilium adhibere. Porro autem quoniam Pulchrum, & animal & quicquid ex partibus constat, hæc non solum ordine collocata debet habere, sed aptam quoque magnitudinem; Pulchrum enim in magnitudine & ordine ponitur; quapropter neque perexiguum animal Pulchrum fit, in eo enim contemplando visus confunditur manens prope insensibile tempus; neque permagnum, non enim integer fit visus, sed distrahuntur intuentes a parte nonnulla & a toto: exempli gratia — si per innumera stadia porrectum fit Animal. adeo ut oporteat, sicut in corporibus & animalibus magnitudinem, quæ visu possit facile percipi, ita in Fabulis spatium habere

quod a memoria possit facile retineri. spatii autem terminus quoad repræsentationem & perceptionem, extra artem est. etenim, si centum Tragœdiæ agendæ sint, ad clepsydras, ut aiunt alias, certandum est. Terminus autem secundum rei ipsius naturam semper quidem maximus, dummodo percipi possit, pulcherrimus est. denique ut rem breviter definiam—quanto spatio aut probabiliter, aut necessario per seriem eventuum, Fabulæ immutatio fiat ab infelicitate ad felicitatem, aut a felicitate ad infelicitatem,—tanto iusta continetur definitio magnitudinis.

C A P. VIII.

FABULA autem est una (contra quod quidam censent) etiamsi de uno sit. Multa enim, & infinita genere, accidunt; ex quorum aliquibus Unum quid non sit. sic etiam Multæ sunt Actiones unius Viri, ex quibus una Actio non efficitur. quapropter in errore versari tot Poetæ videntur, quot Heracleïda, & Theseïda, & Poemata ejusmodi condiderunt. arbitrantur enim quoniam unus fuit Hercules, Fabulam unam esse oportere. Homerus autem ut in cæteris rebus differt, ita hoc pulchre

chre calluisse videtur, aut arte sane, aut natura adjutrice. in Odyſſea enim condenda, non omnia intulit quæ Ulyſſi contigerunt; exempli gratia — non commemorat vulnus acceptum in Parnaſſo,—neque infantiæ ſimulationem cum congregabantur Græci ituri ad Trojam: (quorum alterum non ex altero aut neceſſario aut probabiliter pendere videatur;) quæ autem de una Actione, qualem eſſe dicimus Odyſſeam, congruebant: ¹ — pari modo Iliadem etiam condidit. — itaque, ut in aliis artibus imitatricibus valet una imitatio unius, ſic etiam Fabulam oportet, cum imitatio ſit Actionis, imitationem eſſe unius integræque actionis; & partes eventuum adeo diſpoſitas habere, ut, tranſpoſita aliqua parte aut ſublata, dilabatur & conturbetur ² totum. quicquid enim aut adiunctum aut ſublatum nihil valet Partis nomine haud dignum eſt.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

C A P. IX.

PA T E T vero ex iis, quæ diximus, officium eſſe Poetæ non ea dicere quæ facta ſunt, ea vero quæ fieri poſſint, & quæ probabiliter

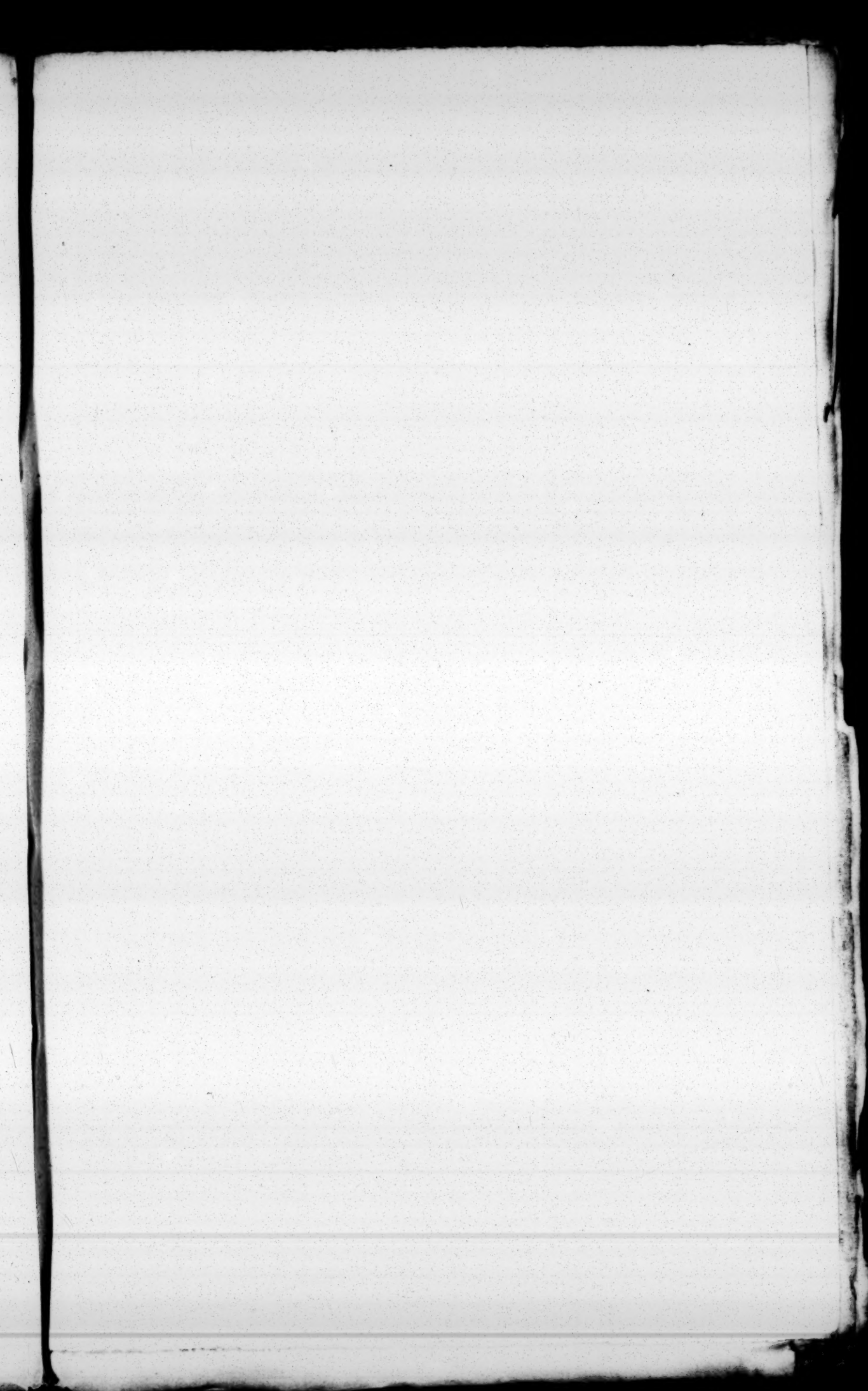
¹ ſcil. — hæc apte compoſuit.

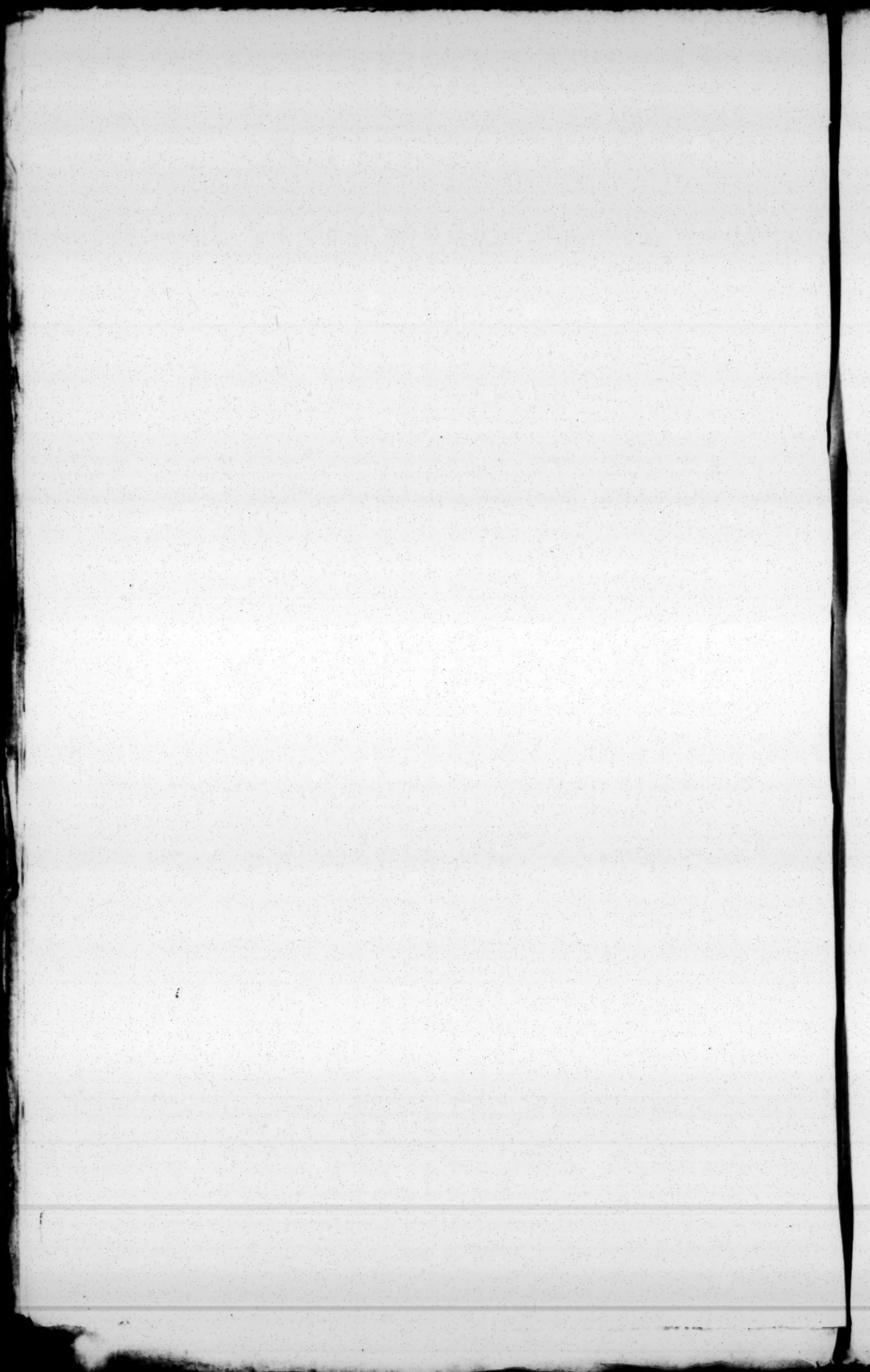
² τὸ ὅλον.

aut necessario fieri possint. historiæ enim scriptor & Poeta non eo differunt, quod hic metro ille Prosa utatur; possit enim quis Herodoti scripta metro aptare, nihilominus tamen historia foret; sed differt a Poeta Historicus eo quod hic quidem quæ facta sunt dicit, ille vero qualia fieri possint. quapropter & philosophica magis & seria Poesis est quam Historia. etenim Poesis potius universa, Historia vero singula, dicit. universa appello hæc — nempe — qualia oportet quemvis dicere aut facere vel probabiliter vel necessario, — quod aggreditur Poesis nominibus impositis: singula autem appello hæc — nempe — quid fecit Alcibiades aut quid perpeffus fuit. hoc in Comœdia jam manifestum est. Fabula enim probabiliter composita, pro libitu nomina imponunt, neque in singulis versantur ut Poetæ Iambici. in Tragœdia vero retinent nota nomina: eo nempe quod quicquid possibile est ad persuadendum valet. ea quidem quæ nunquam facta fuerunt nondum credimus possible: quæ vero facta fuerunt manifeste sunt possible, aliter enim non evenissent. — Non 'quin aliquæ tragœdiæ unum & alterum notorum nominum habeant, & cætera ficta: in aliquibus vero nullum est omnino '.

i sc. notum nomen.

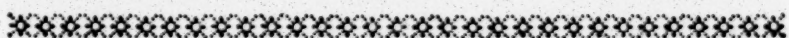
sicut

sicut in Flore Agathonis : ibi enim & res & nomina ficta sunt pariter, nec tamen eo minus nos oblectant. adeo ut non prorsus elaborandum videtur ut retineamus Fabulas nobis traditas, de quibus Tragœdiæ componuntur. ridiculum enim est in hoc elaborare, quoniam etiam ea, quæ nota sunt, paucis nota sunt, pariter tamen oblectent omnes. Hinc igitur manifestum est ut Poetam esse Fabularum Artificem oporteat potius quam Metro- rum, quoniam ab imitatione Poetæ nomen ducit ; imitatur vero Actiones. sin fortasse eveniat ut ea quæ facta fuerunt componat, nihilominus Poeta est. nihil enim obstat quominus nonnulla eorum quæ facta fuerunt talia sint, qualia & probabile & possibile ut eveniant — quo modo ille eorum est Poeta. — Fabularum autem & Actionum simplicium deterrimæ sunt EPISODICÆ. Fabulam Episodicam appello eam, in qua neque probabiliter neque necessario Episodia fiunt alia post alia. tales efficiuntur a malis Poetis propter se, a bonis vero propter Histriones. instituentes enim certamina, & Fabulam ultra facultatem protrahentes, coguntur sæpe conturbare ordinem eventuum. — Porro autem imitatio est non solum perfectæ Actionis, at terribilium quoque & miserabilium. hæc autem præcipue
excitan-

excitantur cum præter expectationem per se eveniant, tum enim secum plus admirationis trahunt, quam si fierent sponte & casu; quoniam etiam ea quæ casu eveniunt tum maxime admiranda videntur, cum quasi de industria fieri appareant: exempli gratia — Statua Mityis Argis posita occidit illum, a quo interfectus fuerat Mitys, irruens in caput spectantis: videntur enim talia non casu fieri. adeo ut huiusmodi Fabulæ necessario sint pulcherrimæ.

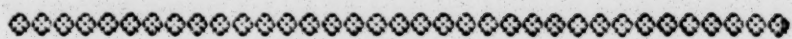

C A P. X.

FABULARUM vero aliæ sunt simplices, aliæ implexæ. etenim Actiones, quarum imitationes sunt Fabulæ, prorsus sunt huiusmodi. Actionem appello simplicem, qua instituta, ut definivimus, continua & una, mutatio fit sine peripetia aut agnitione. appello autem implexam, ex qua cum agnitione aut peripetia, aut utraque, fit mutatio. oportet autem hæc ex ipsa constitutione Fabulæ crescere, adeo ut ex præcedentibus aut necessario aut probabiliter provenire videantur. multum enim interest utrum hæc fiant per hæc, an post hæc.

C A P.

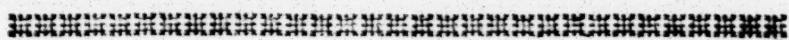
C A P. XI.

PERIPETIA quidem est, ut dictum fuit, mutatio contraria rebus ante peractis. porro fit, ut diximus, aut probabiliter aut necessario. sicut in OEdipode nuncius qui venit quasi OEdipodem gaudio impleturus, & timorem de matre levaturus, indicio allato de genere ejus contrarium effecit. in Lynceo etiam: ducitur ille quidem quasi moriturus, illum vero quasi interfectorus sequitur Danaus, — evenit vero ex his ut hic quidem moriatur, ille vero fervetur. — Agnitio est (quod & ipsum nomen¹ indicat,) mutatio ex Inscitia in Notitiam, quæ aut amicitiam aut inimicitiam inter eos procreat quorum exitus felices aut infelices futuri sunt. pulcherrima est Agnitio quando simul sequuntur Peripetiæ, quemadmodum evenit in OEdipode. aliæ scilicet sunt Agnitiones. fit enim aliquando Agnitio, ut dictum fuit, per inanima & vulgaria. fit etiam per facta, — si quis fecit hoc, aut non fecit: illa autem Agnitio, quam supra commemoravimus, maxime propria Fabulæ, & Actionis est. talis enim Agnitio, cum Peripetia

¹ *Αναγνώσις.*

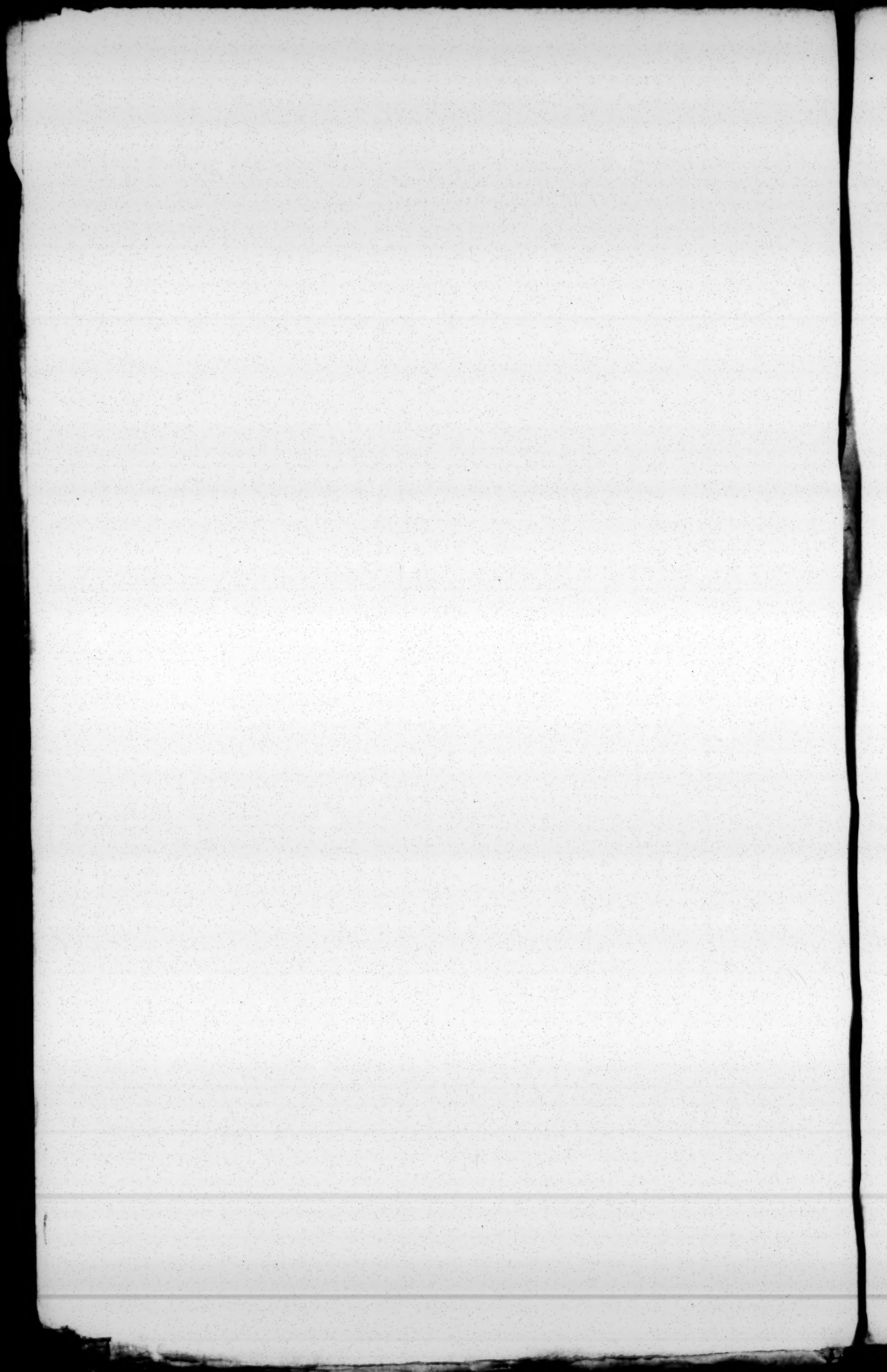
conjuncta,

conjuncta, aut Misericordiam aut Terrorem excitabit; cujusmodi Actionum jam antea statuimus Tragœdiam esse imitationem. — porro autem in talibus Agnitionibus & infelicitas & felicitas inerit; quoniam Agnitio est Agnitio quorundam. — quinetiam Agnitiones sunt quædam unius tantum, quando alter alteri notum se reddit: aliquando autem Agnitio est utriusque; exempli gratia — Orestes agnovit Iphigeniam per missionem literæ, opus autem fuit ut ille notum se redderet Iphigeniæ alio modo.

C A P. XII.

DUÆ igitur partes Fabulæ de his sunt, nempe — Peripetia & Agnitio. tertia vero pars est Perturbatio. de Peripetia & Agnitione jam antea disseruimus. — Perturbatio autem est Actio exitialis aut luctuosa: exempli gratia — Mortes coram oculis nostris, — & gravissimi dolores & vulnerationes, — & quæ sint ejusmodi. — Partes quidem Tragœdiæ, quibus quasi speciebus uti debemus, supra diximus. secundum vero quantitatem, & distinctam divisionem, hæ sunt: — Prologus, Episodium, Exodus, Choricum; & hujus altera quidem

quidem pars Parodus, altera vero Stasimon. hæ quidem partes omnibus communes sunt; propriæ vero quæ e scena adhibentur, & Commi. — Prologus quidem est pars integra Tragœdiæ ante ingressionem Chori. — Episodium vero est pars integra Tragœdiæ inter plenas cantiones Choricæ. — Exodus est pars integra Tragœdiæ post quam nullus Chori est Contentus. — Chorici quidem Parodus est prima dictio totius Chori. — Stasimon vero est Melos Chori quod nec Anapæsto neque Trœchæo utitur. — Commus est communis deploratio Chori & e Scena. — Partes denique Tragœdiæ, quibus uti debemus, jam antea commemoravimus: secundum vero quantitatem, & distinctam divisionem, hæ sunt.

C A P. XIII.

QUÆ vero sibi proposita habere, & quæ vitare debent Fabularum artifices, & unde petendum sit Tragœdiæ munus, — deinceps sunt dicenda. — Quoniam igitur constitutionem optimæ Tragœdiæ non simplicem sed implexam esse oporteat, & terribilia & miserrabilia imitari, (hoc enim hujusce imitationis proprium est) manifestum est, ut homines

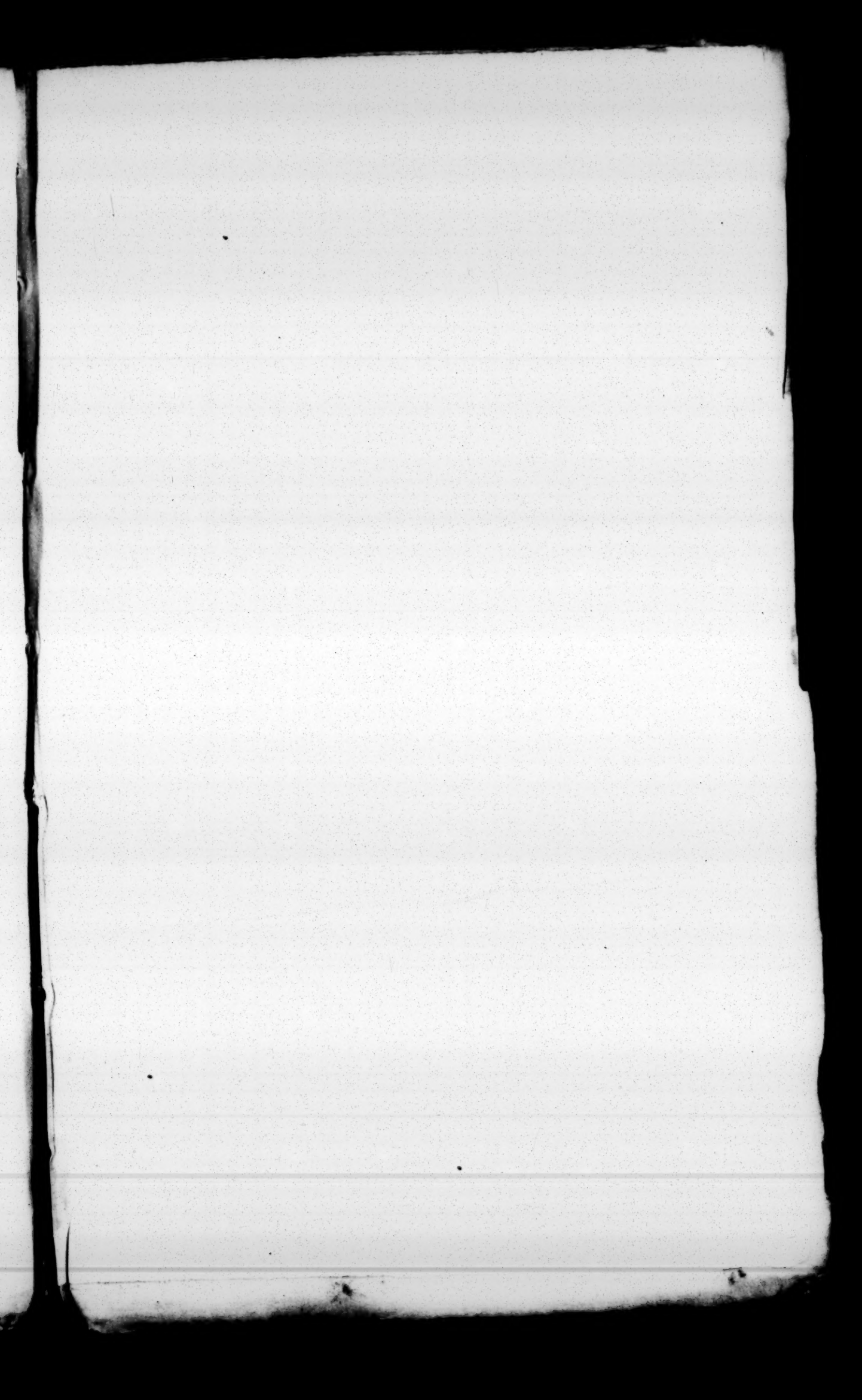
K

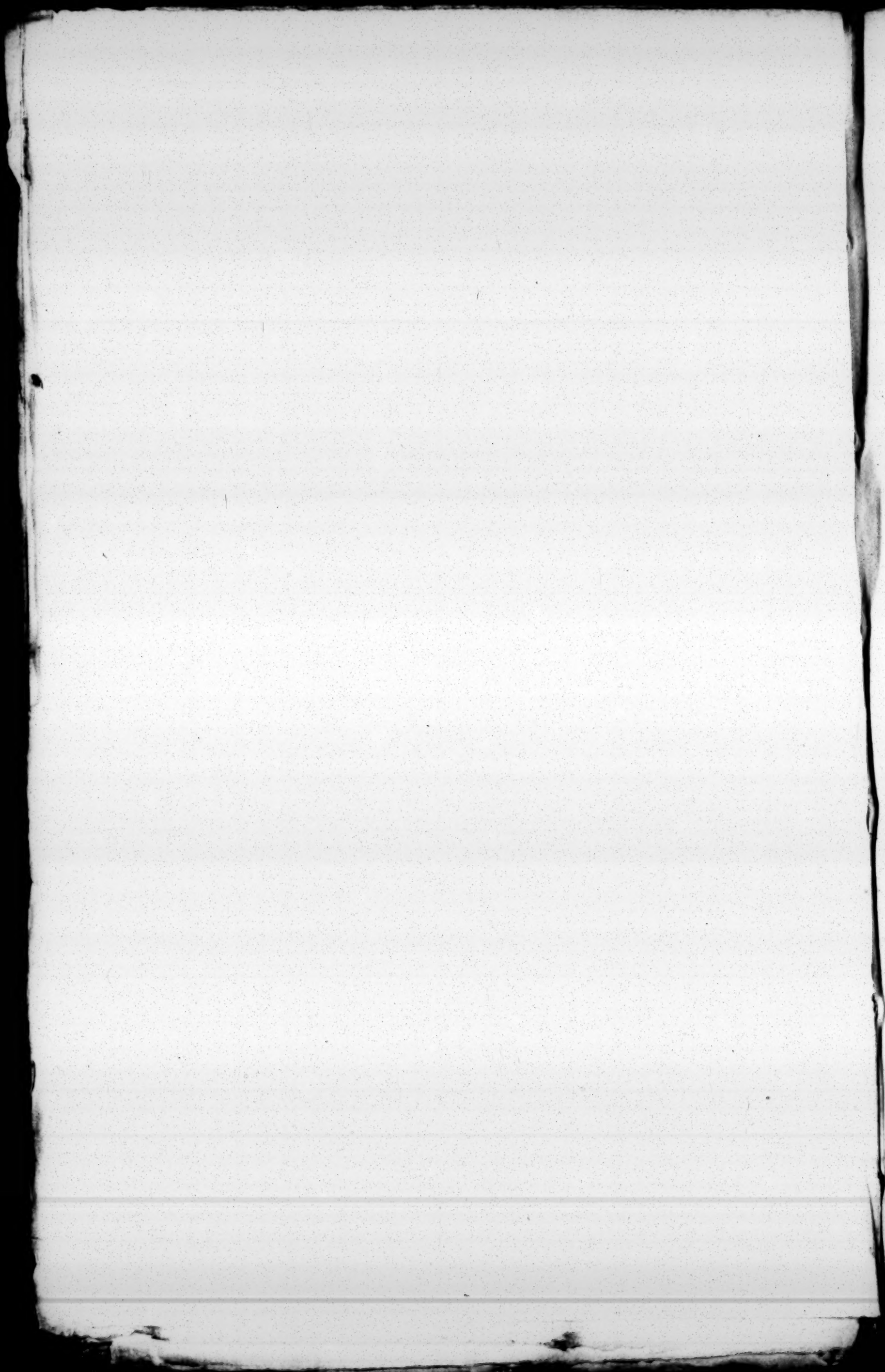
probi

probi non ex felicitate in infelicitatem demergi debeant, (hoc enim nec terribile neque miserabile, sed scelestum apparet,) neque nefarii ex infelicitate in felicitatem provehi, (hoc enim a Tragœdia prorsus alienum, nihil enim continet quod ejus proprium sit; nam neque hominum utilitati consulit, neque misericordiam, nec terrorem excitat) neque perquam scelerati a felicitate in infelicitatem præcipitari. talis scilicet rerum constitutio hominum utilitati consulit sed neque misericordiam nec terrorem excitabit. illa enim oritur ab infortuniis alicujus immeritis, hic vero ab infortuniis æqualis nostri. Misericordia fane oritur ab infortuniis immeritis, Terror autem ab infortuniis æqualis. adeo ut eventus nec miserabilis nec terribilis appareat. — Medius horum reliquus. is autem est, qui nec virtute nec justitia excellit, neque per scelus & improbitatem in infelicitatem ruit, sed per offensam aliquam in quam sæpe incidunt ii qui summa gloria fruuntur & felicitate. exempli gratia— OEdipus & Thyestes, & quot illustres Viri ex talibus familiis extiterunt. necesse autem est ut pulchra Fabula simplex sit potius quam duplex, (ut volunt nonnulli) & mutetur non in felicitatem ab infelicitate, contra autem a

I φιλότροπον.

feli-

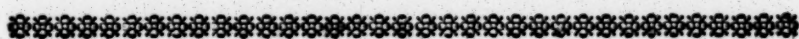

felicitate in infelicitatem, non per improbitaltem, sed per offensam gravem, aut talis qualem diximus, aut melioris potius quam deterioris. usus demonstrat hoc. olim enim Poetæ temere Fabulas vulgares protulerunt; nunc vero optimæ Tragœdiæ in paucis familiis versantur; sicut quæ scriptæ sint — de Alcmaëone, OEdipode, Oreste, Meleagro, Thyeste, & Telepho, & de aliis qui gravia aut perpeffi fuerunt aut patnaverunt. optima igitur secundum artem Tragœdia ex hac constitutione constat. quapropter in errore versantur ii qui Euripidi vitio dant, quod hoc in Tragœdiis suis efficiat, & quod illarum plurimæ exitu infelici terminentur. id enim, ut diximus, rectum est. cujus hoc maximum indicium est — in scenis scilicet & in repræsentationibus tales videntur maxime tragicæ, si recte procedant. Euripides etiam, etsi aliorum OEconomiam minus calleat, certe Poetarum maxime tragicus videtur. — Secunda autem Tragœdiæ species (quæ prima¹ a nonnullis æstimatur constitutio) ea est quæ duplicem habet constitutionem, sicut Odyssæa, & contrarium exitum dat probis & improbis. hæc autem videtur prima propter pravitatem Theatrorum. ita enim se gerunt Poetæ ut obsequantur studiis

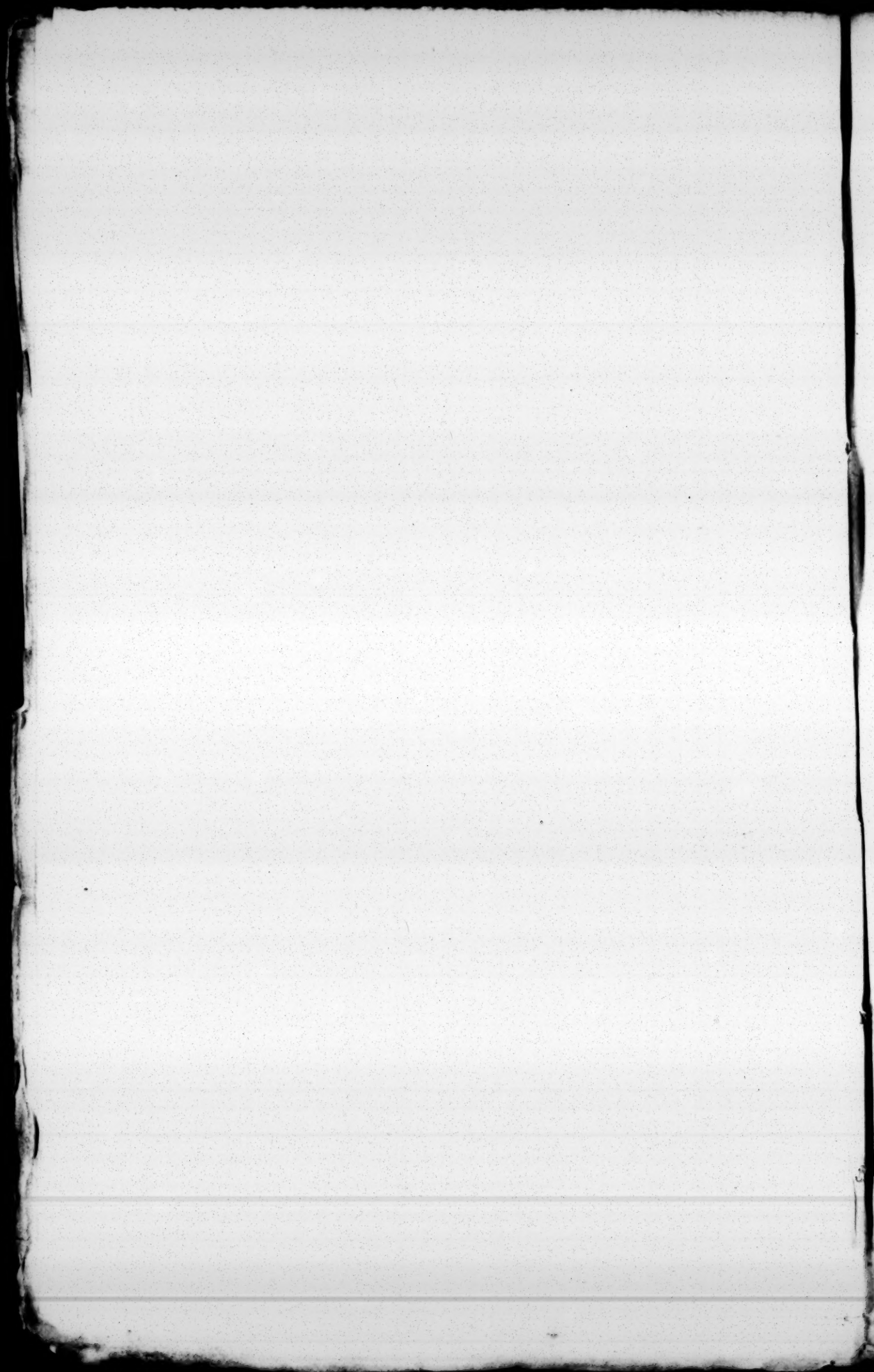
¹ seu — optima.

Spectatorum. hæc autem voluptas non Tragœdiæ at Comœdiæ potius propria est. ibi enim quamvis inimicissimi sint in Fabula, sicut Orestes & Ægisthus, sub finem tamen sine cæde exeunt amicissimi.

C A P. XIV.

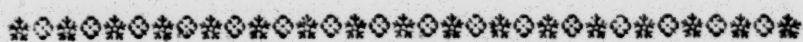
TERROR sane & Misericordia excitari possunt ab Apparatu. possunt etiam ab ipsa constitutione rerum, quod excellentius est & melioris Poetæ. oportet enim, nulla etiam re visui objecta, Fabulam adeo constitutam esse, ut, factis auditis, & horreat quis & misericordia commoveatur ex circumstantiis: quod evenit cum audiamus Fabulam OEdipidis. hoc vero per Apparatum efficere minoris est artis & Choragi opem postulat. illi autem qui non terribile sed monstri quid solum volunt apparatu efficere nihil tragicum affectant. non enim omnimoda voluptas a Tragœdia derivanda est, at illa tantum quæ ejus propria sit. quoniam vero Poetam oporteat imitatione comprehendere voluptatem quæ a misericordia & terrore oritur, manifestum est — hoc in Actionibus efficiendum esse. quales igitur eventus terribiles aut miserabiles viden-

videntur exponamus. — Necessè est ut tales Actiones inter amicos, aut inter inimicos, aut inter extraneos, eveniant. si igitur inimicus interficiat inimicum, non misericordiam, seu agit sive acturus sit, aliter commovet, quam ipso facto: pariter fit si extraneus interficiat extraneum. quando autem hæc eveniunt in amicitiiis, exempli gratia — si Frater Fratrem, aut Filius Patrem, aut Mater Filium, aut Filius Matrem interficiat, aut interfecturus sit, aut aliud quid tale agit, — hæc, inquam, quaerenda sunt. non fas est scilicet Fabulas nobis traditas immutare. exempli gratia — Clytemnestram interfectam ab Oreste, & Eriphylen ab Alcæone. ipsum autem Poetam oportet nonnulla excudere inventione, & sibi traditis pulchre uti. dicam autem planius quid velim voce — Pulchre. institui enim potest Actio eo modo, quo pristini Poetæ instituerunt, nempe ut scientes & conscii agant: sicut Euripides Medeam finxit liberos suos interficientem. potest etiam ita institui Actio, ut ab insciis grave facinus patretur, & postea agnoscat-ur amicitia, — quod evenit OEdipodi Sophoclis. hoc quidem extra Drama est. in ipsa autem Tragœdia: sicut Alcæon Astydaman-tis, aut ille Telegonus in vulnerato Ulyssæ. — Porro autem præter hæc tertium est, nempe
— ut

— ut ille qui per inscitiam acturus sit grave facinus amicitiam agnoscat prius quam agat. & nisi his modis fieri non potest. necesse enim est ut agant aut non agant : & scientes aut inscientes. omnium vero pessimum est — ut sciens acturus sit nec agat. scelestum enim est non tragicum : nam Perturbationis expers est. quapropter hoc raro facit aliquis : sicut Hæmon Creonta in Antigone. Actio enim hic ordine secunda est. melius autem est ut insciens faciat & postquam fecerit agnoscat. nam scelestum id abest, & Agnitio animum vehementer commovet. optimum vero est postremum. dico nempe, sicut in Cresphonte — Merope interfectura est Filium, non autem interficit, sed agnoscit : & in Iphigenia — Soror interfectura Fratrem : & in Helle — Filius Matrem proditurus, agnovit. quapropter, ut prius diximus, paucis in Familiis Tragediæ versantur. hoc enim non arte adjutrice sed casu in Fabulis effecerunt. coguntur igitur iis in Familiis versari, quibus tales calamitates evenerunt. — De constitutione scilicet rerum, & de Fabulis, quas qualesque eas oporteat esse, satis dictum fuit.

7

C A P. XV.

IN moribus effingendis quatuor sunt spectanda : primum quidem — ut Boni sint. hoc efficietur, si, ut dictum fuerit, Sermo aut Actio indicet voluntatem animi : Mores erunt pravi si prava voluntas sit : si vero bona boni. Mores autem sunt in utroque genere : etenim mulier est bona, — & servus. quinetiam fortasse horum alterum quidem deterius, alterum vero pravum omnino. — Secundum autem, — ut Mores sint convenientes. Mores enim sunt fortes, minime autem mulieri convenit videri fortis aut quasi Virago. — Tertium, — ut sint similes. hi enim differunt a bonis & convenientibus Moribus, ut dictum fuerit. — Quartum, — ut sint æquales. quamvis enim quis inæqualis sit, ille qui imitationem instituit & tales Mores vult exprimere, æqualiter inæqualem fingere debet. est exemplum autem improbitatis morum non necessarium ; sicut Menelaus in Oreste : minime autem decentium & non convenientium Morum, ¹ Fletus Ulyssis in Scylla, & dictio Menalippes : inæquale vero Morum, Iphigenia in Aulide. illa

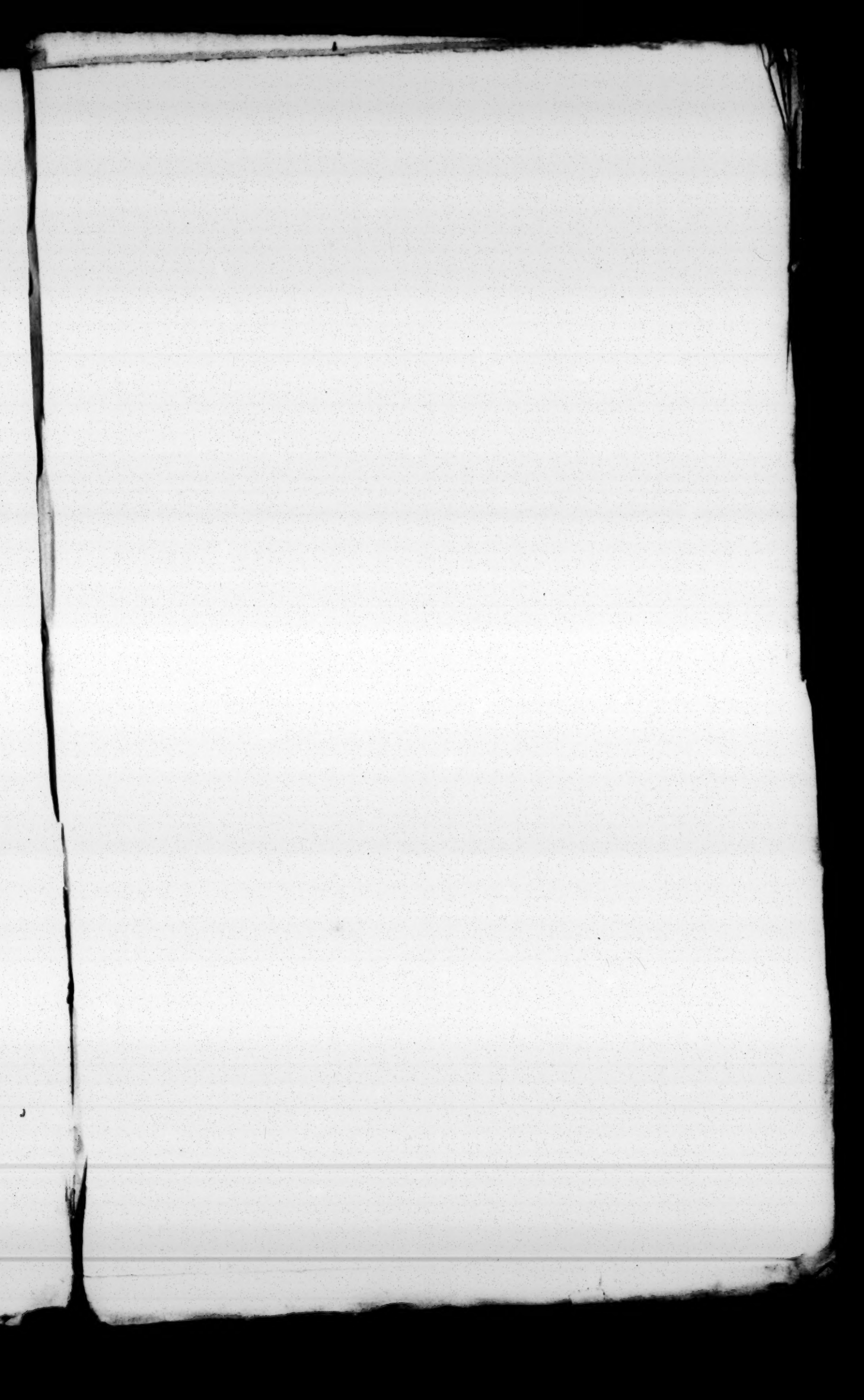
¹ intel. — exemplum est.

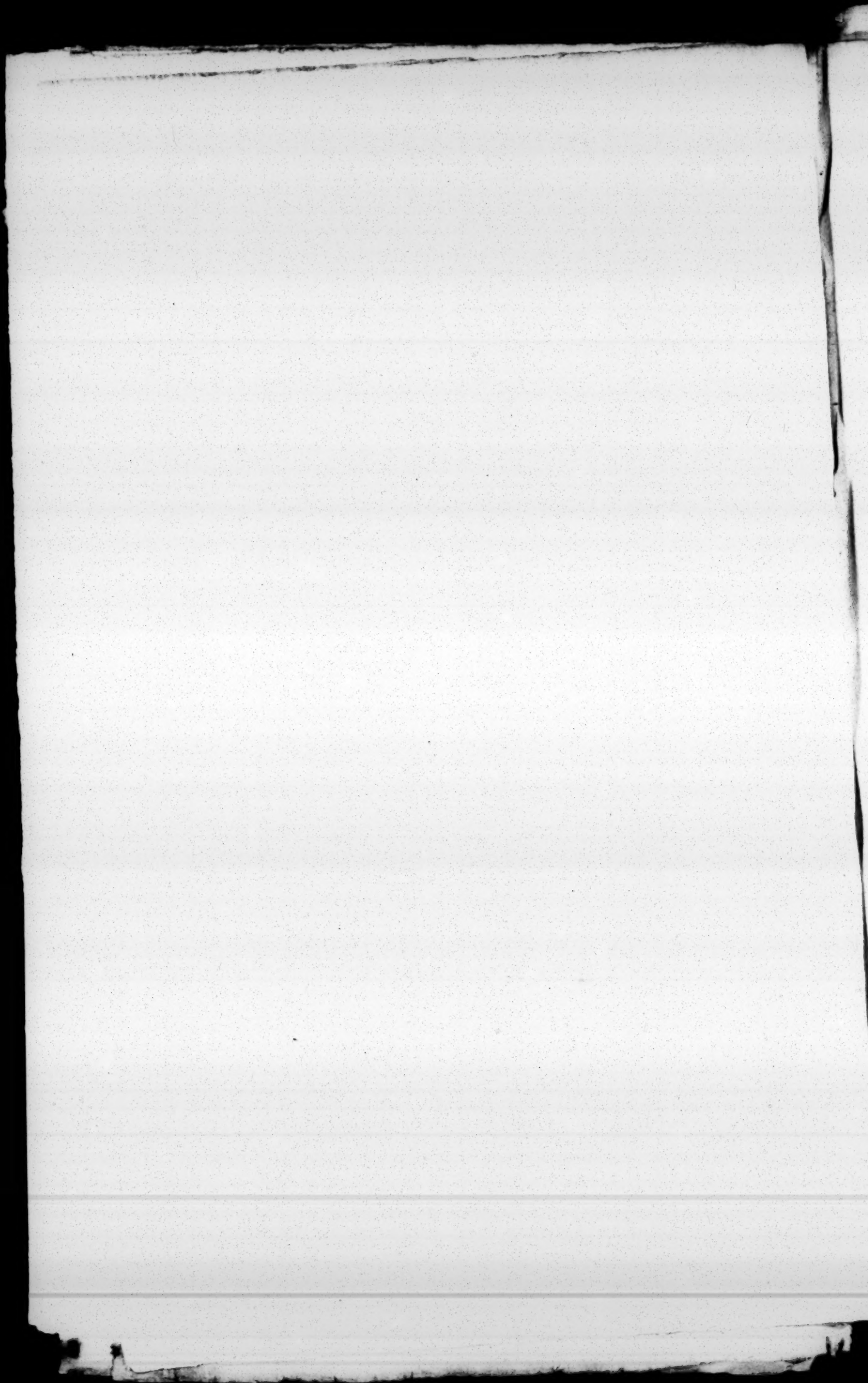
enim

enim quæ supplex est non omnino similis est posteriori. — Porro debemus in Moribus, sicut etiam in constitutione rerum, semper quærere id quod aut necessarium sit, aut probabile. ut Talis dicat Talia aut necessario aut probabiliter: Hoc fiat post Hoc aut necessario aut probabiliter. — Manifestum est igitur ¹ Solutiones Fabularum ex ipsa Fabula oriri debere, nec sicut in Medea ab Arte, & in Iliade ea quæ de reditu scribuntur: Ars autem adhibenda est in iis quæ sunt extra Drama, quæ aut prius evenerunt, quæ non possunt Homines cognoscere; aut posterius, quæ indigent prædicationis & commemorationis. Facultatem enim omnia videndi Diis concedimus, non vero quid rationis expers inesse rebus. fin minus, extra Tragœdiam est: sicut ea quæ sunt in OEdipode Sophoclis. — Quoniam vero Tragœdia est imitatio meliorum, exemplum nobis habere propositum debemus bonorum Pictorum. etenim ii propriam Formam exprimentes servant Similitudinem, at Pulchritudinem augent. sic etiam Poetam oportet imitantem iracundos aut furibundos, & Mores ejusmodi, exemplum fingere verisimilitudinis aut duriæ: sicut Agathon & Homerus Achillem.²

¹ λυσεις.

² intel. — finxerunt.

hæc sane observanda sunt, porro etiam debemus consulere perceptionibus quas necessario excitat Poetica. etenim hæc ex parte sæpe peccatur. de his autem satis dictum fuit in iis Libris quos edidimus.

C A P. XVI.

QUÆ sit Agnitio, prius diximus. Species autem Agnitionis hæ sunt: prima quidem, & Artis expertes maxime, & qua utuntur plurimi propter imperitiam suam, ea est quæ efficitur per signa. horum alia naturalia sunt, (sicut Hasta quam gestant Gigantes; aut Stellæ, quales in Thyeste adhibuit Carcinus) alia adventitia. horum etiam nonnulla sunt in corpore, (sicut cicatrices) nonnulla vero extra, sicut Monilia: & sicut in Tyrone Agnitio per Cunas. his autem uti licet melius, aut deterius: exempli gratia—Ulysses agnitus fuit aliter per cicatricem a Nutrice, aliterque a Subulcis. Agnitiones enim quæ fiunt ut fidem concilient artis expertes maxime sunt; omnes etiam hujusmodi. illæ autem quæ ex Peripetia oriuntur, (sicut in Niptris) optimæ sunt. — Secundæ autem illæ quæ a Poeta factæ sunt, & idcirco non expertes Artis: exempli gratia

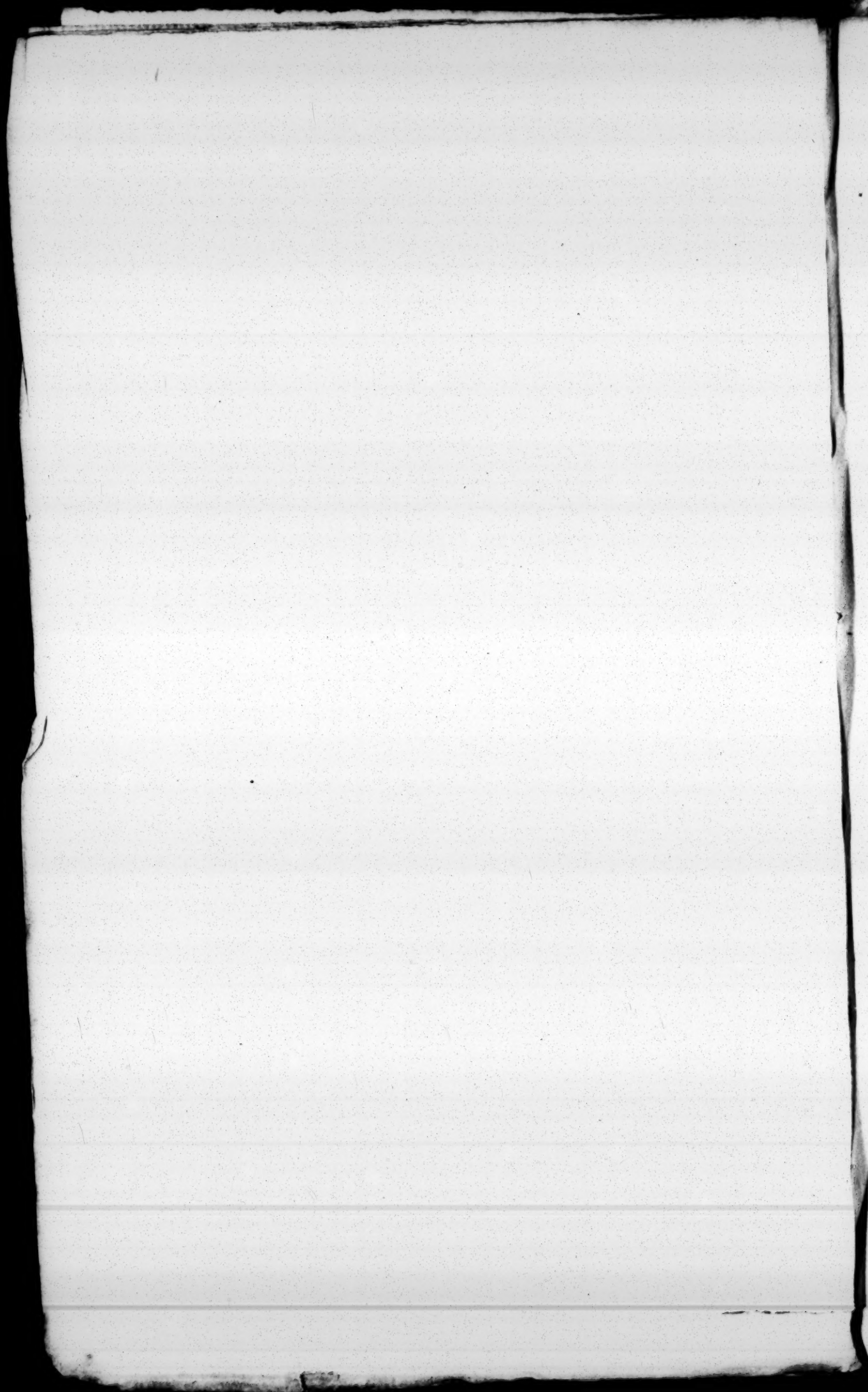
L

— Oref-

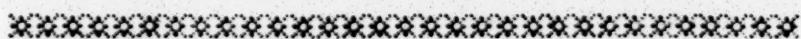
— Orestes in Iphigenia agnovit sororem suam, agnitus ab illa. hæc scilicet per Epistolam, ille vero per signa. proinde Poeta dicit quæ vult, non autem Fabula: quapropter prope peccatur eo modo quem diximus: poterat enim quædam etiam attulisse. pariter Radii vox in Tereo Sophoclis. — Tertia ea est, quæ per memoriam efficitur, cum quis sentiat aliquid visu, sicut in Cypriis Dicæogenis: nam simul ac conspexit Picturam, flevit. & in narratione apud Alcinoû; audiens enim Citharistam, & recordatus, lacrymas edidit; unde agnitus erat. — Quarta vero ea est quæ per Syllogismum efficitur: sicut in Chloephoris — similis quis venit, — similis nemo nisi Orestes, — ergo — Orestes venit. illa etiam Polyidis Sophistæ de Iphigenia: probabile enim erat ut Orestes ratione concludat, quoniam mactata fuisset soror, sibi eodem Fato pereundum esse. illa¹ etiam in Tydeo Theodectis, quod cum venisset quasi inventurus Filium, ipse perit: illa quoque in Phinidis. cum enim locum conspexissent, ratione Fatum suum percipiebant, nempe sibi hoc in loco pereundum esse, quoniam ibi expositæ fuissent. — Est autem Agnitio quædam quæ efficitur per falsam ratiocinationem Theatri;² sicut in Ulyssæ Fal-

¹ intell. — Agnitio.

² vid. Notas.

fo Nuncio. hic enim dixit se cogniturum arcum quem nunquam viderat; ille vero, quasi per hunc agnitus sit, idcirco se falsa ratiocinatione decepit. — Optima vero omnium Agnitio ea est, quæ ex ipsis rebus oritur, excitata admiratione per probabilia; sicut ea quæ est in OEdipode Sophoclis, — & in Iphigenia: (probabile enim videtur ut vellet literas mittere.) tales enim solum fiunt sine fictis signis, & monilibus: — secundum locum obtinent illæ quæ ex Syllogismo oriuntur.

C A P. XVII.

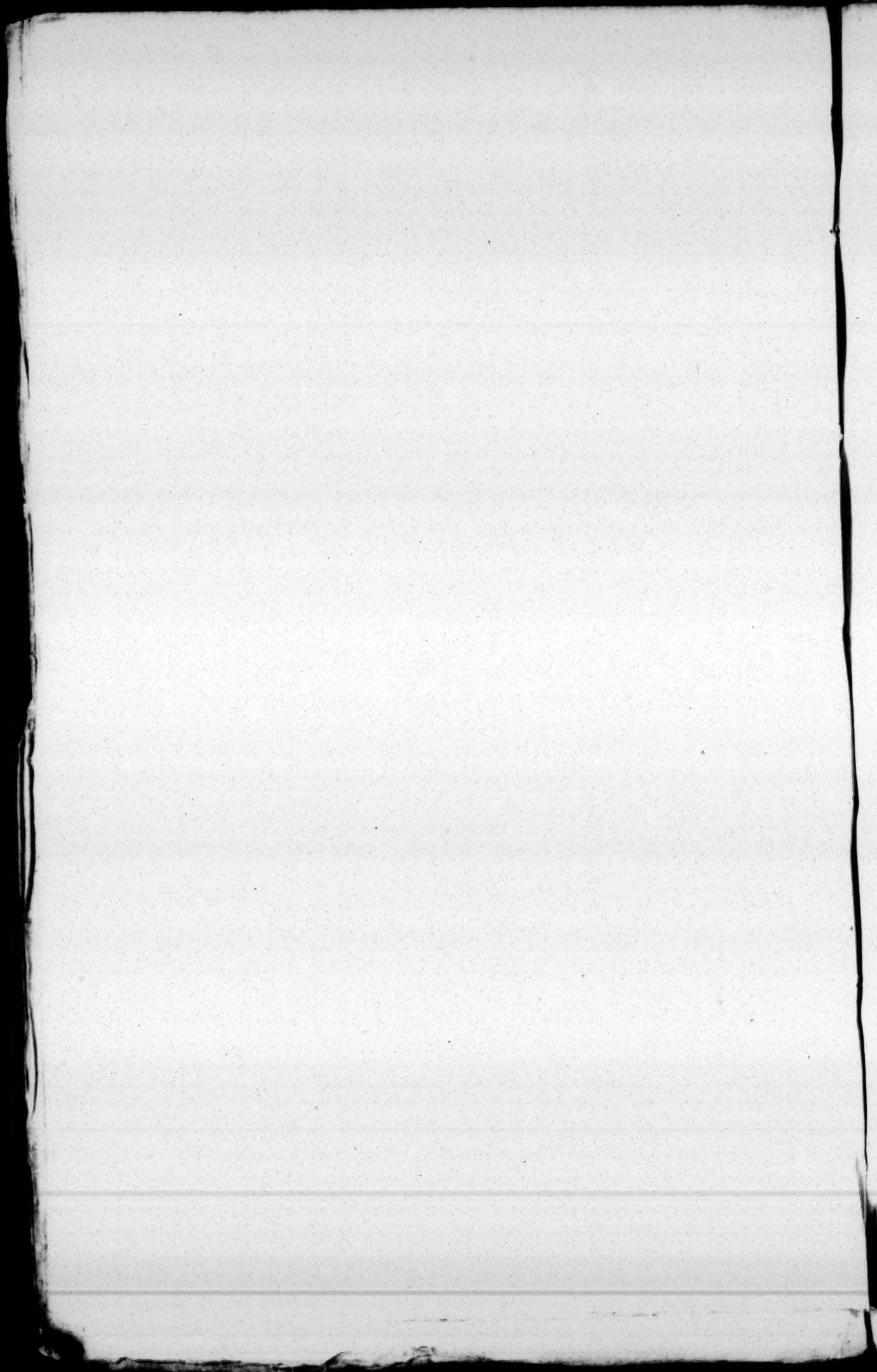
OPORTET autem Poetam Fabulas constituere & dictione perpolire, singulis ante oculos suos sedulo positis. sic enim acutissime lustrans quidque, quasi ipse intersit rebus, inveniat Decorum, & contraria minime eum lateant. hujus exemplum est id quod vitio datur Carcino. Amphiaras enim exivit e Templo, quod fefellit non intuentem Spectatorem. In Scena autem excidit, spectatoribus hoc stomachantibus. — Oportet etiam Poetam, quantum potest, in gestibus exprimendis elaborare. illi enim ad persuadendum maxime

1 potius — Stupore excitato, ἐκπλήξιος γενομένης.

accommodati sunt qui ipsi in Perturbationibus sint: quapropter plurimum commovet alios qui ipse commovetur, & ad iras suscitatur qui ipse irascitur: idcirco Poetica est ingenii perspicacis aut furiosi. horum enim hi quidem facile fingunt, illi autem exquisita cogitatione. — Oportet etiam Poetam Fabulas, antea fictas aut quas ipse fingit, in Universum exponere, deinde Episodia adhibere & inferere. dico scilicet sic spectari Universum: exempli gratia—Fabula sit de Iphigenia:—cum Virgo quædam deducta fuit ad aram ut immolaretur, sublata fuit clam immolaturis, deportata autem in aliam regionem, ubi mos erat hospites immolare Deæ, hoc illa sacerdotium obtinuit. postea accidit ut Frater Sacerdotis illuc veniret: ob quam rem? quod Oraculo decretum fuerat ob causam aliquam, extra Universum, ut is huc veniret; sed & cur huc veniret extra Fabulam est. cum vero venisset, & captus jam in eo esset ut immolaretur, agnovit sororem: vel eo modo quo Euripides, vel quo Polyides fecit, ut dicat quod verisimile videtur, non satis esse sororem suam fuisse immolatam, sed sibi etiam eodem fato pereundum: — & hinc salus. — Postea oportet Poetam, impositis nominibus, inferere Episodia.

1 sc. — qui tales quoad ingenia sunt.

curam

curam autem adhibere ut sint propria : sicut in Oreste insania per quam captus est, & salus quæ oritur ex piaculis. in Dramatibus igitur Episodia brevia, his autem producitur Epopœia. Fabula enim Odyssææ longa est, cujusdam scilicet peregrinantis multos annos, qui a Neptuno exagitur, & fociis privatur. porro autem rebus domesticis ejus ita se habentibus, ut Opes consumerentur a procis, & insidiæ struerentur filio suo : ipse tempestate jactatus venit, & nonnullos agnoscens, illos aggressus, ipse quidem salvus evasit, interfecit autem inimicos. hoc igitur proprium, cætera sunt Episodia.

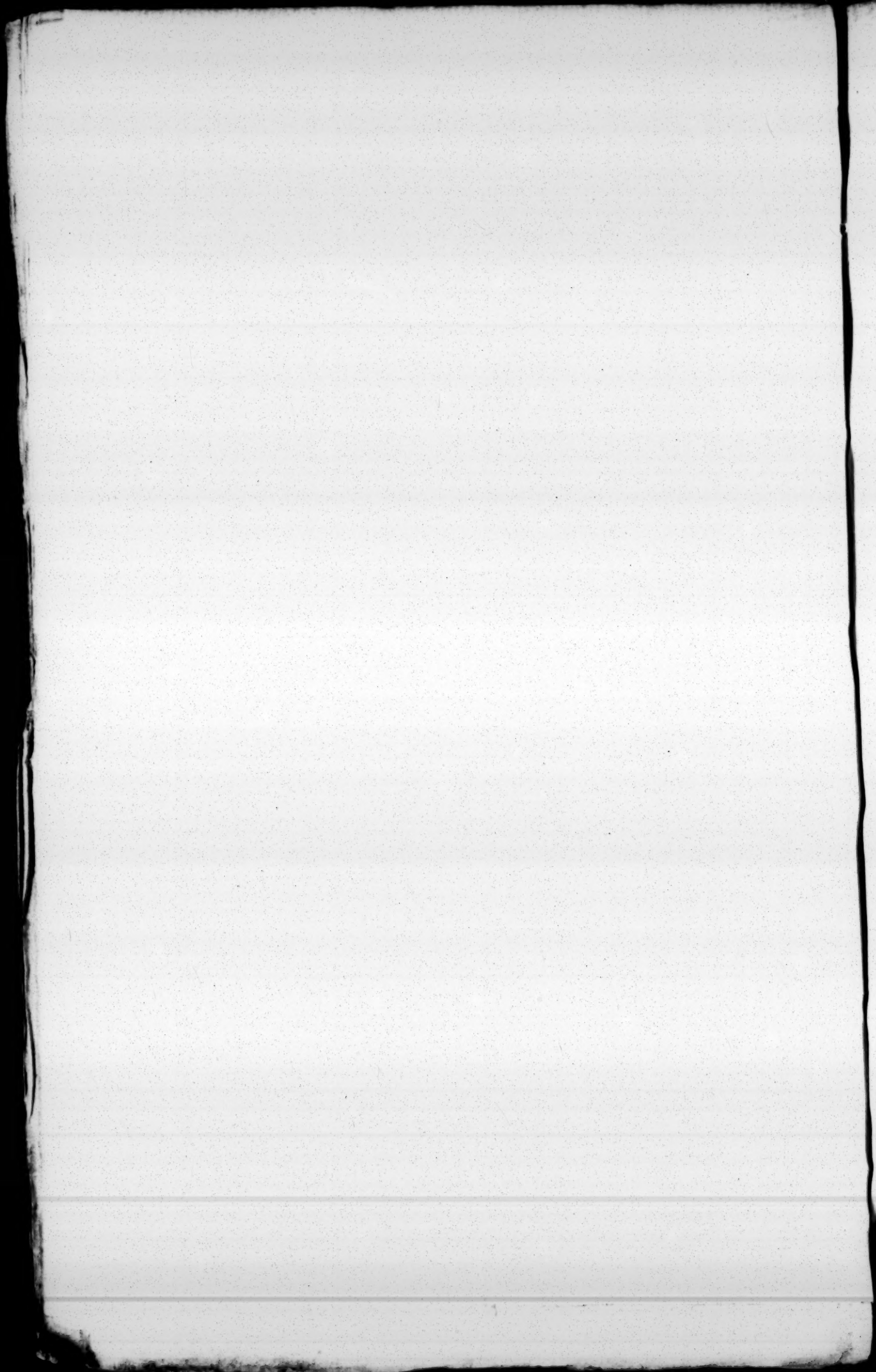

C A P. XVIII.

IN omni autem Tragœdia est Connexio, & Solutio. Connexio quidem constat ex iis quæ sunt extrinsecus, & nonnullis eorum quæ sæpe sunt intrinsecus : ex reliquis constat Solutio. dico autem, Connexionem pertingere a principio ad partem extremam, ex qua immutatio fit in felicitatem : Solutionem vero pertingere a principio hujusce immutationis usque ad finem : sicut in Lynceo Theodectis, anteacta quidem & deprehensio filii, sunt Connexio :

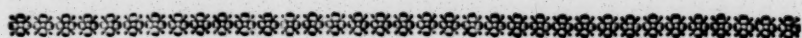
nexio : — Solutio autem pertingit ab illo loco quo causa mortis objicitur usque ad finem — Quatuor sunt species Tragœdiæ : tot enim partes dictæ fuerunt. prima species est implexa, quæ tota constat ex Peripetia & Agnitione. secunda autem pathetica, sicut Ajaces & Ixiones. tertia ethica, sicut Phthiotides & Peleus. quarta, sicut Phorcides & Prometheus, & quot apud inferos finguntur. Poetam igitur oportet sedulo niti ut hæc omnia comprehendat. sin minus, saltem maxima & plurima, præsertim cum hac ætate ad culpandos Poetas homines adeo sint proclives. cum enim singulis in partibus Poetæ excellentes exstiterint, unum aliquem desiderant qui singulis propriam suam excellentiam præriperet. æquum est vero Tragœdiam & diversam & eandem appellare non fortasse quoad Fabulam ; potius vero, ¹ quarum eadem est Connexio & Solutio. multi autem bene connexam Tragœdiam male solvunt : oportet autem in utrisque semper elaborare, & non constituere Tragœdiam in Morem Epopœiæ. id est, ut Fabulis abundet : exempli gratia — si quis Tragœdiam componeret ex tota Iliadis Fabula. in Iliade enim apta magnitudo constat singulis partibus propter longitudinem. in

¹ sc. — illas Tragœdias æquum est appellare Easdem.

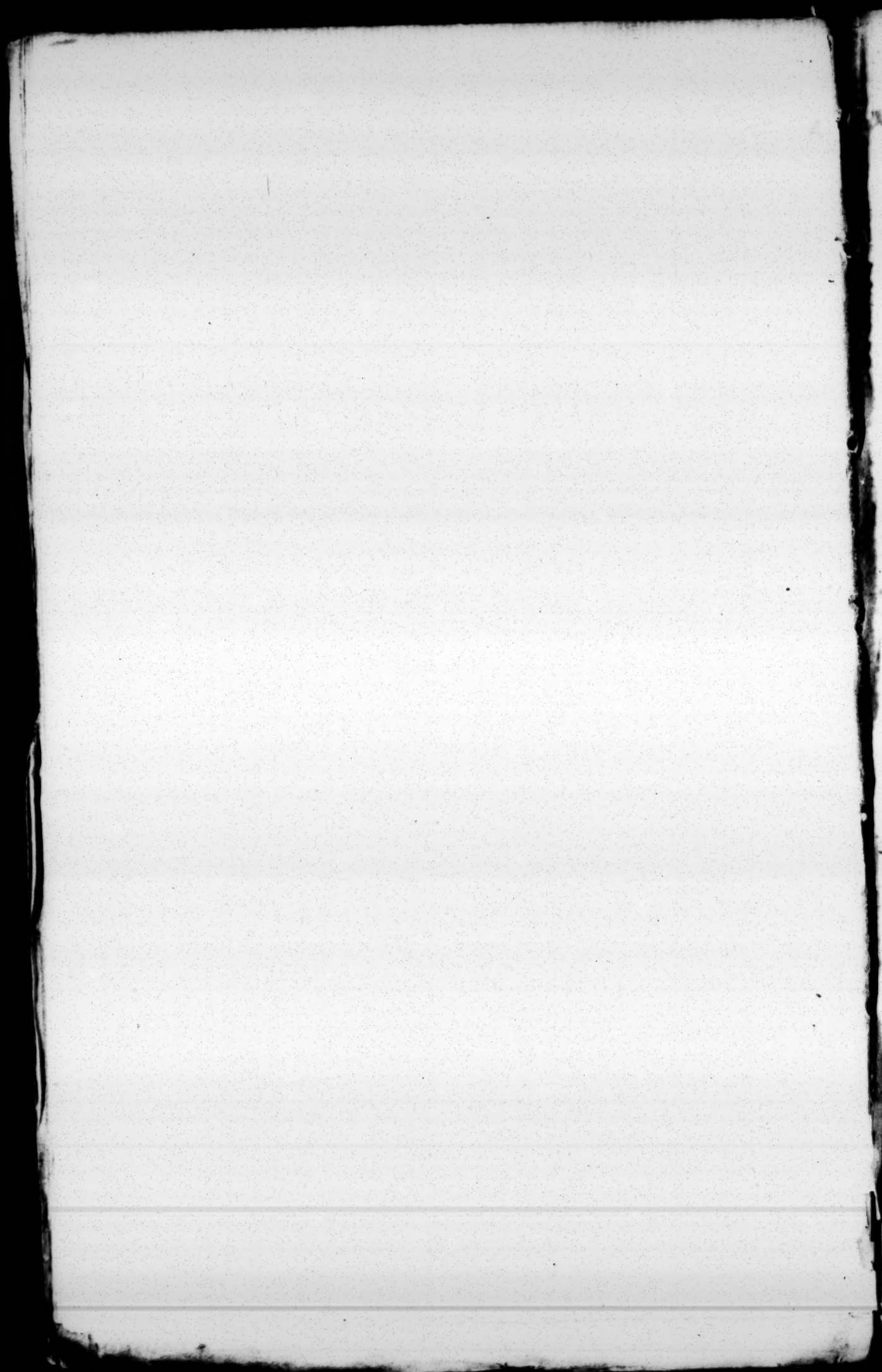
Dramatibus vero, prorsus præter opinionem evenit. Hoc testimonio fit, — quot excidium Trojæ totum composuerunt, & non ex parte sicut Euripides Nioben aut Medeam, non sicut Æschylus, aut excidunt aut male certant: porro etiam Agathon propter hoc solum excidit. in Peripetiis autem & simplicibus Actionibus quod volunt mirifice assequuntur. hoc enim tragicum est & humanæ naturæ congruum. id est, cum sapiens quidem, improbus vero, decipiatur, sicut Sisyphus: & fortis quidem, injustus vero, vincatur. hoc autem est probabile, ut ait Agathon. probabile enim est ut multa fiant contra probabile. — Sed & Chorum unum aliquem e Personis existimare oportet, & partem esse Totius, & oportere eum ¹ Actionem promovere, non sicut apud Euripidem sed sicut apud Sophoclem. apud reliquos autem Choro quæ mandantur, non magis ejus sunt Fabulæ quam Tragœdiæ aliis: quapropter infititias quasdam cantilenas canunt, quas primus instituit Agathon. & sane quid differt, aut has canere, aut Dictionem ex alio Dramate in aliud contexere, aut totum Episodium.

¹ sc. — Chorum.

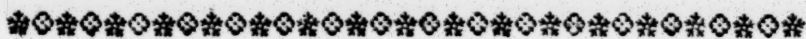

C A P. XIX.

DE aliis igitur jam dictum fuit. reliquum est ut de Dictione & Sententia differamus. quæ igitur ad hanc pertinent contineant Libri de Rhetorica. istius enim instituti potius proprium est. a Sententia vero proveniunt omnia quæ debent Oratione explicari. partes autem horum sunt, — demonstrare, & solvere, & affectus concitare: exempli gratia — Misericordiam, aut Terrorem, aut Iram, & quot sint huiusmodi, porro etiam amplificare & minuire. manifestum vero est, ducenda etiam ex his formis ea esse quæ Tragœdia postulat, cum miserabilia, vel terribilia, cum magna, vel probabilia, comparanda sint. eo tamen differunt, quod hæc quidem oportet sine studio videri, illa vero in Oratione ab Oratore comparari, & ab Oratione fieri. quid enim esset Oratoris munus, si jucunda apparerent, & non per Orationem? inter cætera vero quæ ad dictionem pertinent animadvertendæ sunt Figuræ dictionis, quarum Scientia propria est Histrionicæ, & ejus qui talem Artem exercet: exempli gratia—quid sit Mandatum, & quid Preces, quid Narratio, quid Minæ, quid Interrogatio,

gatio, quid Responſio, & quæcunque hujusmodi ſint. ab horum enim Scientia aut Inſcientia nihil vitii Poeticæ ſerio datur. quid enim ſi quis putaret peccatum eſſe ¹ eo modo quo Protagoras inculcat peccati Homerum : nempe — ſe, dum precari vult, imperare, dictis his, — “*Μῆνιν ἄειδε θεά.*” — jubere enim (inquit) aliquid facere, aut non facere, eſt imperare. quapropter prætereamus hoc quaſi artis aliûs & non Poeticæ proprium.

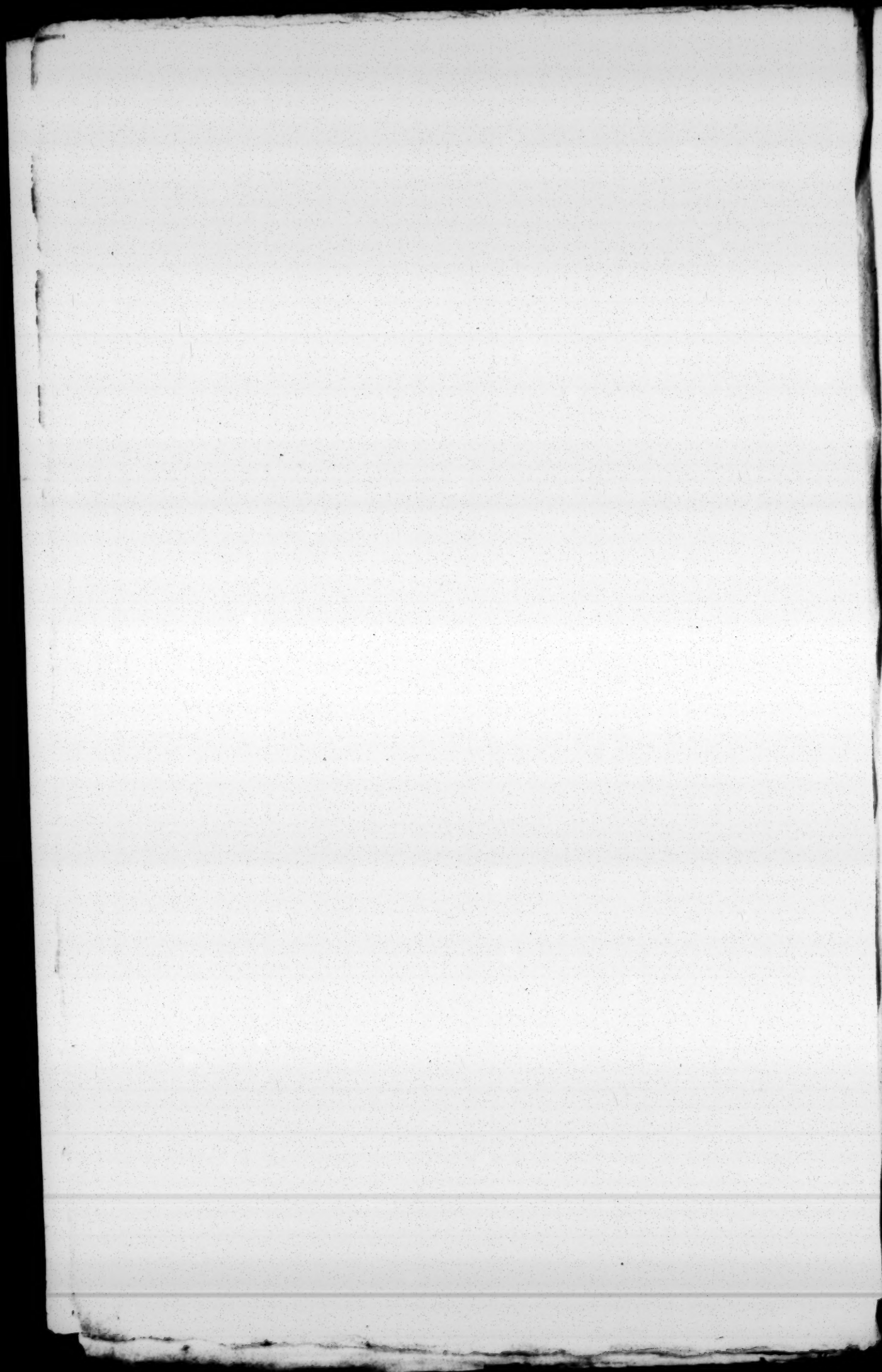

C A P. XX.

OMNIS autem Dictionis partes ſunt hæ : Elementum, Syllaba, Conjunctio, Nomen, Verbum, Articulus, Caſus, Oratio. — Elementum quidem eſt Vox individua ; non omnis autem, ſed ex qua oritur Sonus qui poteſt intelligi : (etenim Brutorum Voces ſunt individua, quarum nullum dico Elementum) hujus autem partes Vocalis, Semivocalis, & Muta. Vocalis quidem ſine ulla adjunctione ſonum habet qui poteſt audiri : ſicut *a* & *ω*. Semivocalis vero cum adjunctione habet Sonum qui poteſt audiri : ſicut *σ* & *ξ*. Muta quidem etiam cum adjunctione per ſe nullum

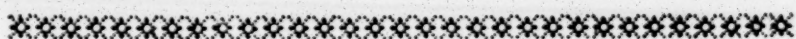
¹ ſc. — a Poetis.

habet sonum, conjuncta autem cum iis quæ sonum habent auditur: sicut γ & δ . hæc autem differunt & figuris oris, & locis, aspiratione & levigatione, longitudine etiam & brevitate: porro etiam quod acuta sint, & graviora, & media: de quibus singulis in metricis æquum est disquirere. — Syllaba vero est vox nihil significans, composita ex Muta & sonum habente. etenim $\gamma\rho$ sine α est Syllaba, & cum α : sicut $\gamma\rho\alpha$. sed horum etiam differentias considerare ad artem metricam pertinet. — Conjunctio est vox nihil significans, quæ neque impedit neque efficit ut una vox significet quid, quæ ex pluribus vocibus componi solet, & in fine & in medio, nisi conveniat in principio Orationis ponere eam per se: sicut $\mu\epsilon\nu$, $\eta\tau\alpha\iota$, $\delta\eta$. aut vox nihil significans, ex pluribus autem vocibus una vocem unam significativam efficit. — Articulus est vox nihil significans, quæ principium Orationis, aut finem, aut distinctionem ostendit: sicut, " $\tau\omicron$ $\Phi\eta\mu\iota$," & " $\tau\omicron$ $\pi\epsilon\rho\iota$," & alia ejusmodi. aut vox nihil significans, quæ neque impedit neque efficit ut vox una significet quid, quæ ex vocibus pluribus componi solet, in extremis & in medio. — Nomen est vox composita, significativa sine tempore, cujus nulla pars per se significativa est. in duplicibus enim nominibus non ita fert

fert usus, ut aliquid per se significet Nomen ejusmodi : sicut, in nomine “θεοδῶρῳ” — nihil significat “τὸ δῶρον.” — Verbum est vox composita, cum tempore significativa, cujus nulla pars per se significat, sicut etiam in Nominibus. Nomen enim — “Homo” — aut “Album” — non tempus adsignificat : Verbum autem — “ambulat,” vel “ambulavit” — adsignificat, illud quidem tempus præsens, hoc vero præteritum. — Casus (five Inflexio) est Nominis aut Verbi : unus quidem qui significat id quod est “hujus” aut “huic,” & quæ sint ejusmodi : alter vero qui numerum prædicat, nempe — Uni aut Multis : sicut “Homines,” aut “Homo.” — Casus autem (five Inflexio) Verbi gestibus accommodatur, exempli gratia — si Interrogatio sit aut Mandatum. Verbum enim — “ambulavit?” aut “ambula,” — est Casus Verbi secundum has species. — Oratio est vox composita, significativa, cujus quædam partes per se significant aliquid : omnis enim Oratio non constat ex Verbis & Nominibus, eodem modo quo Definitio Hominis : est autem Oratio sine Verbis. habebit equidem partem semper aliquid significantem : sicut in hoc — “ambulat Cleon” — vox “Cleon” significativa est. Una autem est Oratio duplici modo ; aut sane ea quæ Unum simpliciter signifi-

cat, aut quæ ex pluribus conjunctionibus Unum efficit: exempli gratia — Ilias quidem conjunctione est Una; Definitio vero Hominis Una est quod Unum significet.

C A P. XXI.

NOMINIS vero species hæ — una quidem simplex: (simplicem autem appello eam, quæ non constat ex significativis:) altera vero duplex: hujus speciei Nomen est quod constat ex significante & non significante, aliud etiam quod constat ex significantibus. — Fieri etiam potest triplex & quadruplex Nomen: sicut multa Megaliotarum — “HERMOCAICOXANTHUS.” — Omne autem Nomen est, vel Proprium, vel Lingua, vel Metaphora, vel Ornatus, vel Factum, vel Productum, vel Diminutum, vel Immutatum. — Proprium appello id quo singuli utuntur; Linguam appello Nomen, quo diversi utuntur. adeo ut manifestum sit, possibile esse ut idem Nomen & Lingua sit & Proprium, non autem iisdem. Nomen enim “Σίχωνον” Cypriis quidem Proprium est, nobis vero Lingua. — Metaphora est alieni Nominis inductio, aut a genere ad speciem, aut a specie ad genus, aut a specie ad

ad speciem, aut secundum Analogiam. dico autem, a genere ad speciem, hoc modo —

“Νηῦς δὲ μοι ἦδ' ἔστηκε —

Navis autem mea *stetit*.

nam *in portu esse* est *stare*. — A specie vero ad genus hoc modo —

— ἦ δὴ μυρί' Ὀδυσσεὺς ἐσθλὰ ἔοργε

Sane *decem millia* Ulysses fecit bona.

vox enim “*μυρίον*” magnum numerum indicat, & nunc usurpatur pro *multo*. — A specie ad speciem, hoc modo —

“Χαλκῶ ἀπὸ ψυχὴν ἐρύσας —

Ære postquam animam *hauserat* —

“ — πέμνεν ἀτειρέϊ χαλκῶ

Ære indomito *secuit* :

hic enim vox “*ἐρύσας*,” pro “*πέμνεν* ;” & “*πέμνεν*” pro “*ἐρύσας*” usurpatur : ambæ enim voces significant *auferre* aliquid. — Dico secundum Analogiam esse Metaphoram, cum similiter se habeat secundum ad primum, & quartum ad tertium. dicet enim quis pro secundo quartum, aut pro quarto secundum. aliquando etiam ipsa res pro similitudine apponitur. dico autem, exempli gratia — Poculum eo modo se habet quoad Bacchum, quo Clypeus ad Martem. dicet igitur quis & Clypeum “*Poculum Martis*,” & Poculum “*Clypeum Bacchi*.”

ἢ ἐρύσας — in anchoris, sive in statione, effc.

porro,

porro, eo modo se habet Vespera quoad Diem, quo Senectus ad Vitam. dicet igitur quis Vesperam “Senectutem Diei,” & Senectutem “Vesperam Vitæ:” aut, sicut Empedocles, “Occasum Vitæ.” quibusdam vero nullum est commune Nomen analogicum, nihilominus tamen similiter dicetur: exempli gratia — Semen spargere significat “ferere:” cum vero sparsum Solis Lumen exprimere velimus, nullum in promptu Nomen est. hoc vero eo modo se habet quoad Solem, quo ferere ad Semen. quapropter sic dictum fuit —

“ — σπείρων θεοκτίστων φλόγα.

Serens cœlestem flammam.

Hoc genus Metaphoræ potest etiam alio modo adhiberi, cum, inducto alieno Nomine, proprium tollatur: exempli gratia — si quis dicat “Clypeum Poculum Vini,” non Martis. — Factum Nomen est id, quod non a quibusquam omnino usurpatur, sed ab ipso Poeta adhibetur. nonnulla enim videntur talia: sicut cum appellant Cornua “*ερύτας*,” & Sacerdotem “*αρητήρα*.” — Productum est Nomen, & Diminutum: illud quidem si vocali longiore propria usum fuit, aut syllaba inserta: hoc vero, si quid detrahatur ab ipso, vel ab eo quod inseritur. exemplum producti Nominis hoc est — pro voce *πόλεως* adhibetur “*πόληος*,” & pro
Πηλείδῃ,

Πηλαΐδης, “ Πηληϊάδεω.” exempla diminuti Nominis hæc sunt — “ κρῖ,” “ Δῶ,” “ οψ.” — Immutatum est Nomen, cum pars ejus relinquatur, pars addatur : sicut vox “ δεξιτερόν” adhibetur pro δεξιόν. — Porro Nominum alia sunt Mascu-
la, alia Fœminea, alia Media. ¹ Mascula sunt, quæ desinunt in ν & ρ, & quæ ex Mutis constant, quæ sunt duæ, ψ & ξ. — Fœminea quæ ex Vocalibus, & in literas semper longas ; sicut η & ω : & quæ in α producta : adeo ut æqua multitudo sit mascolarum & fœmininarum terminationum. ψ enim & ξ sunt eadem. nullum autem Nomen definit in Mutam, nec in brevem Vocalem. tria solum in ι — μέλι, κόμμι, πέπερι. quinque in υ — πῶϋ, νάϋ, γόνυ, δόρυ, ἄσυ. Media autem in hæc, & ν & σ.

C A P. XXII.

DICTIONIS autem præcipua virtus, ut
perspicua sit nec humilis. maxime igitur
perspicua ea est, quæ constat ex propriis
nominibus; at humilis est. testimonio sit Poë-
tis Cleophontis & Stheneli. — Grandis autem
& a vulgari ratione remota ea est, quæ usa

1 five — Neutra.

2 five — vulgaribus.

fruit

fuit peregrinis : id est — Lingua, Metaphora, Productione, & omni præter proprium. si quis autem hæc omnia simul faciet aut Ænigma erit, aut Barbarismus. si quidem ex Metaphoris constat, Ænigma : si vero ex Linguis, Barbarismus. hæc enim est Ænigmatis forma, nempe — dicentem quæ sunt, impossibilia conjungere. hoc non potest effici sola constitutione Nominum ; potest autem Metaphora : exempli gratia —

“ Ἄνδρ' εἶδεν πυρὶ χαλκὸν ἐπ' ἀνέρι κηλλήσονται·

Virum vidi *igne æs* super virum *glutinantem* : — & quæ sint ejusmodi. e Linguis autem efficietur Barbarismus : quapropter temperatur¹ quodammodo his. — Lingua igitur, & Metaphora, & Ornatus, & alia supradicta, a vulgari ratione & ab humilitate Dictionem sejungent. ad perspicuitatem Dictionis & ad novitatem, Productiones, & Diminutiones, & Immutationes Nominum plurimum conferunt : nam quod Nomen tale aliter se habeat quam si proprium adhibeatur usitato more, idcirco vulgaris ratio tolletur : quod vero aliquid usitati Nominis remaneat, servabitur perspicuitas. adeo ut ii, qui vituperent hoc genus locutionis & Poetam perstringant, inique agunt : exempli gratia — Euclides ille priscus ; (qui

¹ intel. — Διότι.

dicit)

ristice, aulice, &c.) Una imitatio, unius rei est; *puta praefit, naufragii, &c.* sic et in hac arte, fabulam (quoniam est actionis imitatio) et unius esse, et huius totius; et partes rerum, sic cohaerentes constitui, ut si qua transposita, vel ablata fuerit, diversum reddatur, et moveatur totum: quod enim cum adest, aut non adest, nihil, quod perspicuum sit, facit, id ne pars quidem ejus est.

9. Manifestum autem est, etiam ex iis quae dicta sunt, non esse Poetae MUNUS, ea quae, singulatim FIUNT, dicere; (*quippe quorum nihil intermediis haeret:*) sed ea memorare, qualia factum ire contigerint, et quae POSSIBILIA fuerint, secundum verisimile, vel necessarium. Nam historicus et poeta, non eo, quod hic, numeris adstricta dicat, ille soluta, *inter se* differunt; licebit namque, Herodoti opus in metra vertere; neque minus historia jam erit cum metris, quam prius fuit sine illis; verum in hoc discrepantia est, quod hic (*historicus*) QUAE FACTA sint, dicit; ille (*Poeta*) QUALIA facta esse contigerit. Quamobrem poesis, etiam magis philosophica, magisque studiosa res est, quam historia: nam poesis, potius, universalis, historia, singularia magis dicit. Est autem in hisce rebus UNIVERSALE, nihil aliud, quam QUALI homini, QUALIA omnino, (*non, QUAE cuique*) accidant, dicere vel agere secundum verisimile, vel necessarium: id quod apprime spectat poesis, dum nomina personis imponit: quippe quibus (*cum universales fictitiaeque sint*) nomen suum certaque natura defuit. SINGULARE vero, est; *veluti*, quid mali Alcibiades, ingenio illo suo acri, Atheniensibus fecerit; aut quid ab iisdem passus sit. Ac in comoedia quidem, jam hoc perspicuum semper fuit: postquam enim fabulam sic constituerint, ut ex verisimilibus, omnia videantur ducta; sic deinde personis jam introductis, nomina indiscriminatim, haec vel illa imponunt; non autem, ut Iambici veteres, (*qui singulos viritum proscidere*) de rebus personisque certis poema faciunt. In tragoedia vero nominibus iis, quae prius facta atque usitata, adhaerent. *cujus rei causa est*; quia, quod fieri potest, idem aptum ad persuadendum est. ac quae quidem facta non sunt, nondum fieri posse credimus: ita ut nec ad persuadendum sint apta: quae vero facta sunt, manifestum est, ea posse fieri; neque enim facta fuissent; si ex genere essent eorum, quae impossibilia sunt; nunc igitur ipsorum eventus, dubitationem de illis tollit omnem. Nec tamen non in tragoediis, nonnullis quidem, unum aut duo adhibentur nota nomina; reliqua vero, excogitata et ficta. in quibusdam autem, nullum: ut in Agathonis flore: in hac enim et res gestae, juxtaque per-

sona-

Πηλείδης, “ Πηληϊάδεω.” exempla diminuti Nominis hæc sunt — “ κρῖ,” “ Δῶ,” “ οψ.” — Immutatum est Nomen, cum pars ejus relinquatur, pars addatur: sicut vox “ δεξιτερὸν” adhibetur pro δεξιόν. — Porro Nominum alia sunt Mascula, alia Fœminea, alia Media.¹ Mascula sunt, quæ desinunt in ν & ρ, & quæ ex Mutis constant, quæ sunt duæ, ψ & ξ. — Fœminea quæ ex Vocalibus, & in literas semper longas; sicut η & ω: & quæ in α producta: adeo ut æqua multitudo sit masclarum & fœmininarum terminationum. ψ enim & ξ sunt eadem. nullum autem Nomen desinit in Mutam, nec in brevem Vocalem. tria solum in ι — μέλι, κόμμι, πέπερι. quinque in υ — πῶϋ, νάπυ, γόνυ, δόρυ, ἄσυ. Media autem in hæc, & ν & σ.

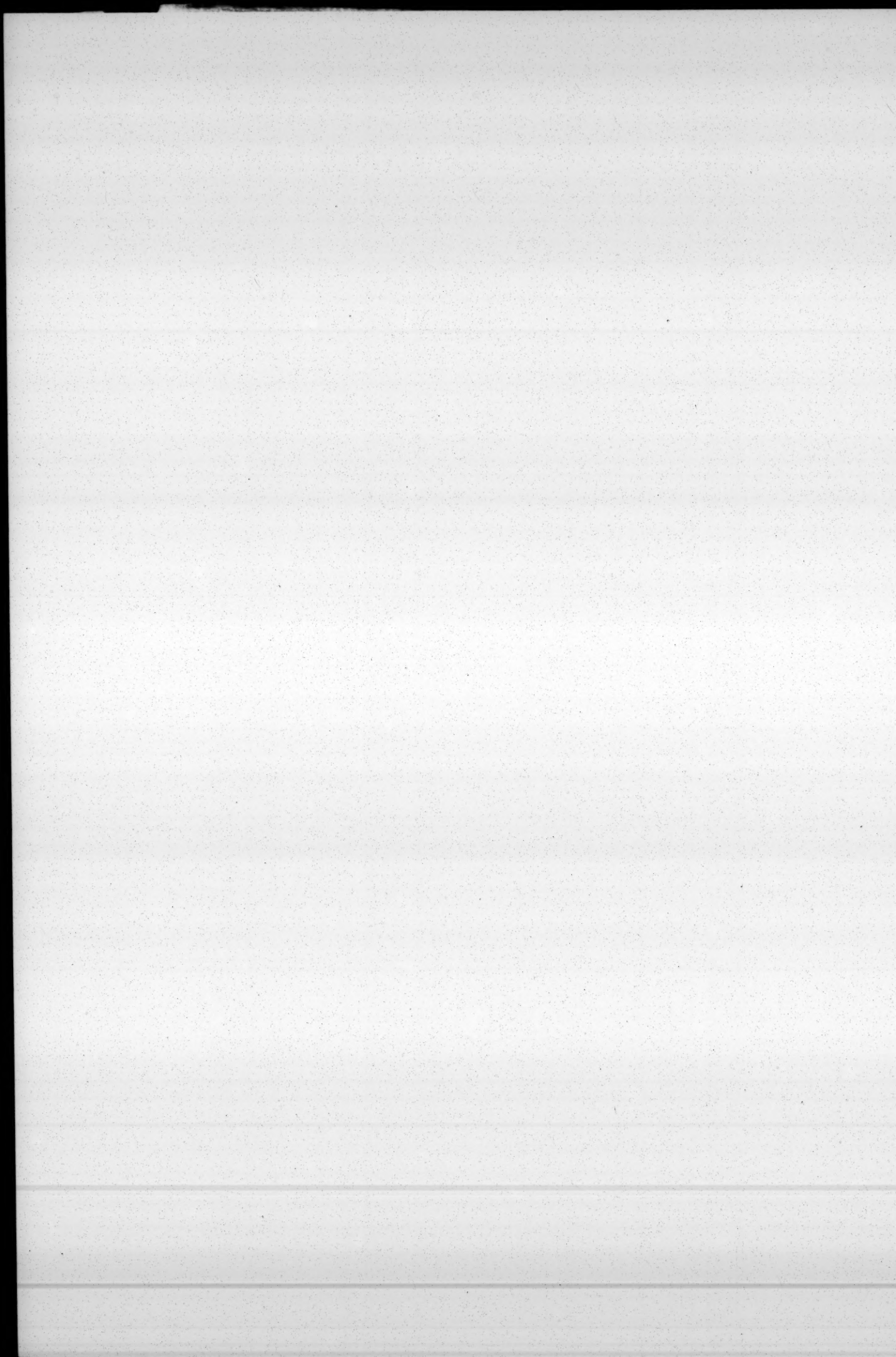
C A P. XXII.

DICTIONIS autem præcipua virtus, ut perspicua sit nec humilis. maxime igitur perspicua ea est, quæ constat ex propriis² nominibus; at humilis est. testimonio sit Pœsis Cleophontis & Stheneli. — Grandis autem & a vulgari ratione remota ea est, quæ usa

¹ five — Neutra.

² five — vulgaribus.

fuit

fit; sed unum ac totum, quod ex ea spectatione nasci debuit, spectantibus elabatur atque evanescit: veluti, si decem millium stadiorum esset animal. propterea oportet, quemadmodum in corporibus, ita et in animalibus, inesse quidem magnitudinem; hanc autem esse, quae facile conspici queat, si pulchra illa videri debeant; sic et in fabulis, quo pulchrae sint, habere quidem longitudinem: hanc autem talem esse, quae facile retineri possit memoria. Longitudinis autem finitio, quae ad poetarum atque actorum contentiones refertur, atque ad spectantium sensus, nequaquam illa, artis est: si enim centum tragoedias in certaminibus simul agi oporteret, ad clepsydras, i. e. horologiorum mensuras utique agerentur; unicuique, temporis portiuncula data; (quemadmodum quondam nec semel factum esse perhibent.) verum finitio rei-gestae, quoad ipsius naturam, semper quidem, quo major est, tantisper dum tota simul perspicua sit, eo pulchrior est, secundum magnitudinem. ut autem simpliciter definiendo dicam; in quantacunque magnitudine rebus secundum verisimile vel necessarium deinceps enascentibus, accidit tandem in prosperam fortunam ex adversa, vel ex prospera in adversam mutari, idoneus is terminus erit magnitudinis.

8. Fabula autem est UNA, non, ut quidam putant, si circa unam personam sit: multa enim et infinita attributa etiam uni rei accidunt; ex quorum aliquibus (accidentalibus scil.) non conficitur aliquod unum; cum, toto ipsa genere diiuncta sint: sic vero, et actiones unius hominis, multae sunt, ex quibus nulla actio sit una. Quamobrem peccare omnes visi sunt poetae illi, quicumque Herculeïda, i. e. labores Herculis, Theseïda i. e. actiones-Thesëi, et eiusmodi poemata fecerunt. falso enim putant, quoniam unus erat Hercules, convenire, ut etiam Herculis fabula, una sit; quantumvis actiones ipsius essent plures. Homerus autem, quemadmodum et in aliis excellit, sic etiam hoc, quod reliquos omnes fefellerat, videtur praeclare vidisse; sive propter artem aliunde acceptam, seu propter bonitatem naturae atque ingenii: Odysseam enim dum confingeret, non cecinit omnia, quaecunque ipsi Ulyssi antea acta acciderunt; (veluti, "eum, dum venaretur, ab apro accepisse vulnus in Parnasso, et simulasse insaniam, in collectione exercitus; ex quibus, quia alterum factum fuit, minime necessarium aut verisimile fuit, alterum ex consequenti factum iri:) sed quae circa unam solum actionem, qualem Odysseam dicimus, constiterunt. similiter vero, etiam dum conficeret Iliadem, i. e. actionem-adversus-Trojam. Oportet igitur, ut in aliis artibus imitatricibus, (citha-

rificae,

ristice, aulice, &c.) Una imitatio, unius rei est; *puta praelii, naufragii, &c.* sic et in hac arte, fabulam (quoniam est actionis imitatio) et unius esse, et huius totius; et partes rerum, sic cohaerentes constitui, ut si qua transposita, vel ablata fuerit, diversum reddatur, et moveatur totum: quod enim cum adest, aut non adest, nihil, quod perspicuum sit, facit, id ne pars qui dem ejus est.

9. Manifestum autem est, etiam ex iis quae dicta sunt, non esse Poetae MUNUS, ea quae, singulatim FIUNT, dicere; (*quippe quorum nihil intermediis haeret:*) sed ea memorare, qualia factum ire contigerint, et quae POSSIBILIA fuerint, secundum verisimile, vel necessarium. Nam historicus et poeta, non eo, quod hic, numeris adstricta dicat, ille soluta, inter se differunt; licebit namque, Herodoti opus in metra vertere; neque minus historia jam erit cum metris, quam prius fuit sine illis; verum in hoc discrepantia est, quod hic (*historicus*) QUAE FACTA sint, dicit; ille (*Poeta*) QUALIA facta esse contigerit. Quamobrem poesis, etiam magis philosophica, magisque studiosa res est, quam historia: nam poesis, potius, universalia, historia, singularia magis dicit. Est autem in hisce rebus UNIVERSALE, nihil aliud, quam QUALI homini, QUALIA omnino, (*non, QUAE cuique*) accidant, dicere vel agere secundum verisimile, vel necessarium: id quod apprime spectat poesis, dum nomina personis imponit: quippe quibus (*cum universales fictitiaeque sint*) nomen suum certaque natura defuit. SINGULARE vero, est; *veluti*, quid mali Alcibiades, ingenio illo suo acri, Atheniensibus fecerit; aut quid ab iisdem passus sit. Ac in comoedia quidem, jam hoc perspicuum semper fuit: postquam enim fabulam sic constituerint, ut ex verisimilibus, omnia videantur ducta; sic deinde personis jam introductis, nomina indiscriminatim, haec vel illa imponunt; non autem, ut Iambici veteres, (*qui singulos viritim proscidere*) de rebus personisque certis poema faciunt. In tragoedia vero nominibus iis, quae prius facta atque usitata, adhaerent. *cujus rei causa est*; quia, quod fieri potest, idem aptum ad persuadendum est. ac quae quidem facta non sunt, nondum fieri posse credimus: ita ut nec ad persuadendum sint apta: quae vero facta sunt, manifestum est, ea posse fieri; neque enim facta fuissent; si ex genere essent eorum, quae impossibilia sunt; nunc igitur ipsorum eventus, dubitationem de illis tollit omnem. Nec tamen non in tragoediis, nonnullis quidem, unum aut duo adhibentur nota nomina; reliqua vero, excogitata et ficta. in quibusdam autem, nullum: ut in Agathonis flore: in hac enim et res gestae, juxtaque per-

sona-

sonarum nomina, ficta sunt, mihi uimque prius nota; nihiloque minus, spectantes legentesque oblectant omnes. Adeo ne id quidem usquequaque curandum est, ut fabulis, ante-traditis, de quibus tragoediae extant, omnino haereamus: hoc enim anxie quaerere, ridiculum nimis: siquidem etiam personae ac nomina, quae antiquis pernota fuerint, nunc paucis e vulgo innotescant; tametsi oblectent universos. Perspicuum igitur ex his est, poetae agendum esse illud, ut tanto potius fabularum, quam metrorum, sit artifex; quanto magis, ex eo, quod imitetur, sit poeta: imitetur autem nihil aliud, quam actiones ipsas. quamvis ergo acciderit, ea quae facta sunt, canere, nihilominus poeta est: eorum enim quae vere facta fuerint, nihil prohibet, quo minus talia sint nonnulla, qualia verisimile est, vel fieri potest, ut vere sint facta; quo nomine, ipsorum ille est poeta. Inter simplices autem actiones, et fabulas, (quae implexis semper sequiores;) epifodicae, sunt deterrimae. fabulam epifodicam dico, in qua epifodia 'i. e. ornamenta aliunde aduenta,' alia post alia esse seque consequi, neque verisimile, neque necesse est; ita ut nexum habeant nullum. ac tales fabulae, conficiuntur, a malis quidem poetis, ob ipsorum inscitiam; ab eruditis et bonis, interdum propter histrionum studia: in illorum enim gratiam, dum certamina quaedam conscribunt, fabulamque extendunt supra id quod ferat, 'epifodio importunius inserto' saepenumero distorquere coguntur, quod ex ordine est. Quoniam vero imitatio tragica, non solum est perfectae actionis imitatio, sed etiam terribilium et miserabilium; haec autem praecipue fiunt talia, cum praeter opinionem; et magis, cum alia ex aliis facta fuerint, ut ex suis causis. ita enim plus admirationis in se habebunt, quam si a casu, et fortuna fierent: siquidem et inter ea, quae fortuna fiunt, haec maxime admirabilia videntur, quaecunque tanquam ex industria consilioque, apparent fuisse facta; veluti, quod statua Mityis, virtutis ergo, Argis erecta, improbum eum, qui causa interitus Mityi fuit, lapsa interfecit; cum in ejus caput, tunc intuentis, incideret. videntur enim talia, non temere, sed consilia Deorum, ac ratione esse facta.' quare necesse est, tales fabulas, ex talibus formidolosius miserandisque contextas, pulchriores esse.

10. Fabularum autem, aliae, simplices apertaeque sunt; aliae contra, implexae atque impeditae: etenim actiones, 'quarum imitationes sunt, ipsae fabulae,' statim sua vi, absque poetae studio, sunt tales. Appello SIMPLICEM actionem, cui quidem, 'cum continua, uti definitum est, et una facta sit; transitus, seu progressus in bonam seu malam fortunam fit, sine admira-

bili

bili peripetia 'i. e. subita rerum mutatione in contrarium,' vel personae diu ignoratae agnitione: IMPLEXAM vero, ex qua transitus rerum in alium statum cum agnitione fit, aut peripetia aut 'quod saepe fit' ambabus: ita ut longe aliter desinant, quam ab initio iudicasses. Has autem, 'agnitionem et peripetiam, &c.' factas exortasque esse oportet, non fortuito, sed ex ipsa constitutione fabulae, adeo ut ex antefactis, aut necessario vinculo, aut secundum verisimile, accidat, easdem fieri: multum enim interest, utrum haec PROPTER haec, ut effecta ex causis; an POST haec absque nexu aliquo, fiant.

II. Est autem PERIPETIA, admirabilis ac subita eorum, quae aguntur, in contrarium mutatio, ita facta, ut dictum est; scil. antecedentium rerum vi: atque hoc quidem, uti dicimus, secundum verisimile, aut necessarium: velut, in Oedipode; "cum venisset nuncius, tanquam laetitiam allaturus Oedipodi, regem illum a Corinthiis designatum; eumque matris incestandae metu" "quod ab oraculo acceperat" liberaturus; simulatque aperiret, quisnam esset, et quo pacto educatus; contrarium ejus, quod proposuerat, effecit. et in Lynceo; cum Lynceus Hypermetrae maritus, duceretur ut moriturus; Danaus socer, prosequeretur, ut interficeretur; ex fabulae rebus gestis, huic quidem accidit repentina mors; illi, inopinata-salus. AGNITIO autem est, ut etiam nomen significat, ex ignorantia, in cognitionem mutatio, aut ad amicitiam contrahendam tendens, aut ad similitudinem inter eos, qui a poeta, ab initio, ad prosperam demum fortunam, vel adversam determinati sunt. Pulcherrima vero agnitio est, cum peripetiae, simul, non post aliquod spatium fiunt; nempe eo modo, quo illa in Oedipode: Qui simulatque agnosceret Laïum patrem, una se intellexit esse miserrimum. Ac sunt quidem etiam aliae, praeter jam explicatam, agnitiones: etenim et res inanimatas, atque alia quaelibet, uti dictum est, agnitio consequi solet, et si quae fecit quis, aut non fecit; ea quoque licet agnoscere: sed, quae maxime pertineant ad fabulam atque actionem, est ea personarum agnitio, quae dicta est. talis namque agnitio ac peripetia, et misericordiam excitabit et metum: qualium actionum 'quae metu scil. et miseratione dignae' tragoedia esse imitatio, supposita fuit. praeterea vero, ejusmodi personis, quae agnitioni huic idoneae sunt, id accidit, ut adversa fortuna utantur, et prospera; cum id in aliis usu non veniat. Quandoquidem igitur agnitio, 'ut nomen indicat' quorundam est agnitio; agnitionum aliae quidem, erunt alterutrius personae ad alterum solum agnoscendum; cum, alter ille, quis sit; antea perspicuum notumque fuerit: aliquando vero

ambos

fuit peregrinis : id est — Lingua, Metaphora, Productione, & omni præter proprium. si quis autem hæc omnia simul faciet aut Ænigma erit, aut Barbarismus. si quidem ex Metaphoris constat, Ænigma : si vero ex Linguis, Barbarismus. hæc enim est Ænigmatis forma, nempe — dicentem quæ sunt, impossibilia conjungere. hoc non potest effici sola constitutione Nominum ; potest autem Metaphora : exempli gratia —

“ Ἄνδρ' εἶδον πυρὶ χαλκὸν ἐπ' ἀνέρι κηλήσονται·

Virum vidi igne æs super virum glutinantem : — & quæ sint ejusmodi. e Linguis autem efficietur Barbarismus : quapropter temperatur¹ quodammodo his. — Lingua igitur, & Metaphora, & Ornatus, & alia supradicta, a vulgari ratione & ab humilitate Dictionem sejungent. ad perspicuitatem Dictionis & ad novitatem, Productiones, & Diminutiones, & Immutationes Nominum plurimum conferunt : nam quod Nomen tale aliter se habeat quam si proprium adhibeatur usitato more, idcirco vulgaris ratio tolletur : quod vero aliquid usitati Nominis remaneat, servabitur perspicuitas. adeo ut ii, qui vituperent hoc genus locutionis & Poetam perstringant, inique agunt : exempli gratia — Euclides ille priscus ; (qui

¹ intel. — Dictione.

dicit)

dicat) facile esse Poema condere si liceat verba pro libitu producere, (& id probare aggreditur) adhibitis in ipsa Dictione his in ludibrium Versibus —

“*Ἠτίχαριν εἶδον Μαραθῶνα βαδίζοντα.*”

Et,

“*οὐκ ἂν γεινόμενος τὸν ἐκείνῃ ἐξ ἐλλέβορον.*”

hoc scilicet genus scribendi sedulo affectare, ridiculum est. Mediocritas autem est communis omnibus partibus. etenim ille, qui Metaphoris, & Linguis, & aliis formis immodice utatur, idem efficiet, atque ille qui his de industria utitur ut risum moveat. quantum autem excellentiæ afferunt carminibus, cum apte adhibentur, consideretur, inclusis metro nominibus. & in Lingua sane, & Metaphoris, & in aliis formis, si quis pro iis propria Nomina adhibeat, nos vera dicere perspiciat: exempli gratia — cum Iambum condiderint eundem Æschylus & Euripides, hic, uno tantum Nomine immutato, pro proprio & vulgari Linguam effecit: alter quidem eximius videtur, alter vero vilis. Æschylus enim in Philoctete ita scripsit —

“*φαγέδαινα, ἥ με σάρκα ἐσθίει ποδός.*”

Ulcus, quod carnem *edit* pedis mei.

Euripides autem pro verbo “*ἐσθίει*” apposuit *φονάται.*”¹

¹ quod signif. — epulatur.

N

Et

Et —

“Νῦν δὲ μ' ἐὼν ὀλίγος τε, καὶ ὑπιδανός, καὶ ἄκις,
 si quis, propriis adhibitis, dicat hoc modo —

“Νῦν δὲ μ' ἐὼν μικρός τε, καὶ ἀσθενικός, καὶ ἀειδής.

Et —

“Δίφρον ἀεικέλιον καταθείς, ὀλίγην τε τράπεζαν,
 dicat hoc modo —

“Δίφρον μοχθηρὸν καταθείς, μικράν τε τράπεζαν.

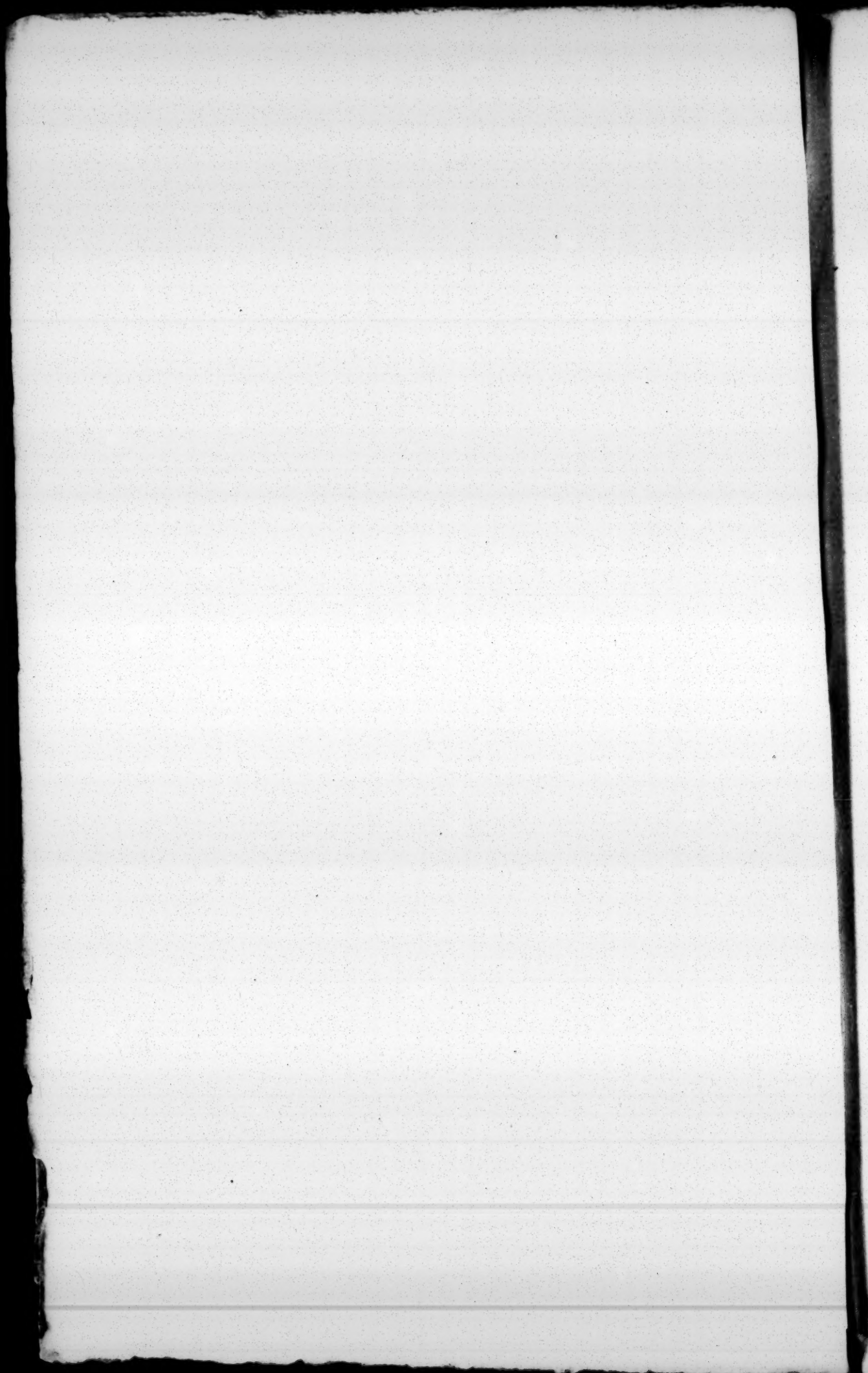
Et —

“Ἡῖνες βοῶσιν·

dicat —

“Ἡῖνες κερᾶσιν.

— Porro autem Aripgrades vituperat Poetas tragicos, quod iis dicendi modis utantur, quibus nemo in Sermonibus: exempli gratia — “Δωμάτων ἄπο,” non autem (secundum communem rationem) “ἀπὸ Δωμάτων:” & “σέθεν:” & “ἐγὼ δὲ νιν.” & “Ἀχλλέως πέρι,” non autem “περὶ Ἀχλλέως,” — & quaecunque alia sint ejusmodi. omnia enim talia efficiunt ut Dictio non sit vulgaris, eo quod non in propriis sint. ille autem hoc ignorabat. — Magnum est quidem singulo genere horum, quæ diximus, apte venusteque uti, & duplicibus Nominibus & Metaphoris: maximum vero, Metaphoris uti. hoc enim solum non ab alio accipere possumus, est etiam indicium excellentis ingenii. pulchre enim conficere Metaphoras est similitudinem

tudinem perspicere. — Nominum autem, duplicia quidem maxime conveniunt Dithyrambis : Linguæ vero, Heroicis : Metaphoræ, Iambis. & in Heroicis sane apta sint omnia supradicta : in Iambis autem, quod hi præcipue imitentur Sermonem, adhibenda sunt talia Nomina, qualia in Sermonibus occurrunt. hæc sunt — Proprium, Metaphora, & Ornatus. — De Tragœdia igitur & imitatione quæ in agendo ponitur, satis sit hæc dixisse.

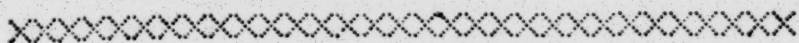

C A P. XXIII.

DE Poësi narrativa & in metro imitatrice constat oportere eam Fabulas constitutas habere, sicut in Tragœdiis, Dramaticas, & de una Actione, integra, & perfecta, quæ habet Principium, Medium, & Finem, — ut, quemadmodum Animal unum integrumque, propriam voluptatem excitet : nec debent constitutiones similes esse iis quæ in Historia occurrunt, in quibus non necesse est ut narratio unius Actionis servetur, sed unum tantum tempus, & ea narrentur quæcunque tum evenerunt circa unum aut plures, quorum singula, ut fors ferat, inter se conveniunt. quemadmodum enim pugna navalis apud Salamina

commissa esset eodem tempore, quo prælium Carthaginienfium in Sicilia, nec communem aliquem finem respicerent; fic etiam in eadem ferie temporum aliquando aliud cum alio evenit, ex quibus unus omnino Finis non conficitur. prorfus multi autem Poetarum hoc faciunt. quapropter, ut diximus, hac quoque ex parte Homerus præter alios videatur divinus, quoniam neque Bellum, etfi principium haberet & finem, aggreffus fuit condere *totum*: (valde enim magnum futurum effct neque undique perfpectu facile: vel fi magnitudinis modicæ fuiffet confufum tamen varietate:) nunc autem, delecta una parte, inde multa Epifodia duxit; exempli gratia—"Catalogum Navium," & alia Epifodia, quibus Poesin fuam diftinguit variatque. alii vero componunt Fabulam circa unum Virum, & unum tempus, & unam Actionem habentem multas partes: ficut ille, qui Cypriaca condidit, & qui parvam Iliadem. idcirco ex Iliade & Odylfea, ex utraque, inquam, una aut duæ tantum Tragœdiæ efficiuntur. ex Cypriacis vero multæ: & ex parva Iliade plures quam octo: exempli gratia —Judicium Armorum, Philoctetes, Neoptolemus, Eurypylus, Mendicatio, Lacanæ, Excidium Trojæ, Reditus, Sinon, & Troades.

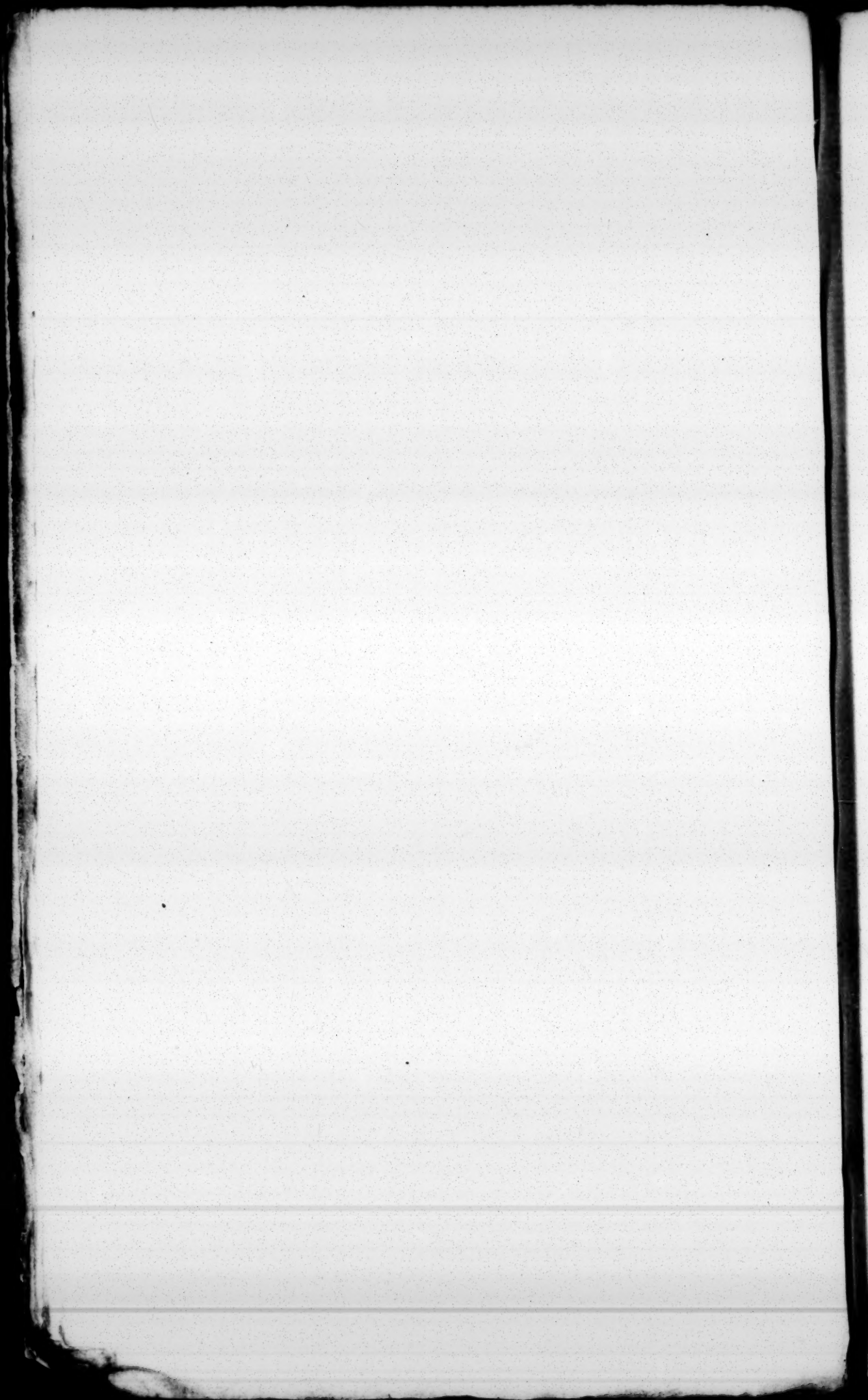

C A P. XXIV.

PORRO autem oportet Epopœiam habere formas easdem ac Tragœdia. oportet enim eam vel simplicem esse vel implexam, ethicam vel patheticam; & habere partes easdem, excepta Modulatione & Apparatu. etenim necessariae sunt Peripetiæ & Agnitiones & Affectuum Perturbationes; porro etiam Sententiæ & Dictio pulchra: quibus omnibus Homerus usus fuit, & primus & apte. etenim in utroque genere Poema condidit. Ilias quidem, est simplex & patheticum Poema; Odyssæa vero, implexum. constat enim prorsus ex Agnitione & Moribus. quinetiam Dictione & Sententia omnes superavit Homerus. — Differt autem Epopœia a Tragœdia secundum longitudinem constitutionis, & metrum. justos longitudinis terminos antea descripsimus. opus enim est ut simul perspiciatur Principium & Finis. hoc efficiatur si constitutiones sint breviores priscis illis, & congruant cum multitudine Tragœdiarum quæ una auditione includuntur.— Multa propria insunt Epopœiæ quibus augetur Magnitudo ejus, quoniam in Tragœdia non licet multa simul gesta imitari,
cam

eam vero partem solum quæ est in Scena & ab Histrionibus sustinetur. in Epopœia vero, quod Narratio fit, licet multas partes simul ad exitum perducere, a quibus, quoniam hujus propriæ sint, Poematis amplitudo augetur. adeo ut hoc conducit ad majestatem, & ad præbendam varietatem auditori, & ad inducenda Episodia dissimilia. simile enim quid cito satiетatem incutiens efficit ut excidant Tragœdiæ. — Compertum fuit experientia Metrum heroicum accommodatum esse Epopœiæ. si quis enim alio aliquo metro, aut multis, Imitationem narrativam institueret, invenusta videretur. metrum enim heroicum gravissimum est & amplissimum. quapropter & Linguas & Metaphoras maxime accipit. Imitatio enim narrativa aliis antecellit. ¹ metrum vero Iambicum & tetrametrum, sunt mobilia : hoc quidem saltui accommodatum, illud vero rebus gerendis. porro autem magis absurdum si quis misceat metra eo modo quo Chæremon. quapropter nemo longam constitutionem aliter quam Metro heroico confecit ; sed, ut diximus, ipsa Natura docet hoc quasi aptum distinguere. — Homerus vero multis aliis de causis dignus laude videtur, & hac præcipue quod non ignorat quid oporteat seipsum facere. ip-

¹ sc. — eo quod Linguas & Metaphoras maxime accipit.

sum enim Poetam oportet quam paucissima dicere. non enim Imitator est secundum hæc, alii igitur ipsi quidem per totum intersunt, pauca vero imitantur, & raro. ille autem, paucis præmissis, statim inducit Virum, aut Mulierem, aut aliam quandam Personam moralem, & nullam Personam sine Moribus. — Oportet igitur in Tragædiis quidem efficere Admirabile.¹ in Epopœia vero potius valet Analogia. quapropter Admirabile maxime evenit eo quod non intueamur agentem. quoniam Hectoris infectatio, si in Scenis esset, ridicula appareret, —² hi quidem stantes & non insequentes, ille vero annuens reflexo Capite. in Epicis autem hoc latet. Admirabile vero jucundum est: cujus hoc indicium est: omnes enim, cum velint gratiam sibi conciliare, augent id quod narrant. — Homerus præcipue docuit etiam alios quo modo dicenda sunt falsa. hæc est deceptio per falsam ratiocinationem.³ putant enim homines, cum, hoc effecto, illud sequitur, si posterius sit, prius etiam necessario esse aut fieri. hoc autem falsum est. idcirco sane quanquam primum sit falsum, quoniam illud⁴ non ita sit, necessario

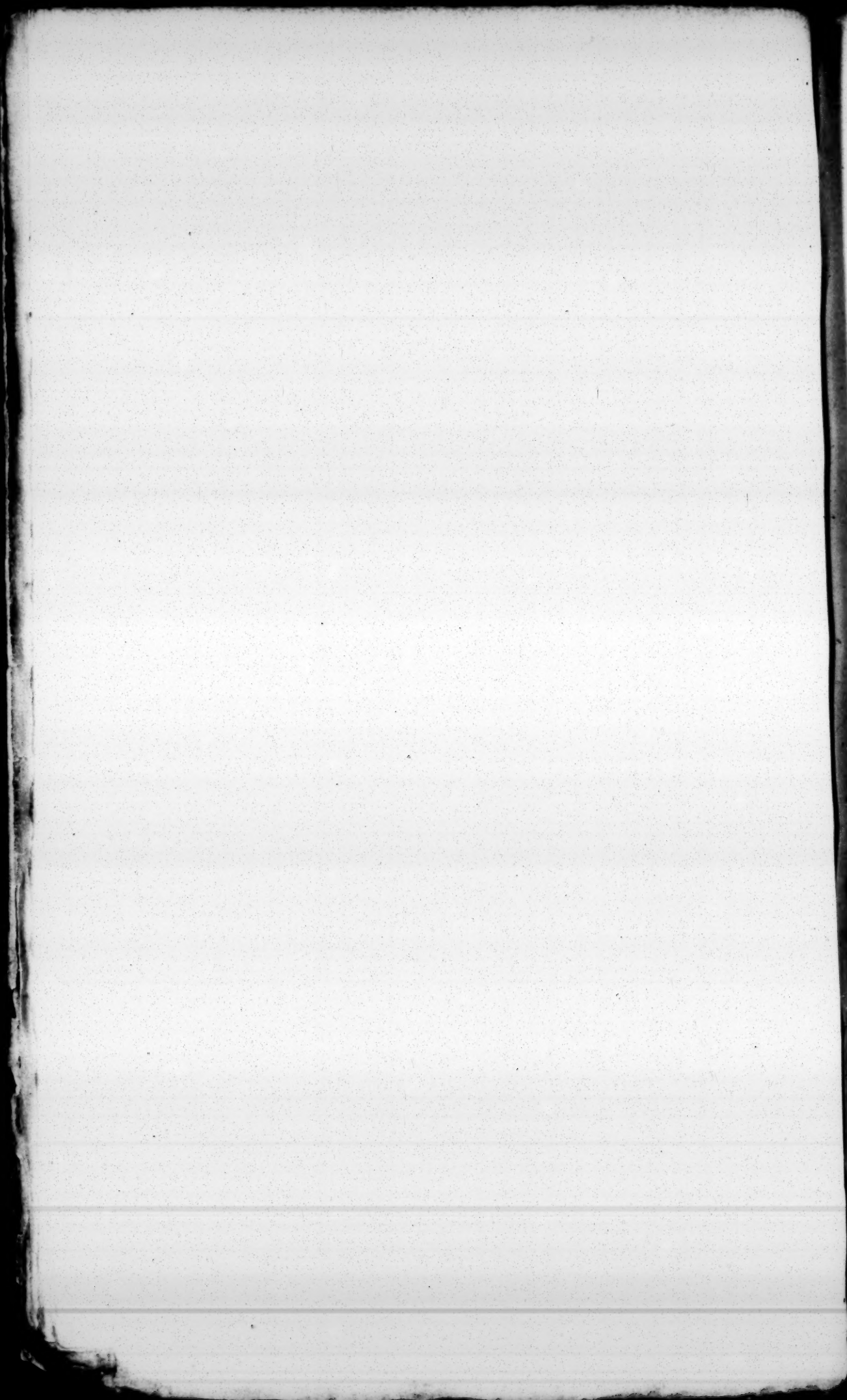
1 τὸ θυνμασίν.

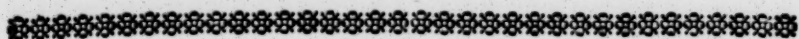
2 intell. — cum objicerentur oculis.

3 παραλογισμός.

4 sc. — posterius.

esse aut fieri videtur. quod enim cognoscimus posterius esse verum, eo animus decipitur & prius etiam verum esse iudicat. — Oportet etiam eligere impossibilia & probabilia potius quam possibilia & non probabilia : & Fabulas non componere ex partibus rationis expertibus, sed sedulo cavere ne inferatur quid rationis expertis : sin minus extra Fabulam sit ; sicut Oedipus, cum ignoraret quomodo Laius interierit, non autem in Dramate, sicut in Electra qui Pythia nuntiant ; aut in Mysis qui tacitus venit e Tegea in Mysiam. scilicet ridiculum est dicere Fabulam sublatam fore his sublatiis. primo enim non oportet tales Fabulas componere : sin componat quis & videatur venustius, oportet accipere etiam absurdum : quoniam illa absurda in Odyssæa de expositione, certe non toleranda fuissent, si ea malus Poeta scripsisset ; nunc autem Homerus, adiectis aliis bonis, splendorem affert & illud absurdum reddit jucundum. — In Dictione præcipue elaborandum est otiosis in partibus, non autem in ethicis aut iis quæ Sententiis refertæ sint. perpolitæ enim Dictio prorsus obscurat Mores & Sententias.

C A P. XXV.

DE Objectionibus & Solutionibus, ex quot qualibusque Speciebus constant, nobis hic considerantibus in aperto sit. quoniam enim Poeta est Imitator, sicut Pictor aut alius quis qui Imagines exprimit, necesse est ut, cum tria sint, unum quid semper imitetur. aut sane—qualia fuerunt aut sunt,—aut qualia feruntur & videntur,—aut qualia esse oportet. hæc autem exponuntur Dictione, aut Linguis & Metaphoris. multæ etiam affectiones sunt Dictionis. has enim concedimus Poetis. — Porro autem non eadem est rectitudo Politicæ & Poeticæ, neque cujusquam artis & Poeticæ. ipsius vero Poeticæ duplex est Vitium: aliud per se, aliud per accidens. per se quidem Vitium est cum aggrediatur imitari id quod sit extra facultatem suam: per accidens vero, cum haud recte imitatur; sed Equum fingit ambo dextra crura promoventem. aut contra singulas artes peccat: scilicet contra Artem medicam, aut aliam quamlibet, si ea, quæ effici non possunt, finxit. hæc igitur, qualiacunque sint, non per se Vitia

¹ intell. — ab his artibus.

o

sunt.

sunt.¹ adeo ut oporteat aliquem considerare quæ in Objectionibus vitio dantur Poetis, & ex his solvere. — primum enim, si ea, quæ extra facultatem sint artis suæ, finxit, peccatum fuit: recte tamen se habeat, si Finem suum consequatur. Finis sane dictus fuit; scilicet, si hoc modo ipsa aut alia pars ejus ad stuporem excitandum sit accommodatior. exemplum est Hectoris insecutio. ubi sane Finis aut magis aut minus poterat inesse, & secundum artem de his, non recte peccatum fuit. si enim inesse possit non omnino peccari oportet. porro, utrum est peccatum,² num quoad Artem, aut quoad Accidens aliud? levius sane, si Poeta nesciret Cervam cornua non habere, quam si mala imitatione pingere. quinetiam si vitio datur Poetis quod non imitentur vera, (respondendum est) imitari tamen eos qualia oportet: sicut Sophocles dixit, — “Ego quidem fingo tales quales oportet fingere, Euripides vero quales sunt.” quapropter hac ratione solvenda est Obiectio. sin neutro modo,³ *quod ita dicunt*,⁴ sicut ea quæ ad Deos pertinent. fortasse enim neque melius sit ita dicere, neque vera sint quæ di-

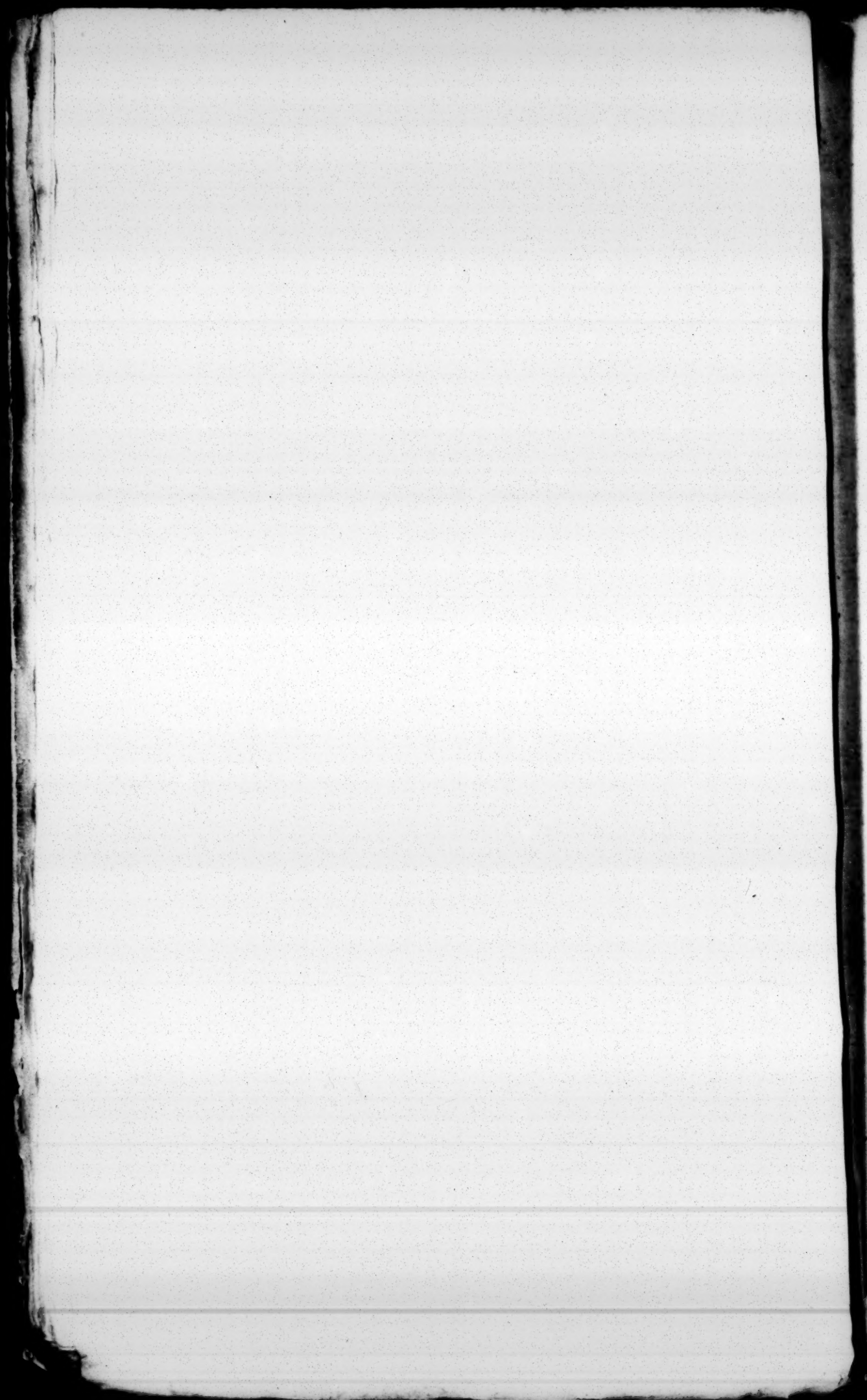
¹ intell. — sed per Accidens.

² intell. — gravius.

³ intell. — solvenda est Obiectio.

⁴ vel — respondendum est talem esse opinionem.

cuntur,

cuntur, sed *casu evenit*, ut dixit Xenophanes : sed non dicunt hæc. fortasse vero non melius quidem, sed *ita se res habuit*, sicut in iis quæ de armis scribuntur :

“ — ἔγχεα δέ σφιν

“ ὀρθ’ ἐπὶ σαρωτήρος —

Hastæ vero ipsis

Erectæ in cuspide posteriore —

is enim mos tum obtinuit, qui jam etiam apud Illyrios. — De decoro aut indecoro dicto aut facto alicujus non solum animadvertendum est ratione habita ipsius facti aut dicti, utrum honestum an turpe sit, sed facientis etiam & dicentis, — cui sane, aut quando, aut quo, aut propter quod ; scilicet, aut propter majus Bonum, ut fiat ; aut majus Malum, ut non fiat. — Ea, quæ in Dictione sunt, oportet perspicientem solvere : exempli gratia —

‘ *Lingua* :

“ Οὐρῆας μὲν πρῶτον —

Mulos quidem primum —

fortasse enim non exprimere vult *Mulos* voce “ Οὐρῆας,” sed *Custodes*. & cum de Dolone dicit,

“ — εἶδος μὲν ἔλω κακός.

Specie quidem erat malus.

1 intell. — respondendum est, Homerum hæc dixisse adhibita Lingua.

non exprimere vult corpus inconcinnum voce
 “*εἶδος*” sed *fædam faciem*. Cretenses enim ali-
 quid quod pulchram habet faciem vocant *εὐει-*
δές. & hoc,

“*Ζωρότερον δὲ κέραρς,*
Meraciusque misce,

non *Merum* exprimere vult voce “*Ζωρότερον*,”
 quasi ebriosi, sed *Celeritatem*. — Hoc autem
 per Metaphoram dictum est; exempli gra-
 tia —

“*Ἄλλοι μὲν γὰρ θεοὶ τε καὶ ἄνθρωποι —*

“*Εὐδὸν παννύχιοι.*

Cæteri quidem *Dii*que & *Homines* —
Dormiebant totam noctem.

& hoc,

“*Ἦτοι ὅτ' ἐς πεδίον τὸ Τρωϊκὸν ἀφῆσκειν.*

Nempe, quoties *in campum Trojanum aspi-*
ceret.

Et,

“*Αὐλῶν συρίγωνθ' ὀμαδόν.*

Tibiarum Fiftularumque Vocem.

* *

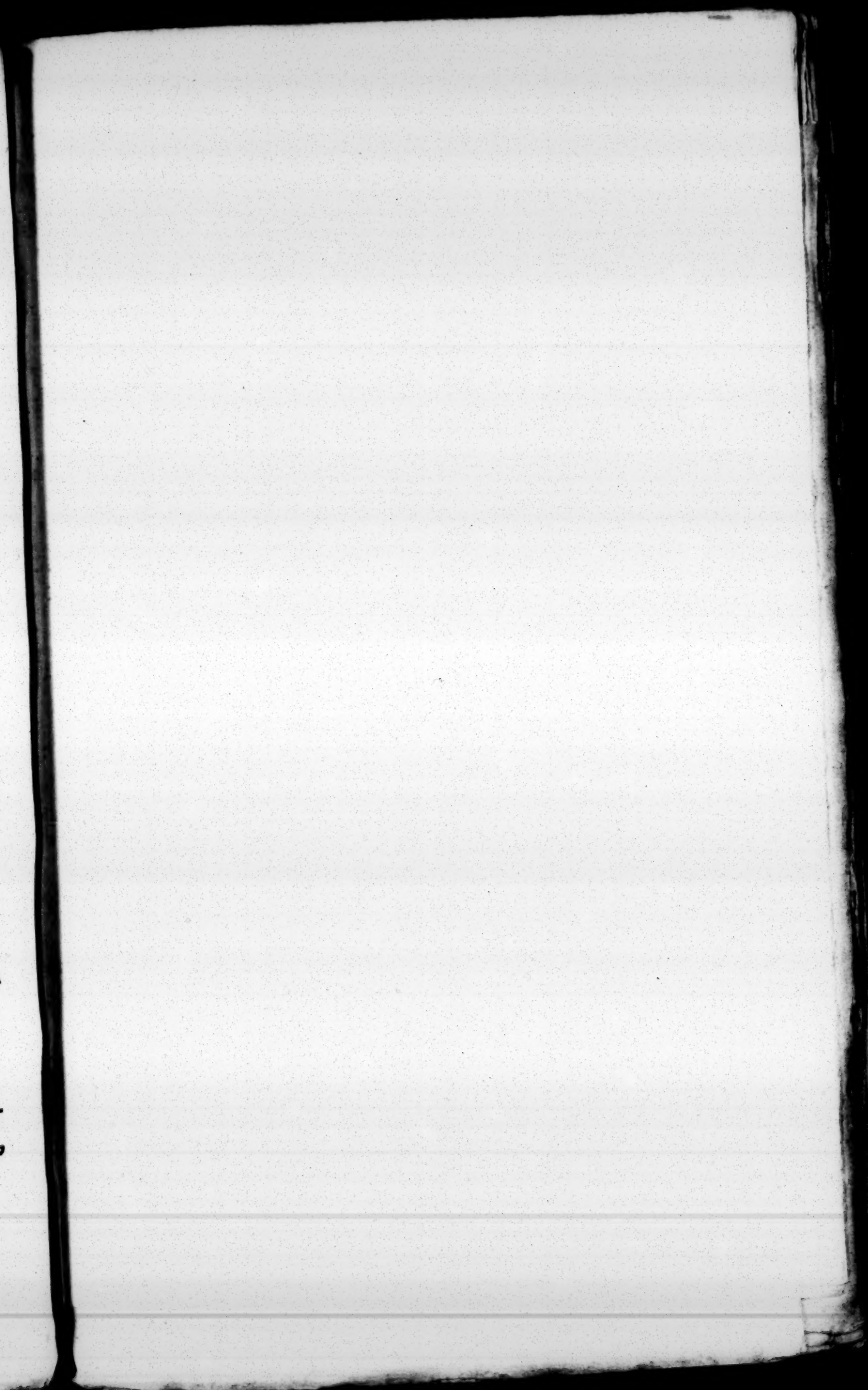
* * * * *

vox enim “*Πάντες*” pro *Πολλοὶ* usurpatur. nam
omne est quiddam *multum*. & hoc,

“*Οἷη δ' ἄμμορος —*

Sola autem *exors* —

per Metaphoram dicitur. maxime enim no-
 tum,

tum, *solum*.—Per Accentum vero, sicut Hip-
pias ille Thasius solvit

“ — δίδομεν δὲ οἱ.
demus vero huic.

&c,

“ — τὸ μὲν ἔ καταπύθεται ὄμβρῳ
quod quidem *non* putrescit imbre
Nonnulla vero, distinctione : sicut Empedo-
cles solvit

“ Αἰψά δὲ θνήτ' ἐφύοντο, τὰ πρὶν μάθον ἀθάνατ'
εἶναι,

“ Ζωρά τε πρὶν κέκριτο.

Statim mortalia erant, quæ prius immor-
talia,

Meraque, quæ prius distincta.

Alia vero ambiguitate

“ — παρώχηκεν δὲ πλέων νύξ.

præteritque *major* noctis portio.

vox enim πλέων ambigua est. — Alia secun-
dum consuetudinem dictionis ; sicut aqua tem-
peratum appellant *Vinum*. eadem ratione scrip-
sit Homerus hæc,

“ — κνημὶς νεοτεύκτε κασσιτέροιο,

Ocrea recens-elaborati *Stanni*.

& qui ferrum exercent appellavit Fabros *Æra-
rios*. ' eadem ratione dictus est Ganymedes

“ — Διὶ οἶνοχοεύειν,

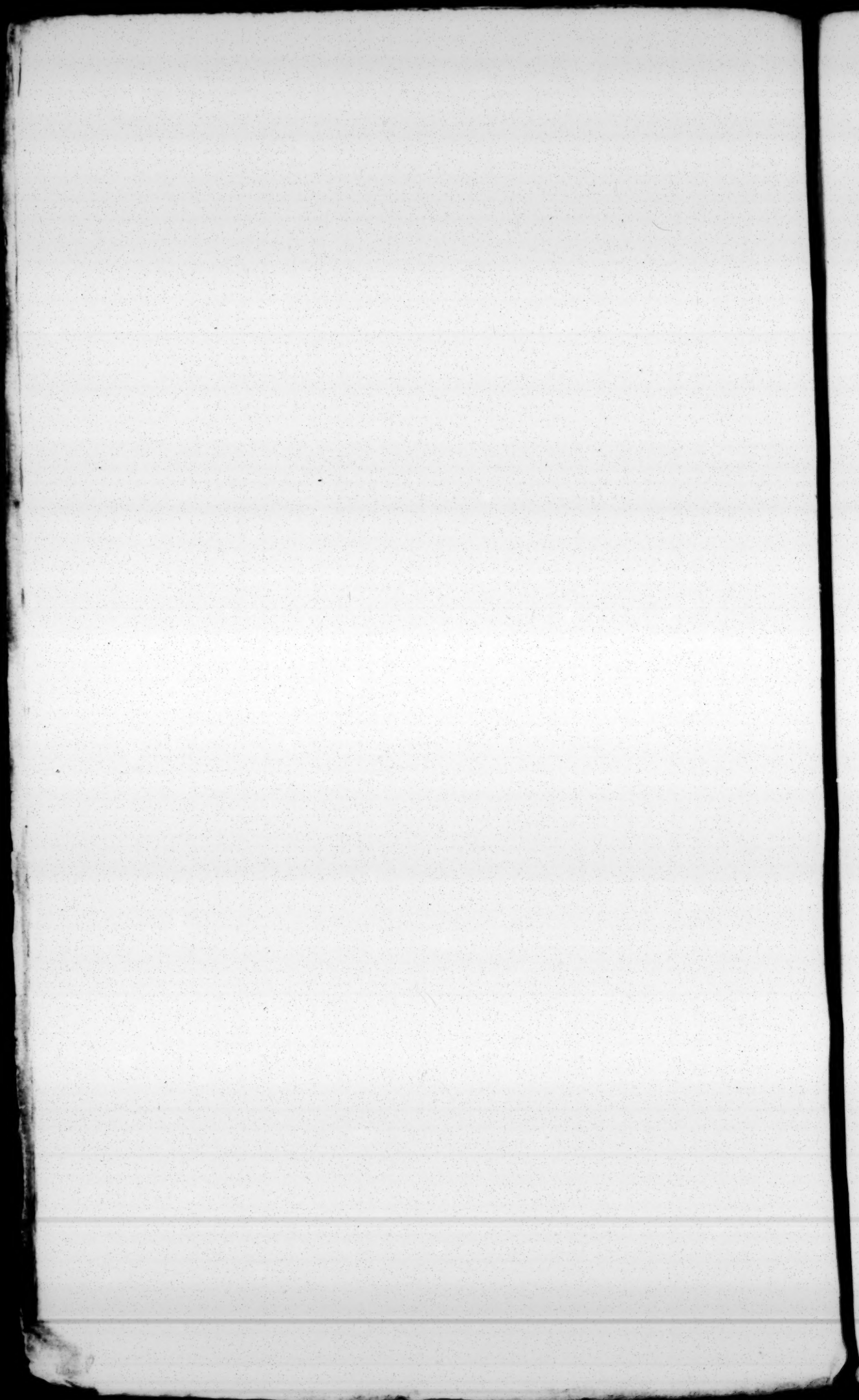
Jovi ministrare *Vinum*,

cum Dii non bibant *Vinum*. hoc autem fit etiam per Metaphoram. — Oportet vero quando vox aliqua videtur significare quid Subcontrarium, considerare quot modis significet in eo quod dictum sit : exempli gratia,

“ — τῇ ῥ' ἔσχετο χάλκεον ἔγχος,

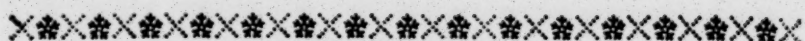
Qua demum *detenta est* ærea hasta,

nempe, quod hac *prohibita sit*. quot autem modis significet sic apparebit, si quis præcipue interpretetur vocem sensu maxime contrario ; aut ut Glaucon dicit, nonnullos esse quæ absurdam & præconceptam Opinionem ineunt, & prolata Sententia sua ratiocinantur, & ita cum dixerint quod videtur vitio dant quicquid contrarium sit ipsorum Judicio. hoc evenit in iis quæ de Icario commemorantur. arbitrantur enim illum Laconem esse. absurdum est igitur, Telemachum non convenisse illum cum Lacedæmonem accessisset. fortasse vero ita se res habet ut Cephalenes dicunt. e sua enim regione Ulysssem uxorem duxisse aiunt : & Icadium esse, non Icarium. propter errorem autem verisimilis videtur Objection. — Id autem, quod prorsus impossibile videtur, vel ad Poesin, vel ad Melius, vel ad Opinionem referendum est. — quoad Poesin
enim,

enim, “id, quod impossibile est & probabile tamen videtur, optabilius est, quam quod non probabile sit quanquam possibile. tales esse, quales Zeuxis pinxit.” — Sed ad Melius. “oportet enim antecellere Exemplar.” — Ad ea quæ absurda dicunt. “sic fertur, & quod aliquando non absurdum est:” probabile enim est ut fiat aliquid etiam contra probabile. — Subcontraria autem quasi dicta eo modo considerare oportet, quo in disputationibus considerantur Elenchi, an idem & ad idem, & eodem modo, sicut etiam ipsum aut ad quæ ipse dicit, aut quod Sapiens aliquis subjiciat. — Æqua vero tum Objectio¹ est, & vacuitas Rationis, & Pravitas, cum, nulla urgente necessitate, nihilominus adhibeatur *Absurdum*, sicut Euripides adhibuit improbitatem Ægeeti, & in Oreste Menelai. — Has igitur Reprehensiones ex quinque speciebus ducunt. aut sane ut impossibilia, aut absurda, aut noxia, aut subcontraria, aut præter ipsius artis normam. Solutiones ex his numeris ducendæ: sunt autem duodecim.

¹ five — Reprehensio.

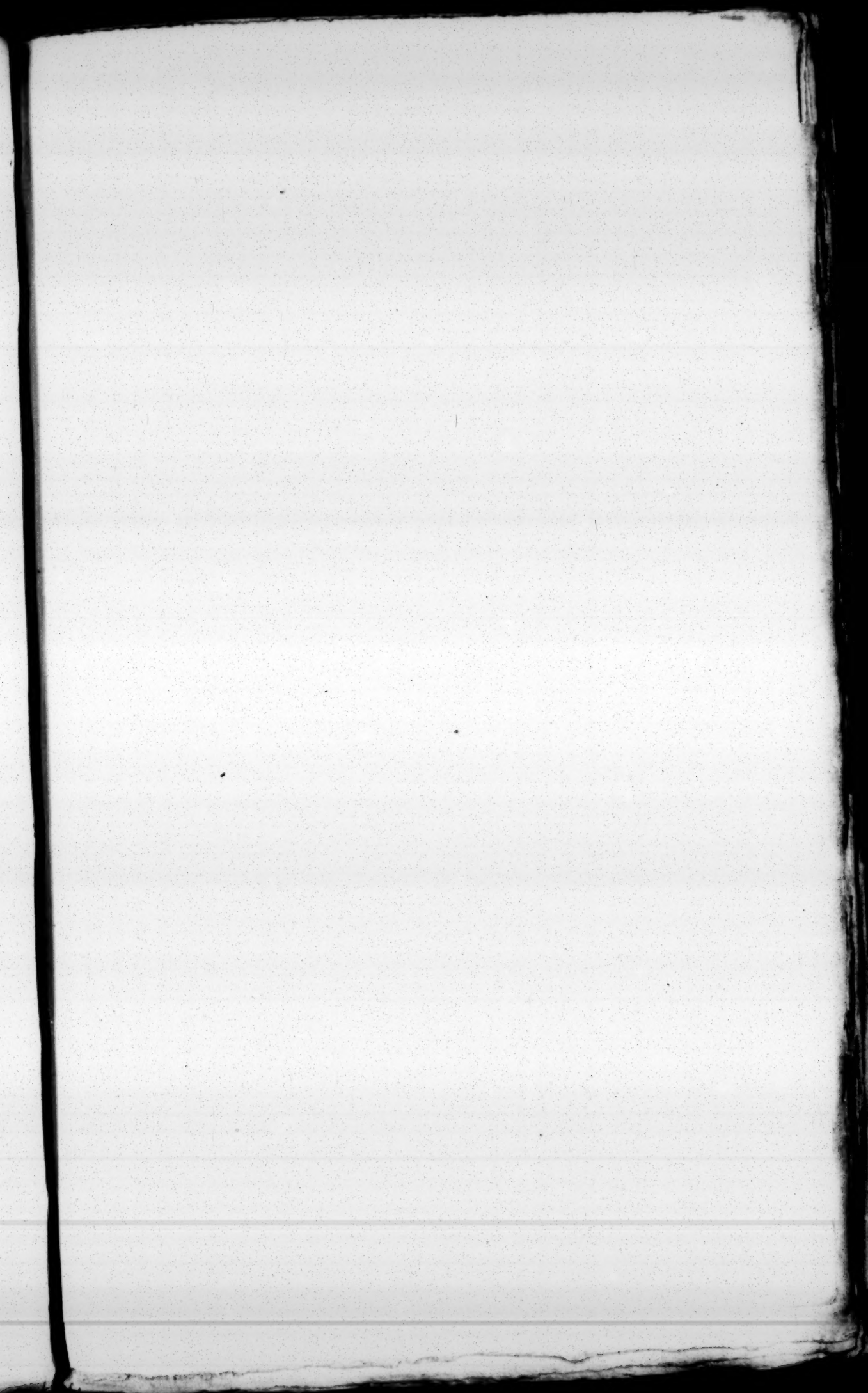

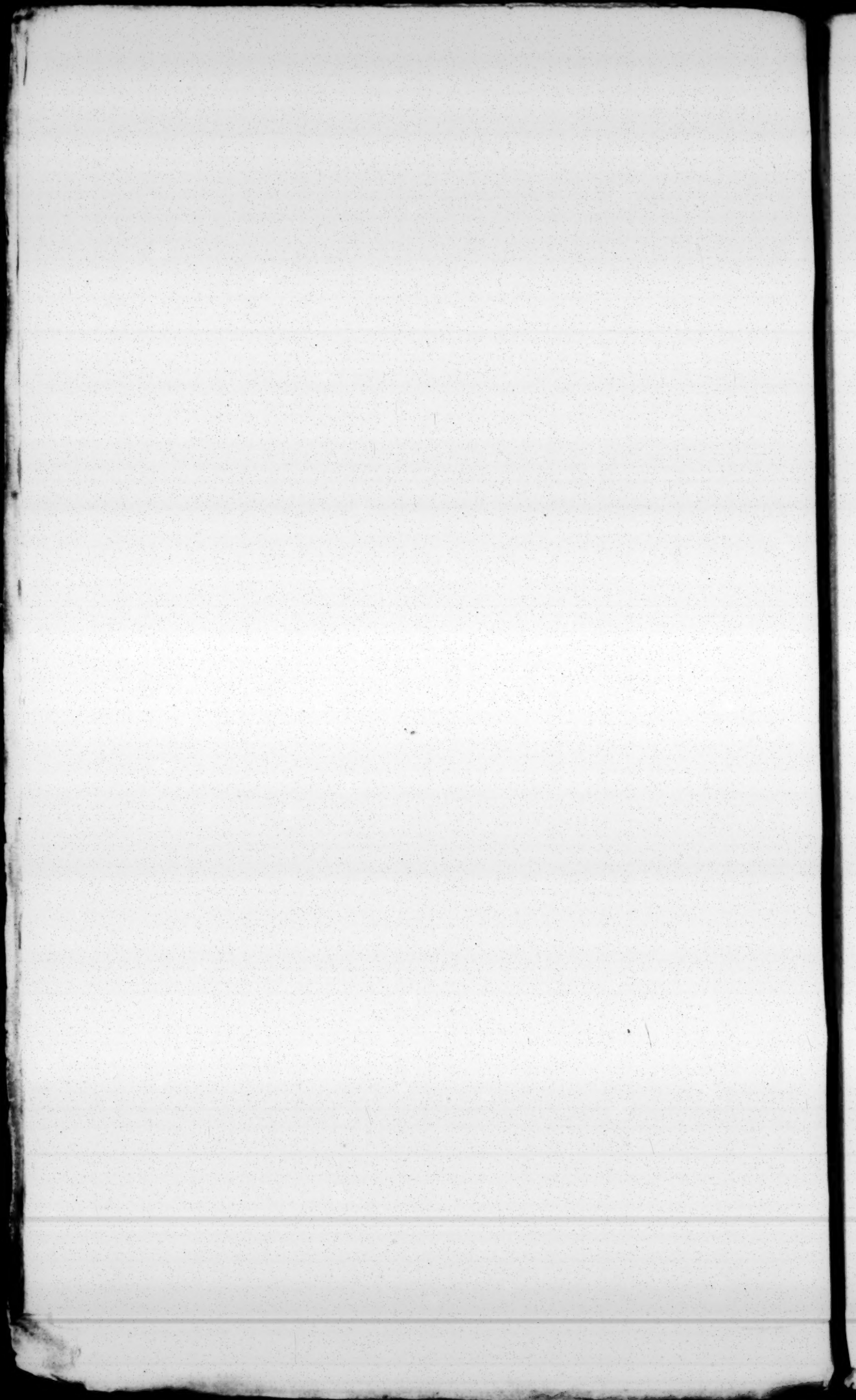
C A P. XXVI.

UTRUM vero melior sit Imitatio Epica, an Tragica, possit aliquis dubitare. si enim ea, quæ minus artem adventitiam postulat, melior sit, talis autem est quæ convenit melioribus Spectatoribus, manifestum est illam, quæ omnia imitatur, artem adventitiam postulare. quasi enim non sentirent Spectatores nisi hoc ¹ accederet, vario motu agitantur: sicut mali Tibicines volutantur cum velint imitari Discum; & trahunt Coryphæum, cum tibia Scyllam exprimant. quales igitur priores Histriones arbitrabantur posteriores esse quoad se, talis est Tragœdia quoad Epopœiam. Myniscus enim Callippidem appellabat *Simiam*, quod nimios gestus adhiberet. eadem porro Opinio de Pindaro obtinebat. quales autem hi sunt cum iis comparati, talis est Tragœdia comparata cum Epopœia. hanc igitur dicunt exhiberi Spectatoribus peritis, idcirco non egent gestibus; tragicam vero imperitis. manifestum igitur ut hæc quæ artem adventitiam postulat sit deterior. — Primum sane hæc Accusatio non est Poeticæ, sed Histrionicæ:

¹ vid. — Notas.

trionicæ:

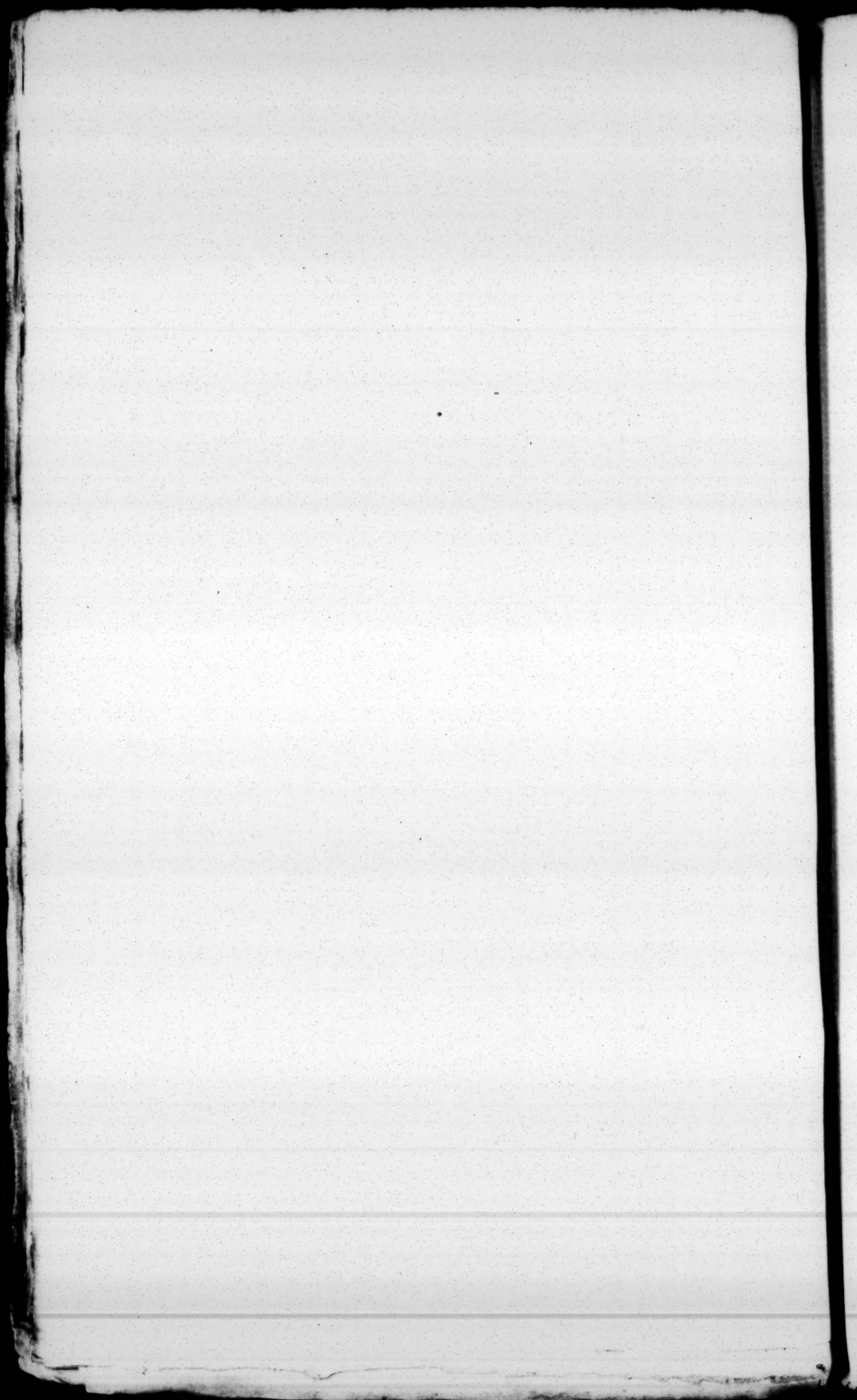

trionicæ: quoniam fieri potest ut in Rhapsodia quis nimis *Signis* utatur, quod faciebat Sofistratus; & in cantu, quod faciebat Mnastheus Opuntius. omnis tamen Gesticulatio non repudianda est, siquidem neque omnis Saltatio, sed impudicorum tantum, — vitio enim dabatur Callippidi, & nunc aliis quod iliberales Mulieres imitentur. — Porro, Tragedia etiam tam munere suo fungitur sine Gesticulatione, quam Epopœia. per lectionem enim manifesta est qualis est. si igitur quoad cætera præstantior sit, non necesse est ut hoc ei insit: quoniam etiam tum omnia habet quæ insunt Epopœiæ. etenim licet ei *Metro* uti, & (quod excellentissimum est) Musicam habet & Apparatum, per quem voluptates perquam evidenter percipiunt. — Deinde, Perspicuitatem habet in Agnitione & Factis. — Porro, eo melior est quod imitatio ejus breviori termino includatur. id enim, quod confertius, jucundius est quam id, quod longo tempore distrahitur: exempli gratia — si quis OEdipodem Sophoclis tot versibus includat quot Ilias. — Adhuc Imitatio Epica minus est *una*. hoc vero hinc manifestum est — quod ex qualibet Imitatione hujusmodi multæ fiant Tragediæ. adeo ut, si unam quidem Fabulam componant, necesse sit ut, vel brevi-

ter tractata, appareat *curta*; vel, si Metri longitudinem comitetur, videatur *languida*. Sin plures Fabulas imitetur, dico autem scilicet— si ex pluribus factis constet — non *una* est: sicut Ilias & Odyssæa multas partes tales habent, quibus etiam per se inest magnitudo: & hæc sane Poemata constituta sunt, quam maxime fieri potest, optime, & sunt quam maxime Actionis *unius* Imitationes. Si igitur Tragœdia his omnibus excellat, & Artis etiam Munere, (non enim oportet illas quamvis Voluptatem excitare, sed eam quam diximus,) manifestum est ut *melior* sit quam Epopœia, quoniam finem suum magis assequatur. — De Tragœdia igitur & Epopœia, & ipsis & speciebus & partibus ipsarum, quot sint & quid differunt, & quæ sint Causæ cur bene aut male fiant, de Objectionibus etiam & Solutionibus, tot dicta sint.

F I N I S.

N O T Æ

E T

V A R. L E C T I O N E S.

C A P. I.

Omnis Poesis est *Imitatio*.

P. 1. l. 8. Δ Ἰμυμοποιηκὴ. Studium Lyricorum quorundam, qui grande hoc Carmen ac Licentiæ plenum adhibebant ad Liberum Patrem ornandum, factaque ejus Dei canenda. *Victorius*.

l. 12. ὥσπερ γὰρ καὶ χρώμασι &c. Variæ sunt Criticorum Sententiæ de loci hujus interpretatione. Fortasse, si sensu indefinito vox τίνες intelligatur, fiet quodammodo illustrior — *quemadmodum enim quisvis Imitatores imitationem plerumque instituunt coloribus & gestibus, — illi quidem* (qui coloribus utuntur) *per Artem, hi vero* (qui gestibus utuntur) *per consuetudinem*, (aut per necessitudinem qua gestus alicujus perspectos habuere atque cognitos,) *alii vero per Vocem; ita &c.*

P. 2. l. 2. ἐν ῥυθμῷ καὶ λόγῳ. Existimo accipi hic debere *Rhythmum*, qui nascitur e Motu corporis, pedumque aut manuum moderata atque ordinem quendam habente elatione ac positura: & non Rhythmum illum qui notatur in sonore musicorum instrumentorum. V.

λόγῳ Versus & Profam significat. *Dacierius*.

l. 7. οἱ τῶν ὀρχηστῶν] scribe οἱ πολλοὶ τῶν ὀρχηστῶν. *Heinsius*.

l. 9. ἐποποιία generico quodam sensu dicitur, *Imitatio scilicet facta ex verbis*. W. — τὸ ἔπος vulgo usurpabant veteres ut *Profam* significet. H.

l. 12. οὐδὲν γὰρ] intellige ante οὐδὲν hæc — “*nisi enim vox imitativa hoc sensu adhibeatur.*”

l. 19. ἱατρικὴν ἢ μουσικὴν π] Scribe ἱατρικὴν ἢ φυσικὴν. quod ad Empedoclem manifeste, de quo mox agit, referendum est. H.

P. 3. l. 1. μέλος idem significat quod ἀρμονία.

l. 2. pro μίμων habet νόμων. V. & H. & infra pro μίμους νόμους.

νόμοι. Hymni in laudem Apollinis. D.

l. 5. pro ἐν αἷς habent ἐν οἷς. V. & H.

C A P. II.

l. 10. ἢ χείροναι] desiderantur voces ἢ καὶ τοιάυτης post χείροναι, quas plurimæ habent Editiones, nisi cum Sylburgio καὶ ἡμῶς tales quales apud nos sunt interpretemur.

C A P. III.

P. 4. l. 7. ἐν οἷς π, καὶ ἂ, καὶ ὥς. Ea quibus imitatio instituitur scilicet ῥυθμός, καὶ λόγος, καὶ ἀρμονία — ea quæ imitatio complectitur scil. ἡγή, & idcirco homines *meliores*, aut *deteriores* aut *similes*. — Modus imitationis scil. cum ῥυθμός, λόγος, & ἀρμονία adhibeantur se junctim aut mixtim. — hæc in Capite primo lin. 11. hoc modo dixit — ἢ γὰρ τῷ γένει ἑτέροις μιμῆσθαι, ἢ τῷ ἑτέρῳ, ἢ τῷ ἑτέρῳ.

l. 8. Sophocles Homero similis est quoad ea ἃ μιμῆται, Aristophani vero quoad ὥς.

l. 19 post Ἀθλῶαίσι intellige ὥς ἔτοι φαίν.

C A P. IV.

Causæ ex quibus oritur Poetica scil. — *Studium Imitationis nobis a natura insitum* — Ἔ *Oblectatio quam in cernendis Imitamentis (μιμήμασι) percipimus.*

P. 5. l. 9. θηρίων τε κεφαλὰς τῶν ἀγελαυτῶν, καὶ νεκρῶν. Mire hoc pinxit Virgilius Lib. 8. ubi Caci cadaver specu protrahitur —

———— “pedibusque informe cadaver

“ Protrahitur: nequeunt expleri corda tuendo

“ Terribiles oculos, vultum, villosaque fetis

“ Pectora semiferi, atque extinctos faucibus ignes.

l. 12. ἀλλ’ ἐπὶ βραχὺ κρινώσιν αὐτῷ. Reddidi interpretatione Latina — “præterea illâ in compendio fruuntur.” quippe arbitrator tantò omnibus jucundiorẽ esse Scientiam, quantò eam facilius assequantur. mecum sentit Cl. amicus. W.

P. 6.

P. 6. l. 1. ψόγος. Orationes, quæ vitam factaque aliquorum vituperarent; siue solutæ illæ fuerint, siue certis pedibus vinc-
tæ. V.

l. 5. Μαργείτης. — *Margites* viri nomen videtur fuisse stolidi
atque insani, cujus Fabulam aliquam cum scriberet *Homerus* ab
eo nomen Poemati illi suo imposuit. V.

l. 15. ante οἱ δ' ἐφ' ἑκατέρω inferit *Victorius* Παροφανεΐσης δὲ
τῆς τραγωδίας καὶ κωμῶδίας, οἱ ἐφ' &c.

l. 24. φαλλικός. Obscena molliæque Poemata erant, quibus rus-
tici Homines ornabant Numina quædam agrestia lasciva. V. —
Tragœdia a Dithyrambis, Comœdia a Phallicis originem duxit.

l. 26. dele comma post παρὰ τῶν.

P. 7. l. 9. μάλιστα γὰρ λικπὴν τῶν μίτρων τὸ ἰαμῶδόν ἐστι. Ho-
ratius idem his versibus affirmavit.

“ Archilochum proprio rabies armavit Iambo;

“ Hunc focci cepere pedem grandesque cothurni,

“ Alternis aptum sermonibus, & populares

“ Vincentem strepitus & natum rebus agendis.

de Art. Poet. l. 79.

C A P. V.

P. 7. l. 20. φθαρκόν. id quod exitium aut dolorem affert ei
cui infit.

P. 8. l. 1. ὁ ἄρχων valet hic *Magistratus*: non tamen summus,
ut opinor, sed qui ludis Scenicis præpositus esset, cuiusmodi fer-
me Romæ erant *Ædiles*. Ut autem Archontem δύναι χορὸν di-
cere solebant, cum Magistratus, probatis ingeniis argumentisque
aliquorum Poetarum, hoc pacto adjuvabat eorum opus; ita con-
tra αἰτεῖν χορὸν aliquem aiebant: Poetæ enim ipsi, videntes hanc
rem sibi honori futuram, sedulo Chorum ab ipso petebant; ii-
demque, cum digni existimati forent eo præmio, ipsumque a
Magistratu, cujus curæ hoc erat, obtinuissent, dicebantur ἔχαι
χορὸν. V.

l. 2. ἐθελονταὶ in omni re vocantur qui sponte aliquid susci-
piunt, nec delecti, aut legibus coacti.

l. 4. προλόγος. quod hic *Prologos* Aristoteles secundo loco po-
nit videtur intelligere quem supra πρωταγωνιστὴν λόγον appellavit:
quod *Nomen* etiam ipsum testatur, ut præpositio πρὸ cum eo no-
mine (λόγος inquam) conjuncta idem valeat, quod πρωταγωνιστής.
Oratio enim quæ ante ceteras in Scenam venit, est ea quæ pri-
ma contendit, & quasi certamen instituit. primum igitur tan-
quam *Rem* descripsit, deinde *Nomine*, quo appellata est, ipsam
significavit. V.

C A P. VI.

P. 9. l. 10. pro μέλος legunt μέτρον V. & H. idem enim valent ἀρμονία & μέλος, quod supra annotavi.

l. 18. ποιῆς. hæc vox Morum *qualitates* significat, nempe ut ii quos Tragœdia imitatur sint (ut *Aristoteles* supra dixit) aut σπερδαῖοι aut φαῦλοι.

l. 22. vox πάντες respicit illos quos Poetæ imitantur.

l. 23. pro τέτοι lege τέτων. V. Madius. Sylb.

P. 10. l. 6. οἷς μὲν γὰρ μιμῶνται, δύο μέρη ἐσὶν — scilicet, Λέξεις & Μελοποιία. — ὡς δὲ μιμῶνται, ἓν — scilicet, Οὔσις. — ἃ δὲ μιμῶνται, τρεῖς — scilicet, Μῦθος, Ἡγή, Διάνοια.

l. 13. βίη. per *vitam* intellexit, ut puto, non omnia quæ in vita spatioque temporis, quod vixit, alicui contigerunt; neque enim imitatur Tragœdia omnia alicujus facta — sed vitæ ipsius exitum, & qualis denique illa fuerit, fortunata inquam an misera, quod sæpe unum tantum factum præstat. hoc autem verum esse utque ita accipi id *verbum* debere, declarant ea, quæ consequuntur. arbitror enim quod addidit καὶ εὐδαιμονίας καὶ κακῶδαιμονίας declarationem esse antecedentis vocis. V.

P. 10. l. 15. οὐ ποιότης. Non *Qualitas*. — quamvis enim aliquis *statutum in animo suo habeat* omnia gerere, quæ virtutem oleant, & aut iusta aut fortia, aut liberalia facinora sine, contentusque sit his egregiis *habitibus*, nec unquam aliquid *agat*, quod illinc profectum intelligatur, nunquam beatus vere vocabitur. V.

P. 11. l. 9. εἰ γὰρ τις ἐναλείψει &c. Hæc omnia cum præcedentibus confusa & in alienum sunt translata locum. quod & alii cum viderent, remedium adferre sunt conati: non tamen ulla ratione id consecuti, plane ut nobis satisfacerent. ne dubita, quin totus locus ita sit concipiendus. — Ἐπὶ εἰάν τις ἐφεξῆς θῇ ῥήσεις ἡθικὰς, καὶ λέξεις καὶ διάνους εὖ πεποιημένας, οὐ ποιήσει ὃ ἢ τῆς τραγωδίας ἔργον, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἢ ποιητέροις τέτοις κεχηρμένη τραγωδία, ἔχουσα δὲ μῦθον καὶ σύστασιν πραγμάτων. Πρὸς δὲ τούτοις τὰ μέγιστα οἷς ψυχαγωγεῖ ἡ τραγωδία, τὸ μῦθος μέρη ἐσὶν, αἵ τε περιπέτεια καὶ ἀναγνωρίσεις. Παραπλήσιον γὰρ ἐστὶν ὡς καὶ ἐπὶ τῆς γραφικῆς. Εἰ γὰρ τις ἐναλείψει τοῖς καλλίστοις φασματικῶς χυδῶν οὐκ ἂν ὁμοίως εὐφραίνει, καὶ λευκογραφήσας εἰκόνα. Ἐπὶ σημείον, ὅτι καὶ οἱ ἐγχειρῶντες ποιεῖν, πλεονέκτερον διώκοντα τῇ λέξει καὶ τοῖς ἡέτεσι ἀκροῦν, ἢ τὰ πρῶτα συνίσταται. οἷον καὶ οἱ ποιητὰι σχεδὸν ἅπαντες. Ἀρχὴ μὲν ἐν καὶ οἷον ψυχὴ ὁ μῦθος τῆς τραγωδίας. ἐπὶ τε μίμησις πράξεως, καὶ διὰ ταύτης μάλιστα τῶν πρῶτων. Δεύτερον δὲ τὰ ἡθικά. Τρίτον δὲ ἡ διάνοια. — Præterea, si aliquis sermones moratos dictionesque ponat ac sententias, nondum quod Tragœdiæ est proprium efficiet. Quin vero potius, quæ minus hæc adhibeat, Fabulam ve-

ro & constitutionem habeat rerum, magis erit Tragedia. Præterea, ea quibus maxime Tragedia delectat, Fabulæ sunt partes. Mutationes scilicet Fortunæ, & Agnitiones. eodem enim modo ut & in pingendi arte hic se res habet. Si enim quis pulcherrimos confundat colores, non ita delectabit, ac si creta certam delineet imaginem. Etiam hoc argumento est, quod Poetæ, cum scribere conantur, prius dictionem recte adhibere ac mores possunt, quam res ipsas, ut oportet, constituere. quod quidem illis evenit fere omnibus. — Principium ergo & quasi Anima Tragediæ est Fabula. estque ea Actionis, & eorum, qui per hanc maxime agunt imitatio. — Secundum, Mores. — Tertium, Sententia. H.

P. 11. l. 16. *αἰσθήσειν* significat *animi voluntatem*.

l. 25. *ὄψις*. Hæc est Sexta Tragediæ pars, quam Latini fere vocarunt *Apparatum*. *ὄψιν* autem appellat, quia illâ continentur omnia, quæ oculis Spectatorum subjiciuntur; ut *Ornatus Scenæ*, *vestimenta Histrionum*, *Personæ*, ac *reliqua*, quæ usui sunt, cum Fabula aliqua recitatur. V.

l. 27. *ἀγωνος*. — Notatu dignum videtur, vocem *ἀγών* hic & alibi significare *Studium illud, quod ab Histrionibus in Tragediis visui exhibendis ponebatur*. — Aristoteles affirmat *veram Tragediæ vim valere sine adiumento Apparatus & Histrionum*: quod planius dixit Cap. 14. l. 4. *δεῖ γὰρ καὶ ἄνευ τῆ ὀράν ἔστω σωσιγάναι τὸν μῦθον, ὥστε τὸν ἀκούοντα τὰ πράγματα γινόμενα καὶ φερέειν καὶ ἐλεῖν ἐκ τῶν συμβαινόντων· ἅπερ ἂν πάθοι τις ἀκούων τὸν τῆ Οἰδίποδος μῦθον*.

CAP. VII.

P. 13. l. 4. *αἰσθήσεις* significat *Voluptatem quam percipiunt Spectatores*.

l. 5. *εἰ γὰρ ἴδαι ἐκ τὸν τραγωδίας ἀγωνίζεσθαι* &c. Fortasse hæc sit quodammodo loci hujus interpretatio — *Si sane quam plurimæ Tragediæ agenda sint, harum unaquæque ad Clepsydram (ut Rhetorum mos est) agenda est, sive certo tempore ad finem perducenda*. — Rhetores enim vulgo dicebantur *ὥς κλειψύδρας ἀγωνίζεσθαι*, aut *ὥς ὕδωρ λήγειν*.

l. 13. *μεγίστης* usurpatur fortasse pro *μήκους*.

CAP. VIII.

P. 13. l. 14. *οὐχ ὥς περ πνὲς οἶονται*. Aristoteles illorum Opinionem refutat, qui si de aliquo Fabulam componunt, (scilicet Hercule) arbitrantur oportere eos omnia quæ illi contigerunt complecti. — Fabulam vero oportet *unam* esse & de Actione *una* atque *integra*.

l. 15. *τῷ γ' ἰσὶ*. V. & H.

P. 14.

P. 14. l. 1. *μανῆται δὲ ὡς οὐ ποιήσασθαι ἐν τῷ ἀγερμῷ.* *Utile* videbatur *Ulyssī*, ut quidam Poetæ tragici prodiderunt, nam apud *Homerum* optimum Auctorem talis de *Ulyssē* nulla suspicio est, sed insimulant eum Tragædiæ simulatione insanix militiam subterfugere voluisse. Cic. de Off. Lib. 3.

l. 3. *ἀλλὰ & συνέστησεν.* V.

C A P. IX.

P. 14. l. 2. *γινόμενα pro γινόμενα.* V.

P. 15. l. 4. *ἰαμφοποιοὶ περὶ τῶν κατ' ἐκείνους ποίωσιν.* Iambici Poetæ certas Personas perstringunt; inimicosque sibi homines, aut turpes viros omnibus contumeliis vexant, quæ definitæ personæ nomina quibus appellantur habent. V.

l. 14. *παρεδεδωμένων μύθων.* — Vocat hic *μύθους παρεδεδωμένους*, quos infra multo appellat *παρειλημμένους*, ubi inquit non licere Poetis solvere Fabulas acceptas a veteribus. V.

l. 23. *καθ' ὃ* — *Secundum quod.* Poetæ Munus est imitari τὸ δυνάμει κατὰ τὸ εἶδος, ἢ τὸ ἀναγκαῖον.

l. 26. *ποιᾶνται δὲ ποιῶνται,* — Fabulas Epifodicas culpat. Quæ etiam origines hujus mali, causæque sint, indicat; easque duas esse affirmat. *Inscitiam Poetarum, & Cupiditatem serviendi Histriionibus.* malos enim Poetas tradit labi in hoc sua culpa; & quia rationem ejus artis, quam tractant, non teneant. — bonos autem, id est, eruditos & prudentes, quia nimis studeant placere & gratificari Histriionibus. V.

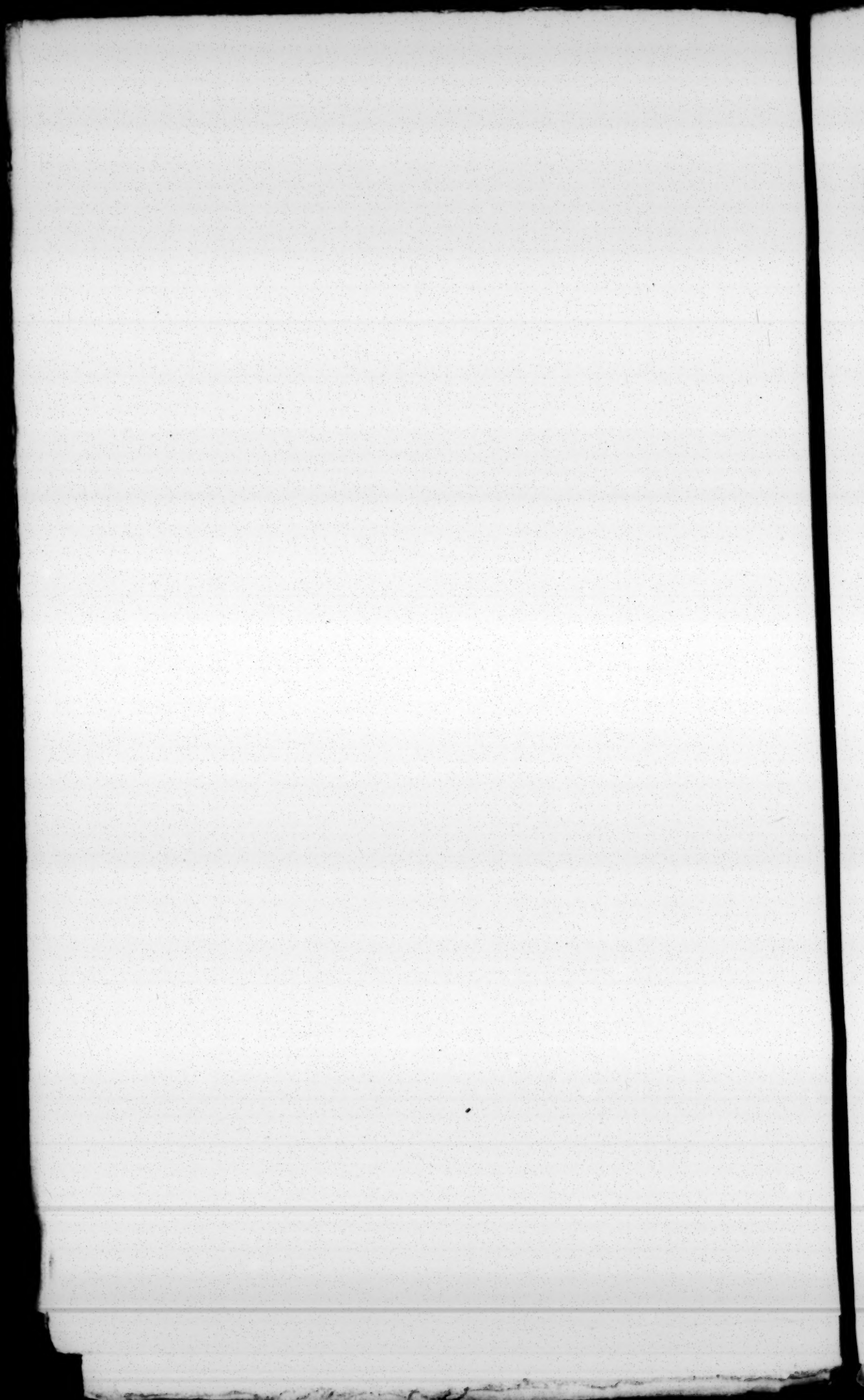
P. 16. l. 5. *ταῦτα δὲ γίνεται μέγιστα τοιαῦτα.* Scribe *θαυμάσια γίνεται μέγιστα τοιαῦτα.* Talia enim inquit maximam excitare admirationem solent. sequitur autem, τὸ γὰρ θαυμάσιον ὅπως ἔχει μέγιστον. H.

C A P. XI.

P. 17. l. 8. *ἐκ τῶν πεπραγμένων* significat, fortasse, *contrarium rebus ante peractis.*

l. 14. *ὡς ἄψυχα καὶ τὰ τυχόντα* — Fit aliquando ut res animæ expertes, quæ nos diu fefellerint agnoscamus, ut *Locum, Annullum, Vestem, Librum*, aliaque hujuscemodi infinita: in quibus etiam sunt res quædam tenues & viles. V.

l. 21. *ἐπειδὴ &c.* — Victorius post *συμφορῆται* novam sectionem inchoat, contractisque duabus illis Periodis in unam, sic legit hunc locum: — *Επεὶ δὴ ἡ ἀναγνώσις πᾶν ἐστὶ ἀναγνώσις, ἀναγνώσεις αἱ μὲν εἰσι θατέρω ὡς τὸν ἑπὶ μόνον,* — & hanc lectionem a Paccio & Madio animadversam fuisse dicit: in vetustissimo etiam exemplari a se reperta esse ejus vestigia. Sylb.

l. 24. ἡ μὲν Ἰφιγένεια τῷ Ορέστῃ ἀνεγνωρίσθη ἐκ τῆς πίμπρωσ τῆς ἐπιστῆς — Aliquando autem ambos oportet agnoscere. exemploque ipse geminam hanc Agnitionem, in qua plus obscuritatis esse videbatur, illustrat: sumitque illud ex Euripidis Fabula, quæ vocata nunc est *Iphigenia in Tauris*: ait enim — Ceu *Iphigenia Orestis cognita est missione Epistolæ*. id est, *Orestes* cognovit Sacerdotem illam Dianæ Sororem suam esse, cum ea dedit ipsi Literas ferendas in Græciam; argumentumque illarum voce explanavit, ut si forte in tam longa navigatione, variisque casibus maris, Literæ periissent, verbis exponere posset, quid illis contineretur, iis quibus eas reddere debeat. — Hoc igitur, quod fecit, ut *Iphigenia ab Oreste cognosceretur*, præstare non potuit, ut *Iphigenia intelligeret eum*, cui Literas dederat, *Fratrem suum esse*: quare cum Fabula postularet, ut non minus *Orestes a Sorore cognosceretur*, quam ipse eam cognovisset, altera opus fuit Agnitione. V.

CAP. XII.

P. 18. l. 4. τέλειον δὲ, Πάθος. — Num reliquæ quoque *Perturbationes animi*, formidines, libidines, Iracundiæ? hæc enim fere sunt ejusmodi, quæ Græci πάθη appellant: Ego poteram *Morbos*, & id verbum esset e verbo; sed in consuetudinem nostram non caderet. Nam *misereri*, *invidere*, *gestire*, *lætari*, hæc omnia *Morbos* Græci appellant; motus animi Rationi non obtemperantes: nos autem hos eisdem motus concitati animi, recte, ut opinor, *Perturbationes* dixerimus: *Morbos* autem non satis usitate. Cic. Tusc. Disp. Lib. 3.

l. 9. καὶ τὸ πᾶν. — De *Partibus quantitativis* Tragædiæ supervacaneum foret differere, quoniam Cl. J. Burton, Vir de Republica literaria optime meritus, *Synopsin Dramatis* adeo eleganter luculenterque scriptam nuper protulerit, ut nihil jam a veterum Tragædiarum studiosis desideretur.

CAP. XIII.

P. 19. l. 12. φιλόανθρωπον reddidi — "*hominum utilitati consulens*." Viët. & Heinsl. *gratum hominibus*.

l. 21. ἀμνηστία videtur significare *Offensam per Ignorantiam*.

P. 20. l. 22. διὰ τὴν τῶν θεάτων ἀδίνειαν — Fortasse melius sit si legamus θεατῶν & sic interpretemur — *propter pravam Judicium Spectatorum*. efficit ut hoc verisimile videatur vox διαταῖς infra.

l. 25. ἐκεῖ γὰρ ἂν οἱ ἔχθιστοι ὦσιν ἐν τῷ μύθῳ — Ne hic quidem nasum suum doctissimi consuluerunt Viri. nam cum postremo de Fabula, cujus duplex est Constitutio, agit, quo hæc referes? —

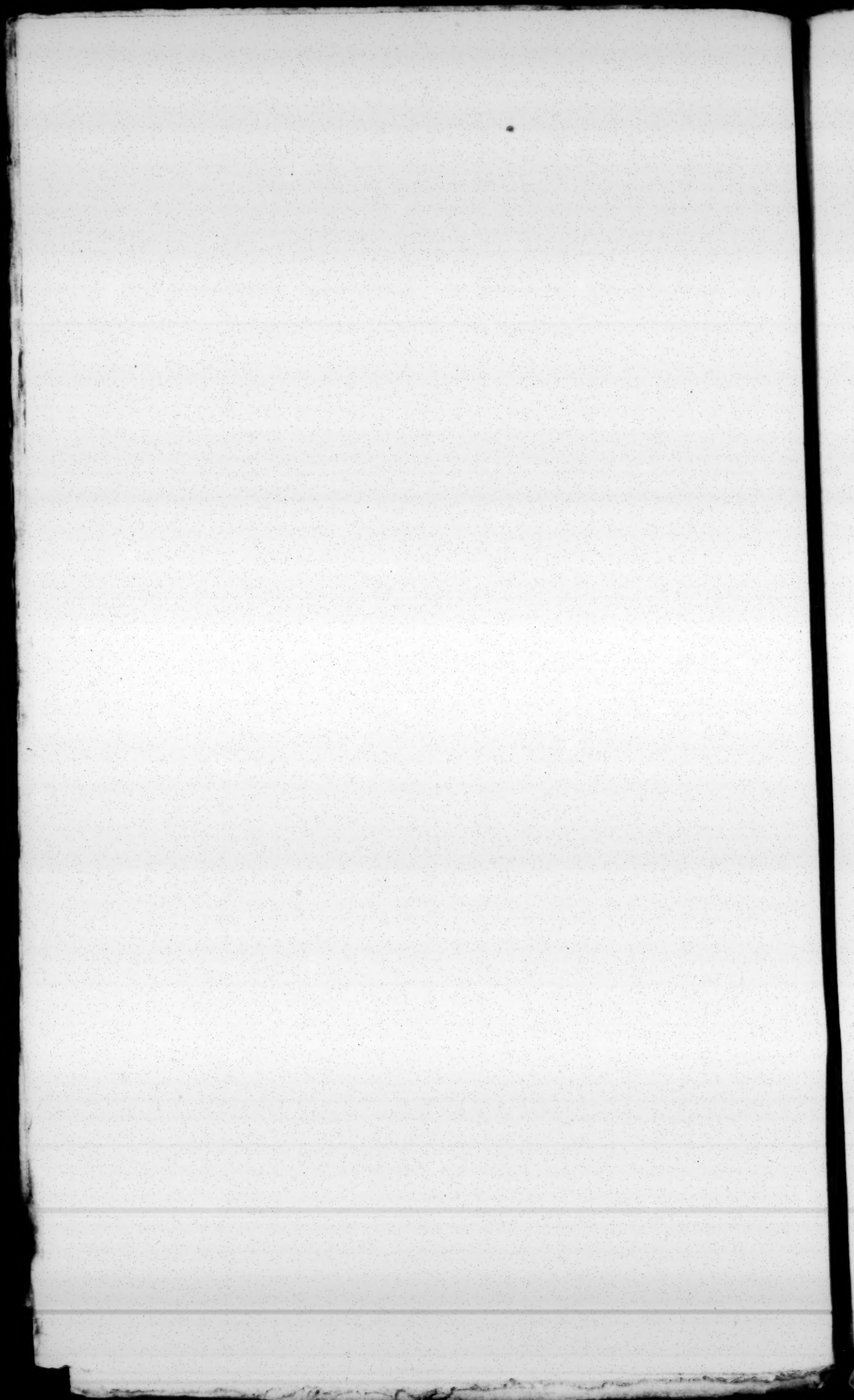
Q

Talem

Talem esse certum est Sophoclis Electram. e Personis enim ἀγαθοῖς καὶ ἥθος constat, & diversum illis tribuit exitum. Electra est τῶν βελπυρίων: ergo primo est *infelix*, mox *felix*. Clytemnestra & Ægisthus, τῶν φαύλων: ergo primo *felices* mox sunt *infelices*. — Quærit Philosophus utra sit præstantior — *talisne* — *an quæ simplicem Constitutionem habet, & e felicitate in infelicitatem terminatur.* — Dupliciter respondet: *Posteriorem per se esse præstantiorem: alteram, populi respectu, qui placido exitu magis delectatur.* Sed an hoc requiritur, ut duo in ea repræsententur inimici? Minime. An ut iterum concilientur? Minime gentium. Perfectum διπλῆς συστάσεως exemplum est in *Odyssæa*, ipso divino magistro teste. An aliquid ibi tale? Nihil. An in *Sophoclis Electra*? Non. nec enim *Ulysses cum prociis*, neque *Orestes cum Ægisto conciliatur*. vides ne colorem quidem esse quo conjungi cum superioribus hæc possint. Quid ergo? Noli dubitare, mutilum esse locum & defectum. deest tale aliquid, καὶ ἴαν συμῶν αὐτὲς συναπαλαγγῆναι. hoc modo: ἀκλεσθῶσι γὰρ οἱ ποιηταὶ καὶ εὐχὴν ποιῶντες τοῖς θεαταῖς καὶ ἴαν συμῶν αὐτὲς συναπαλαγγῆναι. ἐστὶ δὲ οὐχ αὐτὴ ἀπὸ τραγῳδίας ἡδονή, ἀλλὰ μῦθον τῆς κωμῳδίας οἰκεία· ἐκεῖ γὰρ ἂν οἱ ἐχθροὶ ὥσιν ἐν τῷ μύθῳ, οἷον Ορέστης καὶ Αἰγισθος, φίλοι γινόμενοι ἐπὶ τελευτῆς ἐξέρχονται, καὶ ἀποδιήσκει οὐδείς ὑπ' οὐδενός. Qui duplicem faciunt *Constitutionem*, aliquid populo tribuunt, & ut ipse magister loquitur, καὶ εὐχὴν ποιῶσι τοῖς θεαταῖς. quia aliter exitus est placidior & felix. ut *Ulysses*, ut *Electra*. qui vero duos inter sese contententes inducunt, qui mox conciliantur, & placide sine noxa aut cæde discedunt, multo magis. Sicut in *Ajace Sophoclis*, *Teucer*, & *Menelaus* atque *Agamemnon*, qui mox interuentu *Ulyssis* conciliantur. quanquam veniam in isto Dramate Scriptor maximus meretur, quia extra τὴν σύστασιν, sive ipsam sit *Constitutionem Fabulæ*, quæ nihil est aliud quam *Insania Ajacis* & *Mors*. Reliqua extendendi Dramatis causa a Poeta sunt addita, ne in commissione aut deficeret, aut alias non æquaret *Tragædias*. Hoc ergo populo placet, verum perperam. non enim *Tragædiæ* propria voluptas talis, sed *Comædiæ*. cujus propria est voluptas illa, inquit magnus doctor. H.

C A P. XIV.

P. 21. l. 19. πλὴν καὶ αὐτὸ τὸ πάθος. Si inimicus inimicum sibi Hominem sustulerit, nihil miserabile, neque dum id malum molitur, neque cum statim aggredi id deberet, antequam faceret, excitabit, præterquam in ipso facto: quod tamen factum attendens Personam ejus qui patitur malumque id sustinet, non ejus qui facit, Πάθος vocavit Aristoteles. — Quoniam autem Homines simus, propensique natura ad hunc affectum, quando cernimus

mus aliquem necari, aut gravi aliquo malo vexari, *miser cordia* ejus movemur, illoque ipso tempore aliquantum perturbamur: quo tamen perpetrato facto statim motus ille extinguitur. V.

P. 22. l. 2. fortasse αὐτὸν — nempe, ipsum *Poetam*. αὐτὸν δὲ εὐέλκεν δὲ, καὶ πῶς παρὰ δέδομένοις ῥῆσιν καλῶς. idem pæne dixit Horatius.

“Aut *Famam* sequere, aut *sibi* convenientia finge,

“Scriptor.

de Art. Poet. l. 119.

l. 10. ὁ Τηλέγονος ὁ ἐν τῷ τραγῳδίᾳ Ὀδυσσεύ. Telegonus filius Ulyssis & Circes, qui Patrem quæsiturus Ithacam veniebat & oves rapiebat in victum Sociis; Pastores vim parabant: interea Ulysses cum Telemacho adveniebat, & Telegonum aggressus ab illo vulnerabatur. — hanc Historiam tractavere plurimi Poetæ tragici & operibus suis inscriptus fuit *Vulneratus Ulysses*. D.

l. 22. ἐν τῷ Κρησφόντῃ — Euripides scripsit Fabulam *Cresphontem*, quod testimonio Ciceronis intelligitur, qui in prima Tufculana inquit: “Qua est sententia in *Cresphonte* ulus Euripides.” V.

P. 23. l. 3. Victorius omittit καὶ post πῶς auctore Paccio.

C A P. XV.

P. 23. l. 6. ὅπως ῥησὶν ἡ. Unum, atque id quidem primum, esse dicit, videre ut mores sint *boni*: eorum scilicet, qui inducuntur in Fabulam, quique artificio Poetæ exprimuntur: hoc enim vitæ prodest, nam qui spectant, cum hæc in Fabulis laudari plausuque excipi vident, ad ea facta imitanda excitantur, quæ ab illis moribus proveniunt; conanturque & ipsi tales evadere. V.

l. 13. δεινὴν fortem, acrem vehementemque in rebus gerendis. V.

l. 20. ἑρῆνος Ὀδυσσεύς ἐν τῇ Σκύλλῃ. Secundi præcepti & ipsius neglecti, id est Morum qui non deceant Personam illam, nec ei ullo modo quadrent — exemplum esse inquit Aristoteles lamentationem Ulyssis in Scylla. arbitror autem hoc ab aliquo tragico commissum fuisse, qui cum illac cum navibus transeuntem induceret Ulysses, finxerit illum muliebriter lamentantem, nec æquo fortique animo malum illud ac periculum tolerantem, cum tamen Vir ille ab aliis Poetis omni in vita tradatur patientissimus fuisse laborum. neque enim mihi videtur hoc fecisse Homerus, qui commemorat ipsum magno animo se in illo casu præstitisse: auctoremque fuisse sociis, ut patienter ferrent id incommodum, ac memoria veterum laborum illos consolatum esse. Fortasse ita illum in aliqua Fabula induxit Euripides: nam alterum hujus vitii exemplum sine ulla dubitatione inde sumptum est: quamvis ne illic quidem Poetæ nomen positum sit. V.

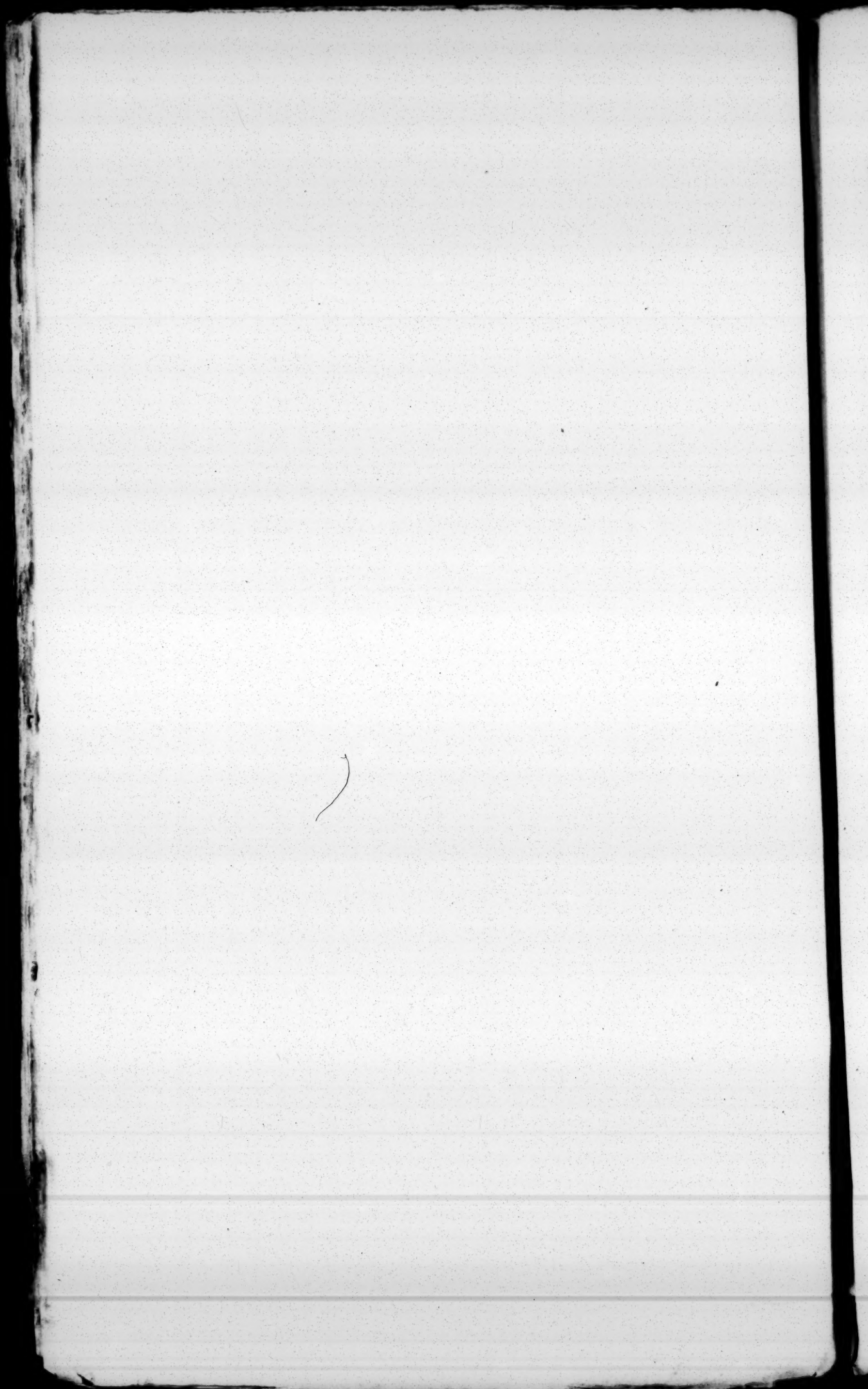
l. 20. ἡ τῆς Μενελίππης ῥῆσις. *Subtilis accurataque disputatio Menalippes* in Tragœdia ab ipsa vocata. — Ut enim illa, quæ a Patre falsò Virgo putabatur, vitium sibi oblatum a Neptuno, seque peperisse tegetet, ex opinione Anaxagoræ, qui “omnia in omnibus esse” affirmabat, probare studuit *infantes in stabulo ab ipso inventos, quos ipsa illic ediderat, e bubus sane nasci potuisse; nec esse id monstrum: quare non oportere ipsos interimi*: Pater enim prodigium esse putans comburere parabat. Tam acuta autem quæstio, & quæ vix percipitur a *Viris*, qui multum temporis consumpserint in studiis Sapientiæ, nullo modo convenit *Puellæ*. — Tota res diligenter exposita est a Dionysio Halicarnasseo, ubi præcipit *de Oratione figurata*. V.

l. 21. τὸ δὲ ἀνωμάλον, ἡ ἐν Αὐλίδι Ἰφιγένεια· οὐδὲν γὰρ ὅμοιον ἡ ἱκετεύουσα τῇ ὑστέρᾳ. — Aristotelem in errore versari gravibus Argumentis probavit *Cl. Hurd*; seu Ingenii sive Judicii acumen ejus spectemus, Criticorum sane longe eruditissimus urbanissimisque.

P. 24. l. 4. ἐν τῇ Μηδείᾳ ἀπὸ μηχανῆς. Non dubito, quin *Medeam Euripidis*, quæ in manibus est, intelligat: quamvis enim illic Deus aliquis in Scenam non veniat, qui res componat, ac sedet turbas illas, tamen fingitur *Medea illinc fugere divino auxilio; vehiculoque quod accepit a Sole, qui Patrem ipsius Ætæam procrearat*. aliter enim illa septa muris Corinthi, & regis ejus oppidi & viri sui impetum declinare non potuisset: nisi autem hoc factum esset, Fabula exitum suum non habuisset: salva enim illa, cum ingratum virum ulta fuisset, ex eo periculo exire debebat. V.

l. 5. ἐν τῇ Ἰλιάδι τὰ περὶ τὸν ἀπόπλυν. Secundum exemplum pæne irritum nunc est, quia *Tragœdia quam* citat, periit: *Tragœdiam* enim fuisse puto *Iliadem* vocatam: nec intelligere ipsum arbitror *Iliadem* Homeri, in qua quæ facta dictaque sunt commorantur; nec Persona aliqua, sive Dei sive Hominis sit, ulla ratione in medium prodit. V.

l. 10. pro τὴν lege τὴν. V. — τὸ ἐν τῇ Οἰδίπιδι τῇ Σοφοκλέως. *Unum enim tantum absonum est in ea Fabula: non plura: quod etiam confirmatur auctoritate scriptorum Librorum: id vero est quia fingitur illic OEdipus nescisse modum rationemque qua Laius mortuus foret*. non est autem verisimile, cum ipse ei in regno successerit, non statim ipsum Auctores illius necis investigatum fuisse, — præterquam quod modus, quo tam clarus fortunatusque Vir interfectus sit; locusque in quo id contigerit a nullo pæne ignorari potuit. — Hoc tamen ideo finxit Poeta, quia si, recenti adhuc re, studii aliquid in hoc facto indagando posuisset OEdipus, subito se auctorem illius necis extitisse cognovisset: nec Fabula de illo argumento condi potuisset. quare ne omnibus virtutibus

tibus ornatum expolitumque argumentum amitteret, æquo animo tulit illam maculam. V.

l. 15. ῥαθυμὸς significat *valde iratos*, aut *furibundos*. D.

l. 16. ἐπιεικέας significat *verisimilitudinem*. — Sensus loci hujus hic est — *Poetam oportet qui iracundos & furibundos, & tales Personas imitetur proponere exemplar verisimilitudinis potius quam duritiæ*. D.

CAP. XVI.

P. 25. l. 4. Λόγῃν ἣν φορεῖσι Γηγενεῖς. Lanceæ formam, quam corpore gerebat Thebis Familia, ortum ducens ab iis, qui tellure procreati olim erant. cum enim in *primis illis* extitisset ea nota indicium eorum originis, multis postea seculis in posteris ipsorum conservata est. V.

l. 5. Ἀστέρης. legi debere ὀστῆα vel ὀστῶ, significarique ab auctore offum illud eburneum in humero Pelopis Deorum consilio pro vero repositum, sentit *Robertellus*. V.

l. 12. ἐν τοῖς Νίπτεισι — Contigit, ut, cum Ulysses mendici hominis vestitu domi suæ versaretur, Euryclea *pedes ejus lavaret*; dumque id munus obiret cicatricem eam aspiceret: unde repente eum agnovit. V.

l. 19. τῆς κεκλίδος φωνή. In *Tereo* (inquit *Jos. Scaliger*.) non dubium est quin ageretur *μεταμυρφωσις Procnes in hirundinem*. quare ad imitandam vocem hirundinis, dum ea *Metamorphosis* ageretur, adhibuerunt *κεκλίδα radium textorium* qui ob id dictus est *παρὰ τὸ κρέκειν*. Sylb.

l. 20. ὥσπερ ἡ ἐν Κύπρισις — V. & H. scil. intelligitur *ἀναγνώσεις*.

l. 22. ἀπὸ λόγου, ἀπὸ λόγου. H. — *Ulysses* audiens *Citharistam Demodocum* qui in *epulis Alcinoi* canebat, & *recordatus*, suorum scilicet malorum, quæ in Trojano bello pertulerat, *lacrimas edidit*, unde agnitus est. V.

P. 26. l. 3. pone punctum post vocem *Ἰφιγενείας* & non post ἦν.

l. 6. pro *Φοινίσιν* aliæ Editiones habent *φινίσιν* aliæ *φινίδαις*. & nomen & argumentum fabulæ prorsus in occulto sunt.

l. 9. ἐκ παραλογισμῶ τῷ θεῷ. — Fortasse si legamus *θεῷ* levabitur loci hujus difficultas & hæc erit interpretatio: — Est Agnitio quæ constat ex falsa ratiocinatione Spectatoris sicut in *Ulyssæ falso Nuntio*. hic enim (scil. *Ulysses falsus Nuntius*) dixit se cogniturum *Arcum* quem nunquam viderat, ille vero (scil. *Spectator*) quasi hoc esset verum indicium *Ulyssis*, idcirco falsa ratiocinatione se decepit.

C A P. XVII.

P. 26. l. 23. ὃ ἐπιμῶ τῷ Καρκίνῳ. — Non temere suspicetur aliquis legi debere ὃ ἐπιμῶται Καρκίνῳ : cujus sententiæ fuit magni nominis Philosophus, idemque accuratus hujus libri interpres, *Madius*. ita igitur videtur corrigi debere, sive ἐπιμῶτο pro ἐπιμῶ τῷ, quemadmodum locutus est non longe ab extremo hujus libri, ubi ὅπερ καὶ Καλλιπίδῃ ἐπιμῶτο inquit. nisi aliquis putet, valere hic ἐπιμῶ τῷ Καρκίνῳ, *culpam & reprehensionem illi affert*. V.

P. 27. l. 1. τὸν θεῶν. legit *Dacierius* τὸν ποιητῶν — sed fortasse vox θεῶν respicit *Personam aliam in Dramate*.

l. 3. σχήμασι. hæc vox significat *animi motus*. Aristoteles Poetam admonet ut in animi motibus exprimendis potissimum elaboraret. — Horatius idem quodammodo dixit.

“ ——— Si vis me flere, dolendum est

“ Primum ipsi tibi ——— &c.

de Art. Poet. l. 102.

l. 6. εὐφύς ἢ ποιητικὴ ἐστὶν ἢ μελικῆ. Aristoteles affirmat *Poeticam esse perspicacis aut furiosi ingenii*. quoniam, inquit, *bi* (qui sunt furiosi ingenii) *facile fingunt*, *illi vero* (qui sunt perspicacis ingenii) *mature Judicio*. — Hoc inter *Æschylum & Sophoclem* videtur obtinuisse discrimen.

l. 23. ἐν τῷ Ορέστῃ — sumitur hoc exemplum ex Tragedia Euripidis cui inscribitur *Iphigenia in Tauris*, de quâ paullo supra differuit. — *Inaniam per quam capiebatur Orestes, & salutem sive effugium per Piacula* affirmat Aristoteles esse *Episodia*.

l. 27. παραφυλαττομένης — *Observati a Neptuno, qui illi iratus reditum suum impediabat*. — hoc enim, ut opinor, ostendit præpositio πρὸς quæ adnexa est huic verbo juncto; valet enim *illa, dolum astutumque consilium in ea re adhibitum*. V.

C A P. XVIII.

P. 28. l. 13. παῖδες interpretatus sum — “ *Filii* ;” ut significet *Lynceum* qui a *Patre Danao* deprehenderetur. vid. Cap. 11.

l. 18. τὸ δὲ τέταρτον — Scripsi, τὸ δὲ τέταρτον εἶδος, οἷον αὐτὴ Φόρυγες, &c. Hæc enim quarta Tragediæ species, cum tota Constitutio & Personæ, mere sunt fabulosæ. ut, si quis *Centauros* in scenam inducat, aut *Phorcydas*, & de talibus totum conficiat Drama. aut quæ *apud inferos esse* a Poetis finguntur repræsentet. H.

l. 23. τῷ ἰδίῳ ἀγῶνι — Scribe τὸ ἰδίον ἀγῶν. V. & H.

P. 29. l. 2. πλοκή usurpatur pro δέσις.

l. 4. τῷ

1. 4. τραγωδίας edidi, cum pessime vulgo ederetur τραγωδίαν.
H.

1. 13. περιζέεται ὡν βέλεται edidi; ut ad Agathonem referatur :
cum vulgo περιζέονται & βέλονται legeretur. H.

1. 18. καὶ τὸν χορὸν δὲ ἵνα δέῃ ὑπολαβεῖν τῶν ὑποκρίτων, &c. idem
tradidit præceptum Horatius.

“Actoris partes Chorus officiumque virile

“Defendat : neu quid medios intercinat actus,

“Quod non proposito conducat & hæreat apte.

de Art. Poet 193.

1. 21. post διδμινεα lege & cum Heinso, aliter enim sensus non
integer est. quoad loci hujus interpretationem illum secutus fui.

1. 24. post ἀλλ' inferre Δράματος.

C A P. XIX.

P. 30. l. 9. pro πρᾶγμασιν lege δράμασιν & deinde scribe ἐπὶ
τῶν αὐτῶν εἰδῶν δὲ χεῖροσιν. H.

1. 14. εἰ φανοῖτο ἡδέα — Scripsi ἡ ἰδέα : quod & doctissimus
Madius jam ante vidit. — Frustra enim esset Orator, nisi in hoc
omne studium illi ponere liceret, ut Orationis, quam exprimit,
emineret “Forma.” H.

C A P. XX.

P. 31. l. 21. καὶ γὰρ τὸ γ' ἄνευ τῆς α' συλλαβῆς, καὶ μετὰ τῆς α'.
fortasse melior sit lectio quam Robortellus narrat se invenisse in
calamo exarato Libro — καὶ γὰρ τὸ γ' ἄνευ τῆς α' οὐκ ἔστι συλλαβή,
ἀλλὰ μετὰ τῆς α' οἶον, τὸ γρά.

P. 32. l. 21. ἡ δὲ κατὰ τὰ ὑποκριτὰ — Restat tertia ratio pro-
pria verborum, Modus a Grammaticis appellatus : hoc autem ge-
nus (Casus ipse dicit) manere in gestu actioneque : hoc enim vi-
detur significare voluisse, cum ait κατὰ τὰ ὑποκριτὰ. nam vultus
semper partesque corporis, quæ sensus animi indicant, variantur,
& aliter atque aliter conformantur, cum variantur hi “Modi.”
V.

C A P. XXI.

P. 33. l. 8. Μιχαλιωτῶν. — Fortasse vox hæc, de qua tanta in-
ter Criticos orta fuit rixa solum significat talia Nomina qualia
Horatius appellat sesquipedalia.

P. 34. l. 8. καὶ ἐνίοτε ποσειδέασι ἀνδ' ἔλγει ποδὶς ὅ ἐστι. Res ad
quam similitudo refertur pro ea ponitur a qua ducitur : id est,
Poeta non dicet Clypeum esse Poculum — sed Poculum Martis.
D. vide quid de hoc dixit Lib. 3. Rhet. Cap. 3.

l. 17. ἀνδ'—

- l. 17. ἀνώνυμον — Fortasse ἀνάλογον.
 l. 25. Ερρυζας. V.
 l. 27. ἢ τῷ οἰκείῳ. V.

C A P. XXII.

P. 36. l. 8. “ Ἀνδρ' εἶδον πυρὶ χαλκὸν ἐπ' ἀνέρι κολλήσαντα. De Cucurbitula agitur quæ olim ex ære constabat. vide quid de *noto hoc Ænigmate* dixit Lib. 3. Rhet. Cap. 1.

l. 10. ἀνακεκρότω. H.

l. 20. εἶον, Εὐκλείδης ὁ ἀρχαῖος ὡς ῥαδιον ποιεῖν εἴ τις δώσει ἐκτείνειν ἐφ' ὅπῃ βέλειται, ἱαμοδοποιήσας ἐν τῇ λήξει. Sensus ut mihi videtur hujus loci hic est:—*Euclides vituperio laceffivit Homerum, dicens, aliquem fieri Poetam vel facillime posse si fas sit ei producere voces (ἐκτείνειν) pro libitu: idque probare quodammodo aggressus fuit adhibitis his ludicris versibus, in quibus nulla ratio habetur quantitatis.*

“ Ἠτήχα-εἰν εἶ-δον Μαρχ-θῶνα-βαδὶ-ζοντα

“ Οὐκ ἄν-γεινάμε-νος τὸν ἐ-κείνῳ-ἐξ ἐκεί-σορον.

l. 27. μέτεον significat hic *Mediocritatem*.

P. 38. l. 5. τῶν δὲ ὀνομάτων, πᾶ μὲν διπλᾷ μάλιστα ἀρμόττει τοῖς διηρημένοις &c. — idem dixit in *Rhetorica* Lib. 3. Cap. 2.

C A P. XXIII.

l. 20. συνήσεις. D.

l. 21. intellige καὶ τῶν ante ὅσα.

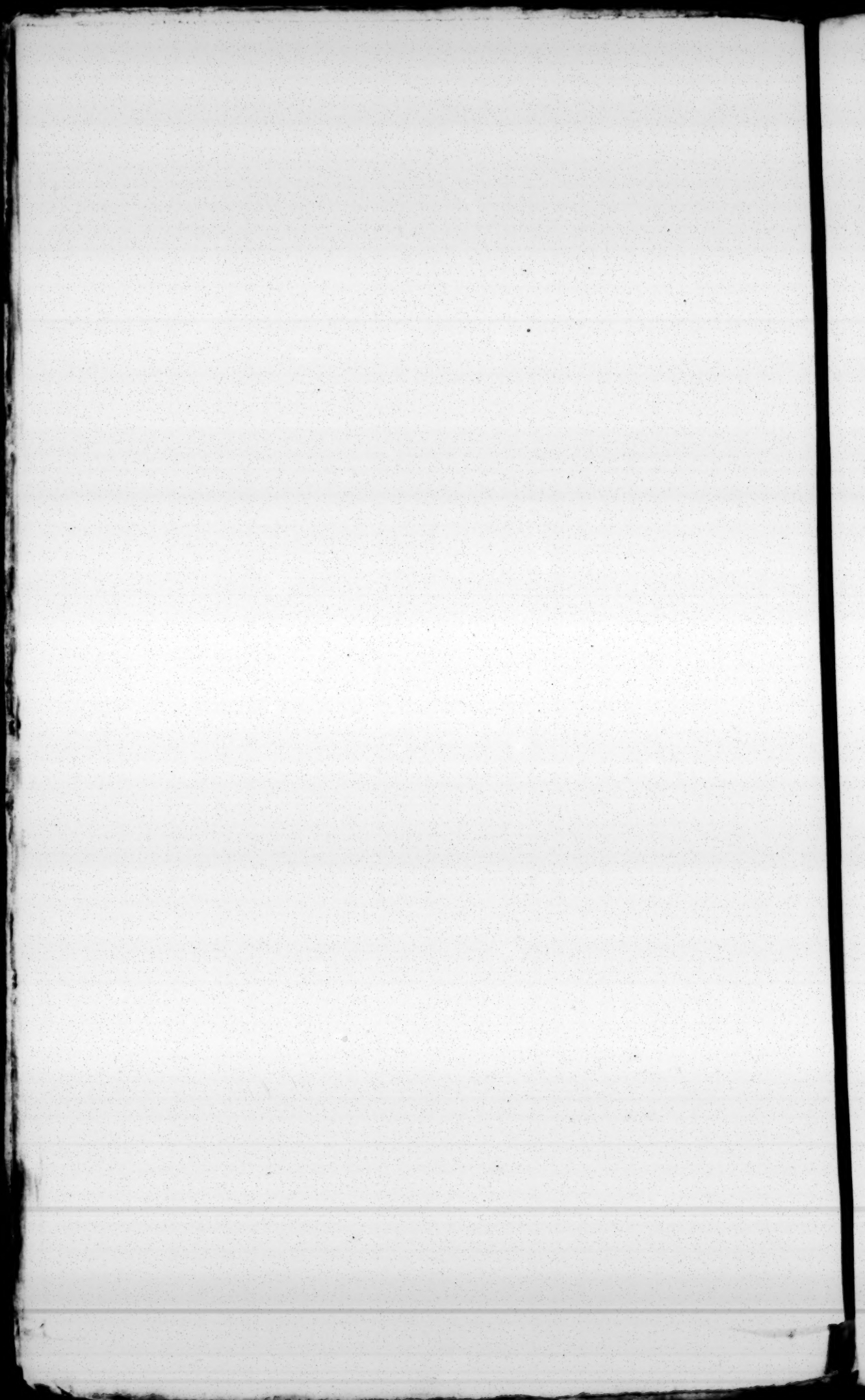
P. 39. l. 12. ποιήσιν usurpatur hic pro ποιήματι.

C A P. XXIV.

P. 40. l. 15. πρὸς τε τὸ πλῆθος τῶν τραγωδιῶν τῶν εἰς μίαν ἀκρίαν σιν πηριμένων παρήκειν. — Spectandum Aristoteles tradit tempus, quod consumunt Tragicæ quas moris fit (apud Athenienses) uno die, unaque convocatione multitudinis, recitare: & ad eundem terminum recte perducere posse unam Epopœiam tradit. ut si octo horarum spatio Spectatores in Theatro pluribus Tragicis, quæ agantur, operam dantes manent, ad idem spatium proferatur Epopœia: existimari enim posse totidem horis homines cum voluptate audituros Epicum Carmen recitari. admonet igitur Epicos ne majus corpus Epopœiæ conficiant, quam acervus futurus omnium illarum Tragicarum quæ una die in scenam inducuntur, si simul texantur. V.

P. 41. l. 5. στασιμώτατον *Stabilissimum*. eodem modo dixit Horatius — “ *Spondeos stabiles*.

l. 12. αὐ-

l. 12. αὐτῇ. V.

l. 21. τὸ ἄλογον. V. & D.

P. 42. l. 1. οἰονται γὰρ ἄνθρωποι, ὅταν &c. Totus iste locus, mirum quantum negotii quantum molestiæ exhibuerit interpretibus. hoc inter eruditos constat, eam intelligi fallaciam, quæ παρὰ τὸ ἐπόμενον a Philosopho in *Elenchis* vocatur. ὅταν (inquit ibi) τὸ δὲ ὄντος ἐξ ἀνάγκης τοῦ ἢ, καὶ τὸ δὲ ὄντος οἰονται καὶ ἴσχυρον ἐξ ἀνάγκης εἶναι. Quæ verba cum hoc loco plane conveniunt. quippe quæ in reciprocatione consequentiæ consistit, cum id non convertitur, quod converti posse putamus. Variam autem e codicibus manu exaratis lectionem attulit doctissimus *Madrius*. quem qui volet consulat. Frustra tamen, nisi fallor. qui & aliquid hic aliter sola conjectura legendum existimat. Quare ne quid eruditos amplius excruciet, totum locum ita emendent: — οἰονται γὰρ ἄνθρωποι, ὅταν τὸ δὲ ὄντος ἢ γινόμενα τοῦ γίνεσθαι, εἰ τὸ ὑπερὸν ἐστὶ, καὶ τὸ ὑπερὸν εἶναι ἢ γίνεσθαι. τὸ δὲ ἐστὶ ψεύδους. διὸ εἴη ἂν τὸ πρῶτον ψεύδους. ἀλλὰ γὰρ τὰς ὄντος ἐκ ἀνάγκης εἶναι, ἢ πρῶτον τὸ δὲ. — Sensus est talis. Qui pallere hominem videt, judicat eum amare, quia posterius illud pallere sequitur illud prius quod est amare. quia ergo posterius illud evenit, ut palleat qui amat, judicant, prius adesse semper: & fieri, ut qui pallet, vice versa, amet. aut ubi pallor est, ibi fit amor. hoc autem falsum inquit. Itaque prius illud ibi falsum erit, amare eum semper qui pallet. Nam cum hoc sit aliud, neque recte convertatur, hoc aut esse aut fieri aut adesse non necesse est. Non enim qui pallet necessario amat; quia qui amat, is pallet. Sed, inquit, animus noster, quia hoc verum esse novit, pallere nimirum eum qui amat, quod est posterius, illud, quod amorem sequitur, etiam prius semper verum esse male colligit: ut, nimirum, amet, qui pallet. — Eadem ratione Homerum παραλογίζεσθαι, & venuste impondere lectoribus ostendit. H.

l. 16. ἐνδεχόμενα καὶ ἄτοποι — Secum cogitare etiam tum esse absurdum, & abjicere id.

l. 19. ἀφανίζεσθαι. V.

C A P. XXV.

P. 43. l. 7. λίξαι significat fortasse Iambos, γλώτταις καὶ μεταφοραῖς Versus Epicos.

l. 12. εἰ μὲν & εἰ δὲ. V. & αὐτῆς.

l. 23. εἰ. V. & H.

P. 44. l. 7. οἶον καὶ Σοφοκλῆς ἔφη, — fortasse si hæc quæ sequuntur Sophoclis dicentis esse verba intelligamus, tolletur difficultas — αὐτὸς μὲν (intellige ἐγὼ ποιῶ) οἶκός δὲ ποιεῖν, Εὐεπίδης

δὲ (intellige ποιεῖ τοῖς) οἷσι εἰσι. vid. quid de hoc differuit *Cl. Hurd.*

l. 10. ἀλλ' ἔτυχεν, ὥσπερ Ξενοφάνης. ἀλλ' οὐ φασὶ πῖδν. Adjunxit testimonium *Xenophanis Eleatæ*, qui priscus fuit, vel potius Theologus: in primis enim naturam Deorum investigavit. ipse igitur de rebus obscuris cujusmodi esse pleraque arbitrabatur, ita sentiebat; intelligebat fieri posse ut homines aliquando *temere inciderent in veritatem: quod tamen, quia incertum foret, quando contigisset, nihil valebat ad res illas percipiendas.* — pro φασὶ legi debet σαφῆ. quod confirmant *Xenophanis* versus —

“Καὶ τὸ μὲν ἐν σαφὲς ἔπης ἀνὴρ ἰδὲν· ἔδ' ἔπης ἔστι

“Εἰδὼς ἀμφὶ θεῶν τε καὶ ὅσα λέγω περὶ πάντων.

“Εἰ γὰρ καὶ τὸ μάλιστα τύχοι τελεσμένον εἰπὼν,

“Αὐτὸς ὁμῶς ἐκ οἰδῆ, δόκῃς δ' ἐπὶ πᾶσι τέτυκται.

V.

P. 45. l. 10. τὸ γὰρ πάντες, ἀντὶ τῷ Πολλοί — Nihil tale in superioribus fuisse Puer videt. Ergo certum est, Homericum desiderari locum, in quo πάντες sint οἱ πολλοί. ut, exempli gratia, *Iliados* primo, Jupiter cum ad *Æthiopas* cælo relicto proficisci fingitur, addit Poeta:

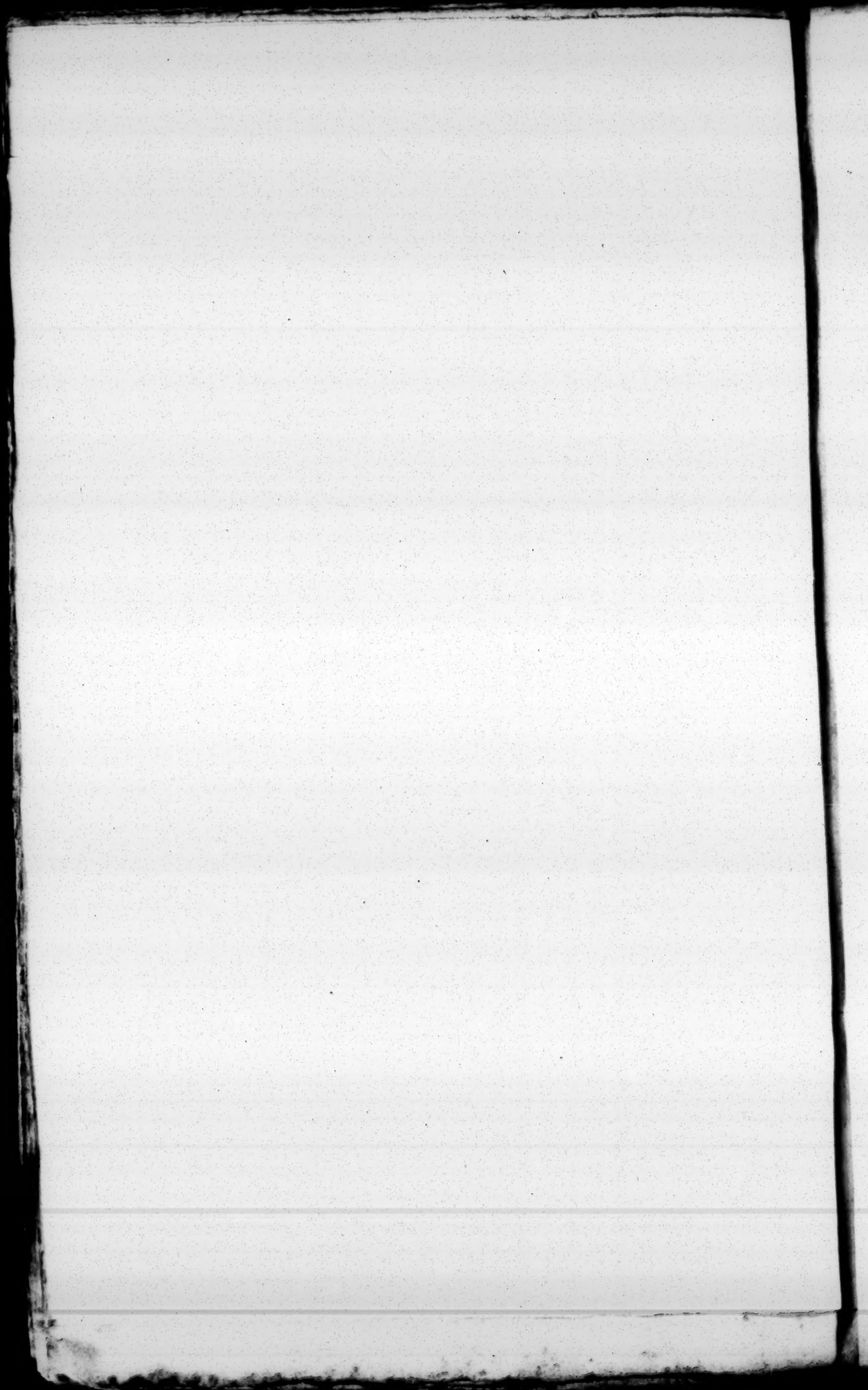
——— θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἵκοντο.

hic Cavillator aliquis objicere posset: “Si Dii omnes Jovem sunt secuti, ergo cælum fine Diis fuit.” hujus ἀπολογία λύσιν nunc proponit magnus magister; & ostendit: ὅτι ἐκ μυθολογῆς, ἀλλὰ μετενέγκει ποιήσας ut alibi loquitur: id est non propria sed translata usum voce. Omnes enim inquit sunt multi, & causam addit, τὸ γὰρ πᾶν, πολὺ π. H.

l. 12. “Ὅτι δ' ἅμμορος. — Vocabulum ὅτι valet sola. quare accusabatur Homerus, qui solam Ursam dixisset non occidere: unumque illud Sidus expers esse lavacrorum Oceani, cum aliis etiam quibusdam sideribus hoc contingat. succurrit autem ipsi acerrimus ipsius amator, affirmans hic etiam translationem esse; intellixisseque Homerum Ursam, maxime insigne clarumque ex omnibus Sidus, quibus hoc contingit, non mergi in Oceano, id est non occidere. in voce igitur ὅτι, quæ prima est ejus versus, omnis vis posita est defendendi Poetam, ex qua etiam nascebatur criminatio, quia quamvis & ipse velit vocabulum illud valere solam, tamen cogitans, quæ sola sunt, magis illustria nobiliaque esse, ita opem ferri posse Poetæ affirmavit. V.

l. 15. “— δίδωμεν δ' οἱ — Incessabatur vulgo Homerus, qui fecisset Jovem mentiri, falsisque promissis conjicere in gravissimum malum Agamemnonem. hoc flagitium putabatur commississe in secundo Libro *Iliadis*, ubi præcipit Somnio, ut ad Agamemnonem iret, atque ipsi suis verbis, significaret, ut copias

Græco-

Græcorum armaret, ac prælium cum Trojanis committeret: futurum enim ut victoriam inde, gloriamque magnam reportaret. omnis quæstio est, an voluerit hoc ipsi *suis* verbis significari, quod indignissimum videtur: five mandaverit Somnio, ut *ipsum* hoc polliceretur Agamemnoni. — Putandum est existimasse Hippia *διδόμεν'* pro *διδόμεν* legendum esse, mutato ita sono ejus vocis, ut e prima in secundam mediamque syllabam transferatur: hoc enim pacto cum *διδόμεν'*, sublata inde postrema syllaba, pro *διδόμεναι* positum fuisse intelligeretur, liberaretur omni culpa Homerus: Somnio namque *ipsi* mandatum foret dilargiri, pollicerique *suis* verbis gloriam ex eo facto Agamemnoni: quod videtur etiam obscure indicare Aristoteles in Libro sophisticorum Elenchorum, quo loco plenius aliquanto eandem rem persequitur, his verbis: ἀλλὰ τῷ ἐνυπνίῳ ἐνεπέχετο διδόμεναι. V. Versus — “διδόμεν δὲ οἱ εὖχος ἀγέσθαι — sublatus fuit ex Iliade tanquam impius.

l. 17. Hippias sensus versus hujus restituit posito ε̄ pro ε̅ quod olim valebat.

l. 19. Empedoclis versus hi sunt:

“Αἰψὰ τε θνητὰ φύοντο τὰ πρὶν μάθον ἀθάνατ' εἶναι·

“Ζωρὰ τε τὰ πρὶν, ἀκρητὰ, διακλάζαντα κτελεύθεις.

V.

P. 46. l. 8. “—τῇ ῥ' ἔσχετο χαλκίον ἔγχος. Omnis difficultas ponitur in voce ἔσχετο, quam solvit Aristoteles dicendo vocem illam non significare — “hastam ibi *hæsisse*, sed solum *prohibitam* fuisse ne ulterius penetraret.” vide *Iliadis* lib. 20. lin. 272.

l. 11. intellige λέγει ante ὧς.

l. 12. κατασφισσάμενοι. H.

l. 19. lege δι' ἀμάρτημα.

ibid. — ὅλως δὲ &c. Locus magis perspicuus erit si sic legas: ὅλως δὲ τὸ ἀδύνατον μὲν, ἢ πρὸς τὴν ποιήσιν, ἢ πρὸς τὸ βέλπον, ἢ πρὸς τὴν δόξαν δεῖ ἀνάγειν. — Πρὸς τὴν Ποίησιν, (hoc modo) — “αἰρετώτερον πιθανὸν ἀδύνατον, ἢ ἀπίθανον καὶ δυνάτον· τοιοῦτος δ' εἶναι, οἷος Ζεῦς ἔγραφεν.” — Πρὸς τὸ βέλπον, (hoc modo) — “τὸ γὰρ παράδειγμα δεῖ ὑπέρχειν.” — Πρὸς ἃ φασὶ τάλογα, ἢ πρὸς τὴν δόξαν, (hoc modo) — “ἔτω τί φασι, καὶ ὅπ ποτε ἐκ ἄλογόν ἐστιν εἰς ἧς γὰρ καὶ παρὰ τὸ εἶνός γίνεσθαι.

P. 47. l. 2. lege ἀλογίας & μεχθηρίας. H.

l. 4. lege τῇ Αἰγίσθῃ. V.

l. 8. Legendum est, αἱ δὲ λύσεις ἐκ τῶν εἰρημίων σπύπται. εἰσὶ δὲ ἀεὶ μὴ δώδεκα. H.

C A P. XXVI.

P. 47. l. 13. ante φορπυῖν intellige μέλισσα.

l. 16. κερυφαῖος idem est ac χορηγός scil. *Præcentor Chori*.

l. 19. Nomina histrionum illorum ponit, qui longe aliter se in eo studio tractando gerebant, ac judicio plurimum inter se dissentiebant: narrat enim *Myniscum*, improbantem magnopere nimiam gesticulationem Callippidis; ac totam rationem illam irridentem, solitum esse vocare ipsum *Simiam*. hanc enim præcipue bestiam omnium summam *imitatricem* esse constat. V.

P. 48. l. 2. σημείοις idem significat quod σχήματα — scil. *Gesticulationibus*.

F I N I S.

